

KOLMAPÄEV, 6. MAI 2009

ISTUNGI JUHATAJA: HANS-GERT PÖTTERING

president

1. Osaistungjärgu avamine

(Istung algas kell 9.00.)

2. Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavad maaelu arengu toetused – Abikava majanduse elavdamiseks ühenduse finantsabi andmisega energeetikaprojektidele – 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe muutmise (arutelu)

Juhataja. – *Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu järgmistel teemadel:*

– põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni nimel Petya Stavreva koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (KOM(2009)0038 – C60051/2009 – 2009/0011(CNS)) (A6-0259/2009),

– tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni nimel Eugenijus Maldeikise koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse abikava majanduse elavdamiseks ühenduse finantsabi andmisega energeetikaprojektidele (KOM(2009)0035 – C60049/2009 – 2009/0010(COD)) (A60261/2009) ja

– eelarvekomisjoni nimel Reimer Böge koostatud raport muudetud ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta seoses mitmeaastase finantsraamistikuga (KOM(2009)0171 – C6-0508/2008 – 2008/2332(ACI)) (A6-0278/2009).

Petya Stavreva, raportöör. – *(BG)* Alustame täna Euroopa Parlamendis olulist arutelu ühenduse maapiirkondadele Euroopa eelarvest lisavahendite andmise üle, et aidata neil majanduskriisi tagajärgedega toime tulla. Tuleb märkida, et Euroopa Liidu põllumajandussektorit toetatakse sel raskel ajal 1,02 miljardi euroga. Arvan, et ühenduse põllumajandustootjad ja elanikud mõistavad seda tähtsat sõnumit, mis rahaliste vahendite lisatoetuseks andmisega edastatakse.

Summa, mille iga riik saab, on mõeldud lairiba-Interneti arendamiseks ja 2008. aasta ühise põllumajanduspoliitika korrapärasel läbivaatamisel määratletud uute ülesannetega toimetulemiseks. Arvan, et investeringud Interneti infrastruktuuri, piimandussektori ümberkujundamisse, taastuvatesse energiaallikatesse, bioloogilisse mitmekesisusse ja veevarudesse on olulised tegurid, mis aitavad lahendada suurt osa nimetatud piirkondade probleemidest ja pakuvad sealsetele elanikele alternatiive.

Teen oma raportis ettepaneku, et 2009. aastaks eraldatud vahendite eelarves tuleks maaelu arengu eelarvereale lisada veel 250 miljonit eurot. Selle muudatusettepaneku tulemusena ulatuks 2009. aastal kasutada olevate vahendite kogusumma peaaegu 850 miljoni euroni. Et praegusele majanduskriisile on vaja kiiresti reageerida, oleks alustuseks hea maksta 2010. ja 2011. aastaks kavandatud maksed välja 2009. aastal.

Tahaksin rõhutada võimalust jagada vahendeid liikmesriikide vahel sõltuvalt nende eriomastest vajadustest. Selline paindlikkus võimaldab konkreetsetel riikidel kasutada rahalisi vahendeid oma põllumajandustootjate ja maaelanike vajaduste kohaselt.

Kui arvestada krediidi piiratud kättesaadavust finantskriisi ajal ja takistusi, mis ei võimalda kasutada maapiirkondadele mõeldud programmide vahendeid, arvan, et see on hea võimalus eraldada osa neist vahenditest laenudeks ja krediiditagatisteks. Siis saame tõesti aidata inimesi, kes tahavad projekte ellu viia, aga kellel puudub vajalik stardikapital.

Liikmesriigid peavad järgima paika pandud ajakavasid ja lisama maaelu arengu programmidesse veel tegevusvaldkondi, et võimaldada neid vahendeid kasutada. Mida kiiremini raha põllumajandustootjateni ja piirkondadeni jõuab, seda suurem on sellest rahalisest abist saadav kasu. Teine oluline vahendite eduka

kasutamise tingimus on see, et kõik riigid annavad piirkondlikele ja kohalikele organitele ning võimalikele abisaajatele kiiresti asjakohast ja lihtsalt kättesaadavat teavet uute projektivõimaluste kohta maaelu arengu läbivaadatud programmide raames.

Tahaksin rõhutada, kui hea meel oli mul töötada raportiga, mis toob esile Euroopa institutsioonide aktiivse lähenemise ja toetuse ühenduse põllumajandussektori ja maapiirkondade tuleviku heaks. Olen alati arvanud, et abi on kõige väärtuslikum siis, kui inimestel on seda kõige rohkem vaja, ja praegu on maapiirkondadel arenduseks ja ajakohastamiseks vaja rohkem vahendeid. See on ainus võimalus, kuidas saame peatada rännet, kaitsta loodust ning tagada tööhõive ja uued töökohad.

Tahaksin lõpetuseks tänada kolleegide põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonist, kes raporti koostamisel kaasa löid, samuti komisjoni ja nõukogu esindajaid abivalmi koostöö eest. Samuti tahaksin tänada sektori organisatsioone esitatud ettepanekute eest. Kutsun teid üles seda raportit toetama, nii et saaksime Euroopa Liidu maapiirkondade arengule uue tõuke anda.

Eugenijus Maldeikis, *raportöör*. – (LT) Komisjon on esitanud ülimalt olulise energeetikaprojektide valdkonda käsitleva majanduse elavdamise kava lisapaketi, mis on ülimalt oluline sellepärast, et majanduskriis on Euroopa energeetikasektorile probleem.

Paketil on kolm osa. Esimene hõlmab gaasi- ja elektriinfrastruktuuri ning eriti olulisi elektri- ja gaasivõrkude ühendamise projekte. Teame, et see on väga tundlik ja vana probleem. Praegust kriisi arvestades aitaks võrkude ühendamise projektide rahastamine tublisti kaasa energiakoostöö ja piirkondadevahelise koostöö arengule piirkondades ning Euroopa ühtse energiaturu loomisele.

Paketi teine osa hõlmab avamere tuuleparkide projekte ning kolmas süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise projekte, milles arvestatakse kliimamuutuse ja taastuvenergiaga seotud vajadusi, sest arvan, et majanduskriisi ajal peab Euroopa energeetikasektor oma struktuuri ja süsteeme põhjalikult uuendama. Oleks tõesti väga õige aeg praegust olukorda hinnata ja paljud energiaprobleemid uuesti läbi vaadata.

Arvan, et see pakett – need kolm programmi – tugedaks Euroopa energeetikasektorit märkimisväärselt, mõjutaks teisi sektoreid ja aitaks palju kaasa Euroopa majanduse elavnemisele.

Arvan, et paketi väärtus 3,9 miljardit on suur summa ja see aitaks lahendada Euroopa energiapuuduse probleemi, mis on eriti kiireloomuline. Energiakriisi ja sotsiaal-majanduslike tagajärgede kõrval on suur poliitiline oht, et mõnes Euroopa riigis võivad tekkida probleemid gaasivarustusega. See oht on seniajani suur.

Võrkude ühendamise projektide rahastamine parandaks Euroopa olukorda paljuski ja annaks varustuse mõttes kindlust juurde. Tahaksin lisada, et selle dokumendi üle arutledes pakkus Euroopa Parlament välja, et paketti tuleks lisada alljärgnev.

Esiteks keskendus parlament projektideks kasutamata rahaliste vahendite võimalikule ümberjagamisele. Et me teeme ettepaneku sätestada projektide ettevalmistamiseks ja arendamiseks väga karmid tähtajad, siis arvame, et kui mingi summa peaks jääma kasutamata, tuleks see jagada ümber energiatõhususe ja taastuvenergia projektidele.

Kolmepoolsed kohtumised toimusid väga lühikese aja jooksul ja me suutsime nõukoguga kokkuleppele jõuda. Nõukogu kaalus Euroopa Parlamendi ettepanekuid ja lisis need paketti. Mul on selle üle väga hea meel ja ma tahaksin tänada nõukogu esindajaid, eesistujariiki Tšehhit ja volinik Piebalgsi väga tiheda ja tulemusliku koostöö eest. Meil õnnestus tõepoolest saavutada väga lühikese aja jooksul hea tulemus.

Reimer Böge, *raportöör*. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, niipea kui 2009. aasta eelarves jõuti kokkuleppele, esitas komisjon ettepaneku mitmeaastase finantsraamistiku muutmise kohta, et rahastada üleeuroopalisi energiavõrke ja lairiba-infrastruktuuri projekte Euroopa majanduse elavdamise kava raames.

Tagasi vaadates tuleb öelda esiteks, et see on muutnud menetluse keerulisemaks, sest me ei pidanud õigeks ega kohaseks, et uued ettepanekud esitataks vaid mõned päevad pärast eelarves kokkuleppele jõudmist, ja teiseks, et nõukoguga oleks toidurahastu ja majanduse elavdamise paketi nendes punktides olnud 2009. aasta eelarve koostamisel pea võimatu kokkuleppele jõuda. Esialgses ettepanekus oli plaan anda muudetud finantsperspektiivi kaudu kahte ossa jagatult viis miljardit – 3,5 miljardit eurot 2009. aastal ja 2,5 miljardit 2010. aastal –, aga komisjon õppis toidurahastu ettepaneku eelarvega seotud äpardusest. Toona komisjoni poolt esitatud ei olnud see, milles eelarves kokku lepiti. See oli ka nüüd ilmselge.

Mul on hea meel, et komisjon võttis kuulda esimese arutelu ajal eelarvekomisjoni esitatud soovitusi, mille kohaselt tuleks piirata läbivaatamist ja jätta maapiirkonnad, lairiba ja nende struktuuride ajakohastamine maapiirkondades põllumajanduseelarve rubriigi 2 alla, mitte viia need üle rubriigi 1a alla. See oli õige soovitus, mis tuli Euroopa Parlamendist ja mille järgi tegutseti.

Teisel ringil saime teada, et nõukogu oli see, kes oli algselt öelnud, et komisjon ei saa seda toidurahastu ettepanekut esitada ja et see on sisuliselt läbivaatamine. Nõukogu tahtis lihtsalt eelarvega seotud tingimustest ja kokkulepetest mööda hiilida. Parandasime selle läbirääkimistel ja 2. aprillil toimunud kolmepoolsel kohtumisel õigesti ära. Arvan, et astusime esimese õige sammu, kui tegime ettepaneku anda esimeses etapis 2,6 miljardit eurot, tõsta alamrubriigi 1a kulukohustuste assigneeringute ülemmäära 2009. aastaks kahe miljardi euro võrra, alandada rubriigi 2 ülemmäära sama summa võrra ja anda 600 miljonit eurot maaelu arenguks. Püüame tagada ülejäänud 2,4 miljardit hüvitusmehhanismi abil 2010. ja 2011. aasta eelarve lepitusmenetluse raames, kasutades kõiki – tsiteerin, sest see on oluline – „kasutades kõiki selle õigusraamistikus ettenähtud vahendeid, ilma et see mõjutaks kaasotsustamismenetluse raames vastuvõetud programmide rahastamispakette või iga-aastast eelarvemenetlust”.

Samuti pidasime oluliseks, et võetud kulukohustusi rubriikide raames ei vähendataks ja et neid miski ei mõjutaks. Sellepärast oli valitud jagunemine selline, nagu antud aja jooksul kokku sai leppida, sest me kõik mõistsime, et peame energiasolidaarsusega ja infrastruktuuri ajakohastamisega, sealhulgas nn tervisekontrolli meetmetega edasi rühkima parlamendi praegusel ametiajal.

Ent samuti on selge, et sellega, mida ütlesime Euroopa Parlamendi 25. märtsi täiskogu istungil mitmeaastase finantsraamistikuga läbivaatamise kohta, tuleb tegelda veel pakilisemalt. Palume komisjonil kaaluda sügisel mitmeaastase finantskava läbivaatamisel kõiki neid eelarvepoliitika aastaste ja mitmeaastaste läbirääkimiste paindlikkuse ja parema toimimise küsimusi. Need iga-aastased läbirääkimised nõukoguga aasta-aastalt samade teemade üle, mis lähevad rappa, sest üks pool ei taha järele anda, on kaos, mis peab lõppema, sest väljaspool ei saa enam keegi aru, mis toimub. Mitmeaastases eelarvemenetluses on vaja rohkem paindlikkust, rohkem manööverdamisruumi. Komisjonil palutakse viimase kahe-kolme aasta kogemustest õppida ja esitada sügisel asjakohased ettepanekud. Vähemaga me ei lepi.

Andris Piebalgs, komisjoni liige. – Härra president, praegune majanduslangus nõuab stiimuleid ka ELi tasandil. Selles oleme me kõik olnud veendunud alates kriisi algusest eelmisel aastal.

2008. aasta novembris esitas Euroopa Komisjon Euroopa majanduse taastamise kõikehõlmava kava, mille riigipead ja valitsusjuhid detsembris heaks kiitsid. Sellele toetudes pakuti jaanuaris välja viie miljardi pakett, millega kohe ELi majandust ergutada. Pakett puudutab kõige olulisemaid eesmärgi, näiteks lairiba arendamist, energiatulgeolekut ja vähe süsinikdioksiidi tekitavat tehnoloogiat.

Komisjonil on väga hea meel paketti käsitleva kokkuleppe üle, mis saavutati pärast keerulisi, aga edasiviivaid läbirääkimisi väga lühikese aja jooksul.

Tahaksin tänada Euroopa Parlamenti meie ettepaneku toetamise eest, samuti paindlikkuse ja kompromissivõime eest institutsioonidevahelistel läbirääkimistel. Antud juhtum näitab, et EL suudab reageerida kiiresti, kui kriis nõuab kohest reageerimist.

Mis puudutab eelarve poolt – praegu räägin asepresident Kallase eest –, võib komisjon nüüd kolme institutsiooni poolt kokku lepitud lahendusega nõustuda, kuigi selle käsitus erineb 2008. aasta detsembri esialgse ettepaneku omast. Oleme veendunud, et projektid viiakse ellu kavakohaselt.

Samuti tahaksin kinnitada, et komisjon on eelarve läbivaatamise ja institutsioonidevahelise kokkuleppe toimimise hindamisega seotud parlamendipoolsed ootused igati teadmiseks võtnud. Nagu teate, tegeleme nende teemadega ja esitame oma järeldused sügisel või hiljemalt aasta lõpul.

Nüüd räägin enda valdkonnast – energiast. Energeetikaprojektide reguleerimine on oluline vahend, mis aitab saavutada kaht eesmärki – vastata energeetikasektori olulistele julgeolekuküsimustele ja keskkonnavalgetele ülesannetele ning toetada samas meie majanduse elavnemist. Pakett on ka üks näide Euroopa Liidu sisest solidaarsusest. Eelkõige nõudsid kiiret tegutsemist gaasikriisid.

Euroopa Liit pole kunagi varem nõustunud andma nii suurt summat olulistele energeetikaprojektidele.

Tean, et mõned teist oleksid eelistanud näha pakettis rohkem taastuvenergia ja energiatõhususe meetmeid, aga arvan, et lõpuks saavutatud kompromiss on hea. Komisjon kinnitab kõikehõlmavas deklaratsioonis, et vaatab olukorra 2010. aastal uuesti läbi, viidates selgelt võimalikule ettepanekule rakendada kasutamata

vahendeid energiatõhususe ja taastuvate energiaallikatega seotud meetmete jaoks. Deklaratsioon saadeti Euroopa Parlamendile ja avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas koos määrusega, seega ei loe ma seda siin ette.

Mul on hea meel, et määruse põhjendustes ja ühes artiklis viidatakse ka uute projektide esitamise põhimõttele, kui leiame olemasolevate projektide rakendamisel tõsiseid ohte.

Lisaks võin teile kinnitada, et liigume kiirelt edasi paljude teiste algatustega taastuvate energiaallikate ja energiatõhususe valdkonnas, nagu meie deklaratsioonis on mainitud.

Pärast õigusloomeprotsessi edukat ja kiiret lõpulejõudmist keskendub komisjon paketi rakendamisele. Võin teile öelda, et kavatseme avaldada energeetikaprojektide konkursi kutse mai lõpul ja esimesi otsuseid toetuse andmise kohta ootan selle aasta lõpuks.

Tahaksin tänada eriti raportööre – proua Stavrevat, härra Maldeikist ja härra Böget – osaluse eest sellele väga olulisele ettepanekule kiire lahenduse leidmisel.

Mariann Fischer Boel, komisjoni liige. – Härra juhataja, kavatsen rääkida ainult paketi sellest osast, mis hõlmab maaelu arengut. Nagu härra Piebalgs, tahaksin minagi kõigepealt tänada Euroopa Parlamenti, eelkõige põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni koostöö eest. Viimastel kuudel on dialoog olnud väga hea ja edasiviiv ning on selge, et eduka tulemuse huvides on teie toetus selles küsimuses määrava tähtsusega.

Õigusaktid tuleb vastu võtta nii ruttu kui võimalik, et seda raha saaks investeerida maaelu arengusse 2009. aastal ja et seda saaks kulutada hästi, see hõlmab nii programmide koostamist kui ka raha kulutamist.

Lõplikus kompromissis on maaelu arenguks veidi vähem raha, kui me oleksime tahtnud. Tahtsime algul 1,5 miljardit eurot, aga lõpuks jäi 1,02 miljardit. Maapiirkondade lairibasidesse investeerimise ulatust laiendati ja liikmesriikidel on nüüd täielik vabadus valida lairiba ja uute ülesannete vahel. Minu arvates on see päris hea mõte, et mitte takistada inimesi, kes näevad Euroopa Liidu mõnes osas erilisi uute ülesannetega seotud probleeme.

Komisjon võtab ka muudatusettepanekud meelsasti teadmiseks. Nõuate abikõlblike lairibaga seotud tegevusvaldkondade laiendamist nn pehmetele meetmetele, näiteks info- ja sidetehnoloogia koolitusele ning investeringutele info- ja sidetehnoloogia teenustesse ja rajatistesse. Tahaksin juhtida tähelepanu sellele, et neid investeringuid ja valdkondi juba toetatakse laialdaselt nii tõukefondidest kui ka maaelu arengu vahenditest. Lairibale keskendutakse sellepärast, et arvatakse, et see soodustab tehnoloogilist arengut ja majanduskasvu kõige paremini.

Mis puudutab majanduse elavdamise paketi edendamist, on komisjon nõus, et seda on vaja, aga seda saab teha olemasolevate maaelu arengu vahenditega. Praegune poliitikaamistik võimaldab raha kulutada juba 2009. aasta projektidele.

Samuti uurisime ettepanekut lisada juba 250 miljoni euro suurune rahastus, mille Euroopa Parlament eelmise aasta eelarve lõpphääletusel maaelu arengu 2009. aasta eelarvesse lisas. Ent see ettepanek ei kuulunud kolmepoolsele kohtumisel saavutatud kokkuleppesse majanduse elavdamise paketi rahastamise kohta. Et paketi lõplik vastuvõtmine ei viibiks, peame minu arvates kasutama võimalust ja tulema selle küsimuse juurde tagasi hiljem sel aastal, kui lepitakse kokku majanduse elavdamise paketi ülejäänud osa rahastamises.

Et kohtume siin täiskogus enne parlamendivalimisi viimast korda, tahaksin avaldada teile siirast tänu väga hea koostöö ja arvamustevahetuse eest – see on küll vahel olnud väga patriootiline ja energiline, aga meeldiv. Neile, kes valimistel uuesti ei kandideeri, ütlen, et teiega oli meeldiv koos töötada.

(Aplaus)

Juhataja. – Suur tänu, volinik Mariann Fischer Boel. Väga kena, et te seda mainisite. Teiega ja teie kolleegidega komisjonist oli ja on alati olnud meeldiv koostööd teha. Muidugi esineb erimeelsusi, aga teie ja volinik Piebalgsiga on alati olnud rõõm suhelda ning ma tahaksin teid Euroopa Parlamendi nimel ja enda nimel väga tänada.

Mario Mauro, eelarvekomisjoni arvamuse koostaja. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad; Euroopa Parlament ja eesistujariik Tšehhi jõudsid lõpuks 2. aprilli kolmepoolsele kohtumisele kokkuleppele. Eelarvekomisjoni arvamuse koostajana on mul väga hea meel selle kokkuleppe üle, mis võimaldas jätkata majanduse elavdamise kavaga seotud õigusloomeprotsessi loodetud aja jooksul.

2009. aasta rahastamismeetodid on väga selged: 3,98 miljardi euro suurusest kogusummast eraldatakse kaks miljardit energeetikasektorile hüvitisena rubriigi 2 „Loodusvarade kaitse ja majandamine” all. Energeetikasektorile eraldatava ülejäänud 1,98 miljardi euro üle otsustatakse 2010. aasta eelarvemenetluse raames ja kui vaja, viiakse otsustamine lõpule 2011. aasta eelarvemenetluse käigus.

Ent minu arvates ei tohiks mitmete rubriikide suhtes kohaldatav hüvitusmehhanism ohustada kaasotsustamisprogrammide finantspaketti ega iga-aastast eelarvemenetlust. Samuti leian, et arvestades puudujääki, millele juhitakse tähelepanu kehtivas institutsioonidevahelises kokkuleppes, peame seda teemat põhjalikumalt uurima, et kokkulepe oleks paindlikum ja seega edasistele finantsvajadustele vastamiseks sobivam.

Vicente Miguel Garcés Ramón, eelarvekomisjoni arvamuse koostaja. – (ES) Härra juhataja, esitan eelarvekomisjoni arvamuse, mille ma koostas in ettepaneku kohta muuta määrust maaelu arengu toetamiseks Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi kaudu. Ettepanek on osa Euroopa majanduse elavdamise kavast.

2009. aasta märtsi lõpul kokku tulnud Euroopa Ülemkogu tegi ettepaneku eraldada 3,98 miljardit eurot energeetikasektorile ja 1,02 miljardit Maaelu Arengu Fondile, et luua maal uus lairiba-infrastruktuur, parandada olemasolevat infrastruktuuri ja vastata uutele ülesannetele, mida kujutavad endast kliimamuutus, taastuvenergia, bioloogiline mitmekesisus ja piimandussektori ümberkujundamine.

Eelarvekomisjon otsustas ühehäälselt, et õigusakti ettepanekus toodud võrdlussumma vastab kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku (2007–2013) rubriigi 2 ülemmäärale.

ISTUNGI JUHATAJA: MARTINE ROURE

asepresident

Rumiana Jeleva, regionaalarengukomisjoni arvamuse koostaja. – (BG) Tahaksin regionaalarengukomisjoni arvamuse koostajana öelda, kui hea meel mul on Euroopa majanduse elavdamise energeetikakava lõppversiooni üle. Parlament kaitses nõukoguga toimunud läbirääkimistel kindlat seisukohta ja saavutas Euroopa kodanike jaoks parima tulemuse.

Majanduse elavdamise energeetikakava on Euroopa majanduse tuleviku jaoks ülimalt tähtis. Praegune majandus- ja finantskriis ohustab paljusid energiapoliitilisi puudutavaid programme ning see on meie tulevasele majanduskasvule ja edule kahjulik.

Seetõttu on õige anda täiendavaid finantsstiimuleid energeetikasektori projektidele, mis aitavad majandust elavdada ja edendavad energiapoliitilist kindlust ning mille mõte on ka piirata kasvuhoonegaaside heitkogust.

See uus programm tugevdab tõhusalt ka minu kodumaa Bulgaaria energiapoliitilist, sest rahastatakse Nabucco gaasijuhet ning meie ühendust Kreeka ja Rumeenia infrastruktuurivõrkudega. See vähendab meie haavatavust selliste kriiside ajal, nagu oli eelmisel talvel.

Lugupeetud kolleegid, Euroopa majandus ja infrastruktuur sõltub energia heast kättesaadavusest. Selle poolest sillutab Euroopa majanduse elavdamise energeetikakava teed Euroopa tulemuslikumale ja tõhusamale energiapoliitilisele. Seepärast tahaksin veel kord rõhutada vajadust Euroopa Liidu ühise energiapoliitika järele. Ainult üheskoos suudame saavutada suuremat edu ja pakkuda oma kodanikele energiapoliitilist, mida nad vääriavad. Lõpetuseks tahaksin tänada raportööri suurepärase töö eest.

Domenico Antonio Basile, regionaalarengukomisjoni arvamuse koostaja. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad; põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon palus regionaalarengukomisjonilt arvamust ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus maaelu arengu toetamiseks Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) kaudu, mis on nüüd jõudnud parlamendi istungisaali aruteluks üldisema, viie miljardi euro paketi raames.

Seda meetet võib käsitada komisjoni õigeaegse reaktsioonina vajadustele, mis olid aluseks 11. ja 12. detsembril 2008 vastu võetud nõukogu otsusele kiita heaks Euroopa majanduse elavdamise kava, milles on ühenduse ja liikmesriikide paljude sektorite jaoks mõeldud konkreetsed meetmed 2007. aastast alates Euroopa turgusid haaranud majandus- ja finantskriisi lahendamiseks.

Maaelu arengu sektoris on komisjoni meetme kohaselt kavatsatud nõukogu määrusesse nr 1698/2005 lisada uuendused, mille eesmärk on rakendada nimetatud Euroopa kava suunised.

Kokkuvõttes toetab regionaalarengukomisjon täielikult komisjoni ettepanekut, mille kohaselt antakse Euroopa Maaelu Arengu Fondi kaudu kõigile liikmesriikidele 1,5 miljardit eurot, et arendada maapiirkondades juurdepääsu lairiba-Internetile ja lahendada uusi ülesandeid, mis tehti kindlaks ühtse põllumajanduspoliitika keskpika perioodi reformi hindamises, mis viidi lõpule 2008. aasta novembris; regionaalarengukomisjon arvab, et kui kavandatavad meetmed rakendatakse kiiresti ja täielikult, aitavad need kindlasti elavdada riikide majandust ja panna tarbijad taas süsteemi usaldama, aga need täidavad ka eesmärgi, et liidu piirkondades toimuks territoriaalne ja sotsiaalne lähenemine. Kõik see kehtib eriti siis, kui meetmed seotakse nõukogu väljendatud vajadusega viia raha ärakasutamise võimalused esimestel aastatel maksimumini.

Regionaalarengukomisjon ei piirdunud arvamuse avaldamisel pelgalt Euroopa Komisjoni esitatud meetmete hindamisega, vaid otsustas esitada enda ettepaneku ja lisada talle esitatud tekstile mõned muudatusettepanekud. Peamine tahk, mida regionaalarengukomisjon tahtis esile tõsta, puudutab vajadust suurendada läbipaistvust ja teavet perioodil 2009–2011 saavutatud tulemuste kohta ning pakkuda sobivaid vahendeid, millega kooskõlastada EAFRDst ja tõukefondidest rahastatud tegevust, mis on seotud lairiba-Interneti infrastruktuuriga.

Selleks palus regionaalarengukomisjon esitatud dokumendi teksti täiendava konkreetse muudatusettepanekuna komisjonil lisada lõigu, milles käsitletakse konkreetset selle tegevuse tulemuste kontrolli iga-aastasest järelevalvearuandes Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondile.

Romana Jordan Cizelj, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (SL) Finants- ja majanduskriisiga tegelemine paneb Euroopa ühtsuse ja solidaarsuse tõsiselt proovile. Me peame tõestama kaht asja: esiteks seda, et tegutseme ühiselt ja suudame seda ära kasutada, ning teiseks seda, et suudame säilitada strateegilised prioriteedid, mille oleme eelmistel aastatel seadnud, see tähendab prioriteedid, mis soodustavad liikumist teadmispõhise ühiskonna ja uuendusliku ühiskonna poole, kus tekib vähe kasvuhõõnega.

Mul on hea meel näha, et Euroopa on reageerinud sellele ülesandele kiiresti ja ühtselt. Oleme võtnud sõna proteksionismi vastu ja loonud siseturu, mis on üks Euroopa olulisi saavutusi, mida tuleb kriisi ajal hoida. Sellisel oleme suutnud säilitada ka oma tulevikupildi ja võtta meetmeid nii, et ei kaota silmist oma pikaajalisi lahendamist vajavaid ülesandeid, mille hulka kuulub kindlasti ka kliimamuutus.

Lubage mul mainida lühidalt ka energiaprojekte. Küllaltki lühikese aja jooksul leidsime lisavahendid, mida kavatsime eraldada uue ja puhtama tehnoloogia tulevaseks arendamiseks ja energiavarustuskindluse suurendamiseks. On tähtis, et lisaksime paketti süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise tehnoloogia, avamere tuuleenergeetika edendamise ning gaasi- ja elektrivõrkude ühendamise.

Ent tahaksin juhtida teie tähelepanu sellele, et vaatamata paljudele headele projektidele, mille jaoks lisatoetust eraldatakse, puuduvad paketest mõned olulised projektid. Sellepärast tahaksin paluda, et nende projektide üle teostataks hoolikalt järelevalvet, et nende elluviimist jälgitaks ja et me leiaksime lisavahendeid selliste projektide rahastamiseks, millega edendatakse teisi taastuvaid energiaallikaid ja tõhusat energiatarbimist.

Lisaksin sellega seoses veel, et maapõueenergia on kindlasti ka üks suur võimalus, mida ei kasutata. Pean seda meie järgmise ametiaja alguse üheks tähtsamaks ülesandeks.

Hannes Swoboda, *fraktsiooni PSE nimel.* – (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad, näib, nagu meid valdaks jõulurahu – kõik läheb läbi nii rahumeelselt. Pean kahjuks menetlusse ühe mõru noodi lisama.

Nõukogul, kelle esindajat täna siin ei ole, on kulunud kuid, et vaadata läbi komisjoni esitatud ettepanekud ja leida lahendus olukorras, kus töötus on suur ja kasvab veelgi. Seega ei ole see Euroopa Parlamendi süü. Antud juhul olid eelarve eest vastutavad inimesed isegi kiiremad kui meie energeetikavaldkonnas. See ei teinud muudugi meie elu lihtsamaks. Tavaliselt on nemad takistajad. Ent kui me püüdsime leida lahendust, oli volinik väga abivalmis, kuid nõukogu jonnakas.

Meie mure on, et kõik eelarveassigneeringud, mida ei saa välja maksta, tuleks eraldada projektidele, millega luuakse uusi töökohti, eelkõige projektidele, mis käsitlevad energiajulgeolekut, energiatõhusust ja energiasäästu, ja see peaks olema õigupoolest enesestmõistetav. See peaks tõesti olema enesestmõistetav. Kui me küsiksime Euroopa kodanikelt, kas nad toetaksid kulutamata raha eraldamist sellele konkreetsele valdkonnale, vastaks enamik jaatavalt. Ainult nõukogu ei ole veel tunnistanud, et just seda on vaja. Sellega seoses peaksime kõik – kaasa arvatud uue parlamendi liikmed – nõudma tungivalt, et just seda rakendataks.

Ma ei tea, kas härra Piebalgs jätkab volinikuna ja vastutab edasi selle valdkonna eest, aga loodan, et ka komisjoni arvates peame kandma hoolt, et kõik eelarveassigneeringud, mida ei saa välja maksta, viidaks üle teiste valdkondade tööhõivega seotud projektidesse, mis parandavad energiatõhusust ja energiajulgeolekut.

Lõpetuseks sooviksin nii isiklikult kui ka oma fraktsiooni nimel tänada mõlemat volinikku koostöö eest. Kas see ka alati meeldiv oli, on teine küsimus, aga te olite iga kord valmis dialoogi pidama, ja ma loodan, et saate sama öelda ka meie kohta. Meie valimiskampaania on käimas, aga teie jaoks on asjad veidi rahulikumad. Siiski arvan, et saate ilma meie, parlamendiliikmeteta, hakkama.

Donato Tommaso Veraldi, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad; ettepanek, mida me arutame, on osa viie miljardi euro suurusest paketist, mis eraldatakse Euroopa majanduse elavdamise kava jaoks ja millest 1,04 miljardit eraldatakse maapiirkondade lairiba-Interneti infrastruktuuri ehitamiseks ja täiendamiseks ning arendustegevuseks seoses uute ülesannetega, mille tõi esile ühise põllumajanduspoliitika tervisekontroll.

Praegusele finantskriisile reageerimiseks peame midagi ette võtma eelkõige maapiirkondades ja selleks peame kasutama vahendeid, mis on mõeldud nende piirkondade aitamiseks struktuursetest eraldatusest pääseda. Seetõttu on vaja tagada ühenduse olemasolevate vahendite kasutamine ja nende tulemuslikkuse ja lisaväärtuse suurendamine. Maaelu arengu valdkonnas tuleks kasutada iga võimalikku taktikat, mis aitab suurendada rahalist paindlikkust ja tulemuslikkust.

Pea oluliseks, et komisjon abistaks liikmesriike tööhõive suurendamise riiklike strateegiate ja maaelu arengu programmide vastuvõtmisel. Pean siiski ütlema, et Maaelu Arengu Fondi eeskirjade kohaselt tegelevad lairiba rakendusprojektidega peamiselt avaliku halduse organid – provintsid, kohalik omavalitsus ja mägikogukonnad –, kes aga ei saa lisada oma arvepidamisse käibemaksu. Seda ei juhtu teiste programmidega, sest tõukefondidel on teised eeskirjad, mille kohaselt peetakse selliseid kulutusi abikõlblikeks.

Majanduskriis on nende kohalike omavalitsuste juba varem esinenud probleemid lihtsalt esile toonud ja seega on käibemaksu esinemine eri tööde eelarvetes nii sage, et on oht, et avaliku halduse organid ei suuda investeerida ja kasutamata vahendid tulevad ühenduse eelarvesse tagasi. Viimaseks arvan seoses vahendite jaotamisega, et peame keskendumas varasemate kriteeriumide kasutamisele, nagu komisjon on välja pakkunud.

Guntars Krasts, *fraktsiooni UEN nimel*. – (LV) Aitäh, proua juhataja. Arvan, et kokkulepe, mis on saavutatud pikaajalise toetuse kohta Euroopa Liidu energiapoliitikale ja mille kohaselt elavdatakse majandust ka lühikeses plaanis, saavutab mõlemad eesmärgid. Ainus erand, mis ei too lühikeses plaanis kasu, on süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise projektid. Ent see täidab kahtlemata energiapoliitika pikaajalised eesmärgid, sest parandab ELi ettevõtete tehnoloogia konkurentsivõimet maailmaturul, kus alternatiivenergia vormid ei suuda lähemas tulevikus kivisöe põletamist asendada. Mul on väga hea meel, et suurem osa vahenditest suunatakse Euroopa energiavõrkude ühendamise projektidesse. Mulle teeb rõõmu, et märkimisväärselt vahendeid on eraldatud Balti riikide Euroopa elektrivõrkudega ühendamiseks, sest see on ELi kõige eraldatum piirkond. Kuigi need investeeringud ei too kaasa kolme Balti riigi turgude täielikku ühinemist Euroopa võrkudega, on see siiski oluline tugevdav tegur, mis suurendab energiavarustuskindlust. Loodan, et see ergutab Balti riike jätkama energiasüsteemide struktuurireforme ja looma turutingimusi, mis parandavad energiatarbijate olukorda selles piirkonnas. Aitäh.

Claude Turmes, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – Proua juhataja, see on Euroopa Liidu tõsiseltvõetavuse jaoks kurb päev. Majanduse elavdamise pakett, mida me hääletama hakkame, on tegelikult mitteilavdamise kava, mis ei paku mingit otsest majanduslikku stiimulit. Oleme kuid pidanud Euroopa Liidu Nõukoguga läbirääkimisi, mis on kohati olnud pingelised. Selle asemel, et hakata vastu niisuguste riikide valitsustele nagu Saksamaa, Holland ja Ühendkuningriik, kes järgivad lühinägelikku suhtumist „tahan oma raha tagasi“, on kahjuks suurem osa Euroopa Parlamendist ja komisjon nende nõudmistega lihtsalt nõustunud.

Selline tulemus on väga halb ja seda oleks saanud vältida. Oleksime võinud luua tõelise solidaarsusvahendi, kus suurem osa raha oleks läinud nende riikide majandusele, kes seda kõige rohkem vajavad – meie sõpradele Ida-Euroopas. Oleksime võinud suurendada paketi majanduslikku tõhusust, kasutades selleks uuenduslikke rahastamisvahendeid, näiteks laenu tagamise fonde ja avalik-õiguslikke panku või Euroopa Investeerimispanka. See oleks teinud viiest miljardist eurost 50–80 miljardi euro suuruse investeeringu, mida Euroopa majandus praegu vajab. Oleksime võinud suunata investeeringud neisse valdkondadesse, kus vahetult töökohti luuakse, näiteks Euroopa linnadele, mis investeerivad hoonete renoveerimisse ja ühistransporti, või sõltumatutele elektritootjatele, kes investeerivad taastuvenergiasse, või Euroopa tööstusele, kes investeerib rohelisse tehnoloogiasse. Selle asemel otsustasite suunata suurema osa sellest viiest miljardist eurost igapäevastele riigibürooadele, kellel raha kõige vähem vaja on – Ühendkuningriigi, Saksamaa ja Prantsusmaa suurtele energiaoligopolidele.

Selle asemel, et anda kindel sõnum, anname me sõnumi poliitilise julguse puudumisest: Euroopa institutsioonid on selgrootud ja alistunud natsionalistlike silmaklappidega valitsuste tujudele.

Kahjuks ei ole komisjoni president vapper visionäär. Kahjuks ei olnud Euroopa Parlamendi liberaalid ja sotsiaaldemokraadid valmis võitlema koos rohelistega, et teha sellest majanduse elavdamise paketist tõeline esimene samm uue rohelise kokkuleppe poole. Enne kui Euroopas saab hakata midagi muutuma, peame välja vahetama Euroopa Komisjoni presidendi. Selleks muudatuseks peab muutuma Euroopa Parlamendi jõudude tasakaal. „Peatage Barroso – valige uus roheline kokkulepe!” – see on tulevaste Euroopa Parlamendi valimiste loosung, mis on nüüd õigem kui kunagi varem.

Pedro Guerreiro, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (PT) Rääkides Euroopa majanduse elavdamiseks mõeldud Euroopa Liidu niinimetatud viie miljardi paketist on kasulik meenutada Euroopa Parlamendi vastuvõetud resolutsiooni 2007.–2013. aasta finantsraamistiku vahhindamise kohta. Resolutsioonis on kirjas, et omavahendite ülemäär on 1,24% ELi rahvamajanduse kogutulust maksetena ja see on tegelikult olnud alla 1%, et igal aastal jääb mitmeaastases finantsraamistikus sätestatud ülempiirist palju puudu, eelmisel kolmel aastal oli see summa üle 29 miljardi euro, ning mitmeaastase finantsraamistiku ülemäära ja ELi omavahendite ülemäära vahel on suur erinevus, mis on aastatel 2010–2013 üle 176 miljardi euro.

Selles valguses peame endalt küsima, miks me ei kasuta majanduse olukorra halvenemist arvestades ära vähemalt neid vahendeid, mis on ette nähtud mitmeaastases finantsraamistikus.

Miks Euroopa Liit otsustab võtta põllumajanduse varudest kaks miljardit eurot, kui tuhanded põllumajandustootjad on silmitsi üha suurenevate raskustega?

Kas põllumajandustootjatel on rohkem vaja toetust, et tulla toime suurenevate tootmiskulude ja alanevate hindadega, või lairiba-Interneti?

Millistest teistest eelarverubriikidest võetakse maha peaaegu kaks miljardit eurot, nii et see kohandus oleks neutraalne? Kas see summa võetakse maha ühtekuuluvuselt?

Kuidas jaotatakse peaaegu neli miljardit eurot energiaprojektide jaoks ja nagu näha, peaaegu miljard maapiirkondade lairiba-Interneti edendamise jaoks? Kuidas seda ebaõiglast vahetust kohaldatakse?

Kus on lõpuks Euroopa Liidus kõrgelt kiidetud solidaarsus? Või osutub elevant taas kord sääseks?

Patrick Louis, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (FR) Proua juhataja, daamid ja härrad; majanduse elavdamise kava kujutab endast head kavatsust. Keinslikku elavdamist on vaja tsüklilise majanduslanguse leevendamiseks, aga see kriis on struktuuriline. Seega on abivahend ebapiisav.

Rahasiistid ohjeldamata majandusele on raha tuulde loopimine. Õigupoolest on majanduse ergutamine enne ühenduse eelistamise põhimõtte kehtestamist meie piiridel sama mis maja kütmine, kui kõik aknad ja ukсед tuleb lahti hoida. Juhtub see, et katel ütleb üles ja küttearved lendavad lakke.

Pärast neid avasõnu tahan teha kolm märkust. Esiteks ei puutu energiaturg asjasse. Tegelikult selles valdkonnas konkurents hindu ei vähenda, sest neid määravad tootmisvahendite kulud. Seega arvame, et tuleb investeerida tõeliselt tõhusatesse energiaallikatesse, et vältida suuresti subsideeritud energiaallikaid, näiteks tuuleenergiat, ning valida päikese- ja tuumaenergia.

Teiseks ei ole ühtne energiaturg tõhus. Suurtel vahemaadel on energiakadu võrdeline kaugusega. Võrgu geograafiline keerukus suurendab rikete ja katkestuste tõenäosust. Seega peaks Euroopa elektrivõrgu ühendamine minema tagasi oma esmase eesmärgi juurde – olla vastastikune varuressurss piiridel ja võimaldada energiavahetust, aga ainult taustana. See töö peab olema meie esmatähtis eesmärk.

Kolmandaks, mis puudutab käesoleva raportiga seotud Podimata raportit, soovitame võtta arvesse nii toote kasutamiseks vajaminevat energiat kui ka teavet selle tootmisele kuuluva energia kohta.

Selle teabe andmisega tarbijatele saab parandada nende toodete seisundit, millel on suur lisaväärtus ja vähene energiatarve. Selle teabe lisamine annab väga vajaliku konkurentsieelise meie majandusele, mida ähvardab liialt üleilmne ebaaus konkurents.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Proua juhataja, daamid ja härrad, minu arvates tegi Euroopa Parlament ja nõukogu mõneti harukordsed, ent tulemuslikud otsused, kui kandis 2008. aastal kasutamata jäänud viis miljardit eurot 2009. aasta ergutuspaketti, mis aitab leevendada finantskriisi mõju, ja lisas veel neli miljardit, mis aitab lahendada mõned kitsaskohad Euroopa energiavõrgus. Teisalt oli härra Turmesil paljuski õigus, eelkõige seoses vahendite haldamisega.

Minu arvates on oluline, et liikmesriikide valitsused reageeriksid paindlikult ning et kõik aastateks 2009–2010 eraldatud vahendid kasutataks ära ja seda tehtaks võimalikult tulemuslikult. Venemaa ja Ukraina tüli järgne kriisiolukord seoses gaasitarnetega aasta algul näitas, kui haavatav on märkimisväärne osa Euroopast kriisiolukordades. Rakendatavad meetmed, mida paketest rahastatakse, peaksid seega aitama kriisi kordumist vältida.

Agnes Schierhuber (PPE-DE). – (DE) Proua juhataja, volinikud, daamid ja härrad, kõigepealt tahaksin tänada proua Stavrevat *suurepärase raporti eest*. On väga oluline, et see majandusprogramm, mille me täna tervikuna vastu võtsime, oleks kättesaadav ka maapiirkondades. Lairiba on maapiirkondades, eriti Austrias, hädavajalik sidevahend, mis aitab luua uusi nüüdisaegseid töökohti ja edastada kiiresti teavet. Ei tohi jätta tähelepanuta asjaolu, et üle 50% Euroopa Liidu rahvastikust elab maapiirkonnas.

Daamid ja härrad, minu poliitiline karjäär on lõppemas. Tahaksin edastada siirad tänusõnad kõigile kolleegidele, komisjonile ja kõigile Euroopa Liidu institutsioonidele, eelkõige ametnikele ja personalile abi ja toetuse eest. Teie kõigiga on olnud meeldiv koos töötada. Viimasena tahaksin tänada tõlke, kes pidid mu Austria saksa keelt tõlkima.

Olen veendunud, et ka edaspidi peab olema täiesti selge, et ühine põllumajanduspoliitika koos oma kahe sambaga on Euroopa Liidu ühiskonna jaoks ülimalt tähtis. Põllumajandustootjad teavad loomulikult oma kohustusi ühiskonna ees. Ent loodan, et ka Euroopa Liidu ühiskond teab oma kohustusi kõigi nende ees, kes hoolitsevad liidu ressursside eest. Seda silmas pidades soovin Euroopa Liidule tulevikuks kõike head.

(Aplaus)

Gábor Harangozó (PSE). – (HU) Lugupeetud volinik, daamid ja härrad. Tahaksin kõigepealt tänada proua Stavrevat koostöö eest ja kiita teda suurepärase töö eest, mis sai põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni ühehäälselt toetuse.

Nõukogus toimunud arutelu tulemusel on meil 1,02 miljardit eurot, millega leevendada kriisi valusat mõju maapiirkondadele. Oleme edukalt jõudnud olukorda, kus raha saab kasutada esialgses ettepanekus sätestatust palju paindlikumalt ja sobivalt laias raamistikus, et arendada maapiirkondades juurdepääsu lairiba-Internetile ja lahendada uusi ülesandeid, mis määratleti ühise põllumajanduspoliitika läbivaatamise ajal.

Liikmesriikide maaelu arengu kavad tuleb võimalikult kiiresti läbi vaadata, et nüüd sätestatud summad oleksid kättesaadavad niipea kui võimalik. See on maaelanikkonna jaoks ehk kõige olulisem asi, sest sellise arengu abil võivad tekkida uued töökohad, uued koolitused ja uued turud, millega kaasneb ka kulude vähenemine ja uute uuenduslike tehnoloogiavahendite kasutamine.

Maainimesed on majanduskriisi kõige haavatavamad ohvrid. Tegelikult võib tulevikku vaadates öelda, et on olemas ka suurema territoriaalse ja majandusliku eraldatuse tekke oht, mis ulatub majanduskriisist kaugemale. Juba enne kriisi tekkimist vähenes maaelanikkond paljudes liikmesriikides pidevalt. Meie kohustus on töötada välja ja rakendada võimalikult kiiresti meetmed, mida on vaja maapiirkondade väärtuste hoidmiseks.

Kolleegid, arvestades, et minu parteil ei lähe valimistel eeldatavasti nii hästi, et ma saaksin järgmised viis aastat teiega edasi töötada, tahaksin teid ka tänada väga hea koostöö eest Euroopa Parlamendis. Mina kui noor poliitik võin vaid soovida, et igal noorel poliitikul oleks võimalus õppida sellises suurepärasel organisatsioonis, kuidas Euroopa poliitika toimib.

Lena Ek (ALDE). – (SV) Proua juhataja, maailmas ja Euroopas on praegu kolm kriisi: finantskriis, sellest tulenev töökriis ja kliimakriis. Meetmepakettide eesmärk peaks olema leida lahendus kõigile kolmele kriisile, aga selle paketi puhul on seda raske näha. Marilyn Monroe ütles kord: „Ärge tekitage minus kiusatust, oskan seda ise.” Näib, et liikmesriikide valitsused on käitunud samamoodi rahaga, mille me ühiselt suutsime selle majanduspaketi jaoks leida. Vanamoodi energiaga tegelemise eest ja eelkõige ajategurit arvestades võib paketti väga kritiseerida. Paketi meetmed on nii kauges tulevikus, et need loovad töökohti pigem järgmise kui selle majanduslanguse ajal. Tahtsime tekitada Euroopas uue tehnoloogia ja uued ideed ning töökohtade loomise meetmed *nüüd*, selle majanduslanguse ajal. Sellepärast hoiame jätkuvalt (loodetavasti, kui meid tagasi valitakse) silma peal sellel, mida komisjon volinik Piebalgsi kaudu lubas, nimelt elluviimise ja järelevalve kohasel ja usaldusväärsel jälgimisel.

Lõpetuseks, proua juhataja, tahaksin tänada volinik Fischer Boeli ülimalt tulemusrikka töö eest ning volinik Piebalgsi, kes tegi tihedat koostööd tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoniga ja kelle osa energiapaketi ja kliimapaketi, aga ka selles, mida me viimase viie aasta jooksul saavutanud oleme, on olnud väga suur. Tahaksin tänada raportööri, kelle töö on olnud hea, ja kolleege. Lõpetuseks ütlen, et olen tõesti

veendunud, et peaksime lõpetama Euroopa Parlamendi tegevuse Strasbourgis ja kohtuma edaspidi ühesainsas kohas.

Andrzej Tomasz Zapałowski (UEN). – (PL) Proua juhataja, maapiirkondade toetamine ükskõik millisel kujul on väga tähtis tegevus. Seda enam, kui toetust antakse uute tehnoloogiate laiaulatusliku kasutuselevõtu näol maapiirkondades. Ent prioriteetide järjestus on minu arvates kaheldav. Mis on maapiirkondade arengu jaoks praegu olulisem – kas lairiba-Internet, transpordinfrastruktuuri edasine ajakohastamine ja arendamine või meetmed, mis on seotud töökohtade arvu suurendamisega maapiirkondades, eriti kriisi ajal?

Minu jaoks on selge, et lairiba-Interneti kasutuselevõtmiseks ja kliimamuutuse vastu võitlemiseks vajalik raha läheb peamiselt ettevõtetele, kes sellega tegelevad, mitte põllumajandustootjatele või maaelanikele. Ehk oleks tulnud kasutada seda raha keskmise suurusega põllumajandusettevõtetele mõeldud toetuste ebaproportsionaalsuse vähendamiseks, eelkõige uutes liikmesriikides? Euroopa Liit annab praegu põllumajandustootjatele lairiba-Interneti tohutute kuludega, selle asemel, et rahuldada tähtsamaid vajadusi, näiteks parandada talude, mitte põllumajanduskontsernide taset.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL). – (EL) Proua juhataja, viie miljardi euro suuruse majanduse elavdamise kava eesmärk on kasutada ära kapitalistlikku kriisi ja aidata kapitalil saavutada oma eesmärgid, edendades kapitalistlikku ümberkujundamist sellistes strateegilistes sektorites nagu energeetika ja elektrooniline side.

Lairiba-Internet ja võrgud on maapiirkondade arenguks vajalikud, aga need ei ole esmatähtis küsimus. Kui väikeste ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtete omanike sissetulekud pidevalt vähenevad ja neid ähvardab oma maadest ilmajäämise ja töötuse oht, kui kogu piirkondade majandus on ühise põllumajanduspoliitika ja WTO ettekirjutuste tõttu kriisis, ei aita maapiirkondade arengule kaasa võrkude arendamine; see on vaeste põllumajandustootjate narrimine. 1,5 miljardit eurot on eraldatud sisuliselt elektroonilise side ettevõtete, mitte talupidamise ega maaelu arengu jaoks.

Täpselt sama kehtib 3,5 miljardi euro kohta, mis on eraldatud ühise elektrivõrgu ja -turu loomiseks, mis hõlbustab erastamisi, liitumisi ja ülevõtmisi, mida soodustab kolmas liberaliseerimispakett, ning süsinikdioksiidi kogumiseks ja säilitamiseks, selle rõõvellikult kalli ja keskkonnaväenuliku kava jaoks, mille eesmärk on suurendada tootmisüksuste kasumit ja lubada neil saastamist jätkata.

Töötajad ja põllumajandustootjad mõistavad, et neid meetmeid võetakse selleks, et tugevdada kapitali ja monopole, mistõttu nad ei ole nendega nõus ning võitlevad nende vastu ja nõuavad rohujuuretasandi muutusi, et neist ei saaks kriisi tööhobuseid.

Helga Trüpel (Verts/ALE). – (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad; on tõsi, et Euroopa Liit püüab anda oma panuse selles suures finants- ja majanduskriisis. Samuti on tõsi, et lairiba edendamisega maapiirkondades peaks liidul olema õigus aidata kaotada ühiskonna digitaalne eraldatus, et suuremal hulgal inimestel oleks võimalus osaleda Euroopa Liidu ühtekuuluvuses ja seda tugevdada.

Ent eelarvega tegeleva poliitikuna tahaksin ma juhtida tähelepanu sellele, et kuigi niisuguse programmi väljakuulutamine avaldab avalikkusele mõju, ei ole selge, kust see raha tegelikult tuleb. See on mõneti kahtlane. Ma ei saa seda heaks kiita ning kui nõukogu selliseid otsuseid langetab ja kui komisjon härra Barroso kaudu millegi sellisega välja tuleb, on vaja tõsiselt veenduda, et on selge, kust raha tuleb. See on ainus tõeliselt veenev poliitiline käitumine, mida me saame kodanikele näidata. Praegu ei ole raha kahjuks olemas. Liikmesriigid peavad taas aktiivsed olema, et saaksime teha tõesti selgeks, et see on parema struktuuripoliitika ja Euroopa solidaarsuse parandamise huvides. Siis peame tegema ühise panuse, et see saaks tõepoolest reaalsuseks.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Proua juhataja, Proua juhataja, kuigi Euroopa Liit on kehtestanud maaelu arengu toetused, on Maastrichti lepingu sätetest tingitud maaelanikkonna vähenemine samas õhutanud ohjeldamatut liberaliseerimisentusiasmi ja sellega kaasnevat maapiirkondade infrastruktuuri hävitamist.

Pärast Chrysleri hinguseleminekut ning politseijaoskondade ja koolide sulgemist ELi vähese reguleerimise poliitika tõttu suletakse varsti ka postkontorid. Komisjon kavatab üsna selgelt sooritada järgmise eutanaasia. Kui keskmisest madalama majandusvõimekuse ja maaelanikkonna vähenemise abikõlblikkuse kriteeriumid 2014. aastast alates enam ei kehti, tähendab see paljude ebasoodsas olukorras alade surma. Minu arvates on see rünnak maapiirkondade vastu, mida me ei tohiks läbi lasta. Linnas ja maal peavad elutingimused olema võrdväärsed. Vastasel juhul ei jää Euroopas tühjaks mitte ainult üksikud piirkonnad, vaid terved orud.

Toetuste vähendamine on kindlasti vale lähenemine, kui tahame kaitsta tähtsaid maapiirkondi ja alamkeskklassi struktuure. Ent maapiirkondi ei saa elus hoida vaid põllumajandustoetuste kaudu. Põllumajanduse väljasuremine viimastel aastatel näitab seda selgemalt kui kunagi varem. Ebasoodsas olukorras

piirkondadele mõeldud toetusi ei tohi vähendada, vaid neid tuleb suurendada. Väikesed ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtted ja mahetalud peavad ellu jääma ja säilima peab toidusuveräänsus. Kui ELi ei suudeta lähiajal veenda mitte soodustama peamiselt intensiivset karjakasvatust ja suurmaoomanikke, näiteks Briti kuningannat, on viimane aeg põllumajandus uuesti riigistada, kas või osaliseltki.

Neil Parish (PPE-DE). - Proua juhataja, tahaksin tänada volinikku, kes selle kava täna hommikul meile esitas, ja proua Stavrevat, kes raporti koostas.

On väga oluline, et me tegeleme selle viie miljardi paketiga. Lubage mul öelda komisjonile otse, et kui nad hakkavad tulevikus viiemiljardilise paketiga tegelema, tuleks ilmselt nõukogult veidi rohkem nõusolekut saada, enne kui nii kaugele minna. Ma saan aru, et ei ole alati lihtne nõukogu rahaküsimustes nõusse saada, aga me peame teadma, kas see raha lõpuks ikka tuleb. Arvan, et ehk see ikka tuleb ja sellele saab väga hea kasutusala leida.

Pole kahtlustki, et põllumajandus on maapiirkondadele väga oluline, aga seal on ka palju teisi ettevõtteid. Eriti väiketalude pidajatel on vaja lisisissetulekut. Lairiba tähendab eelkõige seda, et maapiirkondades saab asutada palju väikeettevõtteid. Kui lairiba on kättesaadav, võib Euroopa Liidu mõnes eriti eraldatud maapiirkonnas olla ühendus väga hea. Lairiba võib olla ka hädavajalik abimees nende ettevõtete arengus, kes tegelevad põllumajanduse, turismi ja kõikide selliste ettevõtmistega, mis on seotud Internetiga.

Praegusel Euroopa Liidu tõelise majanduslanguse ajal on see ergutuspakett – kui me saame raha panna õigetes valdkondadesse ja õigel ajal – suureks abiks, sest ettevõtteid on vaja ergutada. Põllumajandus on oluline, aga ka teised ettevõtted on maapiirkondadele olulised, ja see pakett saab kaasa aidata.

Seega soovin komisjonile selle projektiga edu. Loodan, et saate raha, aga nagu ma ütlesin, arvan, et tulevikus peame selle asjaga tegelema palju ühtsemalt.

Catherine Guy-Quint (PSE). - (FR) Proua juhataja, 2008. aasta novembris esitas komisjon majanduse elavdamise kava, mille maht ega sisu ei olnud piisavalt head. Kuus kuud hiljem tuleb tunnistada, et selle elavdamiskava elluviimine on pea olematu, ja ma tahan teada, mis toimub nende 30 miljardi euroga, mis olid mõeldud majanduse elavdamiseks.

Mis on juhtunud 15 miljardi euroga, millest uute meetmete raames teada anti ja mis usaldati Euroopa Investeeringuspangale? Kuidas saab ühildada väljakuulutatud seitsme miljardi euro suuruse stiimuli tõukefondidest ja Ühtekuuluvusfondist ning väljaõeldud struktuurieelarve 10 miljardi euro suuruse alakasutuse 2009. aastal?

Lisaks tahaksin täna arutatava viie miljardi euro kohta öelda nelja asja. Euroopa Parlamendi survele vaatamata ei suutnud rahandusministrite nõukogu eraldada 2009. aastaks viit miljardit eurot, vaid andis ainult 2,6 miljardit.

Seega ei saa me üldse kindlad olla, et nõukogu need puuduvad 2,4 miljardit 2010. aastaks leiab. Parlament on valmis otsima võimalikke lahendusi õigusloome abil. Ent teisi poliitilisi eelisvaldkondi ei tohi mingil juhul kahtluse alla seada. Seda Euroopa Parlament ei luba. Me ei saa nõustuda ümberpaigutamisega; see on punane joon, millest me üle ei astu.

Nende 2,4 miljardi euro leidmine on raske, sest komisjoni esialgsest eelarvest teame, et saadaval on kõige rohkem vaid 1,7 miljardit. Lisaks peab nõukogu nende varude kasutamisele veel heakskiidu andma. Seetõttu on lühiajalise eelarvedistsipliini pärast ja eelarveregulatsiooni õigusliku käsituse pärast tähtis, et liikmesriigid ei saaks kogu elavdamiskava enam peatada.

Liidu tuleviku jaoks on vaja tugevat eelarvet ja me näeme – see on mu neljas märkus –, et viimaste finantsperspektiivide suurus ning läbirääkimis- ja vastuvõtmisviis ohustavad Euroopa tulevikku.

Jan Mulder (ALDE). - (NL) Proua juhataja, seda arutelu kuulates jääb mulje, et enamik meist on rahul, aga sellegipoolest on mul kangesti tunne, et see pakett on kasin. Minu arvates on selle peamine ülesanne päästa president Barroso ja komisjoni maine. Väljapakutud meetmed on kahtlemata kasulikud, aga rahastamine on ikkagi ebakindel.

Kuigi põllumajanduseelarves tuleb arvestada ootamatute olukordadega, isegi ülejäägi korral, ei ole ma päris nõus, et seda kasutatakse pidevalt rahaallikana, millega katta kõik ootamatud kulutused. Mulle tundub, et komisjon ja Euroopa Liit ei ole varasematest loomataudipuhangutest eriti midagi õppinud. Kui need korduksid, peaksime nende jaoks raha võtma põllumajanduse eelarvest.

Tahaksin teada, mida me esmatähtsaks peame. Kas loomataudide vastu võitlemise meetmete rahastamist või käesoleva, veel korrastamist vajava paketi rahastamist? Sellega seotud ebakindlus on suur ja see jätkub, aga ma saan aru, et sissetulekutoetus on alati olemas, ja see rahustab mind.

Mis puudutab konkreetseid meetmeid, on need liikmesriigiti erinevad, aga kahtlemata kasulikud. Ka mina pooldan energiapoliitikat ja arvan, et igasugune selle valdkonna tegevus on kasulik.

Lõpetuseks tahaksin tulemuslikkuse eest kiita kaht volinikku, eriti proua Fischer Boeli, kellega ma olen viimase viie aasta jooksul teinud väga tihedat koostööd.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Daamid ja härrad, viie miljardi suurune algatus on hea alus Euroopa Liidu ühise energiapoliitika edasiseks arenguks ja maaelu arenguks pikas plaanis. Sisevõrkude tugevdamine on samuti oluline, nagu ka võrkude ühendamine ühisvõrgustike moodustamiseks. Minu arvates tuleks rohkem rõhku panna energiatõhususele ja mitmekesistamisele, luues reaalseid stiimuleid avamere tuuleenergia, maapõueenergia ja muu taastuvenergia kasutamiseks. Liikmesriikide kavasad, sealhulgas suurte liikmesriikide, näiteks Saksamaa, Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi kavasad, tuleb kujundada kooskõlas Euroopa Liidu ühtse energiapoliitikaga. Majanduskriisis eriti palju kannatada saanud riikide jaoks tuleks kaasrahastamise ülemmääraks kehtestada 50%. Tõeliselt tuleb toetada kohalikke ja piirkondlikke algatusi, mille eesmärk on taastuvenergia kasutuselevõtmine ja selle kasutamisele julgustamine. Maaelu arendamisel tuleb rohkem tähelepanu pöörata tegelikule olukorrale, mitte ajaloolistele näitajatele. Jutt ei ole mitte ainult lairiba kasutuselevõtmisest, vaid ka näiteks maateede arendamisest. Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi vahendid tuleb kättesaadavaks muuta eelkõige majanduslikult nõrgemate liikmesriikide jaoks. Aitäh.

Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf (Verts/ALE). – (DE) Proua juhataja, lugupeetud volinikud; see majanduse elavdamise kava ei ole suurem asi. Peamine on, et sellest ei jää maapiirkondadele kuigi palju. Samuti sisaldab see vahendite üleviimist põllumajanduseelarvest maaelu arengusse. Volinik, selle tulemuseks ei ole maapiirkondade sõltumatu areng, vaid sellega järgitakse taas kord tasakaalustavat loogikat.

Eelkõige jäetakse hüvitamisprogrammide loomise üle otsustamine liikmesriikidele. Saksamaal mõjutab see piimafondi. Kilolt piimalt 15 sendi kaotamine tähendab ainultüksi Saksamaa põllumajandustootjatele 4,2 miljardi suurust puudujääki. Nüüd luuakse saja miljoni euro suurune hüvitusmehhanism. Volinik, ütlen teile otse välja. See on sandikopikas, mitte majanduse elavdamise kava!

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Kõigepealt tahaksin kiita Petya Stavrevat täna meile esitatud väärtusliku raporti eest.

Toetan raportööri esitatud muudatusettepanekuid, näiteks 250 miljoni euro eraldamist uute ülesannetega tegelemiseks, kuigi peame selle juurde veel tagasi tulema, nagu volinik ise ütles. Võttes arvesse vajadust reageerida kiiresti praegusele majanduskriisile, oleks – nagu me kõik hästi teame – kasulik ette näha maksed, mida saab teha juba 2009. eelarveaastal. Selles lähenemises kajastuvad tegelikult 12. detsembri 2008. aasta Euroopa Ülemkogu eesistuja järeldused.

Praeguse majanduskriisi üks oluline osa on üldiste vahendite ja laenude kättesaadavuse vähenemine ning pankadelt krediidi saamise tingimuste karmistamine. Seetõttu toetan raportööri ettepanekut, et liikmesriikidele tuleb luua laenu- ja laenu tagatisfondide kasutamise võimalus, mis laseks asjaosalistel maapiirkondades teha rasketel aegadel investeeringuid.

Elanikkonna suure hajutatuse ja suurte kulude tõttu mõnedes maakogukondades ei oleks kõigil kodanikel isiklikku juurdepääsu lairiba-infrastruktuurile. Sellepärast peaks minu arvates liikmesriikidel lisaks väljapakutud infrastruktuuriga seotud tegevusele olema võimalik toetada maakogukondade avalikke Interneti-punkte, näiteks neid, mis asuvad avalikes raamatukogudes või omavalitsushoonetes.

Kokkuvõttes olen nõus, et üldsusele ning nende uute meetmete elluviimise eest vastutavatele kohalikele omavalitsustele tuleks anda konkreetset teavet. Arvan, et selleks, et tagada olemasolevate ressursside kõige tulemuslikum kasutamine ja ergutada oluliselt lairiba-Interneti kättesaadavuse paranemist maapiirkondades, tuleb vahendite erineva eraldamise aluseks võtta praegused erinevused liikmesriikide kaetuses lairiba-Internetiga.

Jutta Haug (PSE). – (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad; Euroopa majanduse elavdamise kava üle lõpliku otsuse langetamiseni on jäänud vähem kui kaks tundi. Meil kulub tervelt viis kuud, et jõuda meie ees oleva paketi üle otsustamiseni – on ütle matagi selge, et nõukogu eksitavate argumentide tõttu.

Kui oleksime paketi nime veidikenegi tõsiselt võtnud, oleksime pidanud tegutsema palju kiiremini. Pakett ise on hea, selles pole kahtlustki. Ent kahtlen väga, kas see tõesti suudab praeguses kriisis esile kutsuda Euroopa majanduse elavnemise. Kas ettenähtud raha jõuab ettenähtud projektideni ettenähtud aja jooksul?

Hea, et tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni liikmetel oli kahtlusi ja et nad pidasid komisjoniga läbirääkimisi deklaratsiooni saamiseks selle kohta, et ülejääki ei panda energiatõhususse. Seetõttu on võimalik, et 2,6 miljardit eurot, mille kohta tuleb otsus teha, kasutatakse mõistlikult. Aga kas me suudame ka jõuda sügisel nõukoguga kokkuleppele viie miljardi euro suuruse majanduse elavdamise kava 2,4miljardilise puudujäägi suhtes?

Viis miljardit eurot kahel aastal on Euroopa solidaarsuse väljendus. See kõik on hea. Aga ühisest regionaal- ja struktuuripoliitika raamistikust tuleb kogu Euroopa majandusele palju tulemuslikum abi, mida on ainuüksi sellel aastal 38 miljardit eurot! Need vahendid on jõud, mis paneb Euroopa majanduse liikuma.

Roberts Zile (UEN). – (LV) Proua juhataja, volinikud; kompromiss selle kohta, et mitte anda neid viit miljardit eurot tagasi selle summa andnud riikidele, vaid kasutada seda maaelu arengu projektides energia ja lairiba valdkonnas, edastab järgmise olulise poliitilise sõnumi. See näitab, et isegi kriisiajal ei ole Euroopa solidaarsus täielikult kadunud. Ma saan aru, et mõne kolleegi meelest on enamik sellest rahast lihtsalt neile riikidele ja nende energeetikaprojektidele tagasi läinud, aga minu arvates on selles ettepanekus solidaarsuse põhimõte nähtav. Samuti arvan, et sellise pikaajalise energiavaldkonna projekti algatamine nagu Balti riikide ühendamine Põhjamaade elektrivõrkudega edastab samuti õige märguande, sest lühiajalisest kriisist ülesaamiseks peavad liikmesriigid pigem ise lahendusi leidma, võttes arvesse oma konkreetset olukorda. Teine punkt, milles peaksime minu arvates väga tähelepanelikud olema, on see, et projekti elluviimise lühikesed tähtajad võivad tekitada kibestumust, kui ettepanekus nimetatud projekte lõpule ei viida. Sellega seoses peame kõik tegutsema ühiselt ja väga vastutustundlikult. Täna teid.

Esther de Lange (PPE-DE). – (NL) Proua juhataja, see on meie finantsperspektiivi kolmas aasta ja see on ka kolmas aasta, mil oleme siia kogunenud vahekorreerimisest rääkima. 2007. aastal tegelesime Galileoga, mida oli üsna lihtne selgitada. 2008. aastal tegelesime ühe miljardi euro suuruse toidurahastuga ja pidime kasutama kõikvõimalikke nippe, et sellele raha saada, sest seda tuli rahastada olemasolevate kategooriate raames, kuigi selle jaoks oli väga vähe ruumi. Nüüd tegeleme majanduse elavdamise paketiga, mis on kindlasti teretulnud abi riikide selle valdkonna jõupingutustele ning mis loodetavasti innustab rakendama energia- ja lairibaprojekte minu kodumaa põhjaosas.

Ent taas tunnen ma kohustust mainida kaht sellega seotud muret. Mul on hea meel, et me peame eeskirjadest kinni ja tööpoolest korrigeerime finantsperspektiivi, aga jälle on meil tulnud keerutada, et teha juttu 2010. ja võib-olla ka 2011. aasta eelarvest. Muidugi on hea teada, et see ei mõjuta kaasotsustamisprogramme, aga kuidas on lood põllumajandusega, mis, nagu me teame, ei kuulu endiselt kaasotsustamise alla? Mis juhtub, kui puhkeb järgmine loomataud, nagu juba mainiti, või kui tekib tõsine turukriis ja meil on seda raha ikkagi põllumajanduse jaoks vaja? Kas komisjon saab meile kinnitada, et ta ei hiili neist kohustustest kõrvale?

Minu teine mure on see, et peame suutma järgida kulutusi, mille üle me tervikuna otsuse langetame. Kaks nädalat tagasi oli meie delegatsioon vastu 2007. aasta eelarve täitmise heakskiitmisele, sest esines probleeme järelevalve ja finantsvastutusega. See pakett ei tohi mingil juhul põhjustada vastutuse ja järelevalve vähenemist. Inglased ütlevad, et tõe kriteerium on praktika, ja mina arvan, et see kava on edukas ainult siis, kui me täidame kõiki tingimusi.

Tean, et mu kõneaeeg on läbi, aga tahaksin kulutada veel kolm sekundit, et tänada volinikku, kes oli paljudel õhtutel siin meiega ja arutas asju pärast seda, kui põllumajandust käsitlevad arutelud olid lõppenud. Nii et tänan teid, volinik, vastutulelikkuse ja koostöö eest.

Costas Botopoulos (PSE). – (EL) Proua juhataja, täna arutatav raport ja üldisemalt algatus on vajalik, aga kardan, et selle tulemuslikkus on kaheldav. See on pigem kätte tulistamine kui ravi. Euroopa pidi midagi ette võtma, sest kriis on sügav ja midagi oli vaja teha, aga arvan, et see ei ole piisavalt hea. Esiteks ei ole seda raha kriisi jaoks piisavalt ja puudub garantii, et see jõuab nendeni, kes seda kõige rohkem vajavad. Nii energeetika kui ka lairiba-Internet on olulised sektorid, aga me ei saa olla kindlad, et need on eelissektorid ja – veelgi enam – sektorid, mis loovad juurde töökohti ja tekitavad majanduskasvu, mida meil vaja on.

Teiseks, nagu kõik kolleegid on öelnud, ei tea me endiselt, kas, millal ja kust tuleb suur osa ehk peaaegu pool sellest rahast – umbes 2,4 miljardit. Rääkisime ühel päeval eelarvekomisjonis volinik Kallasega, kes ei oska praegu meile öelda, kust need assigneeringud tulevad.

Kolmandaks pakume lahendusi, mis ei aita meil probleeme pikas plaanis kõrvaldada, ja see on ehk kõige olulisem. Põllumajanduspoliitikas üle jäänud raha kasutamine ei ole lahendus; põllumajandus- ja regionaalpoliitika ning liidu teiste vajaduste vahelise tasakaalu nihutamine ei ole lahendus. Euroopal on kriisi ajal vaja üldist kava, mida praegu ei paista olevat. Kardan, et Euroopa Liit on selle võimaluse käest lasknud ja seda on teinud peamiselt komisjon ise.

Salvador Garriga Polledo (PPE-DE). – (ES) Proua juhataja, volinikud, nõukogu eesistuja (kus tahes ta on, sest siin teda ei ole); siin parlamendis on sõnad olulised – viie miljardi euro nimetamine Euroopa majanduse elavdamise kavaks on Euroopa Komisjoni nimi, millel puudub igasugune seos reaalsusega; see on lihtne eelarvemanöver, mis on tagasihoidlik ning piiratud ulatuse ja mõjuga.

Sellegipoolest peaksime selle heaks kiitma – mitte niivõrd raha eraldamise pärast, kuivõrd selle pärast, mida see tähendab poliitika ja eelarve mõttes: see tähendab esiteks möönmist, et praeguses finantsraamistikus, mille me võtsime vastu aastateks 2007–2013, ei ole majanduskriisi lahendamiseks sobivaid vahendeid. Nagu Reimer Böge ütles, on viie miljardi euro leidmiseks olnud vaja rajada tee eelarvemenetlustes, võtta institutsioonidevahelisest kokkuleppest viimast ja kolm institutsiooni on pidanud sellega kuus kuud töötama; ja kõike seda selleks, et jätta pool rahast veel ühe lepitusmenetluse meelevalla, nagu on korduvalt öeldud.

Samuti on see veider viis ühenduse põllumajanduse kaitsmiseks. Pole kahtlustki, et sisuliselt tähendab see, et ühise põllumajanduspoliitika lisarahaga kaetakse teiste kulukategooriate eraldiste puudujääki. See on finantsraamistiku läbirääkimistel tehtud vigade otsene tagajärg. Eks näis, millised on tulemused, kui peame läbi rääkima järgmise põllumajanduslepingu üle aastal 2013.

Seega kiidan heaks paketi eesmärgi, aga loodan, et me ei pea tulevikus oma meetodeid kahetsema.

Glenis Willmott (PSE). - Proua juhataja, meie kodanikud ootavad, et pakuksime neile rahututel aegadel reaalselt abi. Meie ees olevad Euroopa majanduse elavdamise meetmed kujutavad endast olulist paketti ning ma kiidan heaks tugeva rõhuasetuse rohelistele töökohtadele ja tehnoloogiatele, mis aitavad meil vähendada süsinikdioksiidi heitkoguseid ja edendada energiasalvestust.

Samuti on mul muidugi väga hea meel, et minu kodumaa saab kuni 500 miljonit eurot avamere tuuleenergeetika edendamiseks ning süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise projektide jaoks. Aga on selge, et kavandatud pakett jääb vajaka nii suurust kui ka ambitsioonikust. Tahaksin näha suuremat rõhuasetust noorte töötusele. Peame andma nooremale põlvkonnale tulevikulootust. Sellegipoolest on meie ees olev pakett kahtlemata parem kui mitte midagi. Seetõttu toetavad leiboristidest parlamendiliikmed neid meetmeid, kuigi on selge, et vaja on uut majanduse elavdamise kava.

Loodan, et ka konservatiividest parlamendiliikmed hääletavad nende meetmete poolt, vastukaaluks mitte midagi tegemisele, mida propageerib nende isolatsiooni pooldav liider David Cameron, kes on Ühendkuningriigis olnud järjekindlalt vastu leiboristide meetmetele, millega pakutakse tõelist abi neile, kes on kõige rohkem kannatada saanud.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad; Euroopa riigid võtavad vastu miljardilisi päästepakette, et päästa oma finantsasutusi ja tööstussektoreid. Ka Euroopa Liit tervikuna tahab investeerida Euroopa majandusse. Arutatav ettepanek toetada majanduse elavdamist ühenduse rahalise abiga energeetikasektori projektidele on osa Euroopa majanduse elavdamise kavast, mille kohaselt on ette nähtud kokku 30 miljardi euro eraldamine. See viie miljardi euro kava avaliku sektori investeeringuteks on mõeldud peamiselt energiainfrastruktuuri, kiire Interneti kättesaadavuse ja põllumajanduse ümberkujundamise jaoks. Tuleb aru saada, et Euroopa diplomaatidel kulus paketi konkreetse kuju üle arutelude pidamisele mitu nädalat. Eesistuja on Tšehhi ja komisjoni juhtimisel teinud vastutustundliku püüde reageerida selle paketiga muude ülesannete hulgas ka gaasikriisile ja lahendada sellega mõned tundlikud küsimused, eelkõige Kesk- ja Ida-Euroopas. Tõsi, mõned probleemid on lahendamata. Osale liikmesriikidele, kes kasutavad ELi vahendeid aeglasemalt, võib kalliks maksma minna, kui nad ei suuda kõiki oma projekte järgmiseks aastaks valmis saada. Samuti on jätkuvalt kahtlusi paketi rahastamise suhtes. Aga need tõsiasjad ei õigusta minu arvates selle raskelt kätte võideldud kompromissi tagasilükkamist. Tagasilükkamine võib kokkuvõttes tähendada nii energiasäästuprojektide rahapuudust kui ka rahapuudust kindla gaasivarustuse tagamiseks meie kodudele. Ja valijad peavad seda järgmise gaasikriisi ajal kindlasti meie süüks.

Margaritis Schinas (PPE-DE). - (EL) Proua juhataja, tänase arutelu määravad ära kaks olulist parameetrit. Esimene on vaieldamatu vajadus teha enamat Euroopa elektrivõrkude ühendamise ja lairiba-Interneti jaoks. Teiseks on tänasel arutelul kaudselt tõstatunud väga oluline küsimus põllumajanduskulude oleviku ja tuleviku kohta ühenduse eelarves.

Hea sõnum on muidugi see, et Euroopa kasutab ühenduse eelarvet abivahendina kriisi vastu. See on positiivne ja me peame sellest kinni hoidma. Viis miljardit ei ole palju, aga meie süsteemne meetod kasutada ühenduse eelarvet abivahendina uute probleemide lahendamiseks on õige ning just sellepärast kiitsid riigipead ja valitsusjuhid selle hiljutisel tippkohtumisel heaks. Ent peame olema ettevaatlikud. Kui see süsteemne meetod viib meid lihtsustatud mõtteviisini, et põllumajanduses on alati kasutamata assigneeringuid, millega katta uusi vajadusi, ning me järeldame sellest enne olulisi arutelusid põllumajanduse tuleviku üle pärast aastat 2013, et põllumajandusel on juba rohkem, kui ta vajab, oleks see Euroopale suur strateegiline viga. Teisisõnu ei tohiks me arvata, et põllumajanduse rahastamist tuleb vähendada, sest kuni aastani 2013 on eelarvest näha, et alati on raha, millest me oleme võtnud Galileo, energeetika ja lairiba-Interneti jaoks.

Põllumajandustootmisele on vahendeid vaja ja neid on vaja ka pärast 2013. aastat. Samas peame Euroopa Liidus tegema selgeks midagi, mis on enesestmõistetav – uute prioriteetide jaoks on alati vaja uusi ressursse.

Lutz Goepel (PPE-DE). – (DE) Proua juhataja; härra Graefe **zu** Baringdorf, „sandikopikad“ on tähendanud seda, et meie väikeses, 450 elanikuga asulas käib täie hooga töö lairibalõhe kaotamiseks. Arvan, et hiljemalt kolme-nelja kuu pärast on see meil olemas.

Proua Stavreva, suur tänu raportit eest. See on väga hea.

Daamid ja härrad, olen saanud siin avaras istungisaalis teha 15 aastat tööd põllumajanduse arendamiseks, et aidata seda kujundada, sõltumata põllumajandusettevõtte suurusest ja õiguslikust vormist. Nüüd on mul aeg midagi muud teha. Tahaksin tänada kõiki kolleege, ametnikke, härra Piebalgsi ja eriti teid, proua Fischer Boel.

Atanas Paporizov (PSE). – (BG) Kõigepealt tahaksin tänada raportöör Maldeikist ja rõhutada energiapoliitika seotud projektide tähtsust. Need loovad kohased tingimused suuremaks solidaarsuseks liikmesriikide vahel, sest nendega mitmekesistatakse gaasivarustust ja tegelikke tarnijaid.

Tahaksin öelda, et pärast läbirääkimisi sai minu kodumaa, mida aasta alguse energiakriis kõige raskemalt tabas, veidi vahendeid ning loodi ühendused Kreeka ja Türgi süsteemidega. Nabucco jaoks eraldatud vahendid ja gaasi tagasitarned aitavad samuti kindlustada Kagu-Euroopa varustuskindlust.

Arvan, et need komisjoni esitatud meetmed ja ettepanekud on alles energiapoliitika väljatöötamise algus. Ootan, et lähemas tulevikus esitatakse strateegia gaasitarnete direktiivi täiustamiseks, aga ka ühtse energiapoliitika kavand.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) Tahaksin rääkida selle paketi makromajanduslikust mõjust. Ütleme sageli, et peame lahendama pangandusprobleemid ja muutma pangad likviidsemaks, et neil oleks rohkem vahendeid. See pakett on oluline sellepärast, et suurendab ühisturu likviidsust. Et kapital ringleb riikide vahel, on kriisi tõttu, mis on majandusarengu loomulik protsess, paljudes riikides ettevõtted raha puuduse tõttu tegevuse lõpetanud.

Sellist paketti pole vaja mitte ainult teatud liiki toetuse või abina. Seda on vaja meie ühtse Euroopa turu säilitamiseks, meie lõimumiseks, mille oleme saavutanud mitmete aastate jooksul.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad, kõigepealt tahaksin tänada volinik Fischer Boeli ja volinik Piebalgsi. Põllumajandus ja energeetika kõrvuti, koostöös – see on hea märk. Sama kehtib parlamendiliikmete Schierhuberi ja Karasi kohta, kes väikese ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtete eest nii-öelda eesliinile viskuvad. See on hea märk. See arutelu viie miljardi euro üle näitab, et meie tegevuskava on õige ja me peame suurendama maapiirkondade ostujõudu. Just majandus- ja rahanduskriisi ajal on meie ülesanne eelkõige mitte saata raha, mida me energia jaoks vajame, Vene oligarhidele ja naftamagnaatidele, vaid hoida see Euroopas ja tugevdada siin maapiirkondi.

Tahaksin avaldada selle algatuse eest kiitust ja öelda, kui hea meel mul on, et võime selle täna vastu võtta.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Ka mina tahaksin raportööri kiita. See dokument on oluline, sest energiainfrastruktuuri ühendamine peab olema põhieesmärk.

Ent arvan, et elektrienergia tootmise ja edastamise infrastruktuuri uuendamisse tuleks investeerida rohkem. Seda öeldes mõtlen mõne aasta tagusele elektrikatkestusele, mis hõlmas paljusid Euroopa riike. Aga arvan, et projektile Nabucco tuleb eraldada rohkem raha. Siiski on hea, et kõnealuses dokumendis selle projekti tähtsust taas tunnustatakse.

Hoonete energiatõhususe jaoks aga kõnealus dokumendis vahendeid ei ole, kuigi Euroopa Komisjoni oktoobri teatises oli selleks eraldatud viis miljardit eurot. See eraldis on seotud nutikate linnadega, aga vahendeid saab ainult siis, kui kasutamata vahendeid üle jääb. Minu arvates on see olukord vastuvõetamatu, sest tuleb luua töökohti ja sellel sektoril on tohutu potentsiaal.

Andris Piebalgs, komisjoni liige. – Proua juhataja, näen, et meie ettepanekul on lai toetajaskond, ja minu arvates on väga oluline mitte unustada, kus me olime parlamendi ametiaja alguses.

Meil on enam-vähem 27 riiklikku energiapoliitikat ja 27 eri määral avatud turgu. Liikmesriikide koostöö energiaküsimustes on olnud üsna keeruline. Esitasime väga olulised ühised tõukejõud – need on nimelt energia ja kliimamuutuse pakett ning Euroopa-sisese energiaturu Euroopa mõõtme tugevdamine. Aga küsimus, kust raha tuleb, on alati olemas olnud ja siiani ei ole me energiale olulisi rahasummasid eraldanud. Finantskriisi tõttu on selge, et viivitusi esineb paljude energia- ja kapitalimahukate projektide elluviimisel. Lisaks tuletas aasta alguse gaasikriis meile taas meelde, kui haavatav on Euroopa energiavarustus ja kui halvasti oleme omavahel ühendatud; see muudab Euroopa Liidu ulatuse ja kohaldamisala kasutamise raskeks. Suurem osa sellest paketist läheb väga vajalikule võrkude ühendamisele.

Härra Paporizov mainis Bulgaariat. Kui Bulgaarial oleks kolm lisäühendust, oleks seal vähem probleeme, ja see ei ole kulukas. Tekib küsimus, miks seda ei ole tehtud. Põhjusi on palju. Ühendusi ei ehita välja vaid üks liikmesriik, selleks on vaja vähemalt kaht. Sellega peavad tegelema ka ettevõtted. Selle paketiga luuakse ka poliitilisi tõukejõude. Balti riigid rääkisid palju koostööst ja võrkude ühendamisest Põhjamaade turuga, aga kuni selle paketi koostamiseni ei olnud me Balti võrkude ühendamise tegeliku arendamiseni päris jõudnud. Baltimaade peaministrite hiljutine kohtumine ja seal langetatud otsused on nii olulised, et Balti riigid ei ole enam energiasaar.

Arvan, et pakett pakub just seda, mida Euroopa Parlament tahab, selleks et saavutada kolm eesmärki: varustuskindlus, jätkusuutlikkus ja ELi konkurentsivõime. Seega tahaksin paluda parlamendiliikmetel seda ettepanekut toetada, sest see tähendab tõepoolest suurt muutust Euroopa energiapoliitikas.

Mariann Fischer Boel, komisjoni liige. – Proua juhataja, kuulasin tänases arutelus hoolega paljusid positiivseid ja edasiviivaid märkusi.

Nagu mõned teist sõnasid, peame kõigepealt väga selgelt välja ütleva, et me ei satu olukorda, kus põllumajanduseelarves varu ei ole. Meil on ülejääk seepärast, et erakorralisi meetmeid ei ole olnud – sekkumise ja eksporditoetuste kulud on olnud väga väikesed –, ja sellepärast tuleme konkreetse olukorraga toime. Aga me ei lase tekkida olukorral, kus eelarves varu ei ole, just härra Mulderi nimetatud põhjustel. Võin teile täna kinnitada, et sellist juhust, kus loomataudipuhangu korral ei ole olukorra lahendamiseks raha või ei ole seda piisavalt, ei teki.

Samuti on oluline rõhutada raha jagamisel solidaarsust. Kui vaadata maaelu arengut, on selge, et ümberjagamine on toimunud vastavalt eri liikmesriikide maaelu arenguks ette nähtud rahasummadele, mis annab tegelikult eelise uutele liikmesriikidele.

Samuti tuleb aru saada, et see rahasüst on ühekordne. Maaelu arengus katab see lihtsalt 2009. aasta tühimiku, sest nn tervisekontroll jõustub alles 1. jaanuaril 2010, mistõttu olime olukorras, kus meil ei olnud raha uute ülesannete lahendamiseks. Need ülesanded on üsna sarnased kolleeg Piebalgsi ideedega maapiirkondade taastuenergia, mille puhul kasutatakse uut tehnoloogiat, põllumajandussektori jäätmeid, et aidata kaasa kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemisele, kliimamuutuse vastu võitlemisele, vee puhtuse ja bioloogilise mitmekesisuse tagamisele ning tegelemisele Euroopa piimandussektori praeguste ülesannetega.

Lõpetuseks väljendan täielikku nõusolekut sellega, et lairiba on eelis – mitte ainult põllumajandussektori, vaid igatüüpe jaoks. Ent meil on väga vaja tagada maapiirkondades lairibaühendus, et edendada väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid ning muuta inimestele lihtsamaks arvutite kasutamine väljas, et tegelda nädalas päeva või paar linnatöoga. Nii et lairiba on üks tulevikuteemasid.

Kokkuvõttes arvan, et toetus on laialdane, ja loodan, et investering sellesse ühekordsesse maksesse on hea rahapaigutus.

Petya Stavreva, raportöör. – (BG) Täna teid positiivse suhtumise eest, aga ka soovitude ja arvamuste eest. Samuti tahaksin tänada volinik Boeli positiivse suhtumise eest ning jätkuva toetuse eest põllumajandustootjatele ja maaelanikele. Eraldi tahaksin tänada põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni esimeest härra Parishit ja meie koordinaatorit härra Goepelit toetuse ja usalduse eest.

Praegu, kui me arutame ühise põllumajanduspoliitika tuleviku ja sobiva toetusvõimaluse üle, tuleb märkida, et sajad miljonid eurooplased elavad maapiirkondades, mis hõlmavad suure osa ühenduse territooriumist. Nad vajavad toetust meie solidaarsuse kaudu.

Mul on väga hea meel, et kõik raportid, mida me oleme siin Euroopa Parlamendis Strasbourgis viimastel kuudel arutanud ja mille põhiteema on olnud ühine põllumajanduspoliitika, on koostatud samas vaimus ja nende põhiidee on sama – me peame tunnustama kõikide liikmesriikide põllumajandustootjate ja maaelanike vajadusi ja võimalusi ning nendega arvestama.

Bulgaaria kui ühe viimaste seas liitunud liikmesriigi esindajana arvan, et Euroopa institutsioonid ja eelkõige Euroopa Parlament peavad täna saatma ühenduse elanikele selge toetussõnumi, et oleme olemas, et neid raskel majanduskriisi ajal aidata. Euroopa Parlamendi valimiste eelõhtul peavad Euroopa institutsioonid näitama, et nad on inimestele lähedal ja tahavad neile praegusel raskel ajal abiks olla.

Eugenijus Maldeikis, raportöör. – (LT) Tahaksin tänada kõiki kolleege toetuse eest. Arutelu on näidanud, et pakett on tohutult tähtis, ja me lihtsalt ei saa unustada, kui keeruline oli komisjonil seda koostada ja tagada selle kokkuleppe saavutamine. Arvan, et peame hindama asjaolu, et liikmesriigid suutsid väga lühikese aja jooksul kokkuleppele jõuda ning et see dokument on parlamendis ja see pannakse hääletusele.

Minu meelest oli väga raske saavutada geograafilist tasakaalu nende projektide rahastamisel ja hinnata elavdamismeetmeid (selle all mõtlen seda, kui palju need mõjutavad makromajanduslikke protsesse ja konkreetseid sektoreid) ning kasutada rahastamiseks mitmesuguseid energia allsektorite projekte. Seega arvan, et praegune ülesehitus peab tooma tulemusi, ja täna oli mul väga hea meel kuulda volinik Piebalgsi ütlemas, et konkursikutsed avaldatakse enne mai lõppu. See näitab, et tegutseme piisavalt strateegiliselt ja mõistame kogu teema tundlikkust.

Arvan, et see pakett on väga oluline ka selles mõttes, et investeerimisprotsessid aeglustuvad Euroopa Liidus majanduskriisi ajal märkimisväärselt ning see pakett on väga hea ajend ja signaal nii liikmesriikidele kui ka energiaettevõtetele, et investeerimist jätkata, nii et saavutataks meie Euroopa Liidu energeetikaalased strateegilised eesmärgid.

Täna veel kord kõiki toetuse eest ning palun teil hääletada selle paketi poolt ja toetada seda.

Juhataja. – Ühisarutelu on lõppenud.

Hääletus toimub täna.

*
* *

Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf (Verts/ALE). – (DE) Proua juhataja, te ei pannud mind registreerimata sõnavõttude ajal tähele. See on muidugi teie õigus, aga nüüd tahaksin kodukorra kohaselt esineda isikliku avaldusega.

Juhataja. - Härra Graefe zu Baringdorf, see ei ole võimalik, sest arutelu on lõppenud. Te teate väga hästi, et registreerimata sõnavõttudeks on viis minutit ja eelistatakse neid, kes arutelu ajal sõna ei võtnud. Seetõttu ei saa ma teile nüüd sõna anda, sest arutelu on lõppenud. Mul on kahju.

***

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Adam Gierek (PSE), kirjalikult. – (PL) Määrusega luuakse ELi majandusele kriisiaegse abi programm. Selle abi eraldamine energeetikaprojektide jaoks turgutab majandust, suurendab energiavarustuskindlust ja vähendab kasvuhoonegaaside teket. Vähemalt nii eeldatakse.

Selleks on eraldatud 3,5 miljardit eurot.

Kas see programm aitab kriisist jagu saada? Ma kahtlen. Selle rahaga otseselt eriti palju töökohti ei looda. Iga projekti koostamiseks on vaja aega, seega parandavad need majanduslikku olukorda alles mõne aja pärast. Projektide olulisus on erinev. Kõige olulisemad on need, mis parandavad energiavõrkude ühendamist. See tugevdab ELi ühtekuuluvust.

Minu arvates peaks aga projektide seas olema ka Poola ja Saksamaa vahelised energiaühendused.

Süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise tehnoloogia valdkonnas on abikõlblikkuse kriteeriumid liiga karmid ning eeldatakse, et see tehnoloogia on juba sellises ulatuses välja töötatud, kuigi tegelikult ei ole.

Hooletus, millega komisjon ühenduse raha raiskab, on hämmastav ja minu arvates on see nii halva otsustusvõime kui ka nende lähenemise aluseks olevate tõekspidamiste tulemus. Tuulde loobitud raha, see tähendab süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise paigaldistele antud raha oleks kriisi lahendamisel andnud kindlasti rohkem tulemusi, kui seda oleks kasutatud hoonete ulatuslikuks renoveerimiseks ja soojustamiseks või sadade biogaasijaamade ehitamiseks. Ka keskkonnale oleks see kasuks tulnud.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN), kirjalikult. – (PL) Arutelus raporti üle, milles käsitletakse eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist seoses mitmeaastase finantsraamistikuga (2007–2013), tahaksin juhtida tähelepanu kolmele asjale.

1. Peaksime toetama viie miljardi euro eraldamist energeetikaprojektide rahastamiseks aastatel 2009 ja 2010 ning maapiirkondade Interneti-infrastruktuuri arendamise rahastamiseks. Peaksime eraldama 3,5 miljardit eurot energiavõrkudele ja 1,5 miljardit eurot maapiirkondade Interneti-infrastruktuurile.

2. Olen küll lisaraha eraldamise poolt, kuid tahaksin väljendada muret selle pärast, et see võetakse rubriigist 2, see tähendab ühiselt põllumajanduspoliitikalt, kus 2007.–2013. aasta finantsperspektiivi aastaseid ülemmäärasid vähendatakse 2009. aastal 3,5 miljardi euro ja 2010. aastal 2,5 miljardi euro võrra. See teeb eriti murelikuks, kui kaalul on Euroopa Liidu toiduohutus.

3. Samuti pean väljendama muret selle pärast, et selline põhjalik muutus 2007.–2013. aasta finantsperspektiivis tehakse suure kiiruga kaks kuud enne parlamendi ametiaja lõppu, kui objektiivne arutelu sel teemal ei ole võimalik.

James Nicholson (PPE-DE), kirjalikult. – Euroopa majanduse elavdamise kava raames on eraldatud miljard eurot Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi kaudu maapiirkondade lairiba-Interneti infrastruktuuri arendamiseks.

Põllumajandus- ja maaeluküsimustega tegelejana olen kogu südamest selle algatuse poolt. Paljudes liikmesriikides, kaasa arvatud minu kodumaal, ei ole põllumajandustootjatel ja maaelanikel samasugust juurdepääsu lairibale ja see asetab nad linnaelanikega võrreldes selgelt ebasoodsasse olukorda.

Peaksime meeles pidama, et see algatus kuulub paketti, mille eesmärk on ergutada Euroopa tõrkuvat majandust. Sellega seoses loodan, et lairiba parem kättesaadavus aitab ergutada maapiirkondade väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) On suurepärane, et viie miljardi pakett, mida komisjon majanduskriisi alguses lubas, on lõpuks heaks kiidetud. Raha oli hädasti vaja ja ma arvan, et komisjoni valitud prioriteedid – energeetika ja maaelutoetus, mis tähendab konkreetsemalt lairibavõrkude arendamist – on seda väärt. Merekaabliprojektile Estlink 2 eraldatud sada miljonit mõjutab eriti Soomet. On suurepärane, et projekt Estlink jäi komisjoni esialgse ettepaneku esitamisest saati sama summaga nimekirja.

Väga ärritavad on aga energeetikavaldkonna elavdamise paketi prioriteedid – see, et komisjoni esialgne idee toetada lihtsalt elektriline, süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist ning avamere tuuleenergeetika projekte ei ole muutunud. Elektriliinid ja avamere tuuleenergeetika projektid olid muidugi lisaraha väärt. Ent põhjendamatu rõhk süsinikdioksiidi kogumisele ja säilitamisele on mõistetamatu, eriti veel seetõttu, et seda rahastatakse tõenäoliselt olulisel määral saastekvootidega kauplemisest saadavatest vahenditest.

Peale tuuleenergia oleks ka teistel taastuvenergiaprojektidel pidanud olema kindlasti võrdne võimalus lisaraha taotleda. Selle asemel, et investeerida süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise tehnoloogiasse, mis on ebakindel ettevõtmine, oleks tulnud rõhku panna taastuvatele energiaallikatele. Eelkõige oleks rahastamist väärinud mitmesugused päikeseenergiaprojektid.

Paketis sisaldus avaldus, et kasutamata raha võiks suunata energiatõhusust ja taastuvaid energiaallikaid edendavatesse projektidesse. Komisjoni esialgsetes plaanides oleks vahendeid energiatõhususe jaoks eraldatud, selle asemel et kasutada ülejäänud piskut. Samuti on väga kahju, et algselt kavandatud nutikate linnade osa jäi lõpuks elavdamispaketist välja.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Proua juhataja, Euroopa majanduse elavdamise kava, mida tuntakse ka viie miljardi pakettina, puudutab ELi maapiirkondade arendamist. Eraldame üle miljardi euro lisaraha Interneti kättesaadavuse parandamiseks maapiirkondades ja ühise põllumajanduspoliitika

läbivaatamisel määratletud uute ülesannete lahendamiseks. Kahju, et kasutada olev rahasumma on veidi väiksem, aga nüüd on kõige olulisem see, et õigusloomeprotsess tuleb lõpule viia nii ruttu kui võimalik. See meede võimaldab meil vähendada haja- ja tiheasustusega alade ebavõrdsust lairiba-Interneti infrastruktuuri ja uute tehnoloogiavahenditega seotud teenuste arendamise mõttes. Internet on eriline aken maailma ning arvamuste vahetamise ja teadmiste saamise vahend, aga see võimaldab ka lihtsustada paljusid haldusküsimusi.

Selle paketi vastuvõtmisega edastab EL meie maarahvale positiivse signaali. Põllumajandustootmisel on maapiirkondades suur roll, aga seal on ka palju erisuguseid väikeettevõtteid, näiteks poed, töökojad ja laod. Arvan, et Interneti arendamine aitab kaasa nende piirkondade hariduse ja väikeettevõtete, sealhulgas turismiteenuste arengule. Samuti võib see aidata hankida lisasissetulekut, eelkõige väikestes pereettevõtetes.

Vladimir Urutchev (PPE-DE), kirjalikult. – (BG) Daamid ja härrad; Euroopa majanduse elavdamise kava ajastus, sealhulgas peaaegu nelja miljardi euro suurune investeering energeetikaprojektidele, on ideaalne ja sellel on vähemalt kahekordne positiivne mõju – see ergutab oluliste majandussektorite elavnemist ja lahendab suured energiaprobleemid.

Hiljutine gaasikriis näitas selgelt, et energiavarustuskindlus sõltub otseselt liikmesriikide energiainfrastruktuuri omavahelisest ühendatusest, millela abi vajavaid riike aidata ei saa. Asjaomaste riikide süsteemide vahel häid ühendusi loomata ei ole võimalik luua ühtset energiaturgu ega kohaldada ELi solidaarsuspõhimõtet.

Majanduskriis nõuab kiireid lahendusi. Sellepärast toetan väljapakutud programmi, kuigi tean selgelt, et projektide valimise ja vahendite jagamise viis ei ole kõige õiglasem.

Tahaksin esile tõsta toetust Nabucco gaasijuhtmele, sest ELil on viimane aeg selle projekti pärast rohkem pingutada, kui me ei taha jääda ilma võimalustest kasutada oma allikate mitmekesistamiseks Kaspia mere gaasi. Nõuan tungivalt komisjoni aktiivsemat sekkumist, et saavutada Nabucco juures võimalikult pea reaalseid tulemusi ja edu.

Täna teid tähelepanu eest.

3. Kapitalinõuete direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ – Finantsteenuste, finantsaruandluse ja auditeerimise ühenduse programm

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu järgmistel teemadel:

– majandus- ja rahanduskomisjoni nimel Othmar Karasi koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiive 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ seoses keskasutustega seotud pankade, teatavate omavahendite kirjete, suure riskide kontsentreerumise, järelevalvesüsteemide ja kriisijuhtimisega (KOM(2008)0602) – C6-0339/2008 – 2008/0191(COD)) (A6-0139/2009), ja

– majandus- ja rahanduskomisjoni nimel Karsten Friedrich Hoppenstedti koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse ühenduse programm, mille alusel toetatakse teatavaid tegevusi finantsteenuste, finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonnas (KOM(2009)0014 – C6-0031/2009 – 2009/0001(COD)) (A6-0246/2009).

Othmar Karas, raportöör. – (DE) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad; täna on mul võimalus esitleda teile peale majandus- ja rahanduskomisjoni järelduste ka nõukogu ja komisjoniga peetud pikkade läbirääkimiste tulemusi. Eelmisel nädalal jõudsim kolmepoolsel kohtumisel kokkuleppele ühises lähenemises finantsturgude jaoks uue raamistiku väljatöötamisele.

Palun käsitlege neid ettepanekuid, mille üle me täna arutleme, tervikpaketi. Mõned meist Euroopa Parlamendis, nõukogus ja komisjonis tahtsid rohkem, mõned vähem. Võin teile öelda, et me ei leppinud kokku vähimas ühisnimetajas, vaid püüdsime saavutada kokkulepet, mis oleks enam kui suurim ühisnimetaja.

Pakkusime välja suuna järgmistel sammudel jaoks, sest praegune saab olla vaid esimene samm. Me ei ole majandus- ja finantskriisile lahendust leidnud. Aga oleme valmis astuma järgmist sammu, et saavutada läbimurre finantsturgude uue raamistiku väljatöötamisel, mille tulemusena lihtsustub finantsturgude reguleerimine ja üleeuroopaliseks saamine, mis tekitab finantsturgudel kõikide turuosaliste jaoks kindluse ja stabiilsuse, mis kujutab endast finantsturgude arengut, on vastus finantskriisile ja kaitseb detsentraliseeritud sektorit.

Tahaksin tänada proua Berèsi, proua Bowlesi ja kolleege teistest fraktsioonidest toetuse eest ning eelkõige sekretariaati ja kogu personali.

See ettepanek tekitab suurema läbipaistvuse, õiguskindluse ja stabiilsuse ning seega loob rohkem usaldust ajal, mil seda ei ole. See ei ole ainus kogum õigusakte, mida me välja pakume. Viimasel täiskogu istungil otsustasime reguleerida reitinguagentuure, võtsime vastu uued järelevalvestruktuurid kindlustussektori jaoks ja komisjon esitas uue ettepaneku riskifondide kohta. See on lisapakett, millega me näitame teed.

Punkte on viis. Esimene on finantsturgude järelevalve, kus me esimese sammuna tugevdasime Euroopa Pangandusjärelevalve Komitee ja Euroopa Keskpanga rolli. Samuti parandasime tasakaalu päritolu- ja vastuvõtva riigi reguleerijate vahel. Teine samm on see, et nüüd peame saavutama finantsturgude järelevalve parema lõimituse. Kõik nõuded on raportis kirjas, sest vaja on lõimunud järelevalvestruktuuri, mis võimaldaks tulla toime uute ülesannetega.

Teine valdkond on väärtpaberistamine, laenude andmine. Esimest korda kehtestame eeskirja, et laenu võib anda ainult siis, kui laenuandjal on raamatupidamisse kantud huvi säilimine väärtpaberistamise jaoks. Sätestasime vähemalt 5% säilitamise nõude, aga palusime Euroopa Pangandusjärelevalve Komiteel uurida, kas oleks mõistlik seda suurendada, ja avaldada tulemused komisjoni ülevaates enne aasta lõppu, võttes arvesse rahvusvahelisi suundumusi. See on turgudele tähtis märguanne – ilma huvi säilitamiseta ei ole midagi. Huvi säilitamisega kaasneb läbipaistvus ja parem kontroll.

Kolmandaks reguleerisime suurt riskide kontsentreerumist omavahendite ja riski suhtega. Suur finantsrisk ei või ületada 25% panga omavahenditest. Ja kui pangad laenavad üksteisele, ei tohi summa ületada 150 miljonit eurot.

Neljas punkt, millega me töötame, on omavahendite ja hübriidkapitali kvaliteedi parandamine. Ent arvestame liikmesriikide kehtivate eeskirjadega, sest me ei taha majandus- ja finantskriisi ajal tekitada protsüklilist mõju. See, et oleme loonud asjaomase valdkonna jaoks korrektse üleminekukorra, on oluline, eelkõige kooperatiivide, hoiupankade ja passiivse osalusega äriühingute jaoks Saksamaal. Sellegipoolest on veel palju teha.

Viienda punktina tahaksin välja tuua protsüklilisuse.

Raportis on kirjas, et komisjon peab kehtivate direktiivide protsüklilise mõju väga kiiresti välja selgitama ja me peame aru saama, et vajalikud muudatused tuleb teha enne sügist.

Kutsun teid üles selle raporti ja kolmepoolsel kohtumisel kokkuleppele jõudmise ettepaneku heaks kiitma, et Euroopa Liit ja Euroopa Parlament saaksid säilitada finantsturgude reformimisel juhtiva koha. Samuti on oluline rakendada tulevase arengu huvides kõiki nõudeid, et avada üks paremale, stabiilsemale ja usaldusvääremale finantsturule ning võtta järgmisel G20 tippkohtumisel taas juhtroll. Palun selleks teie toetust.

ISTUNGI JUHATAJA: MARIO MAURO

asepresident

Karsten Friedrich Hoppenstedt, *raportöör*. – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad; kogu Euroopas ühtselt toimiva finantsjärelevalve puudumine ning süsteemi saamatus rahvusvahelisel ja Euroopa tasandil on osa praeguse finants- ja majanduskriisi põhjustest. Seetõttu peame tagama, et teave lisatakse süsteemi kooskõlastatult ja et konkreetsed organisatsioonid vahetavad teavet, vältimaks järgmist kriisi.

Mõnes liikmesriigis toimivat head avalikku järelevalvet tuleks optimeerida kõigi 27 liikmesriigi jaoks, et tagada hea teabeedastus. Selleks on vaja rahalisi vahendeid. Peame kriisi lahendama nüüd ja leidma vahendid ka nüüd. Just seda saavutab ühenduse programm, mille alusel toetatakse teatavaid tegevusi finantsteenuste, finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonnas.

Mul on hea meel, et komisjon on järginud Euroopa Parlamendi üleskutset tegutseda ning teinud ettepaneku toetada ühendust rahaliselt finantsteenuste sektoris ja finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonnas, samuti toetada teatavate Euroopa ja rahvusvaheliste institutsioonide tegevust, et tagada ühenduse poliitika edu selles valdkonnas. Luuakse uus ühenduse programm, millega muudetakse võimalikuks otsemaksete tegemine nende konkreetsete asutuste rahastamiseks ühenduse eelarvest.

Komiteede ja järelevalveasutuste niisugune kaasrahastamine võib neil suuresti aidata oma ülesandeid sõltumatult ja tõhusalt täita. Programm tuleb luua paindlikuna ja seda tuleb piisavalt rahastada, et see kataks

vähemalt kolmanda tasandi komiteede, sealhulgas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Komitee, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve Komitee ja Euroopa Pangandusjärelevalve Komitee vajadused. Euroopa Komisjoni ettepanek oli 40% väiksem, kui kolmanda tasandi komiteed järgmiseks neljaks aastaks vajalikuks pidasid. Nõukogul polnud eriti tahtmist eelarvet oluliselt suurendada, kuigi oli selge, et finantsturgude järelevalvet on vaja palju paremaks muuta.

Läbirääkimiste lõpuks leppisime kokku umbes 40 miljoni euro suuruses summas nelja aasta peale: 500 000 eurot kolmanda tasandi komiteedele aastal 2009 ja aastateks 2010–2013 veel 38,7 miljonit eurot, millest 13,5 miljonit eraldatakse neile komiteedele. Mis puudutab finantsaruandlus- ja auditeerimiskomiteesid, oli komisjoni esialgne ettepanek nende organisatsioonide reformimise kohta liiga nõrk. Seetõttu tähendab see, et meie siin parlamendis oleme saanud täiendusi teha ja pärast kolmepoolseid läbirääkimisi on meil konkreetsete summade ja rahastamisperioodide küsimuses õnnestunud saavutada vastuvõetav tulemus. Larosière'i rühma ja raporti viimaste järelduste kohaselt oleks hea, kui komisjon esitaks hiljemalt 1. juulil 2010 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning õigusakti ettepanekud, mis on vajalikud Euroopa finantsturgude reguleerimise ja järelevalve edaspidiseks reformimiseks, et seda programmi saaks muudatustega kohandada.

Praegust finantskriisi silmas pidades on ilmselt mõõdapääsmatu, et esmatahtsaks eesmärgiks tuleb seada järelevalve ühtlustamise ja finantsteenuste valdkonnas seoses finantsaruandluse ja auditeerimisega tehtava koostöö edendamine.

Ütlesin 14 päeva tagasi toimunud täiskogu istungil, kus käsitleti Solvency II eeskirju, et Euroopa peab edastama selged signaalid, mida mujal maailmas märgatakse. Arvan, et oleme viimastel nädalatel edastanud selged signaalid (mille hulgas on ka härra Karasi raport reitinguagentuuride kohta), et oleme rahvusvaheliste partnerite jaoks tõsiseltvõetavad, mitte niisama kaasajooksjad, nagu oleme olnud mõnel viimasel aastakümnel. See on hea signaal.

Tahaksin tänada variraportööre Bowlesi ja Berèsi. Et see on mu viimane sõnavõtt siin parlamendis, tänan koostöö eest ka komisjoni, kolleege ja nõukogu. Teie kõigiga on olnud meeldiv koos töötada. Lubage mul tuua üks näide selle koostöö meeldivast tulemusest. Nõukogu eesistujariik Tšehhi otsustas pool tundi tagasi nõustuda kolmepoolsete läbirääkimiste tulemusega. Meil on ettepanek, mille saame täna vastu võtta, ja ma olen veendunud, et parlamendi suured fraktsioonid hääletavad ka nende ettepanekute poolt.

Palju tänu veel kord koostöö eest.

Charlie McCreevy, komisjoni liige. – Härra juhataja, mul on hea meel, et kaks nädalat pärast meie viimast arutelu finantskriisivastaste meetmete üle saame arutada teiega edasisi meetmeid, mis selle probleemi lahendamiseks ühiselt vastu võeti.

Täna on mul eriti hea meel, et kahes olulisemas meetmes – ühenduse programmis, mille alusel toetatakse teatavaid tegevusi finantsteenuste, finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonnas, ning kapitalinõuete direktiivi läbivaatamises – võidakse jõuda kokkuleppele esimesel lugemisel. Need mõlemad aitaksid suuresti kaasa majanduse elavnemisele ja need on ka otsustavad finantsjärelevalve pikaajalise tulemuslikkuse ja ELi finantssektori tugevuse tagamisel.

Esiteks tahaksin kiita heaks muudatusettepanekud, mille parlament on teinud ettepaneku kohta võtta vastu ühenduse programm, mille alusel toetatakse teatavaid tegevusi finantsteenuste, finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonnas. Finantskriis on näidanud, et ELi järelevalvesüsteeme on vaja veel tugevdada. Samuti on see meile meelde tuletanud, kui oluline on finantsaruandluse ja auditeerimisstandarditega tegelevate organite läbipaistvus ja sõltumatus.

Komisjoni jaoks tähendab oluline liikumine nende eesmärkide poole seda, et tuleb tugevdada nimetatud valdkondade võtmeorganite rolli, aga nii Euroopa kui ka rahvusvahelisel tasandil. Sellepärast tegigi komisjon ettepaneku anda neile rahalist toetust.

Arvame, et oleme ühel meelel, et kõigil neil organitel on vaja stabiilset, mitmekesist ja piisavat rahastamist. Kui programm on vastu võetud, võimaldab see neil saavutada oma eesmärgid sõltumatumalt ja tõhusamalt. Kolme järelevalvekomitee jaoks on programm esimeseks sammuks võimekuse suurendamisel vastavalt Larosière'i raportis sisalduvatele soovitudele.

See annaks neile võimaluse töötada välja projekte, millega parandataks järelevalve ühtlustumist Euroopas ja riiklike järelevalveasutuste koostööd. Eelkõige muudetakse teabevahetus uute IT-vahendite abil lihtsamaks. Riiklike järelevalveasutuste töötajate ühine koolitamine võimaldab tekkida ühtsel järelevalvekultuuril.

Programmiga luuakse ka alus järelevalvereformide järgmiste sammude jaoks, millega komisjon tegeleb eelolevatel nädalatel. Samuti peame tagama finantsaruandluse kvaliteedi ja auditeerimiseeskirjad, mida ühtlustatakse rahvusvaheliselt. Peame kandma hoolt, et Euroopa kasutajate jaoks oleks mängumaa ühtlane ja et neid eeskirju töötaksid välja standardiloojad.

See on ettevõtetele soodsa ettevõtluskeskkonna loomise oluline eeldus, eriti praeguses majanduslikus olukorras. Kui väldime seda, et Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Komitee Sihtasutus, Euroopa finantsaruandluse nõuanderühm ja **avaliku huvi järelevalve nõukogu** peavad lootma mitmekesistamata vabatahtlikule rahastamisele huvitatud osapoolte vahenditest, suudame parandada standardiloo kvaliteeti ja usaldusväärsust.

Euroopa finantsaruandluse nõuanderühma tugevdamisega võimaldame Euroopa Liidule paremat nõu, kui Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu töötab välja rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid. Aidates avaliku huvi järelevalve nõukogul suurendada oma järelevalvevõimekust, soovime tagada, et rahvusvahelised auditeerimisstandardid sobivad kohaldamisel ELi kvaliteedinõuetega.

Esitatud muudatusettepanekutega muudetakse komisjoni ettepanekus seda, kuidas rahastamispakett abisaajate vahel ümber jaotada. Me ei ole sellega päris rahul. Täpsemalt oleksime eelistanud, et Euroopa finantsaruandluse nõuanderühmalt ei oleks ELi järelevalvekomiteedele midagi ümber paigutatud.

Euroopa finantsaruandluse nõuanderühm on Euroopa asutus. Ta esindab oluliselt ELi mõjujõudu Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Komitee Sihtasutuse standardiloo protsessis. Rahastamispaketi summade ümberjagamine Euroopa finantsaruandluse nõuanderühmalt teistele Euroopa organitele ei edasta õiget märguannet. Ent mõõname, et Euroopa finantsaruandluse nõuanderühmalt jagatakse ümber ELi järelevalvekomiteedele vaid väga väike summa.

Samuti usume, et suudame endiselt saavutada enamiku programmi kohaselt soovitavaid eesmärke, ja seetõttu saame muudatusettepanekuid toetada. Mul on hea meel kasutada võimalust ja teatada, et alaliste esindajate komitee kiitis esitatud muudatusettepanekud täna hommikul heaks, nagu härra Hoppenstedt ütles, ning see tähendab, et nii nõukogu kui ka komisjon saavad nüüd Euroopa Parlamendi ettepanekut toetada.

Kui rääkida kapitalinõuete direktiivi läbivaatamisest, siis on mul hea meel öelda, et komisjon toetab üldiselt parlamendi muudatusettepanekuid. Toetab üldiselt, mitte täielikult, sest komisjonil on endiselt mõningaid kahtlusi seoses väärtpaberistamisega.

Eelmise aasta oktoobris vastu võetud komisjoni ettepanek on enne finantskriisi alanud põhjaliku konsulteerimise tulemus. See kapitalinõuete direktiivi läbivaatamine on paljuski osutunud õigeaegseks ja jõuliseks esimeseks reaktsiooniks kriisile.

Euroopa Parlament on kiiduväärselt kiiresti reageerinud, et kiita see ettepanek heaks esimesel lugemisel. Selle tulemusena on meil nüüd karmimad likviidsusriski juhtimise põhimõtted, tugevad riskide mitmekesistamise eeskirjad, tugevam järelevalve, parem kapitalibaas ning oma vastutus, millega kaasneb nõuetele vastavuse kontroll väärtpaberistamise jaoks. Igatahes on see oluline edusamm.

Seoses kuulsa 5% säilitamisega väärtpaberistamise jaoks on mul hea meel, et Euroopa Parlament on olnud vastu sektori nõuetele kaotada see, mida too alles eelmisel aastal täielikuks mõttetuseks pidas. Tahaksin öelda, et säilitamise nõue pole osutunud mitte täielikuks mõttetuseks, vaid lihtsalt terve mõistuse väljenduseks. G20 peab seda nüüd finantsüsteemi tugevdamise oluliseks vahendiks. Tulevikku vaadates toetab komisjon kahtlemata igasuguseid edasisi jõupingutusi, et dokumenti veelgi vettpeidavamaks muuta.

Komisjon on kriisi lahendamise algatustega olnud maailmas esirinnas. Baseli pangandusjärelevalvekomitee võtab malli. Sellepärast kiidan väga heaks Euroopa Parlamendi ettepaneku lisada säte, mis käsitleb läbivaatamist 2009. aasta lõpuks. Komitee kaalub säilitamise nõude suurendamise vajadust, võttes arvesse rahvusvahelisi sündmuseid.

Samuti on mul hea meel, et Euroopa Parlament on seisnud vastu sektori nõuetele leevendada pankadevaheliste riskidega seotud eeskirju. Ärgem unustagem, et pangad ei ole riskivabad. See on finantskriisi oluline õppetund. Piisav mitmekesistamine ja tagatis on finantsstabiilsuse kindlustamiseks kriitilise tähtsusega.

Mis puudutab omavahendeid, mõistan mõne parlamendiliikme vastumeelsust teatud riiklike vahendite alandamise suhtes, kui need ei vasta põhisateme 1 abikõlblikkuse kriteeriumidele. Las ma täpsustan. Ma mõistan seda vastumeelsust, aga ainult praeguses majandusolukorras. Tulemas on suur elavnemine. Komisjon soovib väga parandada veelgi omavahendite kvaliteeti, nagu G20 tippkohtumisel kokku lepiti.

Väärtpaberistamisega seoses arwab komisjon endiselt, et mõnd kohta olnuks vaja veel selgemaks muuta ja näidata, kuidas säilitamise viit protsenti arvutakse. Ma saan aru, et Euroopa Parlament on töötanud ajalise surve all, ja mul on hea meel, et komisjon on saanud teise võimaluse muuta tekst 2009. aasta lõpuks esitatavas aruandes paremaks.

Need kaks raportit, mida te hakkate täna hääletama, näitavad, et kui Euroopa Parlamendi liikmed, rahandusministrid ja volinikud mõtlevad ette ja tegutsevad poliitiliste liidritena, on kiire ja tulemuslik ülesannete lahendamine võimalik. Mõlemad täna arutatavad meetmed aitavad tublisti liikuda ELi finants- ja järelevalveraamistiku läbivaatamise poole.

Lisaks neile meetmetele esitasime eelmisel kolmapäeval paketi olulistest algatustest, millega reageerida finantskriisile ning milles käsitletakse alternatiivseid investeerimisfonde, hüvitisstruktuure ja jaemüügis olevaid investeerimispakette.

Viimane ja sama tähtis on see, et komisjon esitab kolme nädala pärast teatise, kus sõnastab oma arvamuse järelemeetmete kohta seoses Larosière'i finantsjärelevalve aruande soovitusetega. Kui Euroopa Ülemkogult saadakse juunis kinnitus, esitame sügisel veel õigusaktide ettepanekuid.

Gary Titley, eelarvekomisjoni arvamuse koostaja. – Härra juhataja, esitan eelarvekomisjoni arvamuse härra Hoppenstedti raporti kohta. Nagu härra Hoppenstedtil, on see ka minul viimane sõnavõtt selles istungisaalis pärast 20 aastat.

Eelarvekomisjon mõnab nende ettepanekute olulisust ja kiireloomulisust. On täiesti selge, et korraliku rahastamise puudumine õõnestab mõnd ELi poliitikavaldkonda, ja sellepärast on meil hea meel ettepanekut toetada. Ent me tahame juhtida tähelepanu sellele, et see raha tuleb rubriigi 1a varust, nii et see vähendab seda varu ja seega ka rahastamise kättesaadavust teiste projektide jaoks, mis võivad tulevikus olulised olla. Peame seda meele pidama.

Teiseks peaksime samuti tagama, et neist organisatsioonidest ei saaks mingil moel ameteid, sest kui saaks, siis kohaldataks nende suhtes institutsioonidevahelist ameteid käsitlevat kokkulepet.

Lõpetuseks ei tahaks me, et eelarvekomisjoni arvamust õõnestaks kuidagi nende ettepanekute kiireloomulisus. Sellepärast toetas eelarvekomisjon hea meelega härra McCreevy esmaspäevaõhtust ettepanekut esialgse rahastamise kohta, et saaksime olla kindlad, et nende ettepanekute finantstagajärgedega seoses toimub kohane finantsmenetlus ja kolmepoolne kohtumine.

Juhataja. – Tänan teid, härra Titley, selle 20 aasta eest, mille olete pühendanud Euroopale.

John Purvis, fraktsiooni PPE-DE nimel. – Härra juhataja, näib, et järgemööda tõusevad sõnavõtuks kõik vanad käed, aga tahaksin, et ei peaks esitama oma viimast sõnavõttu Euroopa Parlamendis oma eluaja halvimas majandusolukorras (ja minu elutee algas allakäinud 1930ndatel) ega rääkima arutelul Euroopa õigusaktist – kapitalinõuete direktiivist –, mis ei ole kahjuks täiesti rahuldav.

Ma toetan koos oma fraktsiooniga kompromissi, mille raportöör Karas praeguses palavikulises majandusolukorras suure ajalise surve all väga oskuslikult ja kannatlikult saavutas. Ent lootan, et kolleegid, kes siia pärast valimisi tagasi tulevad, jätkavad täieliku kaasotsustamisprotsessiga, mis meie õigusaktid tõesti täielikult proovile paneb ja neid täiustab. Kardan, et paljudel neil liiga kiiresti vastu võetud õigusaktidel on soovimatud ja ootamatud tagajärjed. Näiteks kardan, et suure riskide kontsentreerumise normid, mida volinik McCreevy ülistas ja mille ajendiks on tõeline mure vastaspoole riski pärast, muudavad pankadevahelise rahaturu täieliku ja soovitava ulatuses elavdamise palju raskemaks. Kardan, et uus säilitamise nõue, mida volinik McCreevy samuti ülistas, ei lase tegelikult elavneda väärtpaberistamisel, mis on oluline ja peamiselt kasulik hüpoteekide, autoliisingute ja tarbimise rahastamise mehhanism.

Kõik valitsuste stiimulid, mida välja mõeldakse, ei suuda korvata surnud väärtpaberistamisturgu. Seega jääb üle vaid loota, et selle direktiivi läbivaatamise ajaks on tehtud vajalikud mõju hindamised, konsulteeritud tarkade nõuandjatega ja kaalutud kohaselt ja täielikult olukorda maailmas ning et lõpuks kohaldatakse täiesti sobivaid eeskirju.

Pervenche Berès, fraktsiooni PSE nimel. – (FR) Lugupeetud volinik, on kahetsusväärne, et nõukogu eesistujariiki pole kohal. Härra McCreevy, teie volinikuks olemise ajal on siseturul valitsenud õigusloomeline seisak. Ma ei tea, kuidas seda öelda, aga kahjuks oleksite pidanud meelt muutma ja võtma Giorgos Katiforise raporti esitamise ajal kuulda Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni nõuannet, et vaja on reitinguagentuure käsitlevaid õigusakte, või oleksite pidanud kuulda võtma meie raportööri Poul Nyrup

Rasmusseni, kes ütles teile, et pangandussektoris on vaja sisse viia huvi säilitamise nõue väärtpaberistamise jaoks.

Viimasena oleksite pidanud otsustama juurutada ka pangahoiuste tagatised. Õigusloomeline seisak ei ole uudis. Õnneks ei pea me järgmise parlamendikoosseisu ametiajal enam neid küsimusi teiega arutama. Ütlen seda sellepärast, et eelmine ettepanek, mille te meile alternatiivfondide ja investeerimisfondide kohta esitasite, ei olnud mõistlik, ning asjaolu, et te isegi ei ole nõus tulema seda majandus- ja rahanduskomisjoni arutama, tõestab seda.

Aga härra Karasi raport on minu arvates oluline dokument, mille me peaksime täna vastu võtma, sest see annab liidu pangandussektorile ja kõikidele meie partneritele G20-s teadmise, et tuleb juurutada huvi säilitamine väärtpaberistamise jaoks. Omavahendid peavad olema paremini määratletud. Tulevikus on vaja rohkem kontsernide riikideülest järelevalvet ja lõimitud järelevalvet vastavalt Jacques de Larosièrè'i aruandele. Viimasena peame organiseerima tuletisinstrumentide ja krediidiriski vahetustehingute arvelduskojad.

Samuti tahaksin tänada härra Karasi selle eest, kuidas oleme saanud kolmepoolseid kõnelusi taas alustada, nii et saame enne selle direktiivi jõustumist säilitamise piirmäära üle vaadata. Sellega, et tellisime uuringud ja andsime Euroopa Pangandusjärelevalve Komiteele ülesande uurida välja, millistel tingimustel tuleks seda säilitamist asjatundlikult planeerida, suutsime kindlaks teha, kas 5% piirmäär, mida me täna hääletama hakkame, oli sobiv, eriti nüüd, kui korrigeerisime säilitamisnõude kohaldamisala, langetades minu arvates õige valiku ja kaotades härra Purvise soovitud tagatised.

Mis puudutab härra Hoppenstedti raportit, siis tahaksin talle avaldada siirast tänu, sest arvan, et siin on meie osalus kasulik ja positiivne. Varem ütles komisjon meile, et ei saa kolmanda tasandi komiteesid rahastada, aga nüüd on see võimalik juba enne, kui neist komiteedest saavad ametid. Mul on selle üle hea meel. Raportööri õhutusel on nüüd rahastamiskõlblikud nii tegevuskulud kui ka projektikulud ning Euroopa Parlamendil on selge pilt selliselt rahastatavate projektide olemusest. Me saame selle ainult heaks kiita, sest see on õige tee.

Lõpetuseks oleme seoses raamatupidamisstandarditega ja tingimustega, mille kohaselt rahvusvahelised organisatsioonid osalevad nende koostamises, avaldanud neile organisatsioonidele survet, et nad parandaksid oma juhtimist ja määratleksid paremini oma rolli. Arvan, et ka selles valdkonnas on Euroopa Parlament härra Hoppenstedti raportiga teinud ära kasuliku töö, ning tahaksin tänada kõiki raportööre ja parlamenti, kui see need kaks raportit suure hääleteenamusega pärastpoole heaks kiidab, nagu ma loodan.

Sharon Bowles, fraktsiooni ALDE nimel. – Härra juhataja, kokkulepitud kapitalinõuete direktiivi tekst on hea edusamm põhikapitali, finantsriskide ja järelevalve valdkonnas. Väärtpaberistamise säte, millega koos on nüüd ette nähtud proportsionaalsed karistused, kui ei teostata nõuetele vastavuse kontrolli, ei ole ideaalne, aga on otstarbekas usu taastamiseks ja väärtpaberistamisturu parandamiseks. Aasta lõpul toimuv säilitamisprotsendi ülevaatamine tähendab, et oleme tähelepanu pööranud kõigele, sealhulgas rahvusvahelisele koostööle.

Euroopa probleemid väärtpaberistamisega tulid ostja poolel Ameerika Ühendriikidest, aga hirm on meie oma väärtpaberistamise ka kokku kuivanud. Pangad on kaotanud peamise vahendi, mis võimaldas neil oma laene edasi müüa; see oli oluline vahend, sest vabastas kapitali edasilaenamiseks ja oli majanduskasvu suur tõukejõud. 2006.–2007. aastal oli Euroopas väärtpaberistamise kogusumma 800 miljardit eurot: 526 miljardit eurot Euroopa hüpoteekide jaoks, kümneid miljardeid autoliisingute, krediitkaartide ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks; jah, sealhulgas umbes 40 miljardit eurot Saksa väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete laenude jaoks. Just nendest valdkondadest pigistab krediidisurutis kõige valusamalt. See ei ole kokkusattumus. Me peame mõnna, et pankade laenuandmist piirab nende kapital ja nad on kitsikuses seni, kuni leitakse lisakapitali või müüakse laen edasi. Nii et mida varem me Euroopa väärtpaberistamise kvaliteedikontrolli toimima saame, seda parem.

Võib tunduda, et kui 5% säilitamine tagab pankade hea käitumise, siis 10% tagaks seda paremini, aga säilitatud osalt tuleb maksta kapitalimaksu, nii et see vähendab kapitali, mida saaks vabastada, ja piirab omakorda laenuandmist. 10%-line löök kapitalisurutise ajal teeks haiget vaid laenuvõtjatele ja ettevõtetele, mitte pankadele. Sellepärast kaldutakse ka mujal jääma 5% juurde, kuigi alustati suuremate määrade säilitamise ettepanekutega.

Kokkuvõttes oleks järelevalveorgani tark valsus see, millega välditakse tulevasi uusi kuritarvitusi, mitte vana ja möödunu reguleerimine. Mis puudutab kolmanda tasandi komiteesid, on näha, et järelevalve probleemidele ja ebaõnnestumistele vaatamata sai Euroopa Parlament paremini aru kui liikmesriigid, et ilma vahenditeta auke täita ei saa. Sellest tulenevalt on parlament nõudnud neile komiteedele rohkem vahendeid. Ka

rahvusvahelised raamatupidamis- ja auditeerimisorganid saavad kasu mitmekesisemast neutraalsest rahastamisest ning EL võib selles valdkonnas algataja olla, aga mitte igaveseks, kui teised riigid kaasa ei löö. Mul on hea meel, et sain seda selgitada. Rahastamist tuleb otsida ka kasutaja poolelt, näiteks investoreid.

Konstantinos Droutsas, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (EL) Härra juhataja, praegune majanduskriis on tingitud ületootmisest ja kapitali ülekogumisest. See on kapitalistliku süsteemi kui sellise kriis, nagu kõik juba möönavad. Seda püütakse näidata finantskriisi ja likviidsuskriisina selleks, et eksitada töötajaid ja mitte tunnustada tõeliseid põhjusi, mis viivad suurenenud tööpuuduse, vähenenud sissetulekute, paindlike töösuhete ja üldise töötajatevastase rünnakuni.

Raamatupidamisstandardite üle järelevalve teostamiseks võetavad meetmed, mis sisaldavad krediidi- ja omavahendite kontrolli, ei suuda piirata pankade vastutamatust, vaid sisuliselt on need meetmed, mida pangad ise tahavad, et kaitsta seda vastutamatust, mis on peidus pealiskaudse järelevalve ja kontrolli all, järelevalve, mis selle asemel, et kaitsta väikehoiustajate huve, keda majanduskriis on ohtu seadnud ja keda see ka edaspidi ohtu seab, kaitseb pankade konkurentsitingimusi ja võimaldab neil kasutada uusi vahendeid kasumi suurendamiseks.

Külmus, mida pangad näitasid üles isegi nende riigipoolse kaasrahastamise suhtes, millega oleks kaasnenud vaid minimaalne kontroll, on nende iseloomulik hoiak, vastutamatuse hoiak, mis annab turudžunglis taas suuremat kasumit ja kõrgemaid hindu, samas kui töötajatelt nõutakse taas kriisist tulenevate kulude kinnimaksmist. Euroopa Liidu otsused kriisi lõpetamise kohta töötajaid ei peta ega eksita. Nad teavad, et nende otsustega pannakse kriisi kogu raskus nende õlule ja püütakse kaitsta kapitali veelgi suuremat kasumit.

Nils Lundgren, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (SV) Täna teid, härra juhataja. Oleme tunda saanud üleilmset finantskrahhi ja see tekitab endiselt probleeme. Peame analüüsima, miks see on juhtunud, enne kui ELi tasandil tegutsema hakkame. Tahaksin öelda järgmist. Esiteks on meil omanikuta kapitalism. Suuri ettevõtteid ei juhi enam nende aktsionärid, vaid pensionifondid, kindlustusettevõtted ja muud fondid. See tekitab olukorra, kus ametnikud võivad valitseda nii, nagu tahavad, ja nad teevad seda oma huvide kohaselt, mis suurendab tohutult ohte, ja tulemus on nüüd näha. Meil on pangad, mis on, nagu öeldakse, liiga suured, et kokku kukkuda. Selle vältimiseks oli mõeldud Glassi-Steagalli seadus, aga see tühistati Ameerika Ühendriikides. Peaksime mõtlema, kas see ei ole mitte osa lahendusest. Meil on väikehoiustajatele ja isegi küllaltki suurtele hoiustajatele hoiusetagatised. See tähendab, et inimesed, kes raha panka panevad, ei hooli, kas pangad on turvalised, sest nad teavad, et maksumaksjad kaitsevad neid. See on probleem. Keskpankade juhid ei löhu mulle, vaid saavad kiita, kui kinnitavad pidevalt, et mullid võivad lõputult kasvada.

Alan Greenspan saavutas tohutult hea maine millegi eest, mis tegelikult on oluline selgitus selle kohta, miks asjad nii halvaks on läinud. Riskilaenu olid selle algus ja oluline osa ning selle tekitasid poliitikud, kes nüüd räägivad, et me lahendame selle, kui võtame turult rohkem jõudu ära. Ma kahtlen selles. Basel II regulatiivsest süsteemist mindi varipangandusega mööda. Nüüd räägime uutest kapitalieeskirjadest. Kui see tähendab rohkem varipangandust, siis see ei aita. Seetõttu arvan, et peaksime sellega tegelema teistmoodi ja küsima, mida tuleks ette võtta. Siis saame aru, et ELi tasandil tuleks teha väga vähe. See on üleilmne probleem ja sellega tuleb tegeleda mujal.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Härra juhataja, daamid ja härrad; minu arvates oli Euroopa Parlamendi üks praeguse ametiaja paremaid samme eelmise aasta otsus selle kohta, et finantsüsteemis on vaja hoolikat reguleerimist ja suuremat stabiilsust. Kahju, et seda ei juhtunud kolm aastat tagasi. Kapitalinõuete direktiivi eelnõu esitamine on selles valdkonnas teine praktiline tulemus. Finantskriis on juhtunud tähelepanu järelevalvemehhanismide, sealhulgas konsolideeritud järelevalve puudujääkidele.

Olen nõus, et probleemi lahendamiseks tuleb alustada nii, et luuakse Euroopa pankade järelevalveorganite detsentraliseeritud süsteem, mille aluseks on Euroopa keskpankade mudel. Samuti pooldan karmimaid väärtpaberistamise eeskirju. Laenude algsetel väljastajatel peab olema teatav protsent riskipositsioonidest tulenevatest riskidest, mida nad väärtpaberistavad, ning investoritelt tuleb nõuda täiendavat nõuetele vastavuse kontrolli. See on ainus võimalus edu saavutada.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). – (HU) Täna teid, härra juhataja. Tahan raportööre ja fraktsioonide variraportööre saavutatud kompromissi eest tunnustada. Kuigi paljude arvates meist on hulk mõtteid ideaalist või kasulikkusest kaugel, pean oluliseks, et see õigusakt koostatakse just nüüd, enne valimisi.

Tahaksin teha paar märkust. 1. Mikrokrediidi eest vastutava raportöörina on mul hea meel, et raportis oli nõue (mis oli ka minu raportis), et tuleb luua riskijuhtimissüsteem, mis kajastaks mikrokrediidi omadusi, mis hõlmavad näiteks tavalise tagatise puudumist ja arvelduskrediiti. Loodan, et see juhtub võimalikult ruttu.

Tahaksin proua Berèsi tänada ettepaneku kohta tehtud muudatusettepaneku eest. 2. Suhtusin järelevalvesüsteemidesse ülimalt kriitiliselt juba 2005. aasta muutmisarutelu ajal. See kehtib eelkõige emaorganisatsioonide järelevalve kohta, mis tekitab tegelikult ka riigiõigusega seotud muret seoses kohaldamisega tütarettevõtete asukohariigis, kuigi tütarettevõtted asuvad peamiselt uutes liikmesriikides.

Seda haavatavust vähendab, aga ei kaota kollegiaalne süsteem, mis minu arvates on kõigest samm õiges suunas, aga mitte lahendus ise. Sellegipoolest pean kompromissina seda olukorda edasiminekuks, peamiselt sellepärast, et praegune kompromiss nõuab, et lõimitud järelevalvesüsteemi õigusakti eelnõu tuleb esitada kiiresti De Larosièrè'i materjali alusel, mis on meie arvates hea ja on ka väga kasulik ühenduse rolli suurendamisel.

Tahaksin eraldi tänada solidaarsuse eest, mida artikli 153 lõike 3 muudatusettepanekuga näidati üles euroalasse mittekuuluvate riikide suhtes, kui nõustuti minu ettepanekuga, et eraldi riskipreemiat ei kohaldata kuni 2015. aasta lõpuni nende riikide laenude suhtes, mida nad on tavaliselt saanud eurodes avaliku sektori eelarvest või keskpangast. Kõiki neid punkte arvesse võttes teen ettepaneku hääletada kompromissi kui terviku, sealhulgas 5% säilitamise poolt, sest see tähendab ise mõningast edasiminekut.

Et see on mu viimane sõnavõtt, tänan lõpetuseks teid, härra juhataja ja kolleegid, selle töö eest, mida ma siin viimase viie aasta jooksul teha olen saanud.

Elisa Ferreira (PSE). – (PT) Sel aastal väheneb Euroopa rikkus 4% ja töötus suureneb 26 miljonini. Maailm ja Euroopa Liit oleksid pidanud finantsturgude reguleerimisel tegema enam, tegema seda paremini ja varem.

Kiidan parlamendi poolt paljuski kiiruga tehtud töö heaks, aga tahaksin juhtida tähelepanu Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni panusele, mis oleks pidanud õigel ajal saama rohkem tunnustust.

Mul on kahju, et komisjoni reaktsioon on olnud aeglasem, järkjärgulisem ja piiratum, kui olukord nõudis ja nõuab, nagu näitab praegune ettepanek riskifondide kohta.

Kapitalinõuete direktiivi vastuvõtmine on veel üks samm õiges suunas. Teame, et see ei ole piisavalt edasipüüdlik ega täida ootusi, aga praegu on kõige olulisem edastada finantsasutustele ja turgudele selge sõnum, et tavaline äritegevus on läbi. Kiidan raportööri ja variraportööride, eelkõige Pervenche Berèsi tööd kompromissi otsingutel.

Selle direktiiviga kehtestatakse tõepoolest selged eeskirjad, aga järgmiseks läbivaatamiseks jääb veel palju tööd mõnede keerulisemate küsimustega, eelkõige huvi säilitamisega väärtpaberistamise jaoks.

Praegu on oluline, et parlament võtaks selle direktiivi vastu ja saadaks sellega Euroopa kodanikele selge sõnumi, et asjad muutuvad ja jäävad muutuma ning et me tunneme nende pärast eriti muret.

Wolf Klinz (ALDE). – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad; finantskriis on selgelt näidanud, et Euroopa Liidu finantsturu raamistik tuleb läbi vaadata. Meie fraktsioon toetab kolmepoolsetel läbirääkimistel välja töötatud ettepanekuid, eelkõige pankade jaoks mõeldud uue kapitalinõuete direktiivi ettepanekuid. Riskipõhine järelevalve suureneb, eriotstarbeliste vahendite väärkasutus kaob ja väärtpaberistamise jaoks mõeldud 5% säilitamise tõttu paraneb struktuursete toodete kvaliteet. Ent mul on kahju, et kuni aastaste pangavaheliste laenude norm on väga piirav ja et passiivset osalust aktsepteeritakse täisväärtusliku kapitalina ainult üleminekuperioodil.

Finantsturu raamistiku ümberkorraldamisega saavutatud edu on hea, aga veel ebapiisav. Seega töö jätkub. Loodan, et pangad on koostööaltimad kui varasematel kuudel, kui nad olid tulevikulahenduste otsimisel rohkem pidurdajate kui partnerite rollis.

Werner Langen (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, kõigepealt tahaksin öelda, et oleme alustanud täna arutatavat teist projekti selleks, et seada finantsturu õigusaktid normaalsele alusele. Finantsturu kriis on tingitud osaliselt turgude ja osaliselt õigusaktide puudustest. Oleme koostanud rea meetmeid, mida peavad reguleerima reitinguagentuurid. Oleme võtnud vastu resolutsioone kapitalinõuete direktiivi, juhtide palkade, riskifondide, raamatupidamiseskirjade ja Euroopa järelevalvestruktuuri kohta. Täna tegeleme teise punktiga.

Läbirääkimisi peetakse parlamendikomisjonis, mitte tavapärasel esimese lugemise menetlusel toimunud hääletuse alusel, vaid nõukogu, komisjoni ja parlamendi vahel saavutatud kokkuleppe alusel. Tunnistan, et härra Karas on saavutanud palju. Ent paljud kolleegid, nagu mina, on eriarvamusel, nagu härra Klinz ütles. See on seotud peamiselt huvi säilitamisega väärtpaberistamise jaoks. Väärtpaberistamisturu ja finantsturu kriis tekkis eeskätt sellepärast, et loodi omariskita finantsturutooted. Sellepärast ei usalda pangad enam

üksteist, sest kellelgi ei ole väärtpabereid, mille eest nad riski kaudu vastutaksid. Ettepanek on kehtestada 5% säilitamise nõue. Minu arvates on 10% palju sobivam ja sellepärast esitasin muudatusettepaneku. Olen kindel, et nõukogu peab seda 10% säilitamist arvestama, kui ta nõustub kõige muuga. Meil, Euroopa Parlamendil, on kohustus anda kodanikele lisakinnitust, et sedalaadi üleilmne finantsturu kriis ei kordu kunagi.

Sellepärast teen ettepaneku ja palun teil nõustuda härra Karasi kompromissiga ning 10% säilitamisega ja passiivse osaluse väljajätmisega.

Ieke van den Burg (PSE). - Härra juhataja, seisan oma viimasel arutelul siin parlamendis segaste tunnetega. Mul on väga hea meel otsuse pärast, mille langetasime Hoppenstedti raporti kohta, mis käsitleb kolmanda tasandi komiteede suuremat rahastamist. See on samm riigipiiridest üle kasvanud finantsturgude tugeva üleeuroopalise järelevalve poole. Olen seda kindlalt toetanud ja loodan, et selleteemaline arutelu jätkub järgmisel ametiajal väga jõuliselt.

Teine raport, mis käsitleb kapitalinõuete direktiivi, ei ole minu arvates hea näide Lamfalussy protsessile vastavast paremast õigusloomest, mida me oleme arendanud selle kümne aasta jooksul, kui mina siin olen tegutsenud. Toetan tulemusi, sest peame edastama turule kindla sõnumi, aga oleksin eelistanud põhimõttelisemat lähenemist ja läbipaistvamat konsulteerimist poliitilise protsessi käigus. Sellise kiire tulemuse saavutamiseks oli surve. Loodan, et aasta lõpul, kui kapitalinõuete direktiiv põhjalikumalt läbi vaadatakse, arvestatakse kohaselt ka Lamfalussy protsessiga. Soovitan tungivalt majandus- ja rahanduskomisjonil see protsess taas aluseks võtta.

Oma viimases sõnavõtus viitaksin ka sellele, mida proua Berès märkis, ja ütlesin härra McCreevyle, kui kahju on, et seda, mida ta on finantsturgude reguleerimisel teinud, on liiga vähe ja see on hiljaks jäänud. Tahaksin kümme aastat kestnud koostöö eest avaldada tunnustust kolleegidele majandus- ja rahanduskomisjonist. Loodan, et nad saavad järgmisel ametiajal voliniku, kes tegeleb ainult finantsturgudega ja käsitleb küsimusi, mille keskmes on tõesti see väga oluline teema, mis meid tänapäeval niisugusesse raskesse olukorda on viinud, ning kes oleks tõesti pühendunud finantsturgude reguleerimisele ja kohasele üleeuroopalisele järelevalvele.

Udo Bullmann (PSE). – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, kui te tahate raba kuivendada, siis ei küsi te kõige paksematelt konnadelt, kuidas see nende arvates võiks toimuda. Just see viga ongi sellel kapitalinõuete direktiivi käsitleval raportil, mille üle me täna arutleme. Kui me ei taha luua kümne või kahekümne aasta pärast endiselt halbu panku, peame panema pangad ja krediidasutused võtma märkimisväärseid ärisriske, kui nad jätkavad kriitiliste toodetega tegelemist. Viis protsenti ei ole märkimisväärne.

Volinik McCreevy pakkus välja 15%, aga sektor surus selle 5%ni. Nõukogu läks sellega kaasa ja Euroopa Parlament jättis küll väga haleda mulje. Saksa sotsiaaldemokraadid hääletavad suurema säilitamisprotsendi poolt ja samuti hääletame passiivse osaluse jätkamise poolt, sest ärimudelit ründav konkurentsipoliitika, millel ei ole midagi pistmist pankade ümberkorraldamisega, on ebaõiglane.

Loodan, et võtame vastu mõistliku resolutsiooni ja et pärast 7. juunit on meil parlament, mis räägib finantsturu ümberkorraldamisel julgelt ja selges keeles.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Härra juhataja, et see on esimene reaktsioon 2007. aasta augustis alguse saanud finantskriisile, ei tohiks selle direktiivi vastuvõtmisega viivitada. Olukorda arvestades tuleks seda kohaldada ettevaatlikult, et vältida kannapöördeid, ning sellega peaks kaasnema nõudlikum läbivaatamine, milles arvestatakse rahvusvahelisi sündmusi.

Finantsasutustel on vaja kindlat kapitalibaasi ja nad peavad konkureerima tasakaalukalt, määratledes ühtselt oma varad, eelkõige hübriidvahendid, ning tugevdades proportsionaalselt suuremate riskide juhtimist. Oluline on suurendada läbipaistvust ning ühildada väljastajate ja investorite huvid väärtaberistamise käigus. Vähemalt 5% väärtapaberistatud toodete säilitamine bilansis, selliste toodete mitmekordse kasutamise vältimine ja investorite nõuetele vastavuse kontrolli parandamine on sammud selles suunas. Piiriüleste kontsernide jaoks järelevalvekolleegiumide loomine ja Euroopa Pangandusjärelevalve Komitee rolli tugevdamine on sammud Euroopa lõimunuma järelevalve poole.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) Tahaksin samuti tänada kolleege viie suurepärase koostööaasta eest, kuigi pean ütleva, et järgmiseks ametiajaks jääb veel lahendamata küsimusi. Eelkõige ei lahenda see direktiiv pankade tegevuse hindamise probleemi.

Riskipõhine lähenemine ei olnud otstarbekas ja me peame tõesti mõtlema muud liiki hindamisele, võib-olla näiteks tulemuslikkusel põhinevale lähenemisele. Lisaks ei ole me veel otsustanud, kes maksab. Millise riigi maksumaksjad riskivad oma rahaga, kui suurel Euroopa kontsernil on probleeme?

Kas Euroopa tasandil luuakse erifond? Kas erinevad riigid teevad sissemaksid ühisfondi? Enne, kui vastus on olemas, ei saa me öelda, et meil on tugevad ja hästi koostatud finantssektori õigusaktid.

Miloslav Ransdorf (GUE/NGL). – (CS) Härra juhataja, olen kindlalt veendunud, et täna arutatavad meetmed peaksid olema ka ennetavad, sest olukord on väga tõsine. Tuletisinstrumentide maht on maailmaturul viis korda suurem kui üleilmne sisemajanduse kogutoodang ning see on mull, mis kunagi lõhkeb, ja sellega kaasneb oht, et sisemajanduse kogutoodang väheneb järsult, eelkõige Ameerika Ühendriikides. Kannatab kogu maailm, kaasa arvatud Euroopa riigid. Samuti on hüperinflatsioonioht, sest valitseb arvamus (eelkõige Ameerika Ühendriikides), et kõik probleemid võib lahendada raha lisamisega süsteemi, kuigi sellel strateegial on tõsiseid puudusi. Sellepärast arvan, et ennetav külg on väga oluline ja mõned finantsturgude vastuolulisemad nähtused, näiteks varipangandus, tuleb lihtsalt ära keelata.

Juhataja. – Enne kui annan sõna volinik McCreevyle, ütlen, et kuna paljud parlamendiliikmed on siin istungisaalis võtnud sõna viimast korda, tunnen kohust mitte ainult parlamendiliikmete, vaid ka kõikide Euroopa kodanike ja valijate nimel tänada neid aastatepikkuse pühendumuse eest. Arvan, et nende valitud ülesanne asju paremaks muuta väärrib kõikide kaaskodanike tänu.

Charlie McCreevy, komisjoni liige. – Härra juhataja, kõigepealt tahaksin tänada eelkõige raportööri härra Karasi ja härra Hoppenstedti ning teisi nendes kahes valdkonnas kompromisside otsimise eest.

Alaliste esindajate komitees Hoppenstedti raporti suhtes saavutatud positiivne tulemus sillutab teed vastuvõtmisele esimesel lugemisel. Kokkulepe selle strateegilise algatuse üle on väga teretulnud, sest sellega edastatakse õige sõnum: sõnum, et oleme otsustanud reageerida finantskriisile, tugevdada finantsjärelevalvet ning parandada finantsaruandluse ja auditeerimise standardite hindamise protsessi. Ent see on alles esimene samm väga pikal teel. Tulevastel kuudel loodan seda tööd teiega, uue parlamendikoosseisuga, jätkata.

Mis puudutab väärtpaberistamist, oleme kõik ühel meelel, et 5% säilitamise nõue on esimene samm. Baseli komitee töötab kvantitatiivse säilitamisega. Seda nõudis G20. Euroopa Liit on ajast ees ja me jätkame ühtluse parandamist maailma tasandil.

Ütleksin väärtpaberistamise kohta üht asja. Proua Bowles tegi sellega seoses juba üsna tugeva panuse. Ta pooldab väärtpaberistamist väga ning juhtis tähelepanu selle headele külgedele ja rahasummale, mida antakse kapitaliturgudele väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks ning üldiselt laenuvõtjatele kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides. Kui peaks jääma mulje, et ma ei näe väärtpaberistamisest saadavat kasu pikema aja jooksul, siis ütlen, et näen küll. Oma varasemates ülesannetes, kaua enne siiatulekut, olin väärtpaberistamise kasulikkusest teadlik. Aga probleem on selles, millise osa algne väärtpaberistaja peaks sellega seoses säilitama. Olen nõus proua Bowlesi sõnadega, et tulevikus tuleb mis tahes protsendilt maksta kapitalimaksu. Ei ole teada, millal praegune finantskriis lõpeb. Aga arvan, et sõltumata selle lõppemise ajast võime olla täiesti kindlad, et tulevastel aastatel nõutakse kõikide tasandite finantsasutustelt, et nad säilitaksid laenuandmise vastukaaluks palju suurema ja kvaliteetsema kapitali. Mind siis siin ei ole, aga paljud teist on, kuid sõltumata sellest, milline on tulemus, on see selle konkreetse finantskriisi vältimatu tagajärg – mitte kohe, vaid ehk keskpikas plaanis, aga pikas plaanis on see kindel. Kui vaataksin kristallkuuli, siis näeksin seda tulevastel aastatel ees. Nii et vaidlus käib protsendi üle. Minu suhtumine sellesse on teada. Olen selle kohta väga pikka aega kindlal arvamusel olnud.

Ministrite nõukogu etapis ja Euroopa Parlamendis on esitatud mitmesuguseid muudatusettepanekuid mitmete vastuvõetamatute asjade kohta, millele mu ametnikud on minu palvel väga, väga rangelt vastu, sest usun kindlalt lihtsasse väitesse, et 5% millestki on parem kui 55% mitte millestki. Sõltumata sellest, kui suur see protsent on – meil võib olla 5%, 10%, 15% – on 15% nullist ikkagi null. Sellepärast on mul hea meel võimaluse üle, et komisjon naaseb selle küsimuse juurde aasta lõpul esitatavas aruandes, et tagada sõnastuse vettpidavus. Pooldan veendunult seda arvamust, sest ei taha näha konkreetseid vastuvõetamatuid protsente. Ent hindan seda, mida proua Bowles ja teised ütlesid väärtpaberistamisest tuleneva kasu kohta kapitalituru jaoks. Loodan, et ei jätnud muljet, et ma seda ei hinnanud.

Lõpetuseks sooviksin samuti ühineda juhataja heade soovidega edaspidise tööedu kohta neile parlamendiliikmetele, kes parlamendist lahkuvad. Tundsini oma viie tööaasta jooksul mingil moel enamikku neist ja hindan nende panust, isegi kui ma nendega alati üksmeelel ei olnud. Ehk ma ei peaks kedagi eraldi

mainima, aga tahaksin esile tuua härra Purvist. Minu arvates olid tema nõuanded alati targad, läbimõeldud ja dogmadest vabad ning ma soovin eriti talle edaspidiseks suurt edu.

Othmar Karas, *raportöör*. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad; kõigepealt tahaksin tänada teid toetuse eest ja selle sõnumi eest, mida me saadame hoiustajatele, ettevõtetele, pankadele ja finantsmaailmale.

Arutelu oli väga avatud. See tõi esile ka nõrgad küljed ja vajaduse asja edasi arendada. Võin teile öelda, et kõigil teie soovidel, aga ka kriitikal ja kõhklustel oli oma osa läbirääkimistel, et me püüdsime need lisada põhjendustesse ja läbivaatamisnõudesse. Kõigel siin öeldul oli oma osa esitletud kokkuleppes – mõnel juhul küll mitte väga oluline osa, aga oma osa siiski.

Seetõttu on täiesti selge, et see on tähtis edusamm, aga mitte viimane samm, sest anname selles kokkuleppes teada uutest sammudest ja soodustame neid ning määratleme selle arutelu suuna. Teisisõnu arutelu jätkub, see peab jätkuma. Aga arvan, et nüüd, parlamendi sel ametiajal tuleb anda selgelt märku, et oleme pädevad, et soovime tekitada usaldust, turvalisust ja stabiilsust, et suudame kiiresti reageerida ja et teame, mida on tulevikus veel vaja teha. Sellepärast kutsun teid üles tegema seda sammu ühiselt ja suure hääleteenamusega.

Suur tänu arutelu eest!

Karsten Friedrich Hoppenstedt, *raportöör*. – (DE) Härra juhataja, esitasin juba läbirääkimiste esimeses etapis oma arvamuse mõne asja kohta. Ent tahaksin taas väga selgelt välja öelda, et maailm, sealhulgas meie partnerid Ameerika Ühendriikidest, Hiinast ja mujalt, vaatavad, kuidas Euroopa Liit, nõukogu, komisjon ja parlament kriisile reageerivad. Ütlesin juba, et on reageeritud, nagu näha teatud eeskirjadest, mida muudetakse. Ameerika Ühendriikides asjad mõneti liiguvad – edasikindlustuse direktiivi ja teise sarnaste asjade, näiteks tagatiste näol. Lisaks oleme saanud targemaks, et kui meil, eurooplastel, ei ole midagi konkreetset pakkuda, siis meie partnerid ei reageeri.

Eelmisel ja sel kuul võtsime vastu otsused ja panime need toimima ning suutsime nõukoguga leida mõistlikud lahendused.

Tahaksin veel kord kasutada võimalust ja tänada komisjoni, kes oli mõnikord veidi karmikäeline, ning nõukogu, kus püüdsime leida mõistlikke lahendusi õhtustel istungitel ja paljudel kolmepoolsetel istungitel, sest just tund aega tagasi kiitsid ka nemad mõistliku kompromissi heaks.

Muidugi tänan ka kaasvõitlejaid majandus- ja rahanduskomisjonist – proua Berèsi ja proua Bowlesi ning teisi, samuti personali liikmeid, kes pidid suure osa koormast enda kanda võtma.

Arvan, et ehk oleks oluline veel kord rõhutada, et osalesin Euroopa ühisturu loomises, olin euro kasutuselevõtu koordinaator ja tegin muud sellist. Need on verstapostid, millele me selles töös ja poliitikaloomises muidugi keskendunud oleme. Teiega on olnud tore koos töötada ja tahaksin veel kord tänada koostöö eest kolleege, komisjoni ja nõukogu – ma ütlesin seda juba. Kõike paremat tulevikuks neile, kes ei soovi ise Euroopa Parlamenti naasta.

Ülesandeid on palju ning nende seas on ülesanne anda edasi see, kui olulised on Euroopa Liit ja Euroopa Parlamendi töö. Samuti on oluline, et Saksamaal 7. juunil ja mujal 4.–7. juunini toimuvatel valimistel juhitakse inimeste tähelepanu sellele, kui oluline meie tegevus ikkagi on. Loodan, et siis on valimisprotsent suur. Veel kord palju tänu teile kõigile ja kõike parimat tulevikuks! See on mu viimane sõnavõtt, nagu ma juba ütlesin.

Juhataja. – Ühisarutelu on lõppenud.

Hääletus toimub täna, kolmapäeval, 6. mail 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Paolo Bartolozzi (PPE-DE), *kirjalikult*. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad; krediitiasutuste, nende omavahendite, suure finantsriskide kontsentreerumise, järelevalvesüsteemi ja kriisijuhtimise direktiivide muutmiselega liigub Euroopa Liit kogu süsteemi üldise ümberkorraldamise poole.

Muudetud direktiiviga kaotatakse liikmesriikide õigus otsustada oma vahendite üle, mis takistaks järelevalve ja ausa konkurentsi tavade ühtlustamist pankade vahel. Need erinevused tuleb kaotada ühiste eeskirjadega, mis võimaldavad auditiorganitel ja keskpankadel tegelda pangandussüsteemi võimaliku maksejõuetusega, eelkõige riikides, kus on kasutusele võetud euro. Muudatusettepanekutes käsitletakse vajadust karmistada piiriüleste panganduskontsernide järelevalvet.

Institutsioonidevaheliste läbirääkimiste taaslustamine Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahelise kokkuleppe üle puudutas väärtpaperistamise nimiväärtuse suhtes kohaldatavat alammäära. See puudutab riski suurust, mida pangad peavad oma bilansis hoidma, kui annavad hoiustajatele struktuurseid tooteid.

Nõukogus hääletasid kõik liikmesriigid 5% piirmäära säilitamise poolt. Selle suurendamine ei võimaldaks väärtpaperistamisturul elavneda ja see ei aitaks turgudel taas turvaliseks saada.

(Istungi katkestati kell 11.50 ja seda jätkati kell 12.05.)

ISTUNGI JUHATAJA: DIANA WALLIS

asepresident

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Proua juhataja, viitan kodukorra artiklile 145. 24. aprilli istungil, kui mind hääletamisel kohal ei olnud, väitis HansPeter Martin, et volitusteta isik hääletas ebaseaduslikult minu kohalt pärineva hääletuskaardiga. Juhatus suutis selle kohe ümber lükata.

Ma saan aru, et praegu, valimiskampaania ajal, muutuvad paljud kolleegid närviliseks. Aga see on sama, mis süüdistada mind pettuses ja ebaõiglasel rikastumises. See on raskes kuriteos süüdistamine. Härra Martin mustab, häbimärgistab ja laimab pidevalt avalikkuse ees Euroopa Parlamenti, selle liikmeid, isegi ametnikke ja eelkõige oma Austria kolleegi, väänates tõde ja esitades pooltõdesid ja valesid ning minu taluvuse piir on ületatud. Nõuan, et ta võtaks oma süüdistuse tagasi ja vabandaks ning et juhatus mõistaks tema käitumise hukka.

(Aplaus)

Juhataja. – Aitäh, härra Mölzer. Nagu kolleegid teavad, kontrolliti viimane kord masinat ja leiti, et seda ei ole teisiti ega lubamatult kasutatud, nii et asi on selgeks tehtud.

Näen, et härra Hans-Peter Martin soovib sõna. Võite lühidalt rääkida.

(Nurin)

Hans-Peter Martin (NI). - (DE) Proua juhataja, kas saaksite palun istungisaalis vaikust nõuda?

(Naer)

Või karistatakse mind mu päevaraha äravõtmisega, kui söandan nõuda referendumit?

Mul on kodukorra artikli 149 kohaselt õigus esitada isiklik märkus. Ma ei ole üldse nõus sellega, mida mu kolleeg just ütles. Ma mäletan, mida ma tegelikult täiskogu istungil ütlesin, kui kohal ei olnud paljusid paremäärmuslasi ja minu taga olevat jõuku. Jään selle juurde. Ja kui mind süüdistatakse...

(Protestihüüded)

Võite siin kuulda paljusid teisi protestihüüdeid, mis on nii kohutavad, et ma ei taha neid avalikult korrata. Aga sellised need paremäärmuslased on. Teame seda ajaloost ja see on suur oht, mis meid ähvardab.

Mis puudutab minu tegevuse ebaseaduslikkust, siis tahaksin öelda ainult seda, et on küll olnud mitmeid püüdeid mind kurjategijaks tembeldada, aga uurimist toimunud ei ole ja mitte sellepärast, et Austria kohtunikud või prokurörid oleksid erapoolikud, vaid sellepärast, et nad said aru, kui alusetud need süüdistused on. Kui paremäärmuslased nüüd nende väidetega rünnakule asuvad, siis las valijad otsustavad.

(Juhataja katkestas kõneleja)

Juhataja. – Kuulasime teid ära. Ütlesin, et see asi on selgeks tehtud. Sellest piisab. Aitäh.

*

* *

Beniamino Donnici (ALDE). – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad; proua juhataja, teie küll teate, aga paljud kolleegid ei tea, sest presidentuur on selle teema kohta äärmiselt vähe teavet jaganud ja see on maha vaikitud, et Euroopa Kohus on lõpuks langetanud otsuse pikas vaidluses, milles mina olen kahjuks Euroopa Parlamendi ja härra Occhetto vastu.

Euroopa Kohus lükkas ümber parlamendi 24. mai otsuse mitte kinnitada minu volitusi pärast väljakuulutamist riigiasutuste poolt ning mõistis Euroopa Parlamendilt välja kohtukulud. Kohtu õigeaegse otsuse eesmärk oli taastada parlamendi õiguspärane koosseis enne ametiaja lõppu, aga 4. mail kell 17 esitas president Pöttering parlamendile ühepoolse, ebamäärase ja segase kokkuvõtte kogu kohtuasjast ning palus taas kord õiguskomisjonil mu volitusi kontrollida, kuigi ta teadis väga hästi, et need olid vaid sõnad. Lisaks ei kutsunud ta kokku komisjoni erakorralist koosolekut, sest see oli parlamendi ametiaja viimane istung, juhul kui ta ei kavatsenud mu mandaati ka järgmiseks ametiajaks pikendada.

Seepärast palun presidentuuril see järjekordne suur viga homseks kõrvaldada, et Euroopa Kohtu otsus saaks täidetud. Proua juhataja, oleksin tahtnud, et Euroopa Parlament oleks sellest raskest õiguslikust kaotusest pääsenud, ja edastan kõigele vaatamata teile ja kolleegidele oma siirad tervitused.

Juhataja. – Aitäh, härra Donnici. Teie märkuseid on kuulda võetud ja president muidugi tegi esmaspäeva pärastlõunal avalduse. Teie märkused edastatakse juhatuse täna pärastlõunal toimuvale koosolekule.

4. Hääletused

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on hääletamine.

(Hääletuse tulemused ja muud üksikasjad: vt protokoll)

4.1. Alaliste komisjonide volitused ja vastutusala (B6-0269/2009)

4.2. Parlamentidevaheliste delegatsioonide, parlamentaarsetes ühiskomisjonides osalevate delegatsioonide, parlamentaarsetes koostöökomisjonides osalevate delegatsioonide ja mitmepoolsete parlamentaarsete assambleede arv (B6-0268/2009)

– Enne hääletust:

Francis Wurtz, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (FR) Proua juhataja, daamid ja härrad; minu fraktsioon tahaks eraldi hääletust lõike 1 punkti a viimase rea kohta, milles seisab: „delegatsioon Albaania, Bosnia-Hertsegoviina, Serbia, Montenegro ja Kosovoga suhtlemiseks”. Meie arvates on see Kosovo olemasolu *de facto* tunnistamine, mis on meie arvates vastuvõetamatu.

Sellepärast tahaksin, et saaksime seda lõiget eraldi hääletada.

Juhataja. – Palve on esitatud väljaspool ettenähtud aega, aga kui sellega ollakse nõus... Kas kellelgi on vastuväiteid?

Bernd Posselt, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (DE) Proua juhataja, mul on tõsiseid vastuväiteid. Euroopa Parlament hääletas Kosovo iseseisvuse poolt kolmveerandi liikmete häälteenamusega, samuti on seda teinud komisjon ja peaaegu kõik liikmesriigid. Minu arvates on see vastuvõetamatu.

(Parlament lükkas eraldi hääletuse taotluse tagasi.)

4.3. Direktiivi 83/515/EMÜ ning 11 vananenud otsuse kehtetuks tunnistamine ühise kalanduspoliitika valdkonnas (A6-0203/2009, Philippe Morillon)

4.4. 14 vananenud määruse kehtetuks tunnistamine ühise kalanduspoliitika valdkonnas (A6-0202/2009, Philippe Morillon)

4.5. Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavad maaelu arengu toetused (A6-0259/2009, Petya Stavreva)

4.6. Kodukorra muutmine seoses petitsioonide menetlemisega (A6-0027/2009, Gérard Onesta)

4.7. 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe muutmine (A6-0278/2009, Reimer Böge)

4.8. Paranduseelarve nr 4/2009 projekt (A6-0281/2009, Jutta Haug)

4.9. Paranduseelarve nr 5/2009 projekt (A6-0282/2009, Jutta Haug)

4.10. Televiisorite energiamärgistus (B6-0260/2009)

4.11. Kodumajapidamises kasutatavate külmutusseadmete energiamärgistus (B6-0259/2009)

4.12. 2009. aasta teemaprogramm „Valitsusvälised osalejad ja kohalikud ametivõimud arenguprotsessis” (II osa, sihtmeetmed) (B6-0285/2009)

4.13. Kodukorra üldine läbivaatamine (A6-0273/2009, Richard Corbett)

– Enne muudatusettepaneku 9 hääletust

Monica Frassoni, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – Proua juhataja, esitan taotluse saata see vastutavale parlamendikomisjonile tagasi ja tahaksin seda põhjendada. Selle õigusakti üle arutledes rääkisime palju mõjuhindangutest. See tähendab, et iga kord, kui kehtestada uus eeskiri, peab olema võimalik öelda, milline on selle mõju. Corbetti raportis olevate uute eeskirjade puhul, mida me täna hääletama hakkame, ei saa me aru, millised on tagajärjed, kui muudetakse järsult õigusloomemenetlust, nii et parlamendikomisjonidel ja mitmel raportööril lubatakse esitada täielikult vastuolus olevaid menetlusi ja muudatusettepanekuid täiskogul hääletamiseks.

Nii nõuabki fraktsioon Verts/ALE selle tagasisaatmist parlamendikomisjoni – mitte sellepärast, et me ei saa olukorda paremaks muuta, vaid sellepärast, et see tähendab, et surutakse läbi reform, mis muudab meie õigusloometegevuse tulevikus väga keeruliseks.

(Aplaus)

Jo Leinen (PSE), põhiseaduskomisjoni esimees. – (DE) Proua juhataja, Euroopa Liidu reformimine on piisavalt raske, aga Euroopa Parlamendi reformimine tundub olevat veelgi raskem. Aga pean proua Frassoni ütlema, et reformimine on nüüdseks kestnud juba kaks ja pool aastat. Meil oli reformitöörühm, kuhu proua Frassoni ka ise kuulus. Põhiseaduskomisjon järgis reformitöörühma järeldusi punkt-punktilt. Teisisõnu esitleme tänasel täiskogu istungil midagi, mida on arutatud ja otsustatud kaks ja pool aastat. Seetõttu puudub igasugune põhjus see päevakorrapunkt parlamendikomisjoni tagasi saata. Täna peaksime viimase sammu lõpule viima ja valmistuma järgmiseks ametiajaks, mil meie töö on täiustunud. Sellepärast hääletan proua Frassoni esitatud ettepaneku vastu.

Richard Corbett, raportöör. – Proua juhataja, arvan, et mul ei ole vaja lisada muud kui seda, et Monica Frassoni selgitused konkreetsete muudatusettepanekute kohta võivad olla põhjuseks, miks ta hääletab nende muudatusettepanekute vastu. Need ei ole kindlasti põhjus, miks saata kogu see asi parlamendikomisjoni tagasi; see välistaks täna esitatud muudatusettepanekute vastuvõtmise ja see oleks väga kurb.

(Parlament liikkas taotluse tagasi.)

– Enne muudatusettepanekute 49 ja 67 hääletust:

Richard Corbett, raportöör. – Proua juhataja, enne kui jätkame muudatusettepanekute 49 ja 67 hääletamisega, tahaksin küsida, kas oleks võimalik hääletada vastupidises järjekorras ehk siis kõigepealt muudatusettepanekut 67, mis on hilisem, pärast parlamendikomisjonis toimunud hääletust saavutatud kompromiss? Arvan, et kasulik oleks niipidi toimida.

(Parlament oli taotlusega nõus.)

(Istung katkestati korraks.)

ISTUNGI JUHATAJA: HANS-GERT PÖTTERING*President***5. Parlamendi presidendi sõnavõtt**

President. – Daamid ja härrad, mõne nädala pärast, 4.–7. juunini valivad Euroopa kodanikud uue Euroopa Parlamendi. Esmakordselt saavad valimistel koos osaleda 375 miljonit inimest kõigist 27 liikmesriigist.

Paljude jaoks teist on see viimane nädal Strasbourgis. Ka minu jaoks on see viimane nädal, mil ma tohin juhtida täiskogu osaistungjärke.

Me kõik teame, et demokraatia saab tugevamaks pidevas muutumises. Sama kehtib meie kohta. Oleme koos läbinud suure osa teest tulevikku vaatava Euroopa Ühenduse loomise poole. Oleme koos suutnud saavutada väga palju.

Me pole olnud edukad mitte ainult minu kahe ja poole aasta pikkusel ametiajal, vaid ka minu eelkäija Josep Borrell Fontelles'i ametiajal. See, mida me viimase viie aastaga oleme saavutanud, on meie kõigi töö tulemus.

Tahaksin teid kõiki siiralt tänada pühendunud ja kirgliku suhtumise eest meie ühisesse Euroopa asja.

Meie, Euroopa Parlament, oleme Euroopa Liidu kodanike poolt otse valitud esinduskogu. Daamid ja härrad, me oleme oma maailmajao Euroopa rikkaliku mitmekesisuse kehastus ning meis kajastub meie poliitiliste perede kaudu tõekspidamiste ja hoiakute tohutu paljusus. Veelgi enam, mõni päev tagasi möödus viis aastat Euroopa Liidu ajaloolisest laienemisest, meie maailmajao taasühinemisest ühtsete väärtuste alusel. Nagu 25. märtsi 2007. aasta Berliini deklaratsioonis on öeldud: „Meil, Euroopa Liidu kodanikel, on õnn elada ühendatud Euroopas.”

(Aplaus)

2004. ja 2007. aastal Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikidest pärit parlamendiliikmete edukas lõimimine ning kohanemine tööga Euroopa Parlamendis, mis on nüüd suurem ja mitmekesisem, on üks selle parlamendikoosseisu ametiaja olulisemaid kordaminekuid.

Meie, 785 parlamendiliiget, oleme õppinud üksteisele poolele teele vastu tulema, üksteisega teadmisi vahetama ja üksteisega paremini koos töötama. Euroopa Parlament on selle aja jooksul saanud kogenumaks, tugevamaks ja kultuuriliselt mitmekesisemaks.

Daamid ja härrad, uued parlamendiliikmed elavad peagi Euroopa Parlamendi tööd. Nad liituvad nendega, kes juunis tagasi valitakse. Loodan, et meil jätkub ka edaspidi vastastikust austust, mis ühendab meid üle kõigi poliitiliste ja riigipiiride.

Mind on viimase kahe ja poole aasta tegevuses juhtinud armastus parlamenditöö vastu ning ma pean teid kõiki tänama toetuse, julgustuse ja nõuannete eest. President peab tagama, et kõiki Euroopa Parlamendi kodukorra artikleid järgitakse, et neid kohaldatakse ühtselt ja võrdselt kõikide parlamendiliikmete suhtes ning et parlamendi väärikus püsiks. Selle poole olen ma püüelnud.

(Aplaus)

Tahaksin parlamenti tulijatele öelda, et me oleme tõsiseltvõetavad vaid siis, kui säilitame Euroopa Parlamendi vääriskuse ja kaitseme seda alati oma ühiste õigusaktide alusel.

Praegu tehakse Euroopa Liidus väga vähe otsuseid ilma Euroopa Parlamendi sõnaselge nõusoleku ja osaluseta. Üha enam on Euroopa Parlamendist saanud koht, kus leitakse olulised poliitilised Euroopa tasandi kompromissid. Seda tõendab näiteks teenuste direktiivi ja kemikaalimääruse REACH vastuvõtmine viimastel aastatel.

2007.–2013. aasta finantsperspektiivi koostamisel oli Euroopa Parlamendi kaasotsustamisõigus teedrajav. Euroopa Parlament aitas suuresti kaasa vajalike rahaliste vahendite eraldamisele selliste programmide jaoks nagu Erasmus, et soodustada noorema põlvkonna arengut. Daamid ja härrad, meie asetasime ka võitluse kliimamuutusega poliitiliste teemade hulgas tähtsale kohale. See, et jõudsime vastuvõtava tulemuseni, muudab Euroopa Liidu detsembris Kopenhaageni konverentsil toimuvatel läbirääkimistel väga tõsiseltvõetavaks.

Praegu ei ole me oma püüetes üksi – Ameerika Ühendriikide uus valitsus, mida juhivad president Barack Obama, toetab paljusid meie ettepanekuid. Nüüd on meie ülesanne võita oma rahvusvaheliste partnerite poolehoid, et nad toetaksid kliimamuutusega võitlemise meetmeid. Sageli on kuulda, et selles valdkonnas asuvad juhtima teised. Me oleme võitluses kliimamuutusega juhtiva koha üle võtnud ning daamid ja härrad, see on midagi, mille üle me võime uhked olla.

(Aplaus)

Finantsturu reform Euroopa tasandil toimub paljuski Euroopa Parlamendi algatusel. Parlament on 2002. aastast alates nõudnud finantsturu paremat järelevalvet ja reguleerimist. Kõik õigusloomemenetlused, mis puudutavad panganduse ja finantsvaldkonna parema järelevalve tagamist ning riskifondide ja juhtide palkade reguleerimist, tuleb lõpule viia nii ruttu kui võimalik.

Euroopa Parlament on oma otsustega juba seadnud mitmeid olulisi eeskujusid. Sellegipoolest on veel palju teha. Valitav uus Euroopa Parlament peab seda tööd pühendunult ja otsusekindlalt jätkama, et leida Lissaboni lepingus määratletud sotsiaalse turumajanduse alusel tee kriisist välja ja tagada üleilmastumise taustal ühiskonna hüvanguks Euroopa majanduse konkurentsivõime.

Daamid ja härrad, ülekaalukas osa parlamendiliikmeid näeb parlamenti Euroopa ühendamise taganttõukajana. Viimase kahe ja poole aasta jooksul oleme taas elavdanud arutelu institutsioonilise reformi üle ja jätkanud protsessi, mis viib Lissaboni lepingu sõlmimiseni. Samuti õnnestus meil tagada, et Lissaboni lepingus sisalduvad põhimõtted, mida me oleme alati toetanud.

Lissaboni leping hõlmab olulisi reforme, mida on vaja Euroopa institutsioonide demokraatlikumaks, läbipaistvamaks ja teovõimekamaks muutmiseks. Peame andma endast kõik, et Lissaboni leping saaks järgmise aasta algul jõustuda. Loodame täna soodsat tulemust Prahast Tšehhi senatist.

(Aplaus)

Daamid ja härrad, Euroopa Parlament kui otse valitud demokraatlik Euroopa Liidu institutsioon tähistab oma kolmekümneandat aastapäeva. See on nüüd Euroopa parlamentaarse demokraatia süda, mida 1979. aastal ei suudetud ettegi kujutada. Oleme koos edendanud parlamentaarset demokraatiat Euroopa Liidus ja kaugemalgi.

Euroopa Parlament ja riikide parlamendid on nüüd partnerid. Me täiendame oma tööd vastastikku. Oleme tihendanud koostööd riikide parlamentidega ja pidanud regulaarselt kohtumisi, et olulistest päevakajalistes küsimustes koos edasi liikuda.

Meie ja kolmandate riikide parlamentide vaheliste suhete arendamine on alati olnud meie kõikide jõupingutuste põhieesmärk. Praegu on Euroopa Parlament kogu maailmas austatud koostööpartner, kes propageerib inimõigusi ja demokraatiat. Ja nii see peabki jääma.

Daamid ja härrad, olen teinud kõik endast oleneva, et Euroopa Parlament oleks presidendi ja fraktsioonide esindajate kaudu meie ühise tuleviku kujundamiseks olulistest organites esindatud. Euroopa Parlamendi president osaleb nüüd G8 riigipeade ja valitsusjuhtide iga-aastastel kokkusaamistel ja kolmandate riikidega korraldatavatel tippkohtumistel, näiteks ELi ja Aafrika tippkohtumisel, ELi ja Ladina-Ameerika tippkohtumisel ning ELi ja USA tippkohtumisel. Homme hommikul osalen ma eesistujakolmiku tööhõivealasel tippkohtumisel ja homme pärastlõunal Prahast idapartnerluse algatamise tippkohtumisel.

Samuti on selle parlamendikoosseisu ametiaja saavutus, et Euroopa Parlamendi roll Euroopa Ülemkogu kohtumistel ei piirdu enam vaid presidendi avakõnega. Nüüd osaleb Euroopa Parlament tippkohtumistel ka institutsioone ja riigiõigust käsitlevates aruteludes. Euroopa Parlament osales täieõiguslikuna valitsustevahelisel konverentsil, mille tulemuseks oli kokkuleppimine Lissaboni lepingus – riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil esindas teda seal parlamendi president –, ja valitsustevahelisel konverentsil endal esindas teda kolmest parlamendiliikmest koosnev delegatsioon. See on tohutu edusamm.

Daamid ja härrad, Euroopa Parlamendi töömeetodite ja menetluste reform oli ja on endiselt suur ettevõtmine. Sel otstarbel pani esimeeste konverents kokku üksikasjalike volitustega töörühma, kus on esindatud kõik fraktsioonid. Töö viidi edukalt lõpule. Palju – umbes 80% – töörühma poolt soovitatust on ellu viidud. See hõlmab ka täiskogu arutelude ümberkorraldamist, õigusloomeprotsessi reformi, parlamendikomisjonides tehtava töö parandamist komisjonidevahelise tõhustatud koostööga ja õigusloomealaste algatusraportite või vastuolus resolutsioonide võimalust.

Eriti tahaksin tänada töörühma esimeest Dagmar Roth-Behrendtit ja tema – meie – kolleege nende erilise panuse eest.

(Aplaus)

Koos on meil õnnestunud kohandada Euroopa Parlamendi töömeetodeid muutuvate poliitiliste oludega. Nüüd on meil kasutada uuendatud menetlused ja ümberkorraldatud töömeetodid ning see on hea alus uue parlamendikoosseisu ametiaja tööle.

Samuti oleme Euroopa Parlamendi juhatuses püüdnud parandada parlamendi haldamist, lihtsustada parlamendiliikmete igapäevatööd ning muuta Euroopa Liidu kodanikega suhtlemise vahendeid tänapäevasemaks, juurutades selleks veebitelevisiooni ning ajakirjandus-, kodaniku- ja noorteauhinna.

Uus parlamendiliikmete põhimäärus, mille kallal me töötasime mitu aastat, hakkab kehtima uue parlamendikoosseisu ametiajal. See aitab palju kaasa meie, parlamendiliikmete rahaküsimuste korraldamisele, läbipaistvusele ja avalikkusele.

Selge ja läbipaistva assistentide põhimääruse vastuvõtmine on oluline edusamm ja väga suur kordaminek, mille eest tuleb tänada kõiki kolleege.

Daamid ja härrad, tahaksin täna korrata ja kinnitada keskset mõtet, mis minu jaoks võtab kokku Euroopa lõimimise püüdlused. Me usume iga inimolendi väärikusse. See on ülim väärtus. See ühendab meid Euroopa Liidu ühiste väärtustega ühiskonnas. Inimväärikusest tuleb alati lugu pidada – see on eetiline vastus Euroopa mineviku moraalikriisidele.

(Aplaus)

Meie jaoks tähendab see kohustust tingimusteta kaitsta inimväärikust ja edendada kultuuridevahelist dialoogi – need on olnud minu ametiaja juhtpõhimõtted.

Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aasta mõju oli püsiv, olgu selle aasta väljenduseks siis dialoog Euroopa ja Vahemere maade parlamentaarse assambleega, kohtumised eri usutunnistust järgivate, sealhulgas Iisraeli ja Palestiina noorte vahel või Euroopa Parlamendis korraldatud Araabia ja Aafrika nädalad.

Oleme loonud aluse püsivaks dialoogiks, mis peab meid juhtima, inspireerima ja kohustama ka tulevikus.

Rahumeelne kokkulepe Lähis-Idas on samuti vajalik kristlaste, juutide ja moslemite, aga ka Euroopa Liidu rahvaste ja kogu maailma riikide rahvaste rahumeelseks kooseksisteerimiseks. Gaza sektor ja Jordani Läänepool ei ole kusagil kaugel, vaid meie Vahemere ukstelävel. Peame olema rahvusvahelises plaanis enesekindlamad ning aitama kaasa rahu ja stabiilsuse tagamisele Lähis-Idas.

Meie, Euroopa Parlamendi liikmed, saame pakkuda Lähis-Ida suhetele uut vaatevinklit, sest oskame mõelda ja tegutseda väljaspool tavalisi diplomaatilisi kanaleid. Seda silmas pidades olen kutsunud üles looma Lähis-Ida kriisiga tegelemiseks töörühma. Arvestades eelkõige uusi sündmusi Lähis-Idas, on oluline kindlalt toetada kahe riigi lahendust, mille kohaselt on kõrvuti kindlate piiridega Iisrael ja kindlate piiridega Palestiina. Me ei tohi lubada neis põhimõtetes kahtlemist.

Daamid ja härrad, tahaksin öelda, et tegeleme oma igapäevatoos paljude teemadega, mis mõnikord puudutavad väga spetsiifilisi asjaolusid. Me ei tohi kunagi unustada oma juuri ega kaotada silmist meid ühendavaid väärtusi. Tänapäeva vaba, rahumeelne ja sotsiaalseid kohustusi järgiv Euroopa Liit on kujunenud kaua.

Peame puhuma elu sisse neile alustele, millel Euroopa Liit seisab. Sellepärast olen teile eriti tänulik, et te julgustate ja toetate jätkuvalt minu algatust luua Euroopa ajaloo maja. Eriti tahaksin tänada asepresident Miguel Angel Martínez Martínezit tema raugematu toetuse eest, aga ka teisi kolleege parlamendist. Euroopa ajaloo maja oleks koht, mis aitaks mäletada ja värskendada Euroopa identiteeti. Esimesed otsused maja asutamiseks on juba tehtud.

Eile toimus kahe järelevalveorgani asutamiskoosolek. Ma teen teie abiga kõik selleks, et Euroopa ajaloo maja saaks valmis järgmise parlamendikoosseisu ametiaja lõpuks 2014. aastal, kui mind muidugi 7. juunil Euroopa Parlamenti tagasi valitakse.

2014. aastal möödub sada aastat Esimese maailmasõja puhkemisest. Sada aastat hiljem elame me uues Euroopas, kus valitseb rahu, vabadus ja üksmeel.

Meie lakkamatuid püüdeid toetavad paljud. Ma tänan eelkõige Euroopa Parlamendi haldusteenistuste usinat personali, eriti meie uut peasekretäri Klaus Wellet ja tema asetäitjat David Harleyt, kelle pühendumuse ja asjatundlikkusest ei oleks meie poliitiline tegevus võimalik.

(Aplaus)

Te väärte meie tänu, toetust ja tunnustust.

Siiras tänu minu kabineti personalile ja eelkõige teile, kolleegid, eriti juhatusele ja fraktsioonide esimeestele, usaldusliku koostöö eest. Just äsja toimus esimeeste konverentsi järjekordne koosolek. Esmaspäeva õhtul peeti juhatuse koosolek ja järgmine peetakse täna. Euroopa demokraatia tähtsates küsimustes ei ole langetatud pea ühtegi vaieldavat, tõeliselt vastuolulist otsust ja põhiküsimustes oleme olnud ühel meelel. On tekkinud usalduslik side ja ma olen selle eest südamest tänulik.

Oleme koos saavutanud väga palju ja peame nüüd taas võitma valijate usalduse. Teeme seda kindlas usus, et see on ajalooliselt õige tee Euroopa ühendamise poole. Eelolev valimiskampaania annab meile võimaluse rääkida kodanikega sellest, miks on Euroopa Liit vajalik. Tahaksin kõiki kodanikke kutsuda üles valimistel osalema ja andma oma hääle Euroopa tulevikule 21. sajandil.

Uut valitavat parlamenti ootab ees palju tööd. See hõlmab jagusaamist majandus- ja finantskriisist, Euroopa energiapoliitika rakendamist, üleminekut vähe süsinikdioksiidi tekitavale majandusele, Euroopa kodanike suurema turvalisuse tagamist ning rahu ja stabiilsuse kindlustamist kogu maailmas. Meie töö on uuele Euroopa Parlamendile edasiminekuks hea alus.

Minu viimase kahe ja poole aasta töö Euroopa Parlamendi presidendina on pakkunud väga keerulisi ülesandeid ning ma olen seda tööd teinud hea meele ja pühendumusega ja jätkan seda 14. juulini. On suur privileeg olla Euroopa teenistuses.

Tänan teid kogu südamest usalduse eest ja iga hetke eest ühises töös ühtse Euroopa nimel. Soovin kogu hingest teile edaspidiseks kõike head!

(Pikk aplaus)

Joseph Daul, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (FR) Härra president, armas Hans-Gert, daamid ja härrad; Euroopa Parlament on viiesaja miljoni eurooplase hääle, kuid nad ei ole sellest piisavalt teadlikud.

Veel vähem teavad nad, et sellel parlamendil on süda ja hing. Armas Hans-Gert, nende kahe ja poole aasta jooksul presidendiametis pole te olnud mitte ainult kodanike eestkõneleja, vaid ka Euroopa südamlikkuse, lahkuse ja solidaarsuse kehastus. Mõned ütlevad, et Euroopasse on võimatu armuda, teie olete tõestanud vastupidist.

Kuigi praegune parlamendikoosseisu ametiaeg on jõudmas lõpule, tahaksin rõhutada, kui kaugele on Euroopa lõimumine jõudnud ja kui palju on Euroopa Parlament teie juhtimisel sellele kaasa aidanud. Mainin ainult selle tähelepanuväärsemaid näiteid, millele teie juba viitasite: kliimamuutuse ja energiapakett, teenuste direktiiv, 2007.–2013. aasta finantsperspektiiv ja hiljutine finantsturgude reguleerimine.

Ent selle asemel, et lugeda ette igav nimekiri direktiive ja määrusi, tahaksin esile tuua, kui suur on meie sageli väga tehniliste õigusaktide arutlemise ja vastuvõtmise taga tehtava ühise töö mõte. See mõte on kõikide eurooplaste üldine huvi. Sageli öeldakse, et Euroopa on kodanikest kaugenenud, aga kas sellised küsimused nagu mänguasjade ohutus, haruldaste haiguste või Alzheimeri tõve ennetamise uurimine, tarbijakaitse, keskkonnakaitsemeetmed ja üleilmse soojenemise vastane võitlus, energiapoliitika või inimõiguste kaitsmine kogu maailmas on tõesti kodanike igapäevaelust kaugel?

Teie presidendiks oleku ajal on Euroopa Parlament teinud teisigi suuri edusamme. Mõtlen selle all teie läbiviidud sisereformi, mis muudab meie institutsiooni läbipaistvamaks ja efektiivsemaks, ning Euroopa Parlamendi liikmete ja nende assistentide uut põhimäärust. Teie presidendiks oleku ajal on Euroopa Parlament mitmekordistanud Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aasta raames toimuvate ettevõtmiste arvu; selle aastaga hinnatakse õiglaselt meie ühiskonna suurt kultuuride ja uskude rikkust ning antakse parim kuvand Euroopast kui avatuse ja sallivuse ühiskonnast. Teie presidendiks oleku ajal on parlament mõistnud, kui oluline on Vahemere piirkonna tulevik ja rahu saavutamine Lähis-Idas.

Härra president, 25. märtsil 2007 allkirjastasite meie nimel Berliini deklaratsiooni, millega tähistati Euroopa Liidu 50. aastapäeva. See deklaratsioon tuletab neile, kes on selle ehk unustanud, meelde meie igapäevastöö eesmärki – õigusriigi põhimõtteid austava vaba, demokraatliku ja salliva Euroopa lõimumist. Euroopa ajaloo

maja loomise algatusega annate kestva mõõtme tööle, mida olete teinud teie, teie eelkäijad ja kõik need, kes on omal moel andnud panuse meie ühisesse ajalukku.

Kõige selle eest lihtsalt suur aitäh, härra president.

(Aplaus)

Martin Schulz, *fraktsiooni PSE nimel.* – (DE) Härra president, daamid ja härrad! Härra president, tahaksin teid suure töö eest tänada. Soovin oma fraktsiooni nimel öelda, et olete oma ametis tegutsenud väga väärikalt. Selle viisiga, kuidas te olete Euroopa Parlamenti juhtinud, olete andnud parlamendile väärikust.

Praegu ei ole aeg teie tööd arvustada. Euroopa Parlamendi presidendi pärand uuritakse alati poliitiliselt läbi. Te võite ühe või teise asjaga nõustuda või mitte. Presidendi töö hindamisel peab keskenduma sellele, mida president on parlamendi edu jaoks teinud. Te esitasite oma kokkuvõtte. Sellele ei ole midagi lisada. Seega jääb küsimus: mida president inimesena Euroopa Parlamendi heaks tegi? Minule ja mu kolleegidele Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioonist on selge, et olete andnud parlamendile väärikuse nii seeskui ka väljaspool.

Parlament ise ei käitu alati väärikalt. Aga see kehtib maailmas kõikide parlamentide kohta. Kui paljurahvuselises ühises parlamentaarses kogus on 27 liikmesriigist üle 700 liikme, kes kuuluvad kaheksasse fraktsiooni ning kellel on erinev usutunnistus, nahavärv, poliitilised tavad ja ajalugu, siis tuleb selle parlamentaarse kogu väärikust kaitsta. Nende parlamendiliikmete ühendamise ja nende seas ühtsustunde loomine nende endi esindatuse kaudu on raske. Just seda te oletegi teinud. Selle eest väärime meie siirast tänu.

(Aplaus)

Härra president, olete oma kaks ja pool aastat kestnud ametiajal palju teinud. Tõendina selle kohta, kuidas te olete oma ametikohal tegutsenud, tahaksin oma fraktsiooni nimel esile tuua üht punkti, milles me olime teie arvamusel täiesti nõus ja mille puhul te andsite Euroopa Parlamendile hääle, mis kostis kaugelt üle fraktsioonipiiride – ja sellega andsite te hääle inimestele, kes olid õigustest ilma jäetud – kohas, kuhu on kokku tulnud samal viisil, nagu ma just äsja kirjeldasin. Tõstsite häält Guantanamo skandaali vastu ajal, kui seda ei olnud kerge teha. See, härra president, jääb teie ametiaja püsivaks verstapostiks. Te näitasite, et kohustus, mille te ise endale võtsite – olla ühelt poolt salliv kosmopoliit ja teiselt poolt jääda kindlaks oma kristlikele põhimõtetele –, on täidetud.

Aga see, et te seadsite oma tegevuse keskmise inimväärikuse, tulgu see siis valgustraditsioonist või nagu teie puhul usulisest veendumusest, tõstis teid esile Euroopa Parlamendi hea presidendina ja nii me teid mäletama jääme. Suur tänu teile.

(Vali aplaus)

Graham Watson, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Härra president, teie tänane sõnavõtt oli teie presidendiks oleku ajale iseloomulik. Meie fraktsioonid ei ole ehk alati ühel meelel, aga teie olete oma ametiajal olnud aus, õiglane ja ühendav inimene, kelle tagasihoidlikkus varjab paljusid saavutusi.

Teid valiti ametisse seepärast, et töotasite väärikselt kaasata meie parlamendi kultuuridevahelisse dialoogi, aga teie saavutused on suuremad. Viisite lõpule Pat Coxi alustatud tähtsa töö parlamendiliikmete hüvitistega. Hoolitsesite selle eest, et toimuksid parlamendi töökorra reformid, mida paljud meist ammu on nõudnud, ja toetasite selliste algatustega nagu Europarl TV nüüdisaegseid kodanikega suhtlemise meetodeid. Need on tegemised, mille üle võib uhke olla, ja see on pärand, mille põhjal teie ametijärglased peaksid jätkama.

Loodan, et panete oma kogemused ja muljed kirja. Need on liiga huvitavad, et jääda unustuse külma ja tugevasse haardesse. Pealegi, nagu luuletaja Emerson on meile õpetanud, pole sellist asja nagu ajalugu, on vaid biograafia. Euroopa Parlament on aastatega tugevamaks saanud. Lissaboni lepingu alusel muutub see veel tugevamaks, kui leping kunagi ratifitseeritakse. On huvitav näha, milliseid plaane toovad kaasa tulevased presidendid, et laiendada teie töö mõju meie ühiste väärtuste ja meile kallite põhimõtete propageerimisel.

Aga arvan, et täna võin rääkida paljude eest, kui ütlen, et olete ära teeninud meie austuse ja armastuse. Nagu teil, on see ka minul oma praeguses rollis viimane täiskogu istungi sõnavõtt. Et ma olen oma fraktsiooni juhtinud alates 2002. aastast, on mul praegu tunne, mille kohta meie, inglased, ütleme *the seven-year itch* – seitsmenda aasta kihelus teha midagi muud. Kuigi ma ei istu edasi enam siin toolil, teate te, et tahan väga püüda istuda seal, kus teie praegu. President, meie fraktsiooni poolt aitäh teile. Aitäh istungjärgu teenistustele, tõlkidele ja kõikidele töötajatele, kes aitasid kaasa teie suurepärasele presidenditööle Euroopa Parlamendis.

(Aplaus)

Cristiana Muscardini, *fraktsiooni UEN nimel.* – (IT) Härra president, daamid ja härrad, selle ametiaja jooksul on Euroopa Parlament eriti teie juhtimisel parandanud oma võimet avaldada liidu tulevikule poliitilist mõju, vaatamata sellele, et me peame ootama uut lepingut, et saaks teoks nende püüded, kes on alati arvanud, et meie maailmas ainulaadse institutsiooni – mille on valinud 27 riigi kodanikud – õigusloomepädevus peaks olema suurem.

Selle ametiaja jooksul on üksteise järel toimunud hulk sündmusi, mis on sageli olnud traagilised, ja paljudel juhtudel on Euroopa Parlament, eelkõige viimase kahe ja poole aasta jooksul teie kaudu, härra president, suutnud täita olulist rolli ettepanekute vahendamisel. Meie roll poliitikas on muutunud aina silmatorkavamaks ja see peab aitama meil üle saada riigisisestest parteide erimeelsustest, et võiksime saavutada ühiseid eesmärke oma rahvaste ühistes huvides ning kindlustada maailmas suurema õigluse, rahu ja turvalisuse.

Kui parlamendikoosseisu ametiaeg algas, ühinesid meiega lõpuks rahvad, kes olid kümneid aastaid vabaduseta olnud, ning Rumeenia ja Bulgaaria liitumine selle ametiaja jooksul tugevdas maailmas kuvandit Euroopast, mis suudab erinevusi austades luua üksmeele.

Meie ametiaeg lõpeb majanduskriisi ajal, mis on pannud meid aru saama, et meil on süstemne kriis, ning uus parlament peab seega suunama ühiskonna avastama taas väärtusi, mis jäetakse tänapäeval liiga sageli unarusse. Nüüd on parlamentaarne demokraatia Euroopas ja riikides rohkem kui kunagi varem vabaduse tagatis.

Härra president, tänan teid oma fraktsiooni nimel ja isiklikult pühendumuse eest – olete esindanud meid kõiki – ja selle eest, et olete teinud palju meie institutsiooni maine kujundamiseks; me ei nõua mitte ainult parlamendi suuremat läbipaistvust, vaid ka suuremat tähelepanu sellele teatud osalt meediast, kes huvitub Euroopast vaid selleks, et õhutada väiklasi kasutuid vaidlusi, selle asemel et aidata kaasa ühisteadvuse ja ühise edu kasvule.

Härra president, pärast Euroopa Parlamendis veedetud 20 aastat tunnen ma, et minu kohus on ühineda teiega, kes te mind siin istungisaalis nii suurepäraselt esindate, ja tänada miljoneid Euroopa kodanikke, kes oma igapäevatöö, solidaarsuse ja õigluse põhimõtete järgimise ning minevikujuurte kaudu aitavad kaasa õigusi rohkem austava ja oma kohustustest teadlikuma ühiskonna arengule.

Monica Frassoni, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (IT) Härra president, daamid ja härrad; Herr Präsident, teil on olnud suur au olla maailma ainulaadseima institutsiooni eesotsas ning meie Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioonist oleme veendunud, et te olete seda tööd teinud motiveeritult ja kirglikult, ning me täname teid selle eest.

Kui ma kaks ja pool aastat tagasi seisin teie vastas oma fraktsiooni Euroopa Parlamendi presidendi kandidaadina, rõhutasin väga vajadust, et parlamendi president esindaks institutsiooni liikmesriikide huvidest ja finantslobitööst mõjutamata, juhiks samavõrd vaba juhatust, mis on valitud teenete, mitte poliitilise lojaalsuse alusel, ning suudaks rääkida rahvaga, kes on üha enam killustunud ja ükskõikne. Tol ajal kritiseerisime karmilt teie ja Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni ühist otsust vältida kõiki püüdeid alustada taas põhiseaduse arutelu pärast 2005. aasta rahvahääletusi – tohutut viga, mis võimaldas riikidel Euroopa reformi protsessi taas enda kätte haarata.

Kaks ja pool aastat hiljem arvame me fraktsioonis Verts/ALE, et teie töös, president Pöttering, oli nii tõuse kui ka mõõnu. Kiitsime heaks teie tööd Lähis-Idas ja toetasime seda, eelkõige teie tööd Euroopa ja Vahemere piirkonna parlamentaarse assamblee presidentuuris. Hindasime teie vankumatut Euroopa-usku, kodanikele, rühmitustele, ühendustele ja julgetele kultuurialgatustele avatud parlamendi ideed ning teie otsustavust assistentide põhimääruse juures.

Samuti pidasime positiivseks teie kindlat pühendumust põhiõigustele, isegi paikades, mis ei olnud Euroopa Parlamendi enamuse jaoks mugavad, Venemaast Hiinani, ning teie vastset tõsiseltvõetavust keskkonnahoidlikkuse küsimustes, mis kasvas välja teie mõni aeg tagasi tehtud märkustest kliimamuutuse kohta.

Aga samamoodi on selge, et teie juhtimisel, härra president, on Euroopa Parlament muutunud demokraatiat nõudvast ja selle eest võitlevast institutsioonist järjest enam koguks, mis on liiga sageli allaheitlik ja ettevaatlik, et mitte kõigutada seda või toda valitsust. Parlament on loobunud sellest võitlusest ja läbipaistvusest valijatele nähtavates valdkondades – pruugib vaid mõelda lobitöörühma täiesti lavastatud läbikukkumisele, sest kui nad täna oma töö lõpetavad, ei ole nad saavutanud midagi, vaatamata sellele, et aasta tagasi võeti vastu väga

selge otsus, või vaikus seoses Strasbourgis ja Brüsselis asuva kahe istungisaaliga ning meie valijaskonnale hoomamatu raha raiskamise ja süsinikdioksiidi tekitamisega.

Härra president, võtan nüüd asja kokku. Kodukorra järjekuste reformidega on teie presidentuur juhtinud meie institutsioonis järkjärgulist võimu koondumist käputäie inimeste kätte, et toetada parlamendikomisjonide tööd ja suurendada konkreetsete parlamendiliikmete rolli, ning mitmekesisuse ja pluralismi suuremat edendamist.

Härra president, uues parlamendis on ehk uus enamus, aga ühes oleme me veendunud: pikk võitlus tugeva, austusväärse, pluralistliku ja osavõtliku Euroopa demokraatia eest ei ole läbi ja vähemalt selles olete te alati meie kõrval.

Francis Wurtz, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (FR) Härra president, teie presidendiks oleku ajal on, nagu te just mainisite, toimunud poliitiliselt väga olulised sündmused, mis on rohkem kui korra pannud Euroopa ja ühtlasi meie parlamendi proovile.

Mõned neist sündmustest on liidusisesed, eelkõige see, mida paljud nimetavad institutsiooniliseks kriisiks, aga mida mina kirjeldaksin pigem lisatunnusena, mis kaasneb praeguse Euroopa mudeli usaldatavuse või seaduslikkuse kriisiga, mis levib üha suurema arvu kaaskodanike seas.

Teised sündmused on rahvusvahelised, näiteks teie mainitud Lähis-Ida konflikt. Selle asemel, et liikuda õiglase ja püsiva rahu poole, muutub see olukord meie silme ees üha tõsisemaks ja mürgitab rahvusvahelisi suhteid, kui mitte ei ähvarda meie ühiskonna ühtekuuluvust.

Lõpetuseks on asju, mis raputavad kogu planeeti – näiteks keskkonnakriis ning finants-, majandus-, sotsiaalne ja poliitiline kriis, mis seab meie ette teatud ühiskondlikud või õigemini tsivilisatsiooni puudutavad valikud.

Selles erakordselt keerulises olukorras on teil tulnud juhtida Euroopa Parlamenti ning esindada seda meie liikmesriikide ja maailma ees. Meie fraktsiooni ja minu arvates olete oma ülesannet auga täitnud.

Muidugi on meie poliitilised valikud selgelt erinevad ja mõnikord risti vastupidised. Aga teiesugust kõrge ametikoha pidajat hinnataksegi just oskuse järgi tulla vastuoluliste vaadetega toime nii, et igatühist peetakse lugu, sest vastuolulised vaated on vajalikud ja tervistavad.

Võin öelda, et paljude inimeste arvates peavoolust välja jäävaid arvamusi väljendava vähemusfraktsiooni esimehena tundsin end teie presidendiks oleku ajal vabalt. Veelgi enam, kuigi meie poliitilised erimeelsused jäävad muidugi alles, on meie kui inimeste suhe märgatavalt rikkamaks saanud.

Härra president, oleme tuttavad olnud kolmkümmend aastat. Viimase kümne aasta jooksul esimeeste konverentsi raames suurepäraselt koostööd tehes oleme üksteist hästi tundma õppinud. Hindan väga teie isiklikku eetikat, mis on võimaldanud teil aru saada – vähemalt mina arvan nii –, et korraga on võimalik olla nii kommunist, demokraat, eurooplane kui ka humanist. Tänan teid.

(Aplaus)

President. – Aitäh, härra Wurtz. Daamid ja härrad, tahaksin teie kõigi nimel tänada härra Wurtzi, kes on olnud Euroopa Parlamendi liige 1979. aastast alates ja kes nüüd siit lahkub. Samuti täname veel kolme parlamendiliiget, kes on siin olnud 1979. aastast saati ja nüüd lahkuvad – need on endine president Klaus Hänsch, endine asepresident ja kvestor Ingo Friedrich ning majandus- ja rahanduskomisjoni endine esimees ja julgeoleku ja kaitse allkomisjoni praegune esimees Karl von Wogau. Tänan teie kõigi nimel neid nelja ja kõiki teisi lahkuvaid kolleege südamest nende ülisuure panuse eest. Suur tänu teile.

(Vali aplaus)

Nigel Farage, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – Härra president, Fraktsioon Iseseisvus ja Demokraatia on kogu selle parlamendikoosseisu ametiaja püüdnud olla abivalmis, positiivne ja konstruktiivne.

(Mitmesugused reageeringud)

Jah, sest oleme esindanud opositsiooni häält ja demokraatias on opositsioon oluline. See on ülioluline. Aga nagu president Václav Klaus ütles, kui ta siin käis, ei ole teie arvates tegelikult kahjuks teistsugust vaatenurka tarvis, ja seetõttu on teie presidendiks oleku aega varjutanud teie väga eelarvamuslik viis kohelda parlamendiliikmeid, kes olid põhiseaduse lepingu / Lissaboni lepingu vastu.

Minu jaoks oli määrav hetk siin parlamendis see, kui prantslased ütlesid „ei”, siis ütlesid hollandlased „ei” ja seejärel iirlased „ei”, aga Euroopa Parlament jätkas sihilikult nende rahvaste tahte eiramist. Te lihtsalt ei saa aru, kas pole? „Ei” on „ei” ning täiesti uskumatu on, et 499 parlamendiliiget hääletas selle poolt, et iirlaste ei-sõna eirata ja lepinguga edasi minna. Mis parlament see on? Kui te usuksite demokraatiasse, ei sõidaks te nende kolme rahvahääletuse tulemustest buldooseri üle.

Veelgi enam, nüüd kardate avalikku arvamust – te teate, et te seda vaidlust ei võida – nii väga, et olete laskunud solvanguteni. Härra Watson on minu kohta öelnud, et käitun nagu Inglise jalgpallihuligaan, kui ma vaid õrnalt vihjasin, et volinik Barrot on kohtulikult karistatud pettur. Gary Titley ütles, et olen paranoiline reaktionäär, kes asub ühiskonna äärealal. Ma ei tea, tal võib ju õigus olla, aga suur sõnavabaduse eest võitleja Danny Cohn-Bendit sõnas, et lepingu vastased on vaimuhaiged, ning sotsiaaldemokraatide liider Martin Schulz märkis pärast üht ei-sõnaga lõppenud hääletust, et me ei tohi kummardada populismi ees ja et vastuhääled avavad ukse fašismile.

Loodan, et Euroopa valijad näevad kampaania järgmise nelja nädala jooksul selle projekti tegelikku nägu. Te olete natsionalistlik, te olete jöhker, te olete ähvardav, te olete demokraatiavastane, te olete täielik näitleja!

(Aplaus)

President. – See, et te sellise sõnavõtuga esineda saite, näitab, et Euroopa Parlament on vaba ja demokraatlik!

(Aplaus)

Daniel Hannan (NI). - Härra president, mõnel kolleegil on seda ehk raske uskuda, aga mina hakkan teist puudust tundma. Kogu selle aja, mil ma olen teid tundnud – kõigepealt kristlike demokraatide juhina ja siis parlamendi presidendina –, olete olnud väärikuse, vaoshoituse ja viisakuse musternäidis. Te olete nii anglofiil kui ka eurofiil ning esindate kõike seda, mis on integratsioonitraditsioonis head. Ent teil on kahtlemata suur kergendus kuulda, et ma ei mäleta, et me oleksime kunagi milleski ühel meelel olnud.

(Naer)

Aga me teame, et karjääris, mille me mõlemad oleme valinud, on ideoloogiline pühendumus haruldane, ja me väärtustame seda isegi siis, kui see omadus on oponendil.

Te mäletate kindlasti, kuidas me vaidlesime teie arusaama üle parlamendi kodukorrast. Need meie hulgast, kes tahtsid põhiseaduse lepingu referendumile panna, ütlesid oma sõna rahumeelsetes selgitustes hääletuse kohta. Meie õigus seda teha oli kodukorras ühemõtteliselt kirjas. Teie otsustasite omavoliliselt kodukorra neid artikleid mitte kohaldada – te ei püüdnud neid muuta, mis oleks nõudnud teatud aega, vaid te lihtsalt eirasite neid. Praegu pole aeg selle üle jälle vaidlema hakata. Selle asemel ütleksin hoopis, et Euroopa Parlamendi president peab kehastama kogu parlamenti, sealhulgas vähemusarvamuse esindajaid, ja kui te kohtlete meid erinevalt, siis avate ukse despotismile. Näiteks peaaegu iga kuu on siin ühe või teise asja pärast meelevaldused ja neid lubatakse, aga kui meie seadsime üles plakatid ühe sõnaga – „rahvahääletus” –, saatsite te sisse saaliteenindajad, et meie loosungid ära võtta, ja paljud meist said hiljem trahvi.

Ma saan aru, miks sõna „rahvahääletus” siin istungisaalis nii palju ärevust tekitab – kolme riigi valijaskond ei olnud teie põhiseadusliku mudeliga nõus. See muutis teid haavatavaks ja see omakorda tegi teid pahuraks ning et te valijaid otse rünnata ju ei saanud, siis valasite kogu oma pahameele välja meie, parlamendi nähtava euroskeptilise vähemuse peale.

Kolleegid, ma ei looda muuta teie meelt selle suhtes, kas on soovitatav koondada võim Brüsselisse. Aga teie endi huvides tahaksin, et oleksite parlamendi vähemuste kohtlemisel erapooletum. Kui suudaksite vaid jagu saada oma refleksiivsest vastumeelsusest meie suhtes, saaksite aru, et see parandaks kuvandit teist kui demokraadist. Iga organisatsioon vajab kriitikuid. Teie kindel väitmine, et EL on igati hea, et selle kritiseerimine on ebaaus või näitab võõraviha, ei ole teile kasuks tulnud, sest ilma kriitikata muutuvad Brüsseli institutsioonid paksuks, enesekeskseks ja korrumppeerunuks.

Mu sõbrad, ma loodan, et juulis on siin palju rohkem meiesuguseid suveräänsuse pooldajaid. Esimest korda 50 aasta jooksul on Euroopa Parlamendis midagi, mis meenutab ametlikku opositsiooni. Teie ametijärglasele, Hans-Gert, jääb otsustada, kuidas selle opositsiooniga toime tulla, aga ma loodan, et ta on nii salliv, nagu see parlament väidab end olevat.

(Aplaus)

President. – Võtame selle teadmiseks.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Härra president, olen teile tänulik, et saan eesistujariigi ja nõukogu nimel öelda mõned sõnad vastuseks teile ja fraktsioonide esindajate sõnavõttudele. Meie jaoks on eriti tähendusrikas, et selle parlamendikoosseisu ametiaja viis aastat on langenud kokku Tšehhi ja teiste samal ajal liitunud esimese viie aastaga Euroopa Liidus. Seda enam, et Tšehhil on au olla nõukogu eesistujariik, kui selle parlamendikoosseisu ametiaeg jõuab lõpule.

Kõigepealt tahaksin avaldada teile, härra president, austust selle institutsiooni eeskujuliku juhtimise eest viimase kahe ja poole aasta jooksul. Teie headest omadustest, eelkõige õiglusest ja aususest annab kaalukalt tunnistust lugupidamine teie vastu, mis ületab selgelt parlamendi fraktsioonide piire. Ühena küllaltki vähestest parlamendiliikmetest, kes 1979. aastal tagasi valiti, olete te suutnud rakendada sellel ametikohal oma märkimisväärseid kogemusi, tarkusi ja teadmisi. Eelkõige eesistujariigi nimel rääkides saan öelda vaid seda, et oleme teiega suheldes väga hinnanud teie häid omadusi nii teie presidendiks oleku ajal kui ka enne seda. Soovin nõukogu nimel teile tulevikuks kõike paremat.

Et me vaatame tagasi viimasele viiele aastale, lubate mul loodetavasti avaldada austust ka teie eelkäijale härra Borrellile, kes oli nagu teiegi erapooletu ja hea juht. Te mõlemad olete kindlustanud austuse ja lugupidamise presidendiameti vastu. Euroopa Parlamendil ja üldisemalt Euroopa Liidul on põhjust teile mõlemale tänulik olla.

Viimase viie aasta jooksul on Euroopa Parlament kasutanud mõjusalt oma volitusi ja eelisõigusi, eeskätt kaasotsustamise olulises valdkonnas, kui nõukogu ja parlament on teine teisel pool lauda ning vahel väga erinevate vaadete ja eesmärkidega. Neile erinevustele vaatamata teevad mõlemad institutsioonid koostööd, et süsteem oleks tulemuslik. Võime olla eri meelt ja pidada sisutihedaid vaidlusi, aga me teeme seda kokkulepitud eeskirjade ja menetluste kohaselt. Arvan, et mõlemad institutsioonid võivad olla veidi uhked meie ühiste pingutuste üle panna süsteem toimima ning viimased viis aastat on andnud piisavalt näiteid, et see tõesti toimib, ja väga tulemuslikult.

Härra president, austatud parlamendiliikmed, vähem kui kolme kuu pärast asub ametisse uus Euroopa Parlament. Tuleb palju uusi parlamendiliikmeid. Te valite uue presidendi ja nõukogu eesistujana on siin ka teise liikmesriigi esindaja. Olen kindel, et nad kõik vaatavad järgmise viie aasta jooksul tänu ja austusega tagasi pärandile, mille teie, härra president, sellele asutusele olete jätnud. Tänan teid tähelepanu eest.

Margot Wallström, komisjoni asepresident. – (DE) Härra president, teie presidendiks oleku ajal on Euroopa Parlamendi ja komisjoni suhted arenenud väga hästi, isegi sujuvalt. Tänu teile ei muutunud institutsioonidevaheline tavapärase poliitiline arutelu kriisiks ka valimiskampaaniate ajal, kui konfliktioht on kõige suurem, nagu üldiselt teada.

Kui ma tohiksin teha isikliku märkuse, siis tahaksin teid südamest tänada alati sõbraliku ja viisaka töösuhetumise eest. Te mitte ainult ei käitunud viisakalt, vaid tegite ka korrektiive, kus vaja. Ja te olite alati härrasmees. Samuti tahaksin rõhutada, kui oluline oli parlamendi ja kogu Euroopa Liidu jaoks see, et teil oli julgust ja tahet kaitsta demokraatlikke põhimõtteid ja parlamendi eesõigusi, vajaduse korral isegi riigipeade ees.

(Aplaus)

Samuti tahaksin teid õnnitleda sel puhul, et teil täitub 30 aastat Euroopa Parlamendi valitud liikmena. Teie isiksus on neile aastakümnetele jätnud tugeva jälje ja teie olete parlamendi arengut paljuski kujundanud.

President Barroso oleks väga tahtnud ise tulla, aga nagu te teate, osaleb ta praegu Prahast ELi ja Kanada tippkohtumisel. Tänan teid Euroopa Komisjoni presidendi ja kogu komisjoni nimel südamest teie eduka presidenditöö eest. Aitäh.

(Aplaus)

President. – Proua asepresident, daamid ja härrad, tänan teid siiralt nende peamiselt heatahtlike arvustuste eest. Soovin kõigile kolleegidele, kes valimistel uuesti ei kandideeri, edaspidiseks kõike head ja loodan, et kohtume taas. Kõigile kolleegidele, kes kandideerivad valimistel ja kes valitakse tagasi, tahaksin öelda, et loodetavasti jätkame head tööd, kui mind muidugi tagasi valitakse. See, mida fraktsioonide esimehed täna ütlesid, andis mulle indu jätkata püüdlusi ühtse Euroopa poole. Palju tänu teile kõigile ja loodan, et kohtume taas.

(Vali aplaus)

ISTUNGI JUHATAJA: DIANA WALLIS*asepresident*

Thomas Mann (PPE-DE). – (DE) Proua juhataja, mul on küsimus istungisaali korra kohta. Vahetult enne seda, kui saime hääletada, kui istung vaid korraks katkestati, õnnestus ilmselt ühel meie austusväärse parlamendi liikmel saali sokutada üks parlamendikandidaat, kellega ta tegi mõned häbematud promofotod, mis minu arvates mõnitasid meie kogu. Kas neid kandidaate ei tuleks vastutusele võtta?

Juhataja. – Aitäh, härra Mann. Seda uuritakse.

6. Hääletused (jätkamine)

Juhataja. – Nüüd jätkame hääletamisega.

6.1. Elektroonilised sidevõrgud ja -teenused, eraelu puutumatuse kaitse ja tarbijakaitse (A6-0257/2009, Malcolm Harbour)

– Enne hääletust:

Hanne Dahl (IND/DEM). - Proua juhataja, tahan enne kohe algavat hääletust öelda üht asja. Hääletusnimekirjast on näha, et hääletame esimesena parlamendikomisjoni kompromissteksti, mitte muudatusettepanekuid. Oleksin arvanud, et hääletame nagu tavaliselt esmalt kõige suurema mõjuga muudatusettepanekuid, sellepärast palun, et kasutaksite kodukorra artiklis 19 teile antud õigust ja muudaksite hääletuse järjekorda nii, et hääletame kõigepealt muudatusettepanekuid. Jutt on kodanike õiguste muudatusettepanekutest. See on väga oluline nii Harbouri kui ka Trautmanni raporti puhul.

Juhataja. – Proua Dahl, minu teada probleemi ei ole. Ma ei näe Harbouri raporti hääletamise järjekorras probleemi. Jätkame nii, nagu järjekorradokumendis kirjas on.

6.2. Elektroonilised sidevõrgud ja -teenused (A6-0272/2009, Catherine Trautmann)

– Enne hääletust:

Rebecca Harms, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (DE) Proua juhataja, palusin sõna, sest ma ei ole nõus Trautmanni raporti hääletamise järjekorraga. Tahaksin sõna enne kompromissmuudatusettepaneku 10 hääletamist, et selgitada, miks tuleks hääletuse järjekorda muuta.

– Enne muudatusettepaneku 10 hääletust:

Rebecca Harms, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (DE) Proua juhataja, palun hääletuse järjekorda muuta ja kompromissmuudatusettepanek 10 hääletusele panna pärast seda, kui oleme hääletanud mitut teist samasugust taotlust, mille on esitanud eri fraktsioonid ja mille hääletamine on kavas pärast muudatusettepaneku 10 hääletust.

Põhjendan seda sellega, et minu arvates on eri fraktsioonide esitatud muudatusettepanekud palju suurema mõjuga kui kompromissmuudatusettepanek kodanike õiguste kaitse kohta Internetile juurdepääsu piiramise eest. Et parlament avaldas nii selgelt toetust kurikuulsale Bono/Cohn-Benditi muudatusettepanekule, arvan, et parlamendil oleks hea taas kord sõna võtta kodanike õiguste kõrgema tasandi kaitse toetamiseks.

Mul on kahju, et proua Trautmanniga toimunud väga hea arupidamise lõpuks ma seda paluda ei saa, aga see sõbralik arupidamine ja hea telekommunikatsiooni pakett ei tohiks kokkuvõttes tähendada, et me kärbime selle käigus kodanike õigusi.

(Aplaus)

Alexander Alvaro, fraktsiooni ALDE nimel. – (DE) Proua juhataja, kodukorra artikli 154 ja artikli 155 lõike 2 alusel tahaks Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon ühineda Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni taotlusega muuta muudatusettepanekute hääletamise järjekorda ning panna muudatusettepanekud 1 c, 1 p, 2, 5, 6 ja 9 hääletusele enne kompromissmuudatusettepanekut 10. Võib-olla on teie hääletusnimekirjades midagi muud, aga see puudutab muu hulgas ka seda, et pärast meie fraktsiooni

poolt eile vastu võetud ettepanekut fraktsioon ALDE kompromissmuudatusettepanekut 10 enam ei toeta. Kodukorra artiklis 154 selgitatakse hääletuse läbiviimise korra kohta, millise muudatusettepanekuga tuleb tegelda kõigepealt, kui on esitatud sarnaseid või vastuolus taotlusi. Meie jaoks on oluline, et enne igasugust sekkumist inimeste ellu peab olema välja antud kohtuotsus. Sellepärast võtsime muudatusettepaneku tagasi.

Angelika Niebler, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (DE) Proua juhataja, ma ei räägi parlamendikomisjoni esimehena, vaid oma fraktsiooni Trautmanni raportit käsitleva raportöörina. Nõuan tungivalt, et Euroopa Parlament lükkaks tagasi menetlusega seotud ettepaneku ja lubaks hääletusel toimuda hääletusnimekirjas esitatud järjekorras.

Proua Harms, keegi siin parlamendis ei taha piirata õigust vabalt Internetti kasutada. Lisasime selle punkti kompromissi, mida me arutasime nõukogu eesistujariigi Tšehhiga palju kuid. Kõik parteid võtsid neist läbirääkimistest põhjalikult osa. Palun väljapakutud järjekord muutmata jätta ning lükata tagasi Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni ja Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni taotletud hääletuse järjekorra muudatus.

Catherine Trautmann, *raportöör.* – (FR) Proua juhataja, tahaksin kõigepealt juhtida hääletusnimekirja muutmise seoses tähelepanu sellele, et kui ma õigesti aru sain, siis kui teenistused lisasid kompromissettepaneku mõistlikkuse põhimõttest lähtudes enne fraktsioonide esitatud muudatusettepanekut, siis sellepärast, et see on suurema mõjuga kui muudatusettepanek 46. Selles on sätted, mis ei piirdu vaid Internetile juurdepääsu piiramisega, vaid hõlmavad ka kõiki seadmeid, mis võivad kahjustada kasutajate õigusi.

Teiseks tahaksin parlamendiliikmetele öelda, et kompromiss on esitatud artikli 1 kohta, milles käsitletakse kohaldamisala, ning seetõttu on sellel üldine mõju, aga fraktsioonide esitatud muudatusettepanek puudutab artiklit 8, milles käsitletakse riikide reguleerivate asutuste eesmärke.

Läbirääkimistel selle kompromissi üle tegin kogu aeg usalduslikult ja üksmeelselt koostööd kõikide fraktsioonidega. Pange tähele, proua juhataja, et praeguseks on üks fraktsioon kompromissile antud allkirja tagasi võtnud. Seetõttu tahaksin teile öelda, et raportöörina ma muidugi toetan jätkuvalt seda kompromissi ja hääletasin ka muudatusettepaneku 46 poolt.

Tahaksin öelda, et olukorras, kus arutelu toimub, on targem lasta hääletuse järjekorra üle otsustada parlamendil, mitte jätta see ainult teie või raportööri otsustada. Ent tahaksin esitada selle taotluse otseselt teile, sest tuleb aru saada, mis juhtub, kui hääletuse järjekorda muudetakse.

Kui hääletuse järjekorda ei muudeta, jääb nimekiri samaks. Kui hääletuse järjekorda muudetakse, võetakse muudatusettepanek 46 vastu, kui see saavutab kvalifitseeritud hääleteenamuse. Sellisel juhul paluksin teil, proua juhataja, panna kompromiss, mis on muudatusettepanekust 46 suurema mõjuga, hääletusele pärast selle hääletuse lõppu. Kui muudatusettepanek 46 ei saa kvalifitseeritud hääleteenamust, siis hääletame kompromissi ja seega on parlament valiku langetanud.

Juhataja. – Kuulasin ära mitu inimest ja võtan raportööri sõnu hoolega arvesse.

Otsustasin enne seda hääletust pidada nõu teenistustega ja kuulasin põhjalikult ära, mida nad ütlesid. Juhatajana on mul kodukorra artikli 155 lõike 2 kohaselt õigus otsustada hääletuse järjekorra üle. Mulle tundub, et see küsimus on nõnda oluline, nii parlamendi sees kui ka väljaspool, et õige oleks hääletada varasemaid muudatusettepanekuid, aga teen seda ka menetluslikul alusel, sest nagu ma aru saan, oli muudatusettepanek 10 kompromiss, mis esitati alles pärast parlamendikomisjonis toimunud hääletust. Seega näib hääletuse järjekorra muutmiseks olevat nii menetluslikke kui ka muid põhjusi.

(Parlament kiitis Rebecca Harmsi taotluse heaks.)

(Aplaus)

6.3. Elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC) ja büroo (A60271/2009, Pilar del Castillo Vera)

– Trautmanni raportist (A6-0272/2009)

Catherine Trautmann, *raportöör.* – (FR) Proua juhataja, palusin, et saaksime hääletada ka kompromissi, sest selle kohaldamisala on laiem kui ainult muudatusettepanekul 46. Te otsustasite kompromissi hääletusele

mitte panna, ilma et oleksite seda meile selgitanud ja raportöörile vastanud. Tahtsin, et te oleksite sellest teadlik, ja soovisin teile öelda, et mul on kahju, et meie soovitus, nagu ka raportööri soovitus parlamendi hääletuse kohta ei järgitud.

Samuti tahaksin öelda – selgitada äsja toimunud hääletust –, et kui kompromissi mõnd osa vastu ei võeta, läheb kogu pakett lepitusmenetlusele. Selline on tänase hääletuse tulemus.

Juhataja. – Aitäh, proua Trautmann; arvan, et Euroopa Parlament mõistab, millega ta hakkama on saanud, aga sellegipoolest aitäh, et sellele tähelepanu juhtisite. Poleks olnud õige võtta teine kompromiss ja hääletuse tulemused olid tõesti enam kui selged.

*

* *

6.4. Sagedusalad, mis reserveeritakse liikuva kärgrühmade jaoks (A6-0276/2009, Francisca Pleguezuelos Aguilar)

6.5. Füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdne kohtlemine (A6-0258/2009, Astrid Lulling)

– Enne muudatusettepaneku 14 hääletust:

Astrid Lulling, raportöör. – (FR) Proua juhataja, olin tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamuse koostaja härra Cocilovoga nõus, et olulisse artiklisse 6 tuleb lisada säte, et kui liikmesriigi õigusaktides ei ole sätestatud füüsilisest isikust ettevõtjate kohustust liituda sotsiaalkindlustussüsteemiga, lubatakse abistaval abikaasal taotluse korral liituda.

Selgitan, mida ma mõtlen. Nõuame abistavate abikaasade kohustuslikku kindlustatust nagu füüsilisest isikust ettevõtjatel. Aga kui mõnes riigis ei ole füüsilisest isikust ettevõtjad kohustuslikus korras kindlustatud, ei saa me nõuda seda nende abikaasade kohta, sest nad ei saa liituda kindlustusega, mida ei ole. Sellepärast ongi vaja seda lisalõiku. Tegutsen selles asjas ka härra Cocilovo nimel.

(Suulist muudatusettepanekut ei kiidetud heaks.)

6.6. Rasedate, hiljuti sünnitanud ja rinnaga toitvate töötajate tööohutuse ja tervishoiu parandamine (A6-0267/2009, Edite Estrela)

– Enne hääletust:

Edite Estrela, raportöör. – (PT) Proua juhataja, tahaksin, et teenistused teaksid, et kõikide muudatusettepanekute autentne versioon on portugali keeles.

Teiseks tahaksin paluda, et hääletuse järjekorda muudetaks ja et parlamendikomisjoni muudatusettepanek 43 pandaks sidususe eesmärgil hääletusele enne muudatusettepanekut 83.

Viimasena tahaksin tähelepanu juhtida sellele, et direktiiv, mida me hakkame muutma, on 17 aastat vana ja selgelt aegunud. Muudetud direktiiv ei jõustu enne järgmise parlamendikoosseisu ametiaja lõppu. Teisisõnu on meie praegune õigusloome tuleviku, mitte praeguse aja jaoks.

Täpsemalt öeldes tegeleme õigusloomega kodanike heaks, andes neile nii rohkem põhjust juuni valimistel hääletada.

Seetõttu palun lõpetuseks kolleegidel mu raportit toetada.

Astrid Lulling, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (FR) Proua juhataja, praegu on raporti kohta esitatud 89 muudatusettepanekut. See on täiesti kaootiline ning praegune hääletus ei võimalda meil nõukogu ja komisjoniga tõeliselt objektiivset arutelu pidada. Need 89 muudatusettepanekut on üksteisele risti vastupidised. Teen ettepaneku see raport parlamendikomisjoni tagasi saata, sest nagu proua Estrela ütles, on meil selleks küllalt aega.

(Vali aplaus)

Juhataja. – Proua Lulling, kas te saaksite palun mulle öelda, kas te esitate selle taotluse oma fraktsiooni nimel?

Astrid Lulling, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – Jah, proua juhataja, ma ei tee kunagi midagi mitte oma fraktsiooni nimel!

(Naer ja aplaus)

Edite Estrela (PSE). – *(PT)* Proua juhataja, raporti ega ettepaneku parlamendikomisjoni tagasi saatmine ei ole mõttekas, sest selle üle peeti läbirääkimisi kõikide fraktsioonidega. Seda peaks eelduse kohaselt toetama parlamendi enamus. Seda arutati ka komisjoni ja nõukoguga.

Muidugi on inimestel eri arvamused. Teame kahjuks, et nõukogu on Tšehhi eesistumisel asunud väga konservatiivsele seisukohale soolise võrdõiguslikkuse edendamise suhtes.

Seepärast kutsun parlamenti üles hääletama ettepanekute poolt ja toetama mu raportit, sest see annab kodanikele rohkem põhjust Euroopa Parlamendi valimistel välja tulla ja oma hääli anda.

(Parlament otsustas asja parlamendikomisjoni tagasi saata.)

6.7. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi loomine (A6-0242/2009, Gabriele Stauner)

6.8. Abikava majanduse elavdamiseks ühenduse finantsabi andmisega energeetikaprojektidele (A60261/2009, Eugenijus Maldeikis)

– Enne õigusloomega seotud resolutsiooni hääletust:

Reimer Böge, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – *(DE)* Proua juhataja, pärast lühidat nõupidamist raportööriga leppisime kokku, et õigusloomega seotud resolutsiooni lõikeid 2, 3 ja 5 on vaja kohendada. Soovitaksin järgmist teksti lõikesse 2:

– „leiab, et õigusakti ettepanekus märgitud võrdlussumma on mitmeaastase finantsraamistikuga kooskõlas üksnes pärast kõnealuse finantsraamistiku muutmist;”

Lõikes 3 tuleks esimene lause välja jätta, ülejäänud jääb samaks: „tuleb meelde, et tuleb vältida igasugust rahaliste vahendite ümberpaigutamist, mis...” jne.

Lõige 5: „tuleb meelde, et õigusloomeprotsess on lõpule viidud pärast kava rahastamises kokku leppimist;”

(Suulised muudatusettepanekud kiideti heaks.)

6.9. Kapitalinõuete direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (A6-0139/2009, Othmar Karas)

– Enne hääletust:

Udo Bullmann, *fraktsiooni PSE nimel.* – *(DE)* Proua juhataja, selle raporti üle vaieldi tuliselt mitmes fraktsioonis ja hääletuse aususe tagamiseks tahaksin paluda teilt sõna enne põhjenduse 3 hääletust, et ma saaksin öelda oma arvamuse hääletuse järjekorra kohta.

– Enne muudatusettepaneku 3 hääletust:

Udo Bullmann, *fraktsiooni PSE nimel.* – *(DE)* Proua juhataja, raportis on erinevad arvamused selle kohta, kuidas reguleerida põhikapitali, ning muudatusettepanekute 91 ja 92 mõju on mõnevõrra suurem, sest neis esitatakse põhikapitali selgem ja täpsem määratlus, mis vähendab edaspidi meie tööd. Seetõttu palun, et kõigepealt hääletataks neid ja seejärel põhjenduse 3 muudatusettepanekut 89. Loodan, et kolleegid on nõus, ja samuti palun teil nõustuda sellega, et põhjenduse 3 muudatusettepaneku 89 hääletamine oleks nimeline.

Othmar Karas, *raportöör.* – *(DE)* Proua juhataja, tahaksin juhtida tähelepanu sellele, et tegime arutelul täiesti selgeks, et muudatusettepanekuid võetakse kompromissis piisavalt üksikasjalikult arvesse. Sellepärast palun praeguse järjekorra juurde jääda. Nimelise hääletuse vastu ei ole mul midagi.

(Parlament kiitis Udo Bullmanni taotluse heaks.)

6.10. Finantsteenuste, finantsaruandluse ja auditeerimise ühenduse programm (A6-0246/2009, Karsten Friedrich Hoppenstedt)

6.11. Loomade kaitse surmamisel (A6-0185/2009, Janusz Wojciechowski)

– Enne hääletust:

Janusz Wojciechowski, raportöör. – Proua juhataja, tahan öelda kaks või kolm lühikest tehnilist, aga olulist asja.

Esiteks on meil põllumajanduskomisjoni esitatud muudatusettepanekute pakett, mille seas on ka muudatusettepanek 64. Seda muudatusettepanekut tuleks hääletada eraldi. Selles käsitletakse riikliku tugikeskuse loomist, mis on kogu määruse väga oluline osa. Põllumajanduskomisjon on teinud ettepaneku kaotada riikliku tasandi tugikeskuse loomise kohustus. Minu kui raportööri arvates on see kogu määruse üldise loogikaga vastuolus. Teen ettepaneku hääletada muudatusettepanekut 64 eraldi.

Teiseks vaadake muudatusettepanekut 28, mis keskendub sellisele vastuolulisele ja emotsionaalsele teemale nagu rituaalne tapmine. Selle muudatusettepaneku poolt hääletamisega kaotatakse võimalus, et riiklikul tasandil saaks rituaalse tapmise täielikult ära keelata. Muudatusettepaneku 28 vastu hääletamisega jäetakse selle keelu kehtestamise võimalus alles.

Kolmas märkus puudutab muudatusettepanekut 85. Komisjon on teinud ettepaneku lühendada loomade põllumajandusettevõtetest transportimise aega ja tapamajades ootamist 24 tunnini. Muudatusettepaneku 85 poolt hääletamisega kaotatakse transpordiaja lühendamise võimalus. Muudatusettepaneku 85 vastu hääletamisega toetatakse komisjoni ettepanekut lühendada transpordiaega.

(Taotlus lükati tagasi, sest üle 40 parlamendiliikme oli vastu.)

6.12. Uus sotsiaalmeetmete kava (A6-0241/2009, José Albino Silva Peneda)

– Enne hääletust:

Philip Bushill-Matthews, fraktsiooni PPE-DE nimel. – Proua juhataja, väga lühidalt öeldes loodan, et Euroopa Parlament andestab mulle selle viimase minuti muudatusettepaneku lõike 14 kohta. Kolleegid ehk teavad, et see on tundlik teema ning mõnes keeles ja mõnes liikmesriigis tekitab see tõesti probleeme. Oluline on püüda saada raportile kokkuvõttes suurim toetus.

Ettepanek on selline, et praeguse lõike 14 asemele paneksime lõike, mille parlament on juba heaks kiitnud. See on täpselt sama asja käsitlev lõige 23 parlamendi 11. märtsi 2009. aasta resolutsioonist, milles käsitletakse Euroopa Ülemkogu 2009. aasta kevade kohtumist, kus arutati Lissaboni strateegiat. Loen selle ette; seda on vaid mõni lause:

„märgib, et mõnedes liikmesriikides on võetud kasutusele miinimumpalga mõiste; soovib, et teised liikmesriigid võiksid kasu saada saadud kogemusi uurides; kutsub liikmesriike tagama kõigile isikutele ühiskonna- ja majanduselus osalemise eeltingimuste kaitse ning kehtestama eelkõige nt miinimumpalka sätestavad normid või muud õiguslikult ja üldiselt siduvad eeskirjad või vastavalt riiklikele traditsioonidele normid kollektiivlepingutes, mis tagavad täisajaga töötajatele inimväärset elu võimaldava sissetuleku;”

Nagu ma ütlesin, on fraktsioonid selle varem heaks kiitnud. Vabandan, et esitasin selle nüüd. Raportöör on sellega nõus ja ma loodan, et parlament on nõus vähemalt selle suulise muudatusettepaneku esitamisega.

(Parlament kiitis suulise muudatusettepaneku heaks.)

Jan Andersson (PSE). - (SV) Suur tänu. Tahaksin ainult lühidalt öelda midagi rootsikeelse tõlke kohta. Lõigetes 13 ja 36 on „miinimumsissetulek” tõlgitud rootsi keelde sõnaga „*minimilön*”, mis tähendab miinimumpalka. Selle asemel peaks olema „*minimiinkomst*”. „*Minimiinkomst*” ja „*minimilön*” on kaks eri asja ning seega on rootsikeelses tekstis lõigetes 13 ja 36 viga.

6.13. Tööturult tõrjutud isikute aktiivne kaasamine (A6-0263/2009, Jean Lambert)

*

* *

Juhataja. – Lugupeetud kolleegid ja need, kes ootavad, et esitada selgitusi hääletuse kohta, ütlen teile erandkorras, et saate ju aru, et praegu on väga hiline aeg. Oleme siin olnud juba mõnda aega, nagu ka eelkõige meie tõlgid. Selgitusi hääletuse kohta on väga palju ja ma arvan, et kella 15ks me nendega ühele poole ei saaks. Seetõttu langetan otsuse, nagu seda on tehtud varemgi, et tegeleme nendega tänase päevakorra lõpus.

Daniel Hannan (NI). - Proua juhataja, kodukorras on väga selgelt kirjas, et pärast hääletust on igal parlamendiliikmel õigus esitada kuni 60sekundiline selgitus hääletuse kohta. Tean, et meie tõlgid siin olnud juba mõnda aega. Tean, et ei lase paljudel inimestel lõunale minna. Lubage mul teha ettepanek kompromissi kohta, mida kasutas viimane kord sellises olukorras teie kolleeg, asepresident Alejo Vidal-Quadras, kes lubas inimestel esitada selgitused hääletuse kohta üksteise järel, mis muutis töö palju kiiremaks.

Juhataja. – Aitäh, härra Hannan. Me kaalusime seda võimalust. Neid on nii palju, et arvan, et see ei toimi. Te saate esitada selgitused hääletuse kohta selles mõttes pärast hääletust, et see toimub täna. Vabandan selle pärast, aga tõesti on liiga hilja, ja te teate, kuidas mulle teie sõnavõttud meeldivad!

Kirjalikud selgitused hääletuse kohta

– Otsuse ettepanek (B6-0268/2009)

José Ribeiro e Castro (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Euroopa Komisjoni teatis KOM(2007) 281 seadis kõigile Euroopa institutsioonidele ülesande: “On aeg hakata pidama Brasiiliat nii strateegiliseks partneriks kui ka peamiseks Ladina-Ameerika majanduse edasivijaks ja piirkondlikuks juhtriigiks.” See partnerlus sõlmiti 4. juulil 2007. aastal Lissabonis, kui Euroopa Liidu eesistuja oli Portugal. 12. märtsil 2009 võttis Euroopa Parlament vastu nõukogule suunatud soovitus, kus oli kirjas, et „strateegiline partnerlus peaks ette nägema regulaarse struktureeritud dialoogi käivitamise Brasiilia Rahvuskongressi ja Euroopa Parlamendi liikmete vahel”.

Vaatamata sellele põhimõttelisele avaldusele ja minu pöördumistele parlamendi presidendi poole, pean kahetsusega tõdema, et parlament on jäänud anakronistliku valiku juurde jätta Brasiilia ainsaks BRICi riigiks, kellel ei ole sõltumatut parlamentaarset delegatsiooni. See on vastuolus parlamendi enda otsusega ning näitab Brasiilia tõelist olulisust maailmas arvestades taunitavat loidust ja lühinägelikkust. Loodan, et parlamendi tulevased liikmed, eelkõige Portugalist pärit liikmed, aitavad seda kahetsusväärset olukorda muuta ning luua Brasiilia Rahvuskongressiga otsesed ja tulemuslikud suhted.

Hääletasin vastu.

Francis Wurtz (GUE/NGL), kirjalikult. – Fraktsioon GUE/NGL jäi parlamentidevaheliste delegatsioonide arvu üle hääletamisel erapooletuks, kuna delegatsiooni *Albaania, Bosnia-Hertsegoviina, Serbia, Montenegro ja Kosovoga suhtlemiseks moodustamiseks* seoses viidati Kosovole.

Delegatsiooni moodustamine suheteks isehakanud riigiga, mis on rahvusvahelise õiguse rikkumise tulemus, on iseenesest rahvusvahelise õiguse *de facto* rikkumine.

See erapooletus ei puuduta kõiki teisi delegatsioone, mida samas otsuses nimetatakse ja mida me pooldame.

– Raport: Philippe Morillon (A6-0203/2009)

Glyn Ford (PSE), kirjalikult. – Mul on hea meel siin täna hääletada selle raporti üle, millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv ja 11 vananenud otsust, ning märkida, et järgmise, härra Morilloni koostatud raportiga (A6-0202/2009) tunnistatakse kehtetuks veel 14 vananenud määrust.

Kiitus kolleegile sammu eest, mis annab head vastukaja kõikides parlamendikomisjonides ja meie pädevausvaldkondades. Mina küll pooldaksin seda, et teatud määrustel ja direktiividel oleks kindel kehtivusaeg, mis väldiks õigusnormide jätkuvat aksepteerimist ja lõpuks meie kaela langevat koormat.

– Raport: Petya Stavreva (A6-0259/2009)

Katerina Batzeli (PSE), kirjalikult. – (EL) Fraktsioon PASOK hääletas Stavreva raporti poolt, sest see annab liikmesriikidele võimaluse valida maaelu arengu toetamise meetmeid maapiirkondadele ja põllumajandustootjatele eriti olulisel ajal. Komisjoni ettepaneku algtekst sai paremaks ka minu poolt põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonis esitatud muudatusettepanekute abil.

Ent ühise põllumajanduspoliitika finantspiirmäärade oponentlikku vähendamisega ei tohi ettekäändel, et sellel on kasutamata ressursse, mingil juhul nõus olla. Ühenduse eelarvet ei saa paindlikkusmehhanismiga taaskasutada. Selle tava asemel, et mitte mõjutada ühenduse olemasolevaid poliitikavaldkondi, sealhulgas ühist põllumajanduspoliitikat, oleks poliitiliselt ja materiaalselt otstarbekas arutleda ühenduse eelarve suurendamise üle, mida siis kasutada uute kriisiga tegelemise ja ELi konkurentsivõime parandamise poliitikate rahastamiseks.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Andsin raportile ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta, oma poolthääle.

Toetan seda dokumenti, sest sellega eraldatakse 2009. aastaks eraldatud vahenditele lisaks 250 miljonit eurot ning see pakub suuremat paindlikkust nende rahaliste vahendite eraldamisel ja kasutamisel lairiba-Interneti arendamiseks maapiirkondades ja põllumajandussektori uute ülesannetega tegelemiseks.

See täiendus EAFRD-le on vajalik, eelkõige kriisi ajal. Rumeenia peab pääsema nendele vahenditele ligi elujõuliste projektide rakendamise kaudu eesmärgiga arendada meie külasid ja parandada maaelanike elamisstandardit.

Zita Pleštinská (PPE-DE), kirjalikult. – (SK) Raport ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN), kirjalikult. – (PL) Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond on suurepärase võimaluse ajalooliselt vähearenenud piirkondade jaoks. See fond on ka võimalus vähendada Euroopa Liidu vanade ja uute liikmesriikide vahelist ebavõrdsust.

Fondi hallates peame meeles pidama, et ühine põllumajanduspoliitika on täis ebaõiglust ja ebavõrdsust. Erinevused toetustes ja seega põllumajandustootjate sissetulekutes viivad ebavõrdsuse säilimiseni ja isegi suurenemiseni. See ebavõrdsus ei puuduta mitte ainult maaelanike majanduslikku olukorda, vaid ka kogu infrastruktuuri, kaasa arvatud juurdepääsu Internetile. Seega peame meeles pidama, et näiteks Saksamaa põllumajandustootjad saavad Poola omadest kaks ja Rumeenia omadest kolm korda suuremaid toetusi.

Samuti peame meeles pidama, et kõige rohkem toetust vajavad piirkonnad on Rumeenias, Bulgaarias ja Poola idaosas.

– Raport: Richard Corbett (A6-0273/2009)

Guy Bono (PSE), kirjalikult. – (FR) Hääletasin selle raporti poolt, mille esitas parlamendi kodukorra üldise läbivaatamise kohta mu Briti kolleeg härra Corbett Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioonist.

Toetan sotsiaaldemokraatide fraktsiooni esimehe härra Schulzi algatust, millega ta püüdis vältida seda, et paremäärmsliku partei prantslasest juht ei saaks juhtida uue parlamendi esimest istungit.

Uute sätete kohaselt juhib 14. juulil toimuvat uue parlamendi esimest istungit ametist lahkuv president, kui ta tagasi valitakse, või üks 14 asepresidendist vastavalt järjestusele, kui nad tagasi valitakse.

Euroopa demokraatias on rahvastevahelise austuse ja sallivuse põhimõtted, mida härra Le Pen sihilikult eirab, kuna tahab teha revisionistlikke märkusi.

Glyn Ford (PSE), kirjalikult. – Hääletasin selle raporti poolt ja eelkõige muudatusettepanekute 51 ja 52 poolt, mis asendavad sätte, et uue parlamendi esimest istungjärku juhib vanim parlamendiliige, esialgse valiku sättega. Ma ei saa aru, miks meil üldse selline veider artikkel olnud on. Võib-olla parlamendi isa või ema oleks loogiline. Pikima staažiga parlamendiliikmel on vähemalt kogemusi, millele toetuda, mitte ainult pelgalt vanus.

Härra Le Pen ja tema Front National on seda süsteemi juba korra kuritarvitanud, kui 1989. aastal lennutati sellesse parlamenti Claude Autant-Lara, kes muutis institutsiooni avaistungi oma pika ja äärmiselt solvava sõnavõtuga farsiks. Mõne kuupärest astus ta tagasi, kui oli täitnud oma rolli Euroopa Parlamendi naeruvääristada. Me ei saa 20 aastat hiljem lubada härra Le Penil Euroopat teist korda häbistada.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Härra Corbetti raporti eesmärk on viia Euroopa Parlamendi kodukord kooskõlla praeguste üldise konsensuse poolt heakskiidetud tavadega, kus on esmased kokkulepped väikestes rühmades, mis aga muudab täiskogu ei millekski muuks kui koosolekuks, kus võetakse teadmiseks tekstid, mille on varem käputäis eksperte kokku pannud. Selle tulemusena on iga teksti üle toimuv lõplik avalik hääletus institutsioonis vaid minimaalselt läbipaistev, mida kodanikud parlamendi tööst oodata võivad.

Aga see raport on eelkõige ootamatu võimalus võtta vastu äärmiselt hämmeldust tekitav muudatusettepanek, mis küll parlamendikomisjonis toetust ei leidnud, ning see koostati ainult selleks, et üks inimene ei saaks täita ülesannet, mida tunnustatakse kõikides maailma parlamentides: seda, et vanim parlamendiliige juhib uue parlamendi esimesel istungil presidendi valimist. Tõeliselt erakordne tegu, tõelise poliitilise kelmi kuritegu! Demokraatias ennekuulmatu!

Sellele on alla kirjutanud ei keegi muu kui herrad Daul ja Schulz, kes peaksid kindlasti püüdma tust ja tunnustust koguda Saksamaal, mitte Prantsusmaal. See on lisatunnistus – kui seda oli vaja – kokkumängust veidi parempoolsete ja sektantlike vasakpoolsete vahel, kes hääletavad ühtmoodi peaaegu kõikide siin parlamendis vastu võetud tekstide üle.

Jean-Marie Le Pen (NI), kirjalikult. – (FR) Kui vanima parlamendiliikme muudatusettepanek põhiseaduskomisjonis tagasi lükati, esitavad need kaks liberaal-sotsiaaldemokraadist semu herrad Schulz ja Daul selle sama muudatusettepaneku täiskogul uuesti.

Klassikud õpetasid, et eksimine on inimlik; eksimusele kindlaksjäämine on kuratlik.

Selge, et õppetunnist aru ei saadud. Euroopa Parlamendi töö keskendumine minu alandlikule isikule on peaaegu haletsusväärne. Õigupoolest näitab meie endi kodukorra üle sel määral irvitamine varjatud totalitarismi seemne olemasolu.

Millal kõrvaldatakse vähemusfraktsioonid? Millal kõrvaldatakse allumatud parlamendiliikmed?

Claude Autant-Larast Jean-Marie Le Penini on ring täis. 1989. aastal kaotati pärast suure filmilooja tähelepanuväärset sõnavõttu vanima parlamendiliikme sõnavõtt. Kakkümmend aastat hiljem tuleb vanimast parlamendiliikmest vabaneda selleks, et see saatan Le Pen ei saaks juhtida Euroopa Parlamendi presidendi valimist.

Milline demokraatlik edasimineku, daamid ja herrad!

Herrad Schulz ja Daul teevad mulle tahtmatult tasuta reklaami, mida ma kindlasti ära kasutan. Üksinda kogu maailma vastu võtan väljakutse vastu ning selle tunnistajaks on tõelised demokraadid ja siirad eurooplased: see maskeraad ja demokraatia eitamine ei ole mitte Euroopa huvides, vaid väikese kamba poliitikute vajatud partisanlikes huvides.

Patrick Louis (IND/DEM), kirjalikult. – (FR) Euroopa Parlamendi prantslasest liikme ja Fraktsioon Iseseisvus/Demokraatia liikmena otsustasin härra Corbetti raporti muudatusettepanekuid 51 ja 52 mitte toetada.

Ei ole ju mõistlik muuta üldist artiklit konkreetse juhtumi jaoks.

Lisaks on neil manöövritel kindlasti soovitud vastupidine mõju, teisisõnu toob see esile mõnede kolleegide ja kandidaatide mitteastumise paljude parlamendiliikmete poolt.

Samuti ei keela miski poliitilisel parteil, kes praeguse vanima parlamendiliikmega rahul ei ole, esitada veel vanem kandidaat.

Astrid Lulling (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Ma ei hääletanud parlamendi kodukorra üldise muutmise poolt, sest püüdes vältida Le Peni nimelise vanima parlamendiliikme sattumist juhatajatoolile, leiti näotu ja õigupoolest soovitud vastutõttav lahendus, vaatamata sellele, et oli olemas lahendus, mis oleks olnud vastuvõetav kõikidele neile, kes toetavad soolise võrdõiguslikkuse poliitikat.

Seega oleksime asendanud artikli 11 järgmise tekstiga: „Parlamendi valiku väljakuulutamiseni on presidendi rollis vaheldumisi vanim meessoost või vanim naissoost kohalviibiv parlamendiliige. Esimesena täidab seda rolli vanim naissoost parlamendiliige.”

Sel moel oleksime saanud vältida seda, et Le Pen kui vanim parlamendiliige presidendi rolli täidab, ilma et oleksime kodukorda solkinud ja võtnud vastu menetluse, mida ei ole ühegi teise demokraatliku riigi parlamendis.

See on häbiväärne. Minul isiklikult on Prantsusmaa valijatesse rohkem usku. Loodan, et nad härra Le Peni ei vali ja tehtu on seega mõttetu.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Näib, et eelkõige Euroopa Liit ise, mis propageerib demokraatiat, sallivust ja arvamusvabadust, neid nii tõsiselt ei võtagi. Olgu need siis rahvaste enesemääratlemine, liiduga liitumise tingimused või tänapäeva probleemide lahendused, kohaldatakse kaht erinevat ELi standardit, vastavalt sellele, kumb neist on meile sobivam.

Kõik, kes ei vasta poliitilise korrektsuse nõuetele, kes on ELi jaoks ebamugav, kes kujutab ELis ebamugavat reaalsust, jäetakse kõrvale ja neile kohaldatakse järsku teistsuguseid eeskirju. Põhimõtet *idem ius omnibus* – võrdne õiglus kõigile – tuleb kohaldada rangelt, kui EL ei taha muutuda poliitiliselt korrektseks silmakirjatsejaks. Isiklikku vaenu ei tohi kasutada spontaansete õigusaktide toetamiseks.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Raportööri esitatud muudatusettepanekud muudavad Euroopa parlamendi dokumendiregistri eeskirjad paindlikumaks ja kodukorra lihtsamaks. Lisaks on neist mõne eesmärk kohandada kodukorda uutele eeskirjadele ja praegustele tavadele.

Üks olulisimaid muutusi on anda Euroopa Parlamendi presidendile volitus kutsuda riikide parlamente (riikides, mis on allkirjastanud Euroopa Liiduga ühinemise lepingu) üles määrama enda liikmete seast riigile Euroopa Parlamendis antud kohtade arvule vastav arv vaatlejaid. Need vaatlejad osalevad Euroopa Parlamendi töös kuni liitumisleping jõustub ning neil on õigus parlamendikomisjonides ja fraktsioonides sõna võtta. Neil ei ole hääletusõigust ega õigust kandideerida Euroopa Parlamendi ametikohtadele.

Teine kodukorra muudatus puudutab ühiskomisjonide koosolekute korda ja ühishääletamist. Vastavad raportöörid koostavad ühe raporti projekti, mis vaadatakse asjaomaste esimeeste ühisel juhtimisel läbiviidavatel ühiskoosolekutel osalevates parlamendikomisjonides läbi ja mille üle seal hääletatakse.

Parlamendi töö kulgemise seisukohalt olulised muudatused on kõneaja eraldamine ja sõnavõtjate nimekirja koostamine ning samuti muudatused õigusakti üle toimivas lõpphääletuses. Nimeline hääletamine suurendab parlamendiliikmete aruandekohustust kodanike ees.

– Soovitus teisele lugemisele, Malcolm Harbour (A6-0257/2009)

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Telekomide paketi esimesel lugemisel Euroopa Parlamendis hääletas enamik parlamendiliikmeid kõne all olnud muudatusettepanekute 138 ja 166 poolt. Niimoodi toimides andis Euroopa Parlament selgelt mõista, et Internetita jätmiseks on vaja kohtuotsust ning kasutajatel on õigus privaatsusele ja end vabalt väljendada. Ent nõukogu otsustas Euroopa Parlamendi soove eirata ning jättis muudatusettepanekud 138 ja 166 välja. Nüüd on Euroopa Parlament ja nõukogu kokku leppinud kompromissis. Kompromissis ei ole muudatusettepanekuid 138 ja 166 nende algsel kujul. Seetõttu hääletasime täna kompromissi vastu.

Juuni nimekiri ja Taani juuniliikumine tahab väga, et muudatusettepanekud 138 ja 166 oleksid telekomide paketi olemas, ja seetõttu esitasime mitu muudatusettepanekut, mida Interneti-aktivistid on nimetanud kodanike õiguste muudatusettepanekuteks ja mida toetavad ka paar teist Euroopa Parlamendi fraktsiooni. Kui meie muudatusettepanekud oleks võinud parlamendiliikmete toetuse, oleks olnud suur võimalus, et Euroopa Parlament ja nõukogu jõuavad lõpuks kokkuleppele telekomide paketi üle, mis kaitseb tõsiselt Interneti kasutajate õigusi ja privaatsust.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Püüame täna toetada majanduslikke huvisid vahendeid valimata. Järsku tuleb telekommunikatsiooniteenuste osutamise raamõigusaktis rakendada ports autoriõigusi käsitlevaid õigusakte. Piisab, kui EL kehtestaks kohustuse hoiatada kliente intellektuaalse omandi õiguste rikkumisega seotud ohtudest; karistused võib siis sätestada riiklikul tasandil. Pärast saab süü teiste peale ajada. Sellesse raportisse on suuremad tarkvaraarendajad püüdnud lisada komistuskivi väiksematele arendajatele.

Internetis võidakse küll õigusi rikkuda, nagu näiteks lastepornograafia korral, millele me peame vastu olema, aga asi ei tohi nii käest ära minna, et andmekaitse tuuakse ohvriks mõne üksiku suurete võtte ja rahvusvahelise ettevõtte majanduslikele huvidele. Telekommunikatsioonipaketi algne mõte oli täiesti mõistlik, aga kuna muudatusettepanekuid oli palju, võis mõni paketti kritiseeriv muudatusettepanek ka läbi minna.

– **Soovitus teisele lugemisele, Catherine Trautmann (A6-0272/2009)**

Guy Bono (PSE), kirjalikult. – (FR) Andsin oma poolthääle muudatusettepanekule 138, mille ma esitasin eelmise aasta septembris ja mille poolt hääletas 88% parlamendiliikmeid.

Mul on hea meel, et seda on taas pooldanud ülekaalukas arv parlamendiliikmeid, kes on nii kinnitanud soovi kaitsta Interneti kasutajate õigusi.

Kuu enne Euroopa Parlamendi valimisi on see tugev märk. Vastupidiselt sellele, mida UMP ja selle kultuuriminister paistavad arvavat, on Euroopa Parlamendi arvamusel kaalu.

See on veel üks löök Sarkozyle ja Prantsusmaa valitsusele: parlament ütles Sarkozyle „ei” nii sisu kui ka vormi kohta. Parlamendiliikmed ütlesid paindlikule reaktsioonile „ei” nagu ka Prantsusmaa poolt Euroopa peamisele demokraatlikule organile avaldatavale lubamatule survele!

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Miljonid eurooplased toetuvad oma igapäevaelus kas otseselt või kaudselt Internetile. Interneti piiramine või sellele tingimuste seadmine avaldaks otsest negatiivset mõju avalikkuse igapäevaelule, paljudele mikroettevõtetele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, mille äritegevus sõltub otseselt sellest ressursist.

Seetõttu oli oluline, et meie fraktsiooni ettepanek poolthäälega vastu võetakse, sest see säilitab kasutajatevahelise suhtluse vabaduse, mida ei kontrolli ega toeta vahendajad.

Ent tundub, et nõukogu ei ole nõus vastu võtma seda muudatusettepanekut, mida toetab parlamendi enamus, kes on vastu nõukogus peetud läbirääkimistel saavutatud piiramiskokkuleppele. Ent see on väike võit, sest see on takistanud halva ettepaneku vastuvõtmist.

Kõigile neile, kes kaitsevad Internetis vaba liikumist ja vaba tarkvara, võib õnne soovida. See on püüdlus, millega jätkame, et tagada kodanike õiguste kaitse ja lõpptarbijate piiramatut juurdepääs teenustele.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Esiteks ei võtnud parlament seda raportit täiendavas Harbouri raportis vastu muudatusettepanekuid, mis kaitsevad kodanike õigusi ja vabadusi kõige paremini.

Teiseks on hääletusjärjekorraga seotud probleem, mis on õnneks lahendatud, seadnud küsimärgi viisi üle, kuidas siin saab lahendada suurt poliitilist probleemi: riukalike väiklaste poliitiliste manöövrtega ning siis süüdistatakse juhatust, kes selles suhtes midagi ette võtta ei saa.

Kolmandaks, kuna härra Touboni kui Hadopi õigusakti agara pooldaja pahameelele pärast Interneti kasutajatele tuntud Bono muudatusettepaneku ehk muudatusettepaneku 1 vastuvõtmist järgnes rõõm ja heakskiit, kui proua Trautmann teatas, et see tekst läheb kolmandale lugemisele, kuna üldist kompromissi muudeti, siis on oht, et parlamendi enamuse selgelt väljendatud tahe võidakse jalge all trampida, nagu Prantsusmaa, Madalmaade ja Iirimaa referendumite tulemused...

Härra Sarkozy ja tema sõbrad suurtes fraktsioonides võivad veidikeseks kergemalt hingata. Aga kodanikud peavad valvsad olema. Kolmandaks lugemiseks peab läbirääkimisi 7. juunil valitav parlament. Ei saa kindel olla, et sotsiaaldemokraadid pärast kindla koha saamist vabaduse pooldajateks jäävad.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Komisjoni ja nõukogu soovitud telekommunikatsioonipakett on võimalik oht kodanikuõigustele. Esitatud muudatusettepanekutes nõuti kodanikuõiguste kaitsmist, üldist kättesaadavust ning läbipaistvust ja vabadust Internetis, mis on koht, kus vahetatakse ideid, mitte poliitikute ja ärieste kontrolli all olev ressurs. Interneti kasutajad on kliendid, aga ka kodanikud. Jätkame võitlust kõikide Euroopa kodanike üksikvabaduste kaitse nimel.

Vladimir Urutchev (PPE-DE), kirjalikult. – (BG) Täna sel elektroonilise side paketi üle toimunud hääletusel näitas parlament, et tarbijate õiguste kaitse on tema jaoks tõepoolest tähtsaim prioriteet.

Vaatamata teisel lugemisel jõutud küllaltki vastu võetavale kompromissile, ei kartnud enamus parlamendist astuda vastu kokkuleppele ja jääda veenvalt oma algse seisukoha juurde, et Internetile juurdepääsu piiranguid ei tohi kehtestada, välja arvatud juhul, kui selleks on kohtuotsus või ohus on avalik julgeolek.

Kogu pakett on allutatud lepitusmenetlusele ja selle rakendamine on edasi lükatud. Aga pärast tänast hääletust siin parlamendis edastame nõukogule ja komisjonile jõulise signaali.

Aga tuleb mõnda, et täna toimunu on tingitud aktiivsusest Interneti esindavate inimeste poolt, kes kasutasid kõikvõimalikke vahendeid, et väljendada parlamendiliikmetele oma arvamust ja nõuda nende õiguste kaitsmist.

Sellist käitumist võib ainult julgustada.

Seetõttu peame ka jõudma arusaamisele, et peame alati hoolega kuulama, mida inimestel öelda on, et ELi õigusaktid keskenduksid ka nende vajadustele, tagades samas Euroopa kodanike huvide parima võimaliku kaitse.

– Raport: Francisca Pleguezuelos Aguilar (A6-0276/2009)

Carl Schlyter (Verts/ALE), kirjalikult. – (SV) Hääletan selle raporti vastu, sest tuleb luua tagatised, et osasid vabasad sagedusalasid kasutatakse mittetulunduslikul otstarbel ja need ei lähe suurtele telekommunikatsiooniettevõtetele.

– Raport: Astrid Lulling (A6-0258/2009)

Robert Atkins (PPE-DE), kirjalikult. – Briti konservatiivid toetavad palga erinevuse ning meeste ja naiste vahelise diskrimineerimise muude vormide kaotamist. Ausa ja õiglase ühiskonna jaoks on vaja võrdset kohtlemist kõikidel töökohtadel. Ent konservatiivid arvavad, et oma ühiskonna ja majanduse jaoks kõige tulemuslikumaks tegutsemiseks sobivad üldjuhul kõige paremini riikide valitsused ja parlamendid.

Konservatiivid toetavad arvamust, et füüsilisest isikust ettevõtjate abikaasad peaksid saama haigusraha, pensionit ja emadusega seotud õigused. Ent arvame, et nende küsimuste üle otsustavad kõige paremini liikmesriigid.

Kuna EÜ asutamislepingu artikli 141 lõike 3 alla kuuluvat võrdset töötasu käsitleva uue õigusakti ettepaneku taotlus kuulub konservatiivide partei lubaduse alla mitte kohaldada sotsiaalpeatükki, mida me ei toeta, otsustasime jääda erapooletuks.

Avril Doyle (PPE-DE), kirjalikult. – Selle raportiga parandatakse võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamist füüsilisest isikust ettevõtjatele ja nende abistavatele abikaasadele ELis. Ent lirimaal on juba sätestatud, et füüsilisest isikust ettevõtjate abikaasad võivad liituda palgaga seotud sotsiaalkindlustusega, kui on tõendatud abikaasadevaheline ärisuhe. Näiteks võib isik otsustada vabatahtlikult makseid jätkata, mis võimaldab neil olla kindlustatud, kui nad kohustuslikust palgaga seotud sotsiaalkindlustuse süsteemist lahkuvad. Sotsiaalkindlustus on riikide pädevusala ja sellepärast hääletasin muudatusettepaneku 14 vastu. Kuna see muudatusettepanek raporti artiklile 6 vastu võeti, otsustasin koos teiste PPE-DE liri liikmetega lõpphääletusel erapooletuks jääda.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Andsin oma poolthääle Astrid Lullingi raportile füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise kohta, kuigi arvan, et see oleks võinud naiste õiguste tugevdamisel ja emaduse kaitsmisel palju kaugemale minna. Füüsilisest isikust ettevõtjate arv on Euroopas vähemustöövorm, millega tegeleb 16% töötavast elanikkonnast. Ainult üks kolmandik füüsilisest isikust ettevõtjaid on naised.

Selle ettepanekuga oleks tulnud kaotada füüsilisest isikust ettevõtjaks hakkamise takistused naiste jaoks, sätestades meetmed või konkreetsed eelised, millega muuta füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemine lihtsamaks.

Arvan, et abistavate abikaasade professionaalne staatus peaks olema väga selgelt määratletud ning nende sotsiaalkindlustuskaitse peaks olema füüsilisest isikust ettevõtjatega samaväärne.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Sotsiaalkindlustussüsteemid on Euroopas erinevad. See ei ole probleem, nagu paljudele tundub. See on hoopis loomulik, sest riigid on erinevad ja avalikud demokraatlikud valimised on andnud erinevad poliitilised süsteemid. ELi valitsustevahelise koostöö propageerijatena on loomulik, et me ei ole nõus ei komisjoni direktiivi ettepaneku ega Euroopa Parlamendi raporti sõnastusega, mis mõlemad püüavad anda ELile riiklike sotsiaalkindlustussüsteemide üle rohkem võimu.

Ent tasub märkida, et karmide ettepanekute eesmärk on peamiselt tagada miinimumtase. Seega ei keela need sõnastused liikmesriikidel soovi korral kaugemale minna. See on positiivne, eeskätt Rootsi vaatevinklist. See paindlikkus ning meeste ja naiste võrdsel kohtlemisel kui hästitoimiva demokraatliku ühiskonna aluspõhimõtte nii selge rõhutamine pani meid hääletama raporti kui terviku poolt.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Füüsilisest isikust ettevõtjaid on töötavast elanikkonnast praegu vaid 16%. 32,5 miljonist füüsilisest isikust ettevõtjast vaid kolmandik on naised.

Ettepanekut likvideerida takistused naiste füüsilisest isikust ettevõtjaks hakkamisele, võttes muu hulgas vastu ka meetmed, milles on sätestatud konkreetset eelised, mis peaksid lihtsustama alaeindatud sool hakata tegutsema füüsilisest isikust ettevõtjana, tuleb toetada.

Direktiiviga 86/613/EMÜ on saavutatud vähe edu füüsilisest isikust ettevõtjate abikaasade aitamisega nende töö tunnustamise ja neile piisava sotsiaalkaitse pakkumisega.

Uues direktiivis tuleb eelkõige sätestada abistavate abikaasade kohustuslik registreerimine, et nad ei oleks enam nähtamatud töötajad, ning panna liikmesriikidele kohustus võtta vajalikud meetmed, et tagada abistavatele abikaasadele tervisekindlustus ja pension.

Vaatamata sellele, et liikmesriigid ei ole üldse üksmeelel, et selles valdkonnas on õiguslikku raamistikku vaja täiustada, loodan, et on võimalik kiiresti jõuda mõistlikule üksmeelele, et selle direktiivi saaks vastu võtta esimesel lugemisel, enne Euroopa Parlamendi valimisi 2009. aasta juunis.

Toetagem võrdsusele suunatud algatusi! Inimeste esikohale seadmisega saame ühiskonna õiglasemaks muuta.

– Raport: Gabriele Stauner (A6-0242/2009)

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Hääletasin Gabriele Stauneri raporti poolt, sest arvan, et on vaja laiendada Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kohaldamisala ka majandus- ja finantssurutsisest tingitud koondamistele.

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi eesmärk on pakkuda tulemuslikku tuge üleilmastumise tõttu koondatud töötajatele. Pärast selle õigusakti vastuvõtmist saab selle fondi vahendeid kasutada ka majandus- ja finantssurutsisest tõttu toimunud koondamiste korral.

Selle fondi kaasfinantseerimise määr on 50%, mida võib 2011. aastaks tõsta 65%ni.

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondile kättesaadav maksimaalne aastane rahasumma on 500 miljonit eurot, mis on mõeldud inimeste aitamiseks töötajate, erialase koolituse kursuste rahastamiseks või liikumistoetuste jaoks.

Loodan, et ka Rumeenia kasutab selle fondi raha, et aidata töö kaotanud inimesi.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) See Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi osaline täiustamine ei ole praeguses raskes kriisis piisav. Selles ei arvestata meie esitatud ettepanekuid suurendada ühenduse sissemakset töötajatele eraldatavasse summasse 85%ni või fondi summa isegi kahekordistada, et aidata rohkem inimesi, kes võivad ettevõtete sulgemise ohvriks langeda. Seepärast otsustasime erapooletuks jääda.

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi täna vastuvõetud muudetud eeskirjade eesmärk on võimaldada fondil tulemuslikumalt sekkuda, pakkudes majandussurutsisest tõttu töötaks jäänud töötajate koolituse ja töötajate kaasfinantseerimist. Uued eeskirjad laiendavad fondi kohaldamisala ja sätestavad kaasfinantseerimismäära ajutise suurendamise 50%-lt 65%-le, et pakkuda finants- ja majandussurutsisest ajal fondist lisatuge. Ent rahalistes raskustes riikidel on fondist vähe abi, kuna nende poolne kaasrahastamine määr on ikkagi kõrge.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Praegune kriis on pretsedenditu. See on mõjutanud mitte ainult finantsvaldkonda, vaid ka majandust ja sotsiaalvaldkonda ning see on tabanud mitte ainult mitmeid liikmesriike, vaid kogu Euroopa Liitu ja maailma.

Euroopa Sotsiaaldemokraatliku Partei juhid võtsid vastu ühisdeklaratsiooni, milles kutsutakse riike üles koostama kõrgelennuline majanduse elavdamise kava, millega kaitsta tööhõivet ja vältida massilist töötust. Ainus viis majandust tõeliselt mõjutada on ergutada seda eelarve kaudu probleemidele piisavas mahus ja kogu

Euroopas kooskõlastatud viisil. Meie prioriteet, mis juhib meie kõiki ütlemisi ja tegemisi, on muuta töökohad turvaliseks ja võidelda töötusega, edendades samas ka mõistlikku ökoloogilist arengut.

Kui me ei võta Euroopas kriisiga võitlemiseks midagi uut ette, suureneb töötus 2010. aasta alguseks 25 miljonini ning avaliku sektori finantsolukord halveneb tunduvalt.

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond loodi 2006. aastal ja see tegutseb aastani 2013. Fondi eesmärk on pakkuda tuge üleilmastumise tõttu koondatud töötajatele. Fondi maksimaalne aastaeelarve on 500 miljonit eurot ja seda kasutatakse aktiivsete tööturumeetmete toetamiseks, nagu näiteks inimeste töötöötuste abistamiseks juurdeõppetoetuste ja liikumistoetuste näol.

Toetan mõtet, et sekkumiseks vajalikku koondamiste arvu tuleks vähendada (500-le).

– Raport: Eugenijus Maldeikis (A6-0261/2009)

Laima Liucija Andrikiene (PPE-DE), kirjalikult. – (LT) Andsin oma poolthääle Eugenijus Maldeikise raportile Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta anda ELi finantsabi energeetikaprojektidele.

Mul on hea meel, et tohtu enamus parlamendist (526 häälega) hääletas selle poolt ja toetas seda dokumenti.

Tahaksin taas kord rõhutada meie otsuse olulisust.

Nagu Läti, Eesti ja Poolagi, on minu kodumaa, Leedu, olnud poliitilises ja majanduslikus mõttes Euroopa Liidu liige viis aastat. Aga energia valdkonnas on see endiselt nagu saar, millel puuduvad teda ühenduse energiaturuga ühendavad sillad.

Tänase otsusega eraldas Euroopa Parlament 175 miljonit eurot Leedut Rootsiga ühendava energiasilla ehitamiseks.

Kui see projekt on ellu viidud, ühinevad meie piirkonna 2004. aastal ELi liikmeteks saanud riikide energiaturud Skandinaavia turgudega ja nii ka ELi turuga.

See on suurepärase projekt, hea algus ja tahaksin tänada kõiki kolleege, kes selle poolt hääletasid.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Andsin oma poolthääle raportile ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse abikava majanduse elavdamiseks ühenduse finantsabi andmisega energeetikaprojektidele.

Euroopa majanduse elavdamise kava raames antakse kuni viie miljardi euro ulatuses investeringuid energeetikaprojektidele, lairibainternetele ja maaelu arengu meetmetele. 3,98 miljardit eurot investeeritakse elektri-, maagaasi-, tuuleenergia- ning süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise infrastruktuuri. Euroopa Parlament toetab 1,02 miljardi euro eraldamist maaelu arengu projektidele.

Majanduse elavdamise kava kohaselt eraldatakse 200 miljonit eurot Kaspia mere piirkonnast ELi maagaasi toova gaasijuhtme Nabucco ehitamiseks. Rumeenia toetab seda projekti. Rumeenia olulised punktid on majanduse elavdamise kavas eraldatavad vahendid Rumeenia ja Ungari ning Rumeenia ja Bulgaaria vaheliste gaasiühenduste ehitamise projektide jaoks (vastavalt 30 ja 10 miljonit eurot), samuti seadmete arendamiseks, millega gaasivarustuse lühiajalise katkemise korral gaasi liikumissuunda muuta (80 miljonit eurot).

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Hääletasin energeetikaprojektidele finantsabi andmise kava poolt. Euroopa Parlamendi investeerimisalane ettepanek, mille aluseks on nõukoguga saavutatud kokkulepe, on rajatud kolmele sambale, milleks on gaasi- ja elektrivõrkude ühendamine, süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine ning meretuuleenergiaprojektid. Ettepanekus visandatakse finantsabi andmise kord ja meetodid, et stimuleerida investeerimist Euroopa integreeritud energiavõrgu loomisse, edendades samal ajal ühenduse poliitikat vähendada kasvuhooenergiaõhkupaiskamist.

Euroopa majanduse ergutamiseks on vaja kohest tegutsemist ning seetõttu on hädasti vaja meetmeid, mis tagavad piisava geograafilise tasakaalu ja kiire rakendamise. Portugalis on abikõlblikud gaasivõrkude ühendamise projektid (infrastruktuur ja seadmed) nagu ka elektrivõrgu Hispaaniaga ühendamise parandamise projektid.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Komisjoni tahe suurendada investeringuid energiainfrastruktuuri on üks viimaseid näiteid Berlaymonti ametnikke nakatanud ülbuse pikas reas. Kavandatud investeringud on nii laialdased kui ka kulukad ja vaja on veel tõendada, et kõikide nende

investeeringutega tuleks tegeleda ELi tasandil. Aastateks 2009–2010 on kavandatud kuni 3,5 miljardi euroni ulatuvad investeeringud, mis peavad tulema liikmesriikide eelarvetest. Rootsi puhul tähendab see liikmetasude olulist suurenemist 1,4 miljardi lisakrooni võrra. See, et komisjon ei arva, et tal on olnud aega sellise laiahaardelise ettepaneku põhjalik mõjuhindang läbi viia, on täiesti kohutav.

Euroopa Parlamendi raporti koostanud raportöör ei näi nende vastuväidete pärast eriti muret tundvat. Selle asemel pakutakse välja abi suurendamist 3,5 miljardilt eurolt peaaegu 4 miljardini!

Meie ülesanne püüelda vähem kuluka koostöö poole ELis ei luba meil nõustuda sellise maksumaksja rahaga kergemeelse ümberkäimisega. Sellegipoolest tuleb märkida, et on väga palju põhjusi süsinikdioksiidi eraldamise ja säilitamise tehnika täiustamise ja väljatöötamise viiside otsimise jätkamiseks. Hääletasime raporti kui terviku vastu.

Anders Wijkman (PPE-DE), kirjalikult. – (SV) Ettepanek eraldada Euroopa majanduse elavdamise energeetikakava raames energiaprojektidele umbes 4 miljardit eurot on hea. Ent selle sisus keskendutakse liialt fossiilsetele kütustele. Lisaks ei toetata selles üldse energiakasutuse tõhusust parandavaid projekte. Alguses tegi komisjon ettepaneku eraldada 500 miljonit eurot säästlike linnade jaoks, aga see ettepanek võeti tagasi.

Säästlike linnade abi oleks võimaldanud ellu viia paljusid erinevaid projekte kaugkütte ja koostootmise arendamiseks ning elamute täiustamiseks. Sellised projektid oleksid kulutõhusad, vähendaksid heitmeid ja looksid uusi töökohti. Äärmiselt kahetsusväärne, et ei kasutata võimalust puhuda majandussurutise ajal selline meetmeliik taas elule.

– **Raport: Othmar Karas (A6-0139/2009)**

Udo Bullmann (PSE), kirjalikult. – (DE) Euroopa Parlamendi liikmed *fraktsioonist* SPD ei olnud raportiga nõus kahel põhjusel:

Säilitamine laenude väärtpaberistamiseks on oluline ja õige vahend finantsasutuste kaasamiseks kõnealuste laenudega seotud äririskidesse. Ent selleks on vaja märgatavalt suuremat säilitamisprotsenti. Kolmepoolsetel läbirääkimistel kokkulepitud 5% ei vasta sellele nõudele. Euroopa Komisjon nõudis konsulteerimisprotsessis alguses 15% säilitamist, aga siis andis sektori survele alla ja pakkus välja 5%. Majandus- ja rahanduskomisjoni konservatiivid ja liberaalid tahtsid ka selle väikese osaluse äririskides finantsasutuste poolt tagatise esitamise kaudu tarbetuks kuulutada. Euroopa Parlamendi liikmed *fraktsioonist* SPD pooldavad palju suuremat säilitamisprotsenti ja rõhutavad seda nõuet ka kapitalinõuete direktiivi tulevastel reformimistel.

Teiseks on Karasi raportis esitatud põhikapitali määratlus vastuolus määruse konkurentsialase neutraalsusega. Selles on sätestatud, et tulevikus ei ole vaikiva kapitali sissemaksed enam täiel määral põhikapital, kuigi neid võib likviidsuse jaoks täiel määral kasutada. See avab Saksamaa avaliku sektori pankade vastase ebaausa konkurentsi tulva. Meie arvates on vaikiva kapitali sissemaksed tõendatud refinantseerimisvahend, mis on kooskõlas ELi õigusega. Kuna kolmepoolsete läbirääkimiste tulemuses ei arvestata meie esitatud selgitavaid muudatusettepanekuid, ei ole me raportiga nõus.

Astrid Lulling (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Kiitus raportöörile usina töö eest nii teksti sisu kui ka järgnevate läbirääkimistega seoses. Praegune eriline olukord nõuab, et tegutseksime kiiresti ja kohaselt.

Olen nõus väärtpaberistamise valdkonnas välja pakutud tulemusega. Standardsete järelevalveasutuste kolleegiumide süstemaatiline sisseviimine on suur samm edasi.

Sügisest saati on raporti projekt pakkunud võimaluse ideega Euroopa detsentraliseeritud järelevalvesteemist. De Larosière *fraktsiooni* raport ja komisjoni 4. märtsi teatis on seda ideed kasulikult edasi arendanud. Mul on hea meel, et need ideed on saanud üldise heakskiidu.

Kohaldamisala kohta tuleb aga öelda üht asja. Selle asemel, et kasutada mõneti lihtsat piiriüleste pankade kriteeriumi, oleks ehk mõistlikum suunata see süsteemselt olulistele pankadele.

Viimased läheksid kohe uue pangandusameti alla. Teiste pankade üle teostaks järelevalvet kolleegium või ainult riigisestest pankade puhul riiklik järelevalveasutus. Kriisijuhtimise otstarbel tuleks süsteemsetele pankadele kohaldada ELi tasandil ka finantsstabiilsuse meetmeid.

Peter Skinner (PSE), kirjalikult. – Kiitus härra Karasile. See hääletus on suurepärane tulemus mitmel põhjusel.

Neist esimene on see, et see on pakett, mille pakkus välja ja mille üle pidas läbirääkimisi parlament. Olen sellistes läbirääkimistes osalenud ja tean kui rasked need on.

Teiseks sisu, see tähendab, et see õigusakt pakub brittidele ja ELi teistele kodanikele paremat kaitset.

Väärtpaberistamine oli viis, millega pangad levitasid omavahel nn mürgiseid vahendeid, jättes paljudesse era- ja avaliku sektori pankadesse tohutuid võlgu.

Laenu algse väljastaja vara 5% säilitamise idee, mis vaadatakse pärast mõju hindamist ja rahvusvahelisi muutusi läbi, on oluline.

Nn võimenduse vähendamine ja pankade õige kapitaliadekvaatsuse tagamine kaitseb pankade sellise käitumise eest, mis on viinud meid finantshukatuse äärele.

Härra Karas võib läbirääkimistel tehtud tööga rahul olla. Tean kui raske on parlamendil tekste täiustada, aga see esimese lugemise kokkulepe on mõistlik.

– Raport: Karsten Friedrich Hoppenstedt (A6-0246/2009)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Kui kellelgi oleks mingeidki kahtlusi selle ettepaneku tegelikus eesmärgis, piisaks vaid sellest, kui tsiteerida täna vastuvõetud teksti seoses „siseturu tõrgeteta toimimist takistavate allesjäänud tõkete” kõrvaldamisega. Lisaks täpsustatakse artiklis 2, et „üldine eesmärk on parandada siseturu toimimiseks vajalikke tingimusi”.

Taas kord peab see olema vähemalt näidislik, et pärast niinimetatud Euroopa majanduse elavdamise kava ja väljakuulutatud Euroopa solidaarsuse läbikukkumist on esimene ja praeguseks ainus ettepanek luua ühenduse toetuskava suunatud finantsteenustele! Tundub peaaegu, et meil ei olegi praegu üks suurimaid kapitalismi kriise, kus töötus aina süveneb, tootmisvõime väheneb, ebavõrdsus kasvab ning töötajate ja üldise elanikkonna raskused suurenevad.

Meie esitatud muudatusettepanekud, nagu näiteks ühenduse eelarve suurendamine, ühenduse töötleva tööstuse sektori toetuskavade loomine ning töökohtade kaitsmine õiguste ja avalike teenustega, lükati tagasi. Aga kui tegu on finantsturu kaitsmisega ja „siseturu tõrgeteta toimimisega”, siis ühenduse vahenditest puudust ei ole. See on vastuvõetamatu. Seepärast hääletame vastu.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Meie, euroskeptikud, tahame alati ELi koostööd vähem kulukaks muuta. Maksimumaksjate raha tuleb kasutada targalt. Eriti neil tormilistel aegadel peame oma ühiste vahenditega eriti hoolikad olema. Eelarve piiratus peab meile kui valitud esindajatele jääma juhtpõhimõtteks.

Aga antud raport viib meid täiesti teises suunas. Komisjoni esialgset rahastamisettepanekut peeti ebapiisavaks ning kohe tegid Euroopa Parlamendi suured fraktsioonid ettepaneku finantsjärelevalveasutuste jaoks mõeldud eraldisi kahekordistada. Mis alusel, võiksime küsida. Meil on üleilmne täielik finantskaos, milles on vaja üleilmseid rahvusvahelisi jõupingutusi.

Finantsinstitutsioonide järelevalve ELis ei ole praegu ELi ülesanne. Seda on oluline meeles pidama. Ent ettepanek annab aimu võimsa poliitilise eliidi püüdlustest. Ähmaste viidetega finantssurutisele ja selle kujutletavatele tagajärgedele järelevalve ja uurimise jaoks on see ei midagi muud kui jultunud püüe edendada ELi positsiooni. Meil muidugi ei ole muud valikut kui hääletada raporti ja alternatiivse resolutsiooni ettepaneku vastu.

– Raport: Janusz Wojciechowski (A6-0185/2009)

Martin Callanan (PPE-DE), kirjalikult. – Kuigi pooldan väga loomade heaolu, kahtlen, kas peaks keelama sellised tavad nagu hülgetoodete import, tingimusel, et on võimalik tõendada, et loomade kannatused tapmisel on minimaalsed.

Sellegipoolest on tavad, mis on väga murettekitavad, eeskätt teatud religioosse otstarbega rituaalse tapmise traditsioonid. Euroopa kultuurilist mitmekesisust arvestades on hakanud juurduma mõned sellised ELis loomade heaolu austamisele võõrad tavad. Seetõttu kannatavad loomad tarbetult.

Möönan, et mõnes usus on looma tapmise meetod äärmiselt oluline, et selle liha süüa tohiks. Ent loomade õiguste ja heaolu kultuur on Euroopas viimase 30 aasta jooksul raskelt tekkinud ning me ei tohiks tuua seda

poliitilise korrektsuse altarile. Rituaalselt tapetavad loomad tuleb enne uimastada, et nad vähem piinleksid ja et edendada meile armsaid loomade heaoluga seotud väärtusi.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Andsin oma poolthääle raportile loomade kaitse kohta surmamisel. Euroopa Liidus tapetakse igal aastal miljoneid loomi. Paljusid loomi koheldakse viisil, millega kaasneb tarbetu piin, ning seda mitte ainult kasvatamise ja transportimise ajal, vaid ka tapmise ehk surmamise ja sellega seotud tegevuste ajal. Loomade piinlemist tapamajades tuleb vältida, kaasa arvatud nende loomade piinlemist, kes on kasvatatud toiduks ja muudeks toodeteks.

Minu arvates on raport tasakaalus ja kooskõlas ühenduse loomade kaitsmise ja heaolu tagamise eesmärkidega. Olen nõus, et loomade suuremahuline tapmine peaks toimuma humanitaarnorme arvestades ja loomade kannatusi vähendades.

Seetõttu ei hääletanud ma selle muudatusettepaneku poolt, mis kaotaks keelu, et ei tohi kasutada veiste liikumise piiramiseks nende selilipööramist või mis tahes muud ebaloomulikku asendit kasutavaid süsteeme, sest minu arvates kahjustab see tava loomade heaolu.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Daamid ja härrad, andsin oma poolthääle Wojciechowski raportile loomade kaitse kohta surmamisel. Paljud inimesed imestavad, kuidas on võimalik kaitsta loomi surmamisel. See võib kõlada paradoksaalselt, aga see on võimalik. Kõik, kes on looma tapnud või seda pealt näinud, teavad kui valus looma surm võib olla. Uue õigusakti koostamine selles valdkonnas vähendab loomade tarbetut piinlemist ja selleks ongi seda õigusakti vaja.

Carl Lang (NI), kirjalikult. – (FR) Kinnitades, et loomi tuleb tappa tarbetute piinadeta, välja arvatud usuliste kombetalituste korral, näitab parlament üles silmakirjalikkust ja argust. Religioossed riitused tähendavad peamiselt rituaalset tapmist, mis toimub eelkõige moslemite Eid-al-Adha festivali ajal, kus sadadel tuhandetel lammastel kõrid läbi lõigatakse.

Sellise tava juriidiline tunnustamine on osa palju laiemast nähtusest – meie ühiskonna islamistumisest. Meie õigusaktid ja tavad on muutumas islami šariaadi õigust sisaldavaks. Prantsusmaal rahastab üha enam kohalikke omavalitsusi kaudselt mošeede ehitamist. Koolide menüüd koostatakse islami toitumisnõuetele sobivaks. Mõnes linnas, näites Lille'is, on ujulates ainult naistele mõeldud aegu. Kui härra Sarkozy siseministrina 2003. aastal *Conseil français du culte musulman*'i asutas, viis ta islami Prantsusmaa institutsioonidesse.

Et selline areng lõpetada, peame islamilikult korrektse tagasi lükkama, mitteeurooplaste sisserände ümber pöörama ja looma uue Euroopa, kõrgemate rahvuste Türgita Euroopa, kinnitades selle elanikkonna kristlikke ja humanistlikke väärtusi.

Cristiana Muscardini (UEN), kirjalikult. – (IT) Härra president, daamid ja härrad, kahju, et Euroopa Parlament valis oma ametiaja lõpus sellise skisofreenilise lähenemise ja veel sellisel tundlikul teemal, sest on tõepoolest skisofreeniline ühelt poolt vaadata tulevikku isegi siis, kui sellega kaasneb vägivalda ja vägistamist õpetava tehnoloogia kasutuselevõtt, ning teiselt poolt minna tagasi minevikku, et naasta hõimuühiskonna riituste juurde ja anda järele neile, kes tahavad verevalamist ja ohvrite suuremaid tarbetuid kannatusi.

Oleme kindlalt vastu hõimuühiskonna tapatalgutele, milles ei arvestata liikmesriikide konsensust ja vaba valikut.

Lydia Schenardi (NI), kirjalikult. – (FR) Kiidame heaks soovi vahetada välja 1993. aasta direktiiv nii, et kogu Euroopa Liidus paraneksid tapmistingimused ja et need standarditakse.

Samuti kiidame heaks põhimõtte, et loomi tuleb tappa ainult nii, et tagatud on kohene surm või surm pärast uimastamist, aga oleme täiesti vastu religioosete riituste jaoks erandite tegemisele.

Avalik arvamus on väga tundlik ja täiesti vastu tarbetutele valu tekitavatele tavadele. Miks siis taluda neid usu nimel, sõltumata sellest, kas loomad enne tapmist liikumisvõimetuks tehakse või mitte?

Sisse tuleb viia menetluste kontrolli sätestavad karmid õigusaktid, et võiks kindel olla, et loomad enne suremist uimastatakse ja nad ei tule taas teadvusele, aga veelgi parem oleks sellised tavad täielikult keelustada. Need on teisest ajastust ja neid võib õigusega barbaarseks nimetada.

Kathy Sinnott (IND/DEM), kirjalikult. – Loomade kaitsmine julmuse eest on väga oluline kohustus. Ent mõned julmuse vältimise eesmärgil esitatud ettepanekud minu arvates suurendavad julmust.

Eelkõige viitan ettepanekule teostada igasugune tapmine ainult tapamajades. Põllumajandustootjad oleks sunnitud kõik, ka haiged ja vanad loomad veokitele laadima ja neid transportima, aga see tekitaks loomadele valu ja ängi.

Selle ettepanekuga kaasneb ka nakkushaiguste ja nakkuste oht. Mõnikord on parem haiguse levikut piirata looma talus tapmisega, kui seda tehakse humaanselt. Suulist selgitust ma ei esitanud.

– **Raport: José Albino Silva Peneda (A6-0241/2009)**

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ja Åsa Westlund (PSE), kirjalikult. – (SV) Meie, Rootsi Sotsiaaldemokraadid, otsustasime anda oma poolthääle raportile (A6-0241/2009) uue sotsiaalmeetmete kava kohta. See on hea raport, milles on muu hulgas sätestatud, et majanduslikud vabadused ja konkurentsireeglid ei tohiks kunagi olla põhilistest sotsiaalsetest õigustest ülemad.

Aga raportis on ka nõuded miinimumpalgasüsteemi jaoks. Meie, sotsiaaldemokraadid, arvame, et kõigile peab olema tagatud korralik palk, millest on võimalik ära elada, ja me arvame, et EL peaks sellele kaasa aitama. See on eriti oluline, sest võimaldab meil tegeleda nn töötavate vaeste probleemiga. Selle üle, kuidas liikmesriigid seejärel otsustavad tagada oma kodanikele korraliku palga ja kas nad teevad seda seadusloomega või jätvavad selle sotsiaalpartnerite otsustada kollektiivlepingutes, peavad endiselt otsustama liikmesriigid.

Robert Atkins (PPE-DE), kirjalikult. – Konservatiivid toetavad Ühendkuningriigis miinimumpalga põhimõtet. Aga meie arvates tuleks sotsiaalkindlustusskeemide ja miinimumpalga üle otsustada riiklikul tasandil.

Seetõttu jäid konservatiivid selle raporti üle hääletamisel erapooletuks.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Andsin Silva Peneda raportile uue sotsiaalmeetmete kava kohta oma poolthääle. Praeguses majandussurutises peab sotsiaalpoliitika käima majanduspoliitikaga käsikäes eesmärgiga elavdada Euroopa majandust. Euroopa sotsiaalsete mudelite ees on mitmeid probleeme, nimelt demograafilised muutused ja üleilmastumine, millele nad ei saa immuunseks jääda. Seetõttu on neid vaja kaugele ette mõeldes tänapäevasemaks muuta, säilitades samas nende algväärtused.

Euroopa sotsiaalpoliitika peab ambitsioonikas olema, eriti veel praeguse raske kriisi ajal. Ent minu arvates on komisjoni uus sotsiaalmeetmete kava väga ambitsioonitu, liiga hiljaks jäänud ja ei tule toime ülesannetega, mida esitab finants- ja majandussurutis. Tugevdada tuleb sotsiaal- ja tööhõivepoliitikat, et vältida töö kaotamist ja kaitsta eurooplasi sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse eest.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Selles raportis on palju vastuolusid. Kuigi sisuliselt rõhutatakse selles olemasolevaid neoliberaalse kapitalismi suuniseid, mida on küll siin-seal pehmendatud, aga muutumata jääb põhipoliitika, mis on praeguse majandus- ja sotsiaalkriisi põhjus. Juhtpõhimõte on sama mis alati. Kriisi kasutatakse nüüd selleks, et taas kord nn müüa rohkem sama asja retsepti: paindlikkust, siseturgu, avaliku ja erasektori partnerlust jne, pööramata tähelepanu sellele, et ELi poliitika on ka kriisi põhjuseks ja seda süvendanud.

Õigete mureavaldustega raportis ei käsitleta tuvastatud probleemide põhipõhjusi ega reageerita neile, eelkõige seoses majanduspoliitika, töökohtade turvalisuse, avalike teenuste liberaliseerimise ja erastamisega jne.

Puuduvad alternatiivsed vastused, eelkõige seoses riigi rolli tugevdamisega majanduses, strateegilistes sektorites ja kvaliteetsete avalike teenuste laiendamises või isegi suuremate palkade ja pensionide kaitsmises. Raportis siiski kaalutakse vajadust rikkuse õiglasema jaotamise järele, aga ei näidata viise selle saavutamiseks ega nõuta sellise poliitika peatamist, mis sotsiaalset ebavõrdsust suurendab.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Teie Euroopa saavutused sotsiaalvaldkonnas on kolisev läbikukkumine. Prantsusmaal avaldati äsja kohutavad arvnäitajad: vaesus on suurenenud kahe aastaga 15%, vaeste töötajate arv on suurenenud drastiliselt ning selle tulemusena on astmeliselt suurenenud selliste leibkondade arv, kes on suurtes võlgades ja kelle vahendid on pikka aega olnud igapäevaste elamiskulude katmiseks ebapiisavad. Veelgi enam, me oleme alles selle tõsise kriisi alguses.

Julgustate inimesi olema muutustele avatud, aga töötajate jaoks tähendavad muutused töö kaotamist ja kindlust, et nad uut tööd ei leia, ning seda kõike teie poliitika tõttu. Teie räägite sotsiaalsusest, aga Euroopa Kohus tambib töötajate õigused konkurentsi ja teenuste osutamise vabaduse nimel jalge alla. Te lisate paindlikkust, aga see on vaid eurosõna, mis tähendab ebakindlust. Teesklete isegi pööravat erilist tähelepanu naistele ja emadele, aga teie idiootlik soopoliitika kaotab nende erilised sotsiaalsed õigused, nagu õigused, mis neil olid Prantsusmaal pensioni ja öötöö valdkonnas.

Vaja ei ole mitte uut sotsiaalmeetmete kava, vaid teie perversse süsteemi põhjalikku muutmist.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Raportis nõutakse, et liikmesriigid peavad oma sotsiaalkindlustussüsteemid tänapäevasemaks muutma ja reformima, kehtestama miinimumpalga ja vaatama läbi koolide õppekavad. Lisaks peavad töötajad ettevõtte tuludest rohkem osa saama ning välja tuleb kuulutada Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta. Need on tavatult äärmuslikud näited sellest, kuidas EL kavatseb võtta üle riikide iseotsustamise.

Lisaks on raportis kaks viidet Lissaboni lepingule, mis ei ole ikka jõustunud. See on võimu ülbuse jultunud väljendus! See viitab sellele, et demokraatlik arutelu lepingu üle on vaid odava populaarsuse tagaajamine ja seda ei peeta tulemuse jaoks oluliseks.

Seetõttu hääletasime lõpphääletusel selle raporti vastu.

Carl Schlyter (Verts/ALE), kirjalikult. – (SV) Üldkokkuvõttes on see väga hea raport, millel on palju häid külgi, aga kuna selles nõutakse korduvalt majanduskasvu ja et liikmesriigid kehtestaksid miinimumpalga koos juriidiliselt siduvate sotsiaalsete tingimustega, mis tähendaks tohutut võimu üleminekut ELile, jään hääletusel erapooletuks.

Anja Weisgerber (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Euroopa sotsiaalsed mudelid on praeguses finantssurutises silmitsi suurte probleemidega.

Seetõttu on Saksamaa konservatiivide fraktsioon (CDU/CSU) sotsiaalse Euroopa poolt.

Sellepärast pooldame härra Silva Peneda raportit uue sotsiaalmeetmete kava kohta.

Samuti on meil hea meel selle üle, et töökohtade loomine ja edendamine on sel kriisiajal seatud prioriteediks, ning meie tahte üle jätkata hariduse ja koolitusega seotud meetmetega.

Euroopa peab looma sotsiaalse raamistiku ja kehtestama Euroopa tasemel standardid.

Kindlasti peame selles suhtes arvestama liimesriikide pädevustega.

Seetõttu oleme vastu üldisele nõudele kehtestada kõikides liikmesriikides miinimumpalk, nagi algselt raporti lõikes 14 kirjas oli.

Miinimumpalga kehtestamine on otsus, mis peab jääma ainult liikmesriikide endi otsustada.

Seetõttu on meil hea meel, et võeti vastu sellele lõikele esitatud suuline muudatusettepanek.

Tagada tuleb piisavad toetused, et iga inimene saaks elada väärilt, aga liikmesriikidel on selle jaoks erinevad võimalused.

Sätetasime oma muudatusettepanekus selgelt, et lisaks miinimumpalgale, tuleb kaaluda ka kollektiivlepinguid ja üldiselt siduvaid lepinguid või riigi poolt kindlustatud miinimumsissetulekut.

Niimoodi võtame kohaselt arvesse subsidiaarsuse põhimõtet.

– **Raport: Jean Lambert (A6-0263/2009)**

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ja Åsa Westlund (PSE), kirjalikult. – (SV) Meie, Rootsi Sotsiaaldemokraadid, otsustasime anda oma poolthääle raportile (A6-0263/2009) tööturul tõrjutud isikute aktiivse kaasamise kohta. See on hea raport, mis on eriti oluline praeguse majandussurutise ajal, kui on vaja aktiivseid tööturumeetmeid, et hoolitseda selle eest, et ühiskonna nõrgimad ei jääks alatiseks tööturul välja.

Ent raportis on ka nõuded miinimumpalgasüsteemi jaoks. Meie, sotsiaaldemokraadid, arvame, et kõigile peab olema tagatud korralik palk, millest on võimalik ära elada, ja me arvame, et EL peaks sellele kaasa aitama. See on eriti oluline, sest võimaldab meil tegeleda nn töötavate vaeste probleemiga. Selle üle, kuidas liikmesriigid seejärel otsustavad tagada oma kodanikele korraliku palga ja kas nad teevad seda seadusloomega või jätavad selle sotsiaalpartnerite otsustada kollektiivlepingutes, peavad endiselt otsustama liikmesriigid.

Robert Atkins (PPE-DE), kirjalikult. – Briti konservatiivid toetavad suurt osa raportist ja sätteid, milles käsitletakse piisavat sissetulekuteotust, kaasavat tööturgu ja juurdepääsu kvaliteetteenustele. Samuti julgustame

positiivset ja kaasavat lähenemist vaimsele tervisele, puuetele ja vanemate inimeste töötamisele, samuti karmi hoiakut inimkaubanduse vastu.

Aga konservatiivid ei toeta ELi diskrimineerimisdirektiivi mõtet. Lisaks ei saa konservatiivid toetada nõuet luua juriidiline raamistik võrdse kohtlemise jaoks tööl, et võidelda diskrimineerimise vastu tööl ja ametialal, ning luua ELi eesmärk miinimumsissetulekusüsteemide jaoks ja sissetulekuga asendustulusüsteemide jaoks, mis tagavad sissetulekutoetuse, mis on vähemalt 60% riiklikust mediaantulust. Neil põhjusil jääme erapooletuks. Need küsimused peaksid olema riikide pädevuses.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE), kirjalikult. – Fraktsioon PPE-DE üldiselt toetab Jean Lamberti algse raporti mõtet. Aga parlamendikomisjonis lisas teine fraktsioon raportisse kõrvalisi punkte, mis ei jäänud mitte ainult väljapoole raporti kavandatud rakendusala, vaid olid ka teadaolevalt meie fraktsioonile vastuvõetamatud. Nad tegid seda meelega, alutatel parteipoliitilistel põhjustel, et meie seda raportit täiskogul toetada ei saaks. Seetõttu esitasime alternatiivse resolutsiooni, milles on tema raporti kõik need punktid, mida me toetame.

Martin Callanan (PPE-DE), kirjalikult. – Raport tõstatab küsimuse, kuidas kaasata tööturule praegu sealt väljas olevaid inimesi? Vastus on täiesti ilmselge. Peame tööturule looma rohkem töökohti ja võimsust.

See, et EL üldse peab selle küsimuse endale esitama, näitab Brüsseli üht põhiprobleemi. Liiga palju tähelepanu pööratakse töökohtade kaitsmisele ja kaugeltki mitte piisavalt töökohtade loomisele. Selles, et nii palju eurooplasi on töötud, on süüdi peamiselt Euroopa sotsiaalne mudel. Euroopa sotsiaalne mudel teeb täpselt vastupidist sellele, mida see tegema peaks: see loob kahetasandilise tööturumajanduse, mis on kasulik töötajatele ja mis piirab töötute võimalust tööd leida. ELi lõputute õigusaktide sotsiaalne kulu on samuti suur ja see heidutab tööandjatel uusi töötajaid tööle võtmast. Nii palju siis ELi ülistatud kavast saada aastaks 2010 kõige konkurentsivõimelisemaks majanduseks maailmas!

Et töötutele töökohti luua, peab Euroopa majandus ja EL minema täiesti teises suunas. Briti konservatiivid tahavad seda suunamuutust kiirendada.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Selles raportis käsitletakse paljusid olulisi teemasid, millega peaksid põhimõtteliselt tegelema liikmesriigid, mitte EL. Näiteks nõuab Euroopa Parlament, et vaja on kasutusele võtta ELi eesmärgid miinimumsissetuleku tagatiste ja miinimumpalga jaoks. Lisaks on raportis viide Lissaboni lepingule, mis ei ole ikka jõustunud. Seetõttu hääletasime selle raporti vastu.

7. Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused (vt protokoll)

(Istung katkestati kell 14.40 ja see jätkus kell 15.05.)

ISTUNGI JUHATAJA: MARTINE ROURE

asepresident

8. Eelmise istungi protokoll kinnitamine (vt protokoll)

9. Parlamendi koosseis (vt protokoll)

10. ÜRO rassismiteemalise konverentsi kokkuvõte (DURBAN II - Genf) (arutelu)

Juhataja. - Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused ÜRO rassismiteemalise konverentsi (DURBAN II – Genf) kokkuvõtte kohta.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. –

Proua juhataja, tahaksin kõigepealt tänada teid võimaluse eest teha kokkuvõtte Durbani järelkonverentsi kohta, mida paljud täna siin viibivad parlamendiliikmed on tähelepanelikult jälginud, nagu ma tean.

Konverentsi ettevalmistused olid erakordselt keerukad ja üsna paljudel riikidel oli nende ettevalmistuste suhtes tõsiseid kahtlusi, arvestades 2001. aastal juhtunud. Tundes muret, et konverentsi võidakse kasutada platvormina vihkamise ja kõige äärmuslikuma sallimatuse väljendamiseks, otsustasid mitu liikmesriiki, sealhulgas minu kodumaa, konverentsil osalemisest loobuda. Selle mure põhjendatust kinnitas ühe ÜRO

liikme esindaja sõnavõtt kohe konverentsi alguses. Meie arvates oli see sõnavõtt täiesti vastuvõetamatu ning lisaks ka otseselt vastuolus konverentsi sisu ja eesmärgiga.

On kahetsusväärne, kuigi ilmselt paratamatu, et uudiste pealkirjades jäid domineerima see juhtum ning kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide ja muude ÜRO liikmete esindajate lahkumine saalist, mis varjutasid konverentsi lõppdokumendi üksmeelset vastuvõtmist. Sellele vaatamata leian, et Euroopa Liidu väga konstruktiivne ja tugev panus konverentsi ettevalmistustesse väärib täielikku tunnustust. Euroopa Liit etendas eriti tähtsat rolli lõppdokumendi koostamisel. Vaatamata neile tähelepanu kõrvale juhtinud sündmustele, millele ma viitasin, on asjaolu, et lõppdokument sisaldab Euroopa Liidu kõiki põhiseisukohti, märkimisväärne saavutus.

Lõppdokument järgib täielikult olemasolevat inimõiguste raamistikku, eriti sõnavabaduse suhtes, ja on kooskõlas paljude meie nõudmistega, näiteks vajadusega vältida igasuguseid viiteid teatud uskude halvustamisele ja hoiduda Iisraeli eraldi väljatoomisest. Lisaks säilis dokumendi tekstis löik holokausti mäletamise kohta.

Nüüd tuleb meil mõelda, millised on selle konverentsi ja lõppdokumendi tagajärjed Euroopa Liidu jaoks. Eelkõige on meil vaja paika panna see, kuidas me toetame võetud kohustuste elluviimist. Nõukogu on jätkuvalt väga mures rassismi ja ksenofoobia pärast; meie arvates kuuluvad need nähtused inimõiguste vallas suurimate lahendamist vajavate probleemide hulka.

Ma tean, et Euroopa Parlament jagab täielikult seda muret ja et te olete olulisel määral kaasa aidanud suure osa õigusraamistiku ja praktiliste vahendite väljatöötamisele, mis aitavad nende nuhtluste vastu võidelda. Võitlus rassismi ja ksenofoobiaga on pidev protsess, mis nõuab nii poliitilist tahet kui ka praktilisi meetmeid, sealhulgas hariduse valdkonnas. Samuti on jätkuvalt vaja tõhustada dialoogi ja suurendada vastastikust mõistmist ning edendada sallivust.

Kuigi on märke, et Euroopa Liidu diskrimineerimisvastastel õigusaktidel on positiivne mõju, on kogu maailmas nende nähtuste vastu võitlemisel tehtavad edusammud kahjuks aeglased. Tegelikult on tendents paljudes riikides koguni negatiivne. Me oleme kuulnud juhtumitest, mis annavad tunnistust sellest, et praeguse majanduskriisi tõttu on rassistlik ja ksenofoobne sallimatus kogu maailmas hakanud süvenema. Majanduskriisi taustal on tugev rassismivastane poliitika olulisem kui kunagi varem. Nii Euroopas kui ka mujal maailmas on plahvatuslikult kasvanud vägivaldsed rünnakud, mille sihtmärgiks on migrandid, põgenikud ja varjupaigataotlejad ning ka vähemused, näiteks romid.

Euroopa Liidul on olemas tugevad õigusaktid, mis käsitlevad võitlust rassismi ja ksenofoobia vastu. Kumbki neist nähtustest on vastuolus põhimõtetega, millele Euroopa Liit on rajatud. Euroopa Liit on korduvalt sobimatuks tunnistanud ja hukka mõistnud igasugused rassismiilmingud ning teeb seda ka edaspidi. Aluslepingutest tulenevate volituste piires jätkab Euroopa Liit võitlust rassismi ja ksenofoobiaga nii liidusiseselt kui ka meie välistegevuse raames.

Liidusiseselt oleme me võtnud vastu õigusaktid, mis keelavad rassilisel või etnilisel päritolul põhineva otsese ja kaudse diskrimineerimise tööl, hariduse saamisel ning kaupadele ja teenustele juurdepääsu osas. Õigusaktidega on keelatud diskrimineerimine ka muudel alustel, sealhulgas usutunnistuse, vanuse, seksuaalse sättumuse ja puude tõttu, eriti töökohal. Samuti on Euroopa Liidus vastu võetud õigusakt, millega keelustatakse viha õhutamine telekanalites ning kuulutatakse karistatavaks „vägivallale või vihkamisele avalik kihutamine isikute rühma või rühma liikme vastu, keda määratletakse rassilise kuuluvuse, nahavärvi, usutunnistuse, sünnipära või rahvuse või etnilise päritolu alusel“. Samas õigusaktis käsitletakse kuritegedena genotsiidi, inimsusevastaste kuritegude ja sõjakuritegude avalikku õigustamist, eitamist ja mitteoluliseks tunnistamist.

Oma välissuhetes tõstatab Euroopa Liit regulaarselt rassismi ja ksenofoobia küsimusi poliitiliste õiguste ja inimõiguste teemal peetavas kahepoolses dialoogis kolmandate riikidega, näiteks Venemaa ja Hiinaga. Me oleme seisnud hea ka selle eest, et rassism ja ksenofoobia kaasataks süvalaiendamise teel meie koostööstrateegiasse, näiteks Euroopa naabruspoliitika tegevuskavadesse. Palju tehakse ära mitmesuguste mitmepoolsete foorumite raames. OSCE raames kooskõlastavad Euroopa Liidu liikmesriigid oma tegevust, et tagada OSCE 56 liikmesriigi poolt kõnealuses valdkonnas võetud kohustuste järgimine ja rakendamine. Seda tehakse ka Euroopa Nõukogu ja laiemalt ÜRO tegevuse raames.

Need näited demonstreerivad meie kollektiivset pühendumist selle küsimusega tegelemisele nii liidusiseselt kui ka laiemalt, koostöös meie partneritega kogu maailmas. Durhani järelkonverents oli osa neist laiematest jõupingutustest. Konverentsi läbiviimine ei olnud lihtne ja üsna selgelt rikkusid seda need, kes tahtsid konverentsi tulemusi kallutada, pidades silmas omaenda kitsaid poliitilisi eesmärke. Kuid kõigele vaatamata peaksime me rahul olema asjaoluga, et lõppude lõpuks juhtis konverentsil tähelepanu jätkuval vajadusele

võidelda rassismi ja ksenofoobia vastu ning meie ja väga paljude teiste kohustusele need nähtused välja juurida.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Proua juhataja, daamid ja härrad, mul on hea meel võimaluse üle selles arutelus osaleda. Euroopa Komisjon jälgis tähelepanelikult Durban konverentsi ettevalmistusi ja püüdlusi saavutada Euroopa Liidu ühiseisukoht sellel konverentsil osalemise suhtes.

Me võtsime arvesse Euroopa Parlamendi üleskutset, et Euroopa Liit peaks aktiivselt osalema Durban konverentsi tulemuste läbivaatamisel, mis sisaldas ÜRO inimõiguste nõukogu arengut ja eriti Euroopa Liidu rolli käsitlevas resolutsioonis, mille te võtsite vastu 19. jaanuaril.

Nagu te teate, otsustasid viis liikmesriiki sellel konverentsil mitte osaleda. Komisjon otsustas kinnitada oma osalemise vaatejana, kuna jagas enamiku liikmesriikide seisukohta, et Euroopa Liidu põhiseisukohad leidsid konverentsi lõppdokumendis kajastamist.

Vastu võetud lõppdokument, mis on kompromissi tulemus, ei ole ideaalne, kuid see ei sisalda antisemiitlikku laimu ega halvusta ühtki konkreetset riiki ega piirkonda ega ühtki religiooni.

Lõppdokumendi üksmeelne vastuvõtmine Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 182 liikmesriigi poolt kinnitab rahvusvahelise üldsuse pühendumist võitlusele rassismi ja diskrimineerimise vastu. See on vastus mõningate isikute kahetsusväärsetele katsetele kasutada konverentsi antisemiitlike meeleolude õhutamiseks – katsetele, millele Euroopa Komisjon jõuliselt reageeris.

Igal juhul ei vähenda järelkonverentsil aset leidnud sündmused mingil moel komisjoni pikaajalist eesmärki teha kõik endast olenev võitluses igasuguste rassismi- ja ksenofoobiailmingute vastu. Komisjon on kindlalt otsustanud jätkata poliitikat, mis on suunatud võitlusele rassismi, ksenofoobia ja antisemitismiga – nii liidusiseselt kui ka väljaspool Euroopa Liitu – kõigi talle aluslepingutega antud volituste piires.

Proua juhataja, daamid ja härrad, ma pean ütleva, et ma kavatsen isiklikult väga tähelepanelikult jälgida rassismi ja ksenofoobiat käsitleva raamotsuse rakendamist liikmesriikides. Ma jälgin isiklikult selle raamotsuse ülevõtmist ja rõhutan, et edaspidi hakatakse ka meie põhiõiguste ameti kaudu jälgima kõiki neid nähtusi, mis nõuavad meilt suurt meelegindlust.

Me võime tõepoolest loota, et ÜRO järgmist rassismiteemalist konverentsi ei rüveta enam vastuvõetamatud sõnavõttud, mille näol on tegemist kõige ehtsama viha ja rassismi õhutamiselega. Samuti lubab konverentsil saavutatud kompromiss meil loota veidi helgemat tulevikku.

Charles Tannock, fraktsiooni PPE-DE nimel. – Proua juhataja, Iraani president Ahmadinejad väitis hiljuti Genfis toimunud ÜRO rassismiteemalisel konverentsil, et Iisrael on rassistlik riik. Tekib kiusatus nimetada teda avalikku tähelepanu püüdlevaks populistlikuks demagoogiks ja tema sõnavõttust mitte välja teha, kuid minevikus on president Ahmadinejad esinenud skandaalse üleskutsega pühkida Iisrael maailmakaardilt, ja kahtlemata oleks Iisrael tuumarelva, mida Ahmadinejad nii väga soovib ehitada, esimene sihtmärk. Seepärast peaksime me president Ahmadinejadi sõnavõtu puhul arvesse võtma tema lepitamatut vaenulikkust juudiriigi vastu, mis on minu arvates täiesti mõistetavalt Euroopa Liidu liitlane ja tugev partner.

Mis puudutab rassismisüüdistust, siis raske oleks leida etnilisel mitmekesisemat ja vähem rassistlikku riiki kui Iisrael, mille ühiskonda kuuluvad araablased, armeenlased, druusid ja teised vähemused. Ma mäletan veel väga selgesti Etioopia juutide toimetamist Iisraeli 1980ndatel aastatel.

Iisraeli viib muidugi endiselt ellu avatud sisserändepoliitikat, mille aluseks on Iisraeli kui kogu maailma juutide kodu idee, kuid me peaksime arvesse võtma ka Iisraeli araablaste seisundit Iisraeli ühiskonnas. Neil on demokraatlikud õigused ja elatustase, mida Araabia riigid oma kodanikele harva võimaldavad. Ma kahtlustan, et tegelikult püüab Ahmadinejad juhtida tähelepanu kõrvale kohutavalt ja lausa jälestusväärsetl inimõigustealasel olukorralt Iraani Islamivabariigis.

Ajakirjanikud, kes julgevad režiimi kritiseerida, pannakse Iraanis vangi, kuid Iisraelis on vaba ajakirjandus. Iraanis hukatakse – sealhulgas kividega surnuksloppimise teel – abielurikkujaid, homoseksuaale ja noorukeid, samas kui Iisraelis on homoseksuaalid täielikult seaduse kaitse all. Iraan kiusatakse pidevalt taga vähemusi, näiteks kristlasi ja bahaisid, kuid Iisraelis väärtustatakse vähemusi ja kaitstakse nende õigusi.

Kuid kõigile neile asitõenditele vaatamata eelistaksid paljud Euroopa Parlamendi liikmed pigem kritiseerida meie demokraatlikku liitlast Iisraeli, kui taunida Teherani barbaarset ja potentsiaalselt katastroofilist režiimi.

Iisrael peaks teadma, et tal on Euroopa Parlamendis sõpru – nagu mina –, kes peavad kalliks inimõigusi ega aktseptööri fanatismi. Ausalt öeldes on minu arvates häbiväärne, et Euroopa Liidu liikmesriigid saatsid oma delegatsioonid Durbanis järelkonverentsile, teades väga hästi, et sinna tuleb ka president Ahmadinejad ja esineb nende pööraste avaldustega.

Ana Maria Gomes, *fraktsiooni PSE nimel.* – (PT) On neid, kelle arvates oli Durbanis järelkonverents edukas. Tõepoolest, lõppdokumendis on esindatud need viis põhiseisukohta, mille esitas Euroopa Liit, ja see dokument peegeldab tõelist ülemaailmset konsensust, erinevalt eelmistest versioonidest, millele järgnesid arvukad tulised vaidlused.

Kuid kahjuks ei jää mitte see dokument nende inimeste mällu, kes erinevatest maailmanurkadest Genfi kokku tulid. Ennekõike jäävad neile meelde ja haarasid ka maailma tähelepanu need sügavad vastuolud, mis rassismivastasele võitlusele kui ülemaailmse tähtsusega küsimusele pühendatud konverentsiga seoses lahvasid.

Taas kord ilmnes, kui habras on Euroopa ühtsus sellistes poliitilistes küsimustes, mis tekitavad äärmiselt vastandlikke seisukohti, nagu näitas ka see konverents.

Miski poleks olnud sümboolselt tähendusrikkam kui kõikide Euroopa Liidu liikmesriikide kollektiivne lahkumine konverentsisaalist vastuseks provokatiivsetele ja vastuvõetamatutele üleskutsetele, mille esitas Iraani president, kes vaatamata Washingtoni toonimuutusele tahab järjekindlalt oma riiki läänele vastandada. Kahjuks ei olnud mõned Euroopa riigid isegi konverentsisaalis esindatud, et nad saanuks väljendada oma rahulolematust kõnega, mille ainus eesmärk – nagu rõhutas ÜRO peasekretär – seisnes süüdistamises, lõhestamises ja koguni ässitamises.

Liit tähendab tugevust, kuid oma killustunud esindatusega näitas Euroopa Liit oma nõrkust. Võitlus rassismiga ja viha õhutamiseiga president Ahmadinejadi ja teiste poolt väärinuks paremaid jõupingutusi.

Sophia in 't Veld, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Proua juhataja, tahaksin kõigepealt teha ühe üldise märkuse. Riigid ei ole rassistlikud: inimesed on rassistlikud. Ma olen kindel, et Iraanis on palju inimesi, kes ei jaga oma presidendi vaateid, ning oma nõrkuse, vaikumise, killustatuse ja puuduliku esindatusega lasi Euroopa minu arvates tegelikult kaotsi võimaluse rääkida nende iraanlaste nimel ja jättis pöördumise rassistlikeks avaldusteks sellistele inimestele nagu härra Ahmadinejad.

Mina isiklikult olin konverentsi boikoteerimise vastu, kuid veelgi hullem oli minu arvates ühtse Euroopa strateegia puudumine. Miks oli Euroopa killustunud? Miks? Tahaksin nõukogult selgitust Euroopa strateegia puudumise kohta – ja ma esitasin ka sellekohase muudatusepaneku härra Obiols i Germà raporti juurde, mida me hiljem arutama hakkame. Miks ei suuda 27 Euroopa riiki strateegias kokku leppida? Lissaboni lepingu jõustudes – ja nõukogu on seda toetanud – peavad 27 riiki hakkama tegema suuremaid jõupingutusi ühises strateegias kokkuleppimiseks.

Mis puudutab usu halvustamise küsimust, siis mind paneb väga muretsema asjaolu, et üks ÜRO organ võib võtta vastu otsuse, milles nõutakse uskude halvustamise või solvamise täielikku keelustamist. Ma saan aru, et lõppresolutsioonis oli see seisukoht nõrgemalt esitatud, kuid ma pean sellegipoolest muretsekitavaks, et ÜRO võib millegi sellisega välja tulla. Kuid ma näen irooniat ka selles, et Euroopa Parlamendis on uske endiselt väga raske isegi kritiseerida – mitte solvata, vaid kritiseerida; eriti käib see ühe peamise Euroopas levinud usu kohta, ning ma esitasin koos kolleeg Cappatoga härra Obiols i Germà raporti juurde veel ühe muudatusepaneku, milles kritiseeritakse Vatikani seisukohta kondoomide kasutamise suhtes AIDSi vastu võitlemisel. Ja jällegi paluksin ma nõukogul selgitada, mida on tehtud Euroopa ühise strateegia saavutamiseks.

Laima Liucija Andrikiénė (PPE-DE). - Proua juhataja, mina tahaksin veel kord toonitada, et Durbanis järelkonverentsi lõppdokument võeti vastu üksmeelselt. Dokumendi tekst ei ole küll ideaalne, peegeldades keeruliste läbirääkimiste tulemust, kuid mis puudutab Euroopa Liidu positsiooni, siis minu arvates on oluline jätkata arutelusid uue dokumendi üle ja selliste sageli vaieldud küsimuste üle nagu rassiline diskrimineerimine, ksenofoobia, häbimärgistamine ning stereotüüpidest lähtumine inimeste usutunnistuse või veendumuste põhjal.

Edasised arutelud ei peaks põhinema vastandumisel, kuid sellegipoolest tuleb jõuliselt reageerida vastuvõetamatutele avaldustele ja püüetele kasutada Durbanis protsessi rassistliku ideoloogia väljendamiseks. Ma olen veendunud, et kui Euroopa Liidul puudub tugev seisukoht inimõiguste kaitse ning rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemise suhtes, võib Durbanis protsess võtta vale suuna.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Proua juhataja, on ilmselgelt kahetsusväärne, et Durhani konverentsi keskmes ei olnud rassismi ja diskrimineerimise ohvrid. Selle põhjuseks oli muidugi konverentsi skandaalne „kaaperdamine“ Iraani presidendi poolt; kahetsusväärset kujunes sellest lõks, millesse langesid mitmed Euroopa Liidu liikmesriigid. Selles ongi probleem.

Mina isiklikult tahaksin tänada neid Euroopa Liidu liikmesriike, kes kõigele vaatamata olid ja on kõnealusele teemale jätkuvalt pühendunud; meil on järeldused, mis on täiesti korralikud, ehkki võib-olla mitte ideaalsed. Ma sooviksin ka, et eesistujariigi esindaja räägiks, mida liikmesriigid tegid või jätsid tegemata selleks, et Euroopa Liit ei paistaks sel konverentsil eriti haletsusväärset organisatsioonina.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Proua juhataja, Euroopa Liit oli täielikult kaasatud konverentsile eelnenud tegevusse ja aitas aktiivselt kaasa lõppdokumendi koostamisele, et see oleks võimalikult hästi tasakaalus ja et selles peetaks kinni olemasolevatest inimõiguste normidest, eriti seoses sõnavabadusega.

Samuti õnnestus Euroopa Liidul tagada, et dokumendi tekstis ei toodaks eraldi välja Iisraeli. Suuresti tänu Euroopa Liidu ühtsetele jõupingutustele koostati lõpuks tekst, milles järgiti meie põhiseisukohti, ja seda sõltumata sellest, et mõned Euroopa Liidu liikmesriigid otsustasid konverentsile oma esindajaid mitte saata.

Tuleks ka lisada, et riigid, kes konverentsil ei osalenud, ei takistanud Euroopa Liitu kui sellist konverentsil sõna võtmast. Eesistujariik kooskõlastas jätkuvalt Euroopa Liidu osalemist, sealhulgas kõikide Euroopa Liidu liikmesriikide nimel kahe avalduse koostamist, mille esitas Rootsi kui tulevane eesistujariik. Lõplik avaldus esitati 22 liikmesriigi nimel.

Nüüd, mil konverents on toimunud, analüüsib Euroopa Liit, kuidas me Durhani eesmärgi edaspidi toetame. Asjaolu, et viis liikmesriiki 27st otsustas lõpuks konverentsil mitte osaleda, ei sea iseenesest mingil juhul kahtluse alla Euroopa Liidu pühendumust edasisele võitlusele rassismi ja diskrimineerimise vastu. Meil on sel teemal olemas tugevad õigusaktid, millele me edaspidigi tuginema. Siin märgiti õigesti – ja ma võtan seda teatud mõttes kriitikana –, et konverentsiks tehtud ettevalmistuste lõppedes ei õnnestunud meil tegelikult ühist seisukohta kujundada. Kuna ühisele arusaamale ei jõutud, siis ei töötatud enne konverentsi välja ka Euroopa Liidu ühtset seisukohta. Üksmeelselt otsustati, et liikmesriigid esindavad konverentsil iseennast, nii et delegatsioonid lahkusid konverentsiruumist, esindades vastavate riikide seisukohta.

Kordan, et ministrid arutasid seda küsimust on viimasel istungil ja toimunud tehakse järeldused. Me peame toimunu üle järele mõtlema ja selle juurde tagasi tulema, sest Euroopa Liit ei esinenud sel konverentsil kuigi „kangelaslikult“. Seda tuleb tunnistada.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Ma olen kõikidele sõnavõtjatele tänulik. Eelmisel esmaspäeval sai volinik Ferrero-Waldner kirja ÜRO Inimõiguste Ülemkomissariilt proua Pillaylt, mis saadeti ka kõikidele Euroopa Liidu välisministritele.

Oma kirjas meenutas proua Pillay seda, mida ta rääkis Brüsselis 8. oktoobril toimunud konverentsil, mille korraldas Euroopa Parlament ja mis oli pühendatud inimõiguslaste kaitsmisele. Proua Pillay arvates on oluline taastada teatav seisukohtade ühtsus inimõiguste kaitse ja edendamise vallas kogu maailmas, eriti seoses võitlusega rassismi vastu. Ta kutsub kõiki ÜRO liikmesriike üles liituma ÜRO rassismivastase programmi elluviimisega, eriti kuna sellele osutatakse ka Durhani konverentsi lõppdokumendis.

Ma arvan, et Euroopa Liit peab mõtlema, kuidas sellele üleskutsesele vastata. Igal juhul on Euroopa Liidus võetud vastu aktiivse rassismivastase võitluse poliitika. Euroopa Liit peab säilitama valvsuse ja pühendumuse, et rahvusvahelised jõupingutused selles valdkonnas annaksid silmnähtavaid tulemusi. Mina isiklikult jagan siin täna väljendatud arvamust, et kui Euroopal oleks olnud oma strateegia ja ta ei oleks tegutsenud organiseerimatult, oleks tal kindlasti olnud reaalne võimalus väljendada ühehäälselt oma vastuseisu vastuvõetamatute avalduste suhtes. Õppigem sellest. Olen eesistujariigi esindajale tänulik tema arvamuse eest, et toimunu peaks olema meile õppetunniks ja et me peame suutma tõhustada oma väljapoole suunatud inimõigustepoliitikat ja seega ka Euroopa tegevust mitmepoolsetes organites; loodetavasti aitab meid selles Lissaboni lepingu ratifitseerimine. Ma võin vaid ühineda mitme parlamendiliikme sõnavõtuga selles küsimuses ja ma olen neile parlamendiliikmetele tänulik. Veel kord – toimunu peab panema meid järele mõtlema, et me tulevikus valmistaksime ette tulemuslikumaid strateegiaid.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

11. Aastaaruanne inimõiguste kohta maailmas 2008. aastal ja Euroopa Liidu poliitika selles valdkonnas (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on väliskomisjoni nimel härra Obiols i Germà koostatud raport, mis käsitleb aastaaruannet inimõiguste kohta maailmas 2008. aastal ja Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas (2008/2336(INI)) (A6-0264/2009).

Raimon Obiols i Germà, raportöör. – (ES) Proua juhataja, ma sooviksin lühidalt kommenteerida aastaaruannet inimõiguste kohta maailmas ja Euroopa Liidu rolli kõnealuses valdkonnas. Kõigepealt tahaksin ma osutada sellele, et minu raport hõlmab kahte eri valdkonda. Esiteks kirjeldatakse ja hinnatakse inimõiguste olukorda paljudes riikides ja piirkondades, mis on kahjuks halb ja mis sageli põhjustab tõelisi inimlikke tragöödiad; teiseks esitatakse hinnang, mille aluseks on Euroopa Parlamendi minevikukogemused seisukohtade võtmisel mitmesuguste probleemide suhtes, aga ka raportööri soov lähtuda oma raporti koostamisel Euroopa Liidu eri institutsioonide seisukohtade ja tegude ühisosast, s.t mitte püüda rõhutada eriarvamusi, vaid neid elemente, milles ollakse ühte meelt. Raportöörina usun ma nimelt, et üksmeelsete seisukohtade saavutamine annab tugevust ja tulemusi maailmas inimõiguste olukorra parandamise aeglaselt edeneva ja raske ülesande täitmisel.

On veel üks aspekt, mis oli minu arvates väga oluline: nimelt püüid määratleda konkreetseid prioriteetidid ehk teisisõnu anda ülevaade sellest, millised võiksid olla Euroopa Liidu tegevuse põhisuunad seoses inimõigustega kogu maailmas.

Ma tooksin siinkohal välja üheksa põhipunkti, mis esindavad selgelt minu kolleegide seisukohti ja ka raporti üldist ülesehitust. Esiteks käsitletakse kiireloomulise prioriteedina – kui te lubate mul kasutada seda ajalooliselt veidi suureõnalist väljendit – võitlust kogu maailmas surmanuhtluse lõpliku kaotamise nimel. Nii, nagu eelmistel põlvkondadel õnnestus kunagi kaotada kõikjal orjapidamine, on meie arvates tänasel põlvkonnal täiesti võimalik saavutada kogu maailmas surmanuhtluse kaotamise ajalooline eesmärk ning Euroopa Liit peab selle eesmärgi poole püüdlisel olema esirinnas ja etendama olulist rolli.

Teiseks pannakse erilist rõhku inimõiguste eest peetava võitluse „naiselikustamisele“, nagu raportis öeldakse. Teisisõnu, raportis juhitakse tähelepanu sellele, et naised on see osa inimkonnast, mis kannatab kõige rohkem inimõiguste vastu suunatud rünnakute all, ning et Euroopa Liit peaks pöörama sellele asjaolule erilist tähelepanu ja käsitlema seda küsimust esmajärjekorras. Selle prioriteedi alla kuulub ka laste inimõiguste küsimus; raport sisaldab selles küsimuses mitut minu arvates päris huvitavat seisukohta.

Kolmandaks nõutakse raportis ühenduse institutsioonide vahelist koostööd. Eri rollid ei ole kusagil ära määratud, s.t pole ette nähtud, et nõukogus või komisjonis tuleks rohkem tegeleda reaalspoliitikaga ning Euroopa Parlament peaks rohkem lähtuma põhimõtetest; tõhususe suurendamiseks peaks nende institutsioonide seisukohtade vahel valitsema kooskõla.

Neljandaks mainitakse vajadust laiendada ja süvendada kolmandate riikidega inimõiguste dialoogi arendamise väga positiivset tendentsi.

Lisaks osutatakse raportis vajadusele otsida rahvusvahelistes institutsioonides liitlasi, et vältida selliseid olukordi, mis valitseb näiteks ÜRO inimõiguste nõukogus, kus Euroopa Liit on aeg-ajalt teatud mõttes vähemuses.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Proua juhataja, ma tahaksin nõukogu nimel väljendada tänu raportöör Obiols i Germà ja Euroopa Parlamendi inimõiguste allkomisjoni poolt tehtud töö eest. Härra Obiols i Germà, te olete olnud väsimatu ja väärtuslik partner meie ühises töös inimõiguste küsimustes Euroopa Parlamendi selle koosseisu kogu ametiaja vältel.

Teie raport annab meile võimaluse kontrollida Euroopa Liidu üldpoliitikat inimõiguste valdkonnas. Me oleme vägagi teadlikud probleemidest, mis selles valdkonnas endiselt lahendamist vajavad. Euroopa Liidu institutsioonide vaheliste suhete tugevdamine aitab meil nende probleemidega ühiselt tegeleda. See raport annab meile väärtusliku vahendi, vaatamaks tagasi sellele, mida on saavutatud.

Euroopa Parlamendi raportis rõhutatakse inimõigusi käsitleva Euroopa Liidu aastaaruande tähtsust. Meie püüdeid muuta see aruanne huvitavamaks, loetavamaks ja kasulikumaks on kohati saatnud edu, kuid arenguruumi kahtlemata veel on. Me tegeleme selle küsimusega ka edaspidi. Teie raport aitab kindlasti meil mõelda selle üle, kuidas suurendada üldiselt kogu Euroopa Liidu inimõigustega seotud poliitikavaldkondade sidusust. Arutelud sel teemal on käimas ja ma tahaksin teile kinnitada, et olenemata nende arutelude

tulemustest teeme me kõik endast oleneva, et meie töö inimõiguste vallas muutuks nähtavamaks. Seda oleks võimalik saavutada Interneti-võimaluste tõhusama kasutamise või aastaaruande parema reklaamimise kaudu.

Te rõhutasite ka vajadust pöörata suuremat tähelepanu ÜRO rollile selles valdkonnas. Me oleme jätkuvalt ellu viinud kooskõlastatud jõupingutusi rahvusvahelistes institutsioonides, eelkõige ÜRO inimõiguste nõukogus, nagu soovitati proua Andrikiéné raportis, aga ka ÜRO peassaamblee kolmandas komitees. Me näeme vaeva selle nimel, et tugevdada teavitustööd keskkonnas, mis muutub üha keerulisemaks. See ei ole lihtne, kuid ma tahaksin juhtida teie tähelepanu mitmetele edusammudele.

Meil oleme teinud palju tööd selleks, et tagada ÜRO inimõiguste nõukogu suurem usaldusväärsus. 2009. aastat võib pidada aastaks, mil inimõiguste nõukogu toimimine tõsiselt proovile pannakse. Euroopa Liit etendas aktiivset rolli inimõiguste nõukogu 10. istungil ning kindlustas mitme olulise algatuse vastuvõtmise, näiteks volituste pikendamise Birma/Myanmari ja Korea Rahvademokraatliku Vabariigi suhtes ning Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna riikide resolutsiooni lapse õiguste kohta. Kahjuks ei õnnestunud meil pikendada Kongo Demokraatliku Vabariigi sõltumatu eksperdi volitusi.

Peassaamblee kolmanda komitee roll inimõiguste kaitsmisel ja edendamisel on tugevnenud ning Euroopa Liit osales aktiivselt ÜRO peassaamblee 63. istungjärgul. See tõi enesega kaasa positiivseid tulemusi, eelkõige resolutsiooni surmanuhtluse kohta. Märkimisväärne osa teie raportist on pühendatud just sellele küsimusele. Me oleme seda küsimust järjepidevalt tõstatanud – sealhulgas kõige kõrgemal tasandil – koos partneritega, kes jagavad meie seisukohti, et toetada liikumist surmanuhtluse kaotamise suunas kogu maailmas. Töö selles küsimuses jätkub.

Lubage mul nüüd rääkida paar sõna Euroopa Liidu suuniste teemal. Nüüd, mil Euroopa Liidu suuniseid inimõiguste kohta on muudetud ja vastu on võetud uued suunised naiste vastu suunatud vägivalda kohta, on tähelepanu keskmes suuniste tõhus rakendamine. Selleks on eesistujariik muu hulgas esitanud mõned ettepanekud, näiteks missioonide juhtidele ja komisjoni delegatsioonidele juhiste edastamise korraldamise kohta. Me kavatsime tõstatada need küsimused ka oma dialoogides ja konsultatsioonides kolmandate riikidega.

Raportis juhitakse tähelepanu naiste õiguste küsimusele ning ma tean, et see teema on härra Obiols i Germàle väga südamelähedane. See on üks meie peamisi prioriteete. Me tegeleme ÜRO nõukogu resolutsiooni 1325 rakendamisega, millest me lähtume Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga seotud tegevuses ning mis on võimaldanud meil välja töötada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise raamistiku.

Inimõiguste kaitsjate küsimuses kavatses Euroopa Liit jätkata koostööd kodanikuühiskonna organisatsioonidega. Nõukogus jätkub ametliku tasandi töö inimõiguste kaitsjatele viisade väljastamise laiendamise võimaluste teemal. Kolmandate riikidega peetavates dialoogides on edaspidigi tähtsal kohal sõnavabadus ja konkreetset juhtumid.

Dialoogi ja konsultatsioonide suhtes kolmandate riikidega teeb Euroopa Liit kõik endast oleneva, tagamaks, et need vahendid muutuksid meie inimõiguste poliitika rakendamisel üha tõhusamaks. Eelkõige oleme kokku leppinud kohaliku tasandi dialoogi pidamises viie Ladina-Ameerika riigiga – Brasiilia, Colombia, Argentina, Tšiili ja Mehhikoga – ning jätkame dialoogi arendamist nende Kesk-Aasia riikidega, kellega seni dialoog puudub.

Ma ütlesin paar sõna ka Euroopa Liidu ja Hiina inimõiguste dialoogi 27. vooru kohta, mis leiab aset 14. mail Prahast. Oluline on tagada, et meie dialoogid oleksid võimalikult viljakad ja et neil oleks sisulisi tulemusi. Euroopa Liidu ja Hiina vaheline inimõiguste dialoog on kõige pikaajalisem. Dialoogi käigus tuleb suuta kohanduda ja võtta arvesse edusamme selles, kuidas me inimõiguste küsimusi käsitleme. Kumbki meie institutsioonidest jälgib arenguid Hiinas tähelepanelikult. Mitmed selleks aastaks kavandatud üritused võimaldavad meil säilitada tihedad kontaktid meie Hiina kolleegidega. See dialoog on väärtuslik. Me ootame läbirääkimistelt üha käegakatsutavamaid tulemusi.

Kokkuvõtteks tahaksin toonitada, et inimõiguste edendamine ja järgimine kogu maailmas on üks meie välispoliitika peamisi prioriteete. Demaršide ja avalduste kasutamise abil ning meie mitmesuguste poliitiliste dialoogide ja kriisihajamisoperatsioonide kaudu teeb Euroopa Liit tööd selle nimel, et inimõigusi kogu maailmas rohkem järgitaks. Tulemuste saavutamiseks peame me olema järjekindlad. Euroopa Parlament on olnud kõigil tasanditel suurema järjepidevuse nõudmisel esirinnas ja meil on selle üle väga hea meel.

Ma olen väga tänulik Euroopa Parlamendi töö eest üldiselt, eriti aga Euroopa Parlamendi toetuse eest inimõiguste küsimustes. Sahharovi auhinda kui vahendit, mis aitab edendada meie ühiseid väärtusi, on laialdaselt tunnustatud. Me kontrollime edaspidigi, kui võrd suurt rolli võivad sellised vahendid nagu

inimõigusteklauslid, sanktsioonid ja dialoog – mida Euroopa Parlament on põhjalikult uurinud – etendada meie üldises välispoliitikas, tagades samas inimõiguste järgimise kõrged standardid.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Proua juhataja, daamid ja härrad! Mul on suur rõõm osaleda sel täiskogu istungi arutelul härra Obiols i Germà raporti üle. Ma asendan kolleeg Ferrero-Waldnerit, kes viibib praegu Euroopa Liidu ja Kanada tippkohtumisel Prahast.

Kõigepealt tahaksin tunnustada härra Obiols i Germà tema töö kõrge kvaliteedi eest. Täna teid raporti positiivse tooni eest; see raport illustreerib jõupingutusi, mida komisjon ja nõukogu on aastate jooksul teinud Euroopa Parlamendi soovitude rakendamisel.

Meie institutsioonid on kas inimõiguste dialoogi raames või rahvusvahelistes organites peetava poliitilise dialoogi raames püüdnud edusamme saavutada ning kindlustada, et Euroopa Liitu nähtaks innuka ja usaldusväärse saadikuna, kes kaitseb ja edendab inimõigusi, põhivabadusi, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtteid.

Eelmisel, 2008. aastal tähistasid kõik Euroopa Liidu institutsioonid inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäeva. See oli ka aasta, mil komisjon tõi eraldi välja kaks prioriteeti, nimelt naised ja lapsed, ning mil edendati institutsioonidevahelist lähenemisviisi.

Me oleme püüdnud rakendada mitmeid üldisi soovitusi, mis esitati eelmistes raportites ja mis on väga hästi uuesti sõnastatud täna käsitletavas raportis. Me oleme leppinud kokku suunata lapse õigusi käsitlevate suuniste rakendamisega seotud meetmed teatud riikidele ning kaasanud Euroopa Liidu liikmesriikide saatkonnad ja Euroopa Ühenduse delegatsioonid nende meetmete jälgimisse. Seega oleme me võtnud juhtrolli võitluses inimõiguste ja laste õiguste rikkumise ühe kõige hullemas vormis – lapssõdurite värbamisega – ja lastele relvakonfliktides põhjustatavate kannatustega.

Lubage mul tuua mõned näited. Euroopa Liidus võeti lapse õigusi käsitlevad uued suunised vastu 10. detsembril 2007. Rakendamise esimeses etapis keskendub tähelepanu ennekõike laste vastu suunatud vägivaldale. Me käivitame katseprogrammi, mis hõlmab 10 riiki eri mandritel. Need riigid valiti välja seetõttu, et nende valitsused on juba võtnud enesele kohustuse võidelda laste vastu suunatud vägivaldaga, aga ka seetõttu, et nende valitsused vajavad selle võitluse jätkamiseks täiendavat rahvusvahelist abi. 2008. aasta juunis muutis Euroopa Liidu Nõukogu suuniseid relvakonfliktidest mõjutatud laste kohta, et tulemuslikumalt ja globaalsemalt käsitleda relvakonfliktide lühiajalist, keskpikka ja pikaajalist mõju lastele.

Komisjoni teatises nähakse ette, et Euroopa Liidu välistegevuses pööratakse erilist tähelepanu lastele, ja soovitatakse rakendada järjepidevat lähenemisviisi, et edendada laste õigusi ja parandada laste olukorda kogu maailmas. Selle teatisega seoses korraldati väga laialdased arutelud. Erilist tähelepanu pööratakse selles valitsusväliste organisatsioonidele. Lähtudes sellest teatisest ja sellega seotud tegevuskavast, võttis Euroopa Liidu Nõukogu 2008. aasta mais vastu järeldused, mille eesmärk on tugevdada Euroopa Liidu välispoliitikat lapse õigustega seoses.

2009. aastal jätkame me valitud teed järgimise algatustega. Juunis korraldab komisjon Brüsselis lapse õiguste Euroopa foorumi. See foorum keskendub eelkõige laste tööjõu kasutamise teemale. Meie eesmärk on tuua kokku kõik sidusrühmad. Mina isiklikult omistan sellele foorumile suurt tähtsust. Juulis korraldavad tulevane eesistujariik Rootsi ja komisjon Stockholmis valitsusväliste organisatsioonide foorumi, millel käsitletakse eraldi laste vastu suunatud vägivalda. Ja lõpuks: sügisel avaldame me aruande laste tööjõu kasutamise vastu võitlemiseks Euroopa Liidu poolt võetud meetmete kohta, pöörates põhilist tähelepanu inimkaubandusega seotud meetmetele. Seega on tegemist aastaga, mis peaks veelgi suurendama Euroopa Liidu pühendumist lastele.

Nüüd räägiksin ma naiste õigustest. Viimastel kuudel on Euroopa Liit tugevdanud oma välispoliitikat naiste õiguste osas. Uutes suunistes, mis käsitlevad naiste vastu suunatud vägivalda ja võitlust naiste diskrimineerimise kõigi vormide vastu, esitatakse soovitusi teatud hulga meetmete kohta. Euroopa Liidu esindused ja komisjoni delegatsioonid toetavad nende meetmete elluviimist.

Ma tahaksin rõhutada, et hiljuti võtsid Euroopa Liidu välisministrid vastu Euroopa Liidu laiaulatusliku lähenemisviisi ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamisele. Meenutada tuleks ka ÜRO peasekretäri positiivset vastust ühisele pöördumisele, mille 2008. aastal esitasid proua Ferrero-Waldner ja 40 rahvusvahelisel tasandil silmapaistval positsioonil olevat naist.

Selles pöördumises kutsuti ÜROd üles korraldama ministrite konverentsi resolutsiooni 1325 läbivaatamiseks. See ministrite konverents on kavandatud 2010. aastaks. Muidugi teeme me Rootsi kui tulevase eesistujariigiga koostööd nimetatud resolutsiooni läbivaatamisel Euroopa Liidu seisukohtade ettevalmistamisel.

See on kõik, proua juhataja; rääkida võiks kindlasti veel paljustki, kuid ma tahan veel kord rõhutada, et demokraatia ja inimõiguste edendamise suunatud Euroopa poliitika tugevdamine nõuab kahtlemata tugevat sünergia institutsioonide vahel. Komisjon on valmis selles suunas tegutsema. Komisjon soovib seada sisse tiheda koostöö, et meie kolm institutsiooni võiksid tõepoolest üksteist toetada. Siin võib Euroopa Parlament etendada olulist rolli, kuna tal on juba oma olemusest ja funktsioonist tulenevalt kõige paremad võimalused võtta sõna rõhutute ja kannatajate nimel.

Need olid teemad, mida ma tahtsin teiega eesistujariigi esindaja sõnavõtu järel jagada; nüüd aga kavatsen ma tähelepanelikult kuulata parlamendiliikmete sõnavõtte.

Laima Liucija Andrikiene, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – Proua juhataja, ma tahaksin tänada kolleeg Raimon Obioli tema raporti ja resolutsiooni eest. Resolutsiooni projekt, mida me väliskomisjonis hääletasime, on tasakaalustatud. Me jõudsime kompromissideni. Raport hõlmab suurt hulka inimõigustega seotud olulisi küsimusi ja ma loodan, et resolutsioon võetakse homme suure hääleteenamusega vastu.

Siiski tahaksin ma juhtida tähelepanu mõningatele küsimustele ja viidata ühele väga vastuolulisele muudatusettepanekule, mis enne täiskogu istungit esitati. Ma räägin muudatusettepanekust, mille esitasid kolleegid Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioonist. Kuna me kõik oleme ühel meelel selles, et meie liit põhineb väärtustel, sealhulgas kristlikel väärtustel, siis kuidas saab keegi ette kujutada, et Euroopa Parlamendi praegune koosseis lõpetab oma ametiaja paavsti Benedictus XVI avalduste hukkamõistmisega? Minu seisukoht on, et sõnastus, mida selle muudatusettepaneku autorid kasutasid, on täiesti vastuvõetamatu ning see muudatusettepanek tuleks tagasi lükata.

Inimõiguste kaitsjate suhtes teen ma ettepaneku, et Euroopa Parlament peaks oma resolutsioonis kordama nõudmist, et kõikidele Sahharovi auhinna laureaatile, eriti Aug San Suu Kyile, Oswaldada Payá Sardiinasele, Kuuba rühmitusele „Damas de Blanco“ ja Hu Jiale, tuleb võimaldada juurdepääs Euroopa Liidu institutsioonidele. Meie arvates on kahetsusväärne, et ühelgi neist ei lubatud osaleda Sahharovi auhinna 20. aastapäeva tseremoonial.

Ja lõpetuseks – ehkki mitte tähtsuse järjekorras – peatuksin ma terrorismivastasel võitlusel ja inimõigustel. Ma teen ettepaneku, et Euroopa Parlament kutsuks Euroopa Liitu ja selle liikmesriike üles lähtuma terrorismivastases võitluses täiel määral inimõigustest ja põhivabadustest kui liidu peamistest prioriteetidest ja tema välistegevuse ühest tähtsaimatest elementidest. Konkreetsete nimede mainimine meie resolutsioonis ei annaks soovitud tulemust, pigem vastupidi.

Richard Howitt, *fraktsiooni PSE nimel*. – Proua juhataja, ma tahaksin õnnitleda oma sõpra ja kolleegi Raimon Obioli i Germàt tema raporti puhul. Olles üks Euroopa Parlamendi varasemaid raportööre iga-aastase inimõiguste aruande teemal ja ka inimõiguste allkomisjoni aseesimees sotsiaaldemokraatide fraktsiooni esindaja, tahaksin ma nüüd, mil Euroopa Parlamendi praeguse koosseisu viieaastane ametiaeg on lähenemas lõpule, Euroopa Parlamendi liikmetele tänases arutelus rääkida, mida me oleme saavutanud.

Ma leian, et me oleme oma tegevust Euroopa Parlamendi delegatsioonidega hästi kooskõlastatud ning parlamendiliikmed on esitanud meie esinduste kaudu maailma eri riikide valitsustele raskeid küsimusi; ma olen uhke, et olen isegi osalenud selles protsessis, mis hõlmas riike Colombiast Türgini ja Gruusiast Horvaatiani. Ma tunnen suurt uhkust töö üle, mida parlamendikomisjon ja Euroopa Parlamendi liikmed on demokraatia edendamise ja valimiste vaatlemisega seoses teinud. Minu enda kogemused Afganistanis, Kongo Demokraatlikus Vabariigis, Palestiina aladel ja Angolas kuuluvad tõepoolest minu viimase viie aasta erilistest kogemustest hulka.

Olen väga uhke ka selle üle, et me oleme esindanud Euroopa Parlamenti – minu arvates suurepäraselt – Genfis asuvas inimõiguste nõukogus. Minu meelest on meil õnnestunud avaldada seal reaalselt mõju. Me oleme püüdnud juhtida Euroopat eemale n.-ö blokimõtlemisest, et jõuda maailma teiste piirkondadeni, ning muidugi oleme me teinud tihedat koostööd eriesindajate ja raportööridega; näiteks hiljuti aitasin ma korraldada ÜRO äri ja inimõiguste eriesindaja visiiti – need valdkonnad on mulle väga südamelähedased.

Mul on hea meel, et me korraldasime ja juhtisime kampaaniat, mille eesmärk oli Euroopa ühenduste esmakordne liitumine inimõigustealase leppe, ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga. Härra volinik, mulle teeb heameelt ka see, et hoolimata esialgsest komisjonisisest vastuseisust jäi Euroopa

Parlament nõudmise juurde, et meil peab olema eraldi algatus demokraatia ja inimõiguste vallas, nii et inimõiguste edendamise rahastamine meie poolt oleks nähtav, silmapaistev ja jätkuks ka riikides, kus režiim tahab inimõigusi maha suruda.

Euroopa Parlamenti tunnustatakse sageli inimõiguste vallas tehtava töö eest, kuid mina kiidaksin hoopis nende inimõiguslaste vaprust ja julgust, kellega me iga päev kohtume ja räägime ning kes seavad oma elu ohtu väärtuste ja normide eest, mis on meie maailmas universaalsed ja mida me kõik kalliks peame.

Jules Maaten, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (NL) Proua juhataja, alati on raske välja tuua mõningaid punkte sellisest resolutsioonist nagu see, mida me täna käsitleme, sest nii võib asi muutuda väga kirjuks. Kuid raportöör on teinud suurepäraselt tööd ja need küsimused, mida ta äsja käsitles, näiteks surmanuhtlus, peavad tõesti jääma absoluutseks prioriteediks kõikides jõupingutustes, mida me inimõiguste valdkonnas teeme. Tal on seda öeldes täiesti õigus.

Ma arvan ka, et naiste osale inimõiguste temaatikas on liiga kaua pööratud liiga vähe tähelepanu, eriti kui arvestada naiste rolli inimõiguste kaitsjana. Selles küsimuses ei lähe minu fraktsioon nii kaugele, et hakkaks käsitlema seksistlike väljendite kasutamise teemat. Ma ei usu, et selliseid probleeme saaks lahendada mingit liiki uuskeele või poliitilise korrektsuse abil, kuid on hea, et selle probleemiga on hakatud tegelema.

Sama kehtib ka laste kohta. Resolutsioon sisaldab mõningaid väga häid mõtteid laste teemal; ma viitan eelkõige resolutsiooni osale, mis käsitleb lastega seotud seksiturismi. Selle konkreetse teema suhtes oleme koos mõne teise Euroopa Parlamendi liikmega algatanud allkirjakampaania, millega on nüüdseks Internetis liitunud üle 37 000 inimese. Kahjuks on olukord ikka veel selline, et igal nädalal lendavad sajad Euroopa mehed Kagu-Aasiasse, Ladina-Ameerikasse ja Aafrikasse, et seal lapsi kuritarvitada; mõnikord on tegemist väga väikeste lastega, ja Euroopal on tõesti viimane aeg sellel rindel tegutsema hakata.

Mul on hea meel näha täna siin volinik Barrot'd, sest just tema on võtnud initsiatiivi ja esitanud mõned väga head ettepanekud. Minu arvates edastab see olulise signaali.

Inimõigused on endiselt Euroopa välispoliitikas teatavas mõttes vaeslapse rollis. Kui te vaatate meie välispoliitikat, siis näete, endiselt domineerivad selles suurel määral kaubavahetuse hõlbustamine ja muud sarnased teemad. Ma arvan, et inimõigustele tuleb omistada palju suuremat tähtsust. Lisaks tahaksin ma kutsuda komisjoni üles pöörama rohkem tähelepanu Interneti-tsensuuri küsimusele, sest selles küsimuses on Euroopa Parlamendi nelja suure fraktsiooni liikmed käivitanud algatuse USA *Global Online Freedom Acti* Euroopa versiooni kohta, mis põhineb USA Kongressi esitatud ettepanekutel.

Ma saan aru, et mõned volinikud, näiteks proua Reding ja proua Ferrero-Waldner, on selle teema vastu huvi ilmutanud. Ma loodan, et me tuleme tõesti välja mõningate konkreetsete ettepanekutega selles küsimuses, sest kuigi kiire tegutsemine on tähtis, peame me olema valmis edendama oma, Euroopa lähenemisviisi inimõigustele ja demokraatiale.

Konrad Szymański, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Proua juhataja, taas kord tegeleme me inimõiguste aruandega, mis on ideoloogiliselt kallutatud. Tänapäevane vasakpoolne ideoloogia on täiesti pime küsimuste suhtes, mis on seotud usuvabadusega erinevates maailmanurkades. Kristlasi kiusatakse taga Hiinas, Indias, Iraanis, Vietnami, Venemaal ja viimasel ajal ka Pakistanis. Vaatamata inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 18 ja Euroopa konventsiooni artikli 9 selgetele sätetele ei huvita vasakpoolseid usuvabadus. Selle asemel keskendub vasakpoolne ideoloogia patoloogiliselt seksuaalvähemuste mitte-diskrimineerimise põhimõttele, mis ei ole rahvusvahelises õiguses nii selgelt sätestatud.

Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni ettepanek rünnata Püha Isa Benedictus XVI avalduste eest, mille ta Aafrikas tegi, on tõeline kurioosum. Näib, et liberaalid on unustanud kiriku ja riigi eraldatuse põhimõtte, mida nad ise tavatsesid sageli meile meelde tuletada. Tuleb välja, et nüüd nõuavad liberaalid religioossete institutsioonide allutamist riigivõimule. See nõudmine on suunatud kiriku- ja sõnavabaduse vastu ning selle ettepaneku vastuvõtmine tähendaks raporti vastu hääletamist.

Hélène Flautre, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (FR) Proua juhataja, härra Obiols i Germà on koostanud suurepärase raporti. Selle eesmärk, nagu ka Euroopa Parlamendi praeguse koosseisu ametiaja vältel inimõiguste allkomisjoni poolt tehtava muu töö eesmärk on ületada lõhe sõnade ja tegude vahel Euroopa välisrühmades ning juurida meie poliitikast välja kõik vastuolud ja puudused, alustades liikmesriikidest, kes lähevad liiga sageli vastuollu rahvusvahelise õigusega. Piisab, kui mainida sisserändajate kohtlemist, koostööd LKA salajaste lendude vallas või rahvusvaheliste konventsioonide ratifitseerimata jätmist.

Ka nõukogu nõudmised on ebajärjekindlad. Kuidas selgitada, et nõukogu ei ole ikka veel andnud rohelist tuld Iisraeliga sõlmitud assotsiatsioonilepingu artikli 2 rakendamisele pärast neid pidevaid rikkumisi, mille tunnustajaks me oleme? Meie poliitika on killustunud. Seepärast puudub meie poliitikas sageli kõikehõlmav perspektiiv, meie eri poliitikavaldkonnad ei ole omavahel seostatud ja meie vahendid ei ole optimeeritud ega järjestatud. Kujutage ette: nõukogu on avaldanud teatise Tuneesiaga inimõiguste allkomisjoni loomise kohta, kuigi selle riigi puhul ei saa me endiselt isegi inimõiguslasi toetada, sest riik teeb selleks takistusi.

Oma järjestikustes omaalgatuslikes raportites oleme esitanud konkreetseid soovitusi, mis hõlmavad näiteks inimõiguste strateegiade koostamist riikide kaupa ja parlamendiliikmete otsesemat osalemist poliitilises tegevuses, ning meil on õnnestunud piire nihutada. Ma pean silmas näiteks piinamist käsitlevaid suuniseid.

Täna on inimõiguste aktivistid paremini kaitstud ja rõõmu teeb asjaolu, et nõukogus ja komisjonis uuritakse inimõigusteklausleid. Lisaks tahaksin ma siinkohal rõhutada, et meie arvates tuleks see klausel ümber sõnastada. Meie soov on, et dialoogi alustamist reguleerivat mehhanismi rakendataks ja et see oleks süstemaatiliselt sätestatud kõikides Euroopa Liidu lepingutes.

Me oleme viis aastat olnud valmis alustama nõukogu ja komisjoniga tööd Euroopa Liidu poliitika parandamiseks. Selle ülesande täitmine on vähemalt täna veel pooleli ning ma tahan nõukogu ja komisjoni südamest tänada, kuna tänu nende ja minu kõikide kolleegide vastuvõtlikkusele oleme me kõnealuses valdkonnas saavutanud edu ja suurema usaldusväarsuse.

Erik Meijer, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (NL) Proua juhataja, me oleme jätkuvalt tunnustajateks asjaolule, et väljaspool Euroopat hukkavad valitsused inimesi tegude eest, mille eest meie arvates ei tuleks karistada või mis väärisksid äärmisel juhul kerget karistust. Maaailmas on ikka veel režiime, mis püüavad vägivalla abil võimul püsida; maailmas on ikka veel inimesi, keda diskrimineeritakse, ning inimesi, kes elavad armetutes ja alandavates tingimustes allpool vaesuspiiri.

Ikka veel on oma riigita elanikerühmi, kelle arvates näeks nende kodumaa valitsus heameelega nende lahkumist riigist, et teha ruumi inimestele, kes kuuluvad enamusse. On valitsusi, kes ei tunne mingit huvi teatud elanikerühmade suhtes ja kes keelduvad nende probleemidega tegelemisest.

Euroopas oleme me ühel meelel, et selline käitumine on vastuvõetamatu, kuid kasutame jätkuvalt topeltstandardeid. Riigid, kelle sõprust me soovime säilitada, sest nad on suured ja majanduslikult võimsad, või riigid, kes on meie olulised kaubanduspartnerid ja kelles me näeme oma liitlasi, võivad endale rohkem lubada kui väikesed, nõrga mõjujõuga riigid. Me peame sellele lõpu tegema. Vastasel juhul satub kahtluse alla meie koostatava inimõiguste rikkumiste statistika usaldusväarsus.

Bastiaan Belder, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (NL) Proua juhataja, raportöörina, kes vastutab Euroopa Liidu ja Hiina vaheliste suhete jälgimise eest, olen ma väga rahul, et käsitletava raporti lõigetes 80 ja 87 pööratakse suurt tähelepanu Hiinas valitseva inimõiguste olukorra tõsidusele. Kuid Hiina Rahvavabariigis pannakse toime veel ühte liiki tõsiseid inimõiguste rikkumisi, mida raportis ei mainita: ma pean silmas psühhiaatriliste vahendite poliitilist kuritarvitamist teisitimõtlejate suhtes.

Selle ebanormaalse tervishoiuvormi nimetus on *ankang*, mis nõrdimusttekitavalt tähendab „tervis puhkuse kaudu“ ja mis vastab ka teatud mõttes sisule: kui inimesed rahustitega oimetuks teha, siis nad ongi rahulikud. Ametlikult on Hiina alati visalt eitanud kõiki süüdistusi *ankangi* kasutamise kohta, mida minu raportis mainitakse. Ma tahaksin väga saada komisjonilt teavet Hiina valitsuse poolt psühhiaatria poliitilise kuritarvitamise kohta.

Mul oli väga hea meel kuulda, et eesistujariigi Tšehhi äsjase teate kohaselt korraldatakse järgmisel nädalal kohtumine inimõiguste teemal. Seetõttu tahaksin paluda, et eesistujariik Tšehhi kaasaks Hiinas kasutatava poliitilise psühhiaatria küsimuse selle kohtumise päevakorda. Ma oleksin tänulik, kui te seda teeksite, arvestades, et Hiina seda rikkumist ei tunnista.

Proua juhataja, tahaksin lõpetuseks öelda, et aasta tagasi külastasin ma isiklikult Hiinat ja nägin seal asju, mida on kogenud protestantlike kirikute liikmed. Kõiki neid, kes ilmutavad mingitki kavatsust mõne välismaalasega rääkida, karistatakse pikaajalise kinnipidamisega politseis või ennetava hirmutamiseega. Õnneks vabastati suhteliselt kiiresti need kolm hiinlast, kellega ma hiljem vestlesin.

Selliseid juhtmeid oleks võimalik ära hoida, kui komisjon ja Euroopa Parlament võtaksid asjakohaseid meetmeid, nagu härra Jarzembowski on öelnud. Ma tänan teda selle märkuse eest. Minu jaoks on see veenev tõend, et Euroopa Liit võib inimõiguste kaitsmisel tõhusalt tegutseda. See annab meile tulevikuks lootust.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE-DE). – (ES) Proua juhataja, aruanne inimõiguste kohta maailmas, mida esitles meile härra Obiols i Germà, näitab Euroopa Parlamendi täielikku ja püsivat pühendumist inimõiguste kaitsmisele maailmas; nagu ma ka muudel juhtudel olen öelnud, ei või selles tegevuses keskenduda ainult ühele piirkonnale, riigile või mandrile, vaid inimõiguste edendamise eesmärk peab olema ülemaailmne ja universaalne.

Inimõiguste aruandes räägitakse meile olukordadest, kus sellistes riikides nagu Iraan, Hiina ja Venemaa, Guantánamos, aga ka teistes riikides, näiteks Kuubal, ei ole inimestel lastud kasutada üht oma põhiõigustest. Ma viitan sellele, et rühmitusel nimetusega „Damas de Blanco“ (Daamid Valges) ei lubatud tulla Sahharovi auhinda vastu võtma, oma riigist lahkuda ja sinna siseneda; sarnaseid rikkumisi esineb ka teistes riikides, näiteks Nicaraguas ja Venezuelas, mida käsitletakse homme hääletatavas eraldi resolutsioonis. See olukord näitab, kui kaugel me kõigist jõupingutustest hoolimata oleme sellest, et inimõigusi järgitaks kõigis maailma piirkondades.

Proua juhataja, ma tahaksin rääkida mõnede minu kolleegide esitatud muudatusettepanekust, milles Euroopa Parlamenti kutsutakse üles mõistma hukka sellise institutsiooni juhti, mis vaatamata kõigile neile vigadele, mida enam kui kahe aastatuhande vältel võidi teha ja mille eest on juba mitmel korral vabandust palutud, on tõusnud esile inimväärikuse tõeliselt sihikindla kaitsjana. See, et paavst kui sadade miljonite inimeste vaimne juht ja kui suveräänse riigi juht ei saa tundliku ja aktuaalse probleemi kohta esitada ausalt oma arvamust, ilma et teda hukka mõistetak, tundub mulle ausalt öeldes sallimatuse ilminguna. Proua juhataja, minu arvates on see muudatusettepanek groteskne.

Ma olen selle muudatusettepaneku autoritega varem koos töötanud, kuid minu arvates ajavad nad selle muudatusettepaneku esitamisel omadussõnad segi nimisõnadega ja kõrvalised küsimused põhiküsimustega. Ma arvan, et äärmiselt oluline on austada teiste inimeste arvamusi ka siis, kui me nendega ei nõustu, ja mitte mõista neid hukka; proua juhataja, minu arvates tähendab see ka seda, et me ei aja pildi tekitatud varje segi pildi endaga.

Maria Eleni Koppa (PSE). – (EL) Proua juhataja, Euroopa Parlamendis peetav arutelu inimõiguste üle maailmas on üks poliitilise protsessi kõrgpunkte. Kuid Euroopa Liit saab rakendada oma mõjuvõimu inimõiguste kaitsmisel kogu maailmas üksnes siis, kui ta ise selles valdkonnas eeskujuga näitab.

Inimõigusteklausli kaasamine kõikidesse läbirääkimistesse on suur võit, kuid tulemusi tuleb hinnata korrapäraste ajavahemike järel, et poliitikat ja algatusi oleks võimalik kohandada.

Üldiselt on surmanuhtluse ja piinamise kaotamine endiselt meie peamised prioriteedid ning Euroopa Liit peab tugevdama oma tegevust selles küsimuses. Ka ei tohi me unustada, et 2008. aasta lõppes traagiliste sündmustega Gaza sektoris, kus rikuti jõhkralt inimõigusi ning kus Iisraeli väed kasutasid katsetamisjärgus olevaid ja keelatud relvi.

Meil, Euroopa Parlamendil, lasub kohustus nõuda täielikke selgitusi selle küsimuse kohta, jälgida tähepanelikult uurimist ja nõuda, et rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkujad võetaks vastutusele. Rahvusvaheline üldsus ei tohi ilmutada mitte mingisugust sallivust sõjakuritegude suhtes, olenemata sellest, kelle poolt ja kus need toime pannakse. Lõpetuseks tahaksin tänada meie raportööri tema suurepärase töö eest.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad, minagi tahaksin tunnustada raportöör Obiols i Germà tema väga hea raportit eest.

Paljudes riikides üle kogu maailma on olukord inimõiguste järgimisel halb. Seda võib öelda ka Euroopa kohta – mõelgem või Valgevene. Euroopa Liit peab seega kahekordistama jõupingutusi, et viia ellu oma inimõiguste poliitikat kõigis valdkondades ja kehtestades selged standardid. Meie arusaama kohaselt on inimõigused jagamatud. Näiteks uut lepingut käsitlevatel läbirääkimistel Venemaaga võiks meil olla siduv inimõigusteklausel, mis mõjutab kõiki läbirääkimistevaldkondi.

Ma tahaksin teha ka veel kord ettepaneku, et inimõiguste allkomisjon muudetak alaliseks parlamendikomisjoniks.

Tunne Kelam (PPE-DE). Proua juhataja, inimõiguste olukord maailmas on väga halb ning selles kontekstis mainitakse mitmeid suuri riike – Euroopa Liidu olulisi partnereid.

Seetõttu on tähtis, et Euroopa Parlamendi resolutsioonis nõutakse suurema tähelepanu pööramist inimõigustele, eriti poliitilistele õigustele, kahepoolsete kaubanduskokkulepete üle läbirääkimiste pidamisel ja nende lepingute rakendamisel – ka siis, kui neid sõlmitakse oluliste kaubanduspartneritega.

Niisiis on küsimus selles, milliseid praktilisi samme saame me astuda olukorra parandamiseks? Võib-olla peaksime alustuseks proovima Euroopat „deschröderiseerida“. Kuid demokraatlikud riigid ei saa vältida oma kaasvastutust selle sünge olukorra eest maailma suurtes piirkondades.

Võtkem näiteks Venemaa. Euroopa Liidu ja Venemaa inimõigusi käsitlevate konsultatsioonide suhtes on Euroopa Parlamendi järelus hävitav. Euroopa Liidul ei ole õnnestunud kutsuda Venemaa poliitikas esile mingeid muutusi, eriti kohtuvõimu sõltumatuse ning inimõiguste kaitsjate ja poliitvangide kohtlemise suhtes. Hodorkovski juhtum on sümboolse tähendusega. Tema uue kohtuprotsessi esimene kuu näitab viimase kuue aastaga toimunud muutuste suurust. Kriminaalasjades on kohtusüsteem täielikult allutatud riigivõimule.

Lõpetuseks tahaksin rõhutada Euroopa Parlamendi üleskutset nõukogule reageerida sisulisel moel, eriti Euroopa Parlamendi erakorralistele resolutsioonidele. Euroopa Parlament kehastab parimal võimalikul moel meie planeedi demokraatlikku südametunnistust. Ta reageerib kiirelt ja otsustavalt inimlikele tragöödiatele üle kogu maailma. Et aga avaldada reaalselt mõju inimõiguste olukorrale, ootame me nõukogult kiiret ja positiivset reageeringut. Sageli on probleem ka väärtuste ja majandushuvide vaheline konflikt.

Georg Jarzembowski (PPE-DE). - (DE) Proua juhataja, Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon kutsub Hiina valitsust ja kommunistlikku parteid üles osalema eelseisvas inimõiguste dialoogis konstruktiivselt. See võtaks olulisel määral pingeid maha Euroopa Liidu ja Hiina vahelistest suhetest. Meie oleme tõeliselt huvitatud kahepoolsete suhete parandamisest. Kuid seda dialoogi tuleb pidada ausalt. Seetõttu peame me jääma Hiinale esitatavate õiguspäraste nõudmiste juurde. Oleme seisukohal, et kodanikuõiguste esivõitleja Hu Jia tuleb viivitamatult vabastada. Kõnelusi tiibetlaste usulise juhi Dalai Lamaga tuleb jätkata. Hiina osaks olev Tiibet tuleb avada ajakirjanikele ja ÜRO inimõiguste ekspertidele.

Minu arvates näitas Hiina Rahvavabariik olümpiamängude eel, et ta võib näiteks võimaldada suuremat ajakirjandusvabadust, säilitades samas riigis stabiilsuse. Nüüd peaks Hiinal olema julgust algatada reforme seoses parandusametust, süüdistatavate õiguste, surmanuhtluse, usuvabaduse ning kogunemisvabadusega. Hiina peaks tegelikult tagama need inimõigused ja pidama meiega kõnelusi.

Robert Evans (PSE). – Proua juhataja, ma tervitan raportööri ja teisi kolleege. Kuid see raport peab olema midagi enam kui lihtsalt sõnad ühes dokumendis. See raport peaks olema aluseks tegutsemisele. Lõikes 1 öeldakse: „On seisukohal, et ELil tuleb liikuda ühtse ja järjekindla poliitika suunas, et toetada ja edendada inimõigusi kogu maailmas, ja rõhutab vajadust sellise poliitika tõhusama elluviimise järele“. Mina tahaksin oma sõnavõtu peatuda Sri Lankal valitseval olukorral ja viitan seejuures mitmele käsitletava raporti punktile.

Lõikes 63 räägitakse lapssõdurite värbamisest, mis on minu arvates kahetsusväärne ja ma olen kindel, et nii arvavad ka kolleegid. See oli vist lõige 48, milles viidatakse surmanuhtlusele. Aasta algusest on Sri Lanka valitsuse poolt omaenda territooriumil toime pandud rünnakutes tapetud umbes 5000 tsiviilisikut: see on minu arvates võrdväärne süütute kodanike surmanuhtluse ja surmaga. Sri Lanka valitsust ja tema sõjaväge süüdistatakse reas inimõiguste rikkumistes, mis on toime pandud omaenda rahva vastu ning mis on seotud haiglate pommitamisega, ebaseaduslike relvade kasutamisega, humanitaar- ja arstiabi võimaldamisest keeldumisega...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Andrzej Wielowieyski (ALDE). – (FR) Proua juhataja, ma saan hästi aru põhjustest, miks kolleegid Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioonist esitasid muudatusettepaneku 2, mis käsitleb võitlust AIDSiga, ja ma tahaksin rõhutada, et üldiselt olen ma nende põhjustega nõus.

Samas olen ma siiski selle muudatusettepaneku vastu. Katoliku kirik on liikmesriikidest sõltumatu ning tal on õigus võidelda AIDSiga omal moel, isegi kui meie arvates oleks seda võimalik paremini teha.

Sisuliselt ei ole õiglane ega mõistlik raevukalt rünnata paavsti vahetult enne Euroopa Parlamendi valimisi. Seda tehes võime me süvendada lõhesid oma riikide ühiskonnas ja panna paljud inimesed kahtlema oma osalemise mõttekuses.

Miljonite usklike vaimse juhi karm hukkamõistmine Euroopa Parlamendi poolt oleks tõsine viga.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (SK) Olles Kuuba olukorraga hästi kursis, tahaksin tuua esile mõningad faktid Kuuba kohta. Ma leian, et on oluline säilitada raporti lõiked 84 ja 96. Lõikes 84 kinnitab Euroopa Parlament taas oma seisukohta seoses Kuuba Sahharovi auhinna laureaate Oswaldo Payá Sardiñase ja rühmituse „Damas de Blanco” („Daamid Valges”) suhtes. Lõikes 96 tervitatakse ettepanekut algatada inimõiguste dialoog Ladina-Ameerika riikidega, nõudes poliitvangide vabastamist ning inimõiguste järgimist.

Ma tahaksin ka märkida, et esitatud raportis viidatakse ainult kahele inimõiguste rikkumise juhtumile Kuubal, ent neile võiks lisada veel kümneid. Näiteks 49-aasta vanune Librado Linares Garcia, kes on „Musta kevade” üks ohvreid ja rühmituse „Damas de Blanco” ühe liikme abikaasa, kannatab vanglas erinevate haiguste all; muu hulgas on tal silmapõletik, mille tõttu ta on ühest silmast järk-järgult pimedaks jäänud ja mis on levinud nüüdseks ka teise silma. See mees ei ole vanglas saanud mingit arstiabi.

Marios Matsakis (ALDE). - Proua juhataja, kui tahetakse kedagi usaldusväärset viisil kritiseerida, tuleb ka enda suhtes kriitiline olla. Seega, kui me mõistame hukka inimõiguste rikkumisi kogu maailmas, peame me alati pidama silmas inimõiguste rikkumisi, mis toimuvad Euroopa Liidus.

Lubage mul tuua selle kohta kaks näidet. Esiteks on kandidaatriik Türgi hoidnud Põhja-Küprost viimase 35 aasta jooksul sõjalise okupatsiooni all ja kihutanud oma kodudest vägivaldselt välja umbes 200 000 inimest. Türgi armee poolt okupeeritud Küprose territooriumil on hävitatud üle 500 kristliku kiriku ja kloostrid ning rüvetatud sadu kristlaste kalmistuid. Pärast seda, kui Türgi 1974. aastal Küprosele tungis, on kadunuks jäänud 1600 Euroopa Liidu kodanikku.

Teiseks Suurbritannia. See liikmesriik hoiab Küprosel monarhia võimu all kaht kolooniat – Akrotiri ja Dhekelia piirkondi. Tuhanded neis piirkondades elavad tsiviilisikud – Euroopa Liidu kodanikud – on sunnitud....

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Sophia in 't Veld (ALDE). - Proua juhataja, mind üllatab veidi, et minu muudatusettepanekut iseloomustati sõnadega „groteskne“ ja „vastuvõetamatu“. Ma arvan, et mitte keegi ei ole väljaspool kriitikat – isegi mitte paavst –, ja me oleme Euroopa Parlamendis alati jõuliselt kritiseerinud USA Bushi administratsiooni piiramispoliitikat, mis ei lähe nii kaugemale kui paavsti avaldused. Paavst peaks teadma, et ta on väga tähtis, mõjukas usuline juht ning et tema sõnadel on kaalu ja need võivad otseselt ja kaudselt kaasa tuua tuhandeid, isegi miljoneid AIDSiga seotud surmajuhtumeid. Ma leian, et Euroopa Parlamendil on õigus seda kritiseerida.

Teiseks, Euroopa Liit on alati olnud inimõiguste edendamise esirinnas, kuid me oleme hakanud usaldusväärset kaotama. Viimase kaheksa aasta jooksul oleme kaotanud oma moraalse autoriteedi, kuna toetasime seda, kuidas USA on võidelnud terrorismiga. Ma arvan, et Euroopa Liidul on viimane aeg järgida Obama administratsiooni eeskujuga ja panna selgelt paika meie roll võitluses terrorismiga.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Proua juhataja, enne kui ma oma lõppsõnaga esinen, tahaksin austatud parlamendiliikmetele teada anda Tšehhi Senatise Lissaboni lepingu üle korraldatud arutelu tulemustest.

Mul on hea meel teile teatada, et Senati enamus hääletas Lissaboni lepingu poolt.

(Aplaus)

Täna teid väga. See on väike rõõmuhetk meie eesistumise ajal.

Teemat jätkates, lubage mul veel kord tunnustada raportööri tema töö eest ja raporti koostamisel keeruka ülesande täitmise eest. Ta määratles mitu prioriteeti, millel ma tahaksin oma lõppsõnas mõne hetke vältel peatuda.

Surmanuhtluse puhul on selge, et surmanuhtluse kaotamisest peab saama meie põlvkonna saavutus.

Naiste õiguste küsimust pean ma eriti oluliseks, arvestades eelkõige seda, et üha enam osaleb Euroopa Liit Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames operatsioonidel ja missioonidel piirkondades, kus naised on endiselt ohus ning kus nad langevad kõige hullemat sorti inimõiguste rikkumiste ohvriks. Ma pean silmas eriti Euroopa Liidu missioone Kongo Demokraatlikus Vabariigis ja Afganistanis, kus me kahtlemata peame tegema kõik endast oleneva olukorra parandamiseks.

Üks olulisemaid liidusiseid ülesandeid on inimõiguste ulatuslikum kaasamine Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikasse ning ühisesse välis- ja julgeolekupoliitikasse, nagu märgiti ka tänase arutelu käigus.

Eesistujariigid koos peasekretäri kõrge esindaja isikliku esindajaga inimõiguste alal on jätkuvalt lülitanud inimõiguste teemat geograafiliste ja temaatiliste tööühikute töösse ning poliitilisse dialoogi.

Eesistujariik jätkab eelmiste eesistujariikide jõupingutusi inimõiguste teema kaasamiseks eriesindaja tegevusse ning Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames läbi viidavatesse operatsioonidesse. Selles kontekstis väärib märkimist, et härra Solana isiklik esindaja proua Kionka korraldas Euroopa Liidu eriesindajate ja kõrgete esindajatega seminari teabekeskuste teemal, mis aitaksid neid nende igapäevases töös inimõiguste edendamisel.

Ja lõpetuseks, ehkki mitte tähtsuse järjekorras, tahaksin öelda, et me oleme määratlenud võitluse universaalsete inimõiguste nimel ühena meie peamistest ülesannetest rahvusvahelisel areenil.

Minu arvates tuleb meil kahekordistada jõupingutusi suhetes valitsustega. Me peame toetama tekkivaid kodanikuühiskonna organisatsioone ja inimõiguslasi, kes on inimõiguste kaitse parimad edendajad. Demokraatlikud riigid võlgnevad palju tärvakatele kodanikeliikumistele, mis võivad olla kasulikud muutuste esilekutsumisel, näiteks nagu omaaegne Harta 77 minu kodumaal.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Tahaksin kõigepealt väljendada oma rahulolu hea uudise üle, mis pärast kõiki neid tagasilööke avab tee Lissaboni lepingule, mida me nii väga oleme soovinud ja mis hõlmab – ja ma ei jäta seda käesolevas arutelus kahe silma vahele – põhiõiguste hartat.

Ma olen ka äärmiselt tänulik, et Euroopa Parlamendist on mingis mõttes saanud inimõiguste kaitsega seotud õigustatud nõudmiste kajastaja. Ma pean ütlema, et me oleme Euroopas uhked selle üle, et meil on olemas Euroopa Parlament, mis on niivõrd vastuvõtlik inimõigusi, lapse õigusi ning vägivalda ja diskrimineerimise ohvriks langevate naiste õigusi hõlmavate probleemide suhtes kogu maailmas.

Te mainisite kõiki neid jätkuvaid ülesandeid, mis tulenevad teie raportööri, Obiols i Germà – keda ma tahaksin veel kord tänada – suurepärasest raportist. Ma tahan öelda, et me soovime väga koostöö jätkumist Euroopa Parlamendiga, ja proua Ferrero-Waldner oleks ehk osanud minust paremini väljendada seda, kui suurel määral Euroopa Liidu välispoliitika peaks lähtuma mitmesugustest väärtustest – neist väärtusest, mida Euroopa Parlamendi liikmed oma äsjastes sõnavõttudes meenutasid.

Lubage minulgi väljendada oma täielikku vastuseisu surmanuhtlusele ja piinamisele. Sellega seoses tahaksin ma ka rõhutada, et Euroopa Liidul on hea meel näha, et Ameerika Ühendriigid on president Obama juhtimisel tegemas lõppu teatud liialdustele, mis võitluses terrorismiga võisid aset leida. See on tähtis uudis ja peaks veelgi tugevdama meie otsusekindlust võitluses igasuguse piinamise vastu kogu maailmas. See on isiklik pühendumus, mis on minu jaoks väga oluline.

Lisaks tahan ma rõhutada Euroopa Liidu rolli mitmetel valimisabi- ja valimisvaatlusmissioonidel, mis kahtlemata aitavad samuti kaitsta ja edendada demokraatiat maailmas. Me teame, et demokraatia ja inimõiguste järgimine on omavahel seotud nähtused. Minu arvates väärib Euroopa Liit selle eest tunnustust.

Ma oleksin võinud vastata konkreetsematele küsimustele laste kohta. Ma olen lasknud komisjonis vastu võtta laste seksuaalset ärakasutamist käsitleva raamotsuse läbivaatamise, nii et muu hulgas – kuna sellele küsimusele viidati ühes sõnavõttus – oleks meie liikmesriikidel võimalik esitada süüdistusi seksiturismiga seotud rikkumiste eest ka siis, kui neid rikkumisi ei pandud toime Euroopas. See annab võimaluse kõnealuses valdkonnas vägagi soovitatava „puhastusoperatsiooni“ läbiviimiseks.

Proua juhataja, ma ei oska anda kõiki neid vastuseid, mida parlamendiliikmete suurepärased sõnavõttud vääriksid, kuid ma tänan Euroopa Parlamenti selle eest, et te olete selles valdkonnas nii valvsad, sest see näitab Euroopa Ühenduse parimat omadust – meie pühendumist ühistele väärtustele.

Raimon Obiols i Germà, raportöör. – (ES) Proua juhataja, ma sooviksin esitada väga kiiresti kaks mõtet. Esimene on see, et inimõiguste puhul on parim poliitika kahtlemata selline, mis suudab inimesi ühendada; seetõttu sisaldab see raport üht teistest tähtsamast sõnumist – ühtsuse sõnumit. See tähendab eelkõige Euroopa Liidu liikmesriikidevahelist ühtsust, kuna viimasel ajal on meil olnud sellega seoses probleeme, mis tuleb võimalikult kiiresti lahendada; teiseks tähendab see institutsioonidevahelist ühtsust ning kolmandaks lähenemisviiside ja tähelepanu keskpunktide ühtsust või ühtlustamist.

Reaalpoliitika, mis pöörab muid huve silmas pidades inimõiguste rikkumiselt pilgu kõrvale, ja leiguse vahel asub poliitilise tahte ja tarkuse tee, mida mööda me peame sammuma.

Teiseks tahaksin ma öelda, et kui meie eesmärgiks on ühtsuse kaudu saavutatav tõhusus, siis pidagem silmas, et mida suurem on homme selle raporti poolt hääletav enamus, seda tõhusam saab olema rakendamine tulevikus. Sellega seoses märgiksin, et muudatusettepanekute hääletamisel tuleks eelkõige silmas pidada Euroopa Parlamendi võimalikult suure enamuse toetuse saavutamist; ma ei ütle seda mingite isiklike põhjuste tõttu, sest raportid ei ole kaitstud autoriõigusega, vaid soovist saavutada tulevikus poliitika tõhus rakendamine.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme.

Enne järgmise raporti juurde asumist tahaksin kasutada ära asjaolu, et ma juhatan istungit viimast korda ja tegemist on raportiga, mis on seotud minu enda parlamendikomisjoniga, ning, daamid ja härrad, ma tahaksin kasutada võimalust, et kuna te kõik siin viibite, ja öelda teile, kui väga mulle meeldis viimase 10 aasta jooksul teiega koos töötada ja et viimased viis aastat on olnud erakordsed.

Ma tahan eriti tänada volinik Barrot'd, kes on meid heatahtlikult ja – ma ütleksin, sõbraliku autoriteetsusega – toetanud, ning ma olen väga tänulik ka meie parlamendikomisjoni esimehele härra Deprez'le ja kõikidele oma kolleegidele.

Ma ei hakka teid kõiki nimetama, kuid ma näen siin proua Hennis-Plasschaert'i, proua in't Weldi, proua Lambertit, härra Busuttili, härra Masip Hídalgot ja proua Dührkop Dührkopit; ma tahan teid kõiki tõesti tänada ja teiega hüvasti jätta. Võib-olla õnnestub mul teid millalgi jälle näha. Edaspidi ei juhata istungit enam mina. Ma arvan, et ma teen lihtsalt sissejuhatuse ja seejärel võtab härra McMillan-Scott istungi juhatamise üle.

Kui te lubate, siis ... Aitäh teile.

(Aplaus)

Kirjalik avaldus (kodukorra artikkel 142)

Kinga Gál (PPE-DE), kirjalikult. – (HU) Härra juhataja, lugupeetud kolleegid!

Hinnates inimõiguste olukorda 2008. aastal, arvestades eriti Euroopa Liidu asjaomast poliitikat, on meil veel põhjust muretsemiseks.

Ma tahaksin siinkohal tuua esile eelkõige laste õigustega seotud olukorra, mis on ülemaailmne probleem. Laste õiguste järgimise tagamisel ei tohiks me keskenduda üksnes konkreetsetele rikkumistele, vaid me peame pöörama tähelepanu ka kaudsetele ohtudele, milleks on näiteks Interneti-kuritegevus ja vägivald meedias.

Meie inimõigustepoliitika peab põhinema tõdemusel, et inimõiguste rikkumised ei ole midagi sellist, mis tavaliselt leiavad aset mõnes teises, liiduvälises riigis. Kahjuks toimub ka Euroopa Liidu siseselt arvukalt intsidente.

Ma viitan siinkohal konkreetselt Budapestis 23. oktoobril 2006 aset leidnud sündmustele, mille puhul me olime tunnistajaks massilistele inimõiguste rikkumisele, kui politsei vägivaldses rahumeelsel mälestusmiitingul osalenud süütute inimeste kallal. Tõendeid selle kohta saab oma silmaga näha praegu Euroopa Parlamendi hoones oleval pildinäitusel.

Meil tuleb teha kõik endast olenev, et säärased juhtumid ei korduks, ning me peame mõistma, et ka Euroopa Liidus peame me iga päev võitlema põhiliste inimõiguste ja vabaduste, demokraatia, sõnavabaduse ja õigusriigi põhimõtete järgimise eest.

12. Euroopa Pagulasfond aastateks 2008–2013 (otsuse nr 573/2007/EÜ muutmine) – Varjupaigataotlejate vastuvõtu miinimumnõuded (uuesti sõnastamine) – Kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku poolt mõnes liikmesriigis esitatud rahvusvahelise kaitse taotlus (uuesti sõnastamine) – Sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteemi kehtestamine (uuesti sõnastamine) – Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomine (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu järgmistel teemadel:

- kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Bárbara Dührkop Dührkopi koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse aastateks 2008–2013 loodavat Euroopa Pagulasfondi käsitlevat otsust nr 573/2007/EÜ seoses teatavate ühenduse meetmete rahastamise lõpetamise ja kõnealuste meetmete rahastamise ülemmäära muutmise (KOM(2009)0067 – C6-0070/2009 – 2009/0026(COD)) (A6-0280/2009),

- kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Antonio Masip Hidalgo koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega sätestatakse varjupaigataotlejate vastuvõtu miinimumnõuded (uuesti sõnastamine) (KOM(2008)0815 – C6-0477/2008 – 2008/0244(COD)) (A6-0285/2009),

- kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Jeanine Hennis-Plasschaert'i koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (uuesti sõnastamine) (KOM(2008)0820 – C6-0474/2008 – 2008/0243(COD)) (A6-0284/2009),

- kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Nicolae Vlad Popa koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb sõrmejälgede võrdlemise EURODAC-süsteemi kehtestamist määruse (EÜ) nr [...] [..], millega sätestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud

rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest,] tõhusa kohaldamise eesmärgil (uuesti sõnastamine) (KOM(2008)0825 – C6-0475/2008 – 2008/0242(COD)) (A6-0283/2009), ja

- kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Jean Lamberti koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomise kohta (KOM(2009)0066 – C6-0071/2009 – 2009/0027(COD)) (A6-0279/2009).

Bárbara Dührkop Dührkop, raportöör. – (ES) Proua juhataja, mul on au alustada seda ühisarutelu viie väga olulise raporti üle, millega luuakse Euroopa ühine varjupaigapoliitika.

Minu raport käsitleb Euroopa Pagulasfondi muutmist, mille eesmärk on vahendite ümberjaotamine ja reguleeriva asutuse staatusega Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomine. Selle asutuse üks kohustusi seisneb liikmesriikide vahelise praktilise koostöö edendamises ja tõhustamises, et aidata kaasa Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamisele.

Kuna mõningaid ülesandeid, mida praegu täidetakse ja rahastatakse Euroopa Pagulasfondi kaudu, hakkab nüüd täitma tugiamet – selliste ülesannete hulka kuuluvad näiteks heade tavade edendamine, tõlke- ja tõlkimisteenused ning ühise statistika väljatöötamise ja kasutamise toetamine, et tagada vahendite läbipaistvus ja mõistlik haldamine, – tuleb teatav osa Euroopa Pagulasfondi vahenditest kanda üle tugiametile.

Kehtivate eeskirjadega on ette nähtud, et nende ülesannete täitmiseks eraldatakse 10% fondi vahenditest. Komisjon teeb ettepaneku vähendada seda protsenti 4%-le ja kanda vahendite ülejääk üle uuele ametile. Nii vähendatakse fondile aastateks 2008–2013 eraldatud rahaliste vahendite summat 628 miljonilt eurolt 614 miljonile eurole. Me oleme komisjoniga nõus, et need summad on piisavad fondi tegevuse esimese etapi rahastamiseks kuni aastani 2013, mil toimub läbivaatamine.

Kodanike õiguste, justiits- ja siseasjade komisjon on pidanud vajalikuks usaldada mulle kõnealuse ameti loomise otstarbekuse kinnitamise meeldiva ülesande. Kaks asjaomast parlamendikomisjoni – kodanike õiguste komisjon ja eelarvekomisjon – on kõnealuse ettepaneku ühehäälselt heaks kiitnud. Kuigi Euroopa Parlament, nagu me teame, ei vaata hea pilguga uute asutuste loomisele, tunneb ta eelarvepädeva institutsioonina eelkõige muret eraldatud – antud juhul liikmesriikide vahelise varjupaigaküsimustes praktilise koostöö tagamiseks – vahendite mõistliku haldamise pärast.

Me kõik teame, et varjupaigataotlejate vastuvõtmise määrad on liikmesriikide lõikes väga erinevad, mistõttu vastuvõtvatel liikmesriikidel tekib mitmesuguseid haldusraskusi. See kehtib eriti Euroopa Liidu lõunapiiridel asuvate riikide kohta, kes leiavad end teatud ajavahemike järel koormavast olukorrast, kus nende piiridele on ootamatult saabunud suurel hulgal inimesi, arvestades ka asjaolu, et kõigi nende inimeste seast tuleb teha kindlaks need, kes vajavad kaitset.

Toetuse pakkumine varjupaigataotlejate ümberasustamiseks ja sisemiseks vabatahtlikuks üleandmiseks on parim näide solidaarsusest, mida liikmesriigid peaksid ilmutama. See on ja peakski olema kõnealuse ameti loomine peamine eesmärk.

Proua juhataja, sellega lõpetan ma oma sõnavõtu käsitletaval teemal ja nagu teiegi, tahaksin ma pühendada paar minutit oma viimasest kõneajast hüvastijätule.

See on minu viimane kõne sel täiskogu istungjärgul. Nagu ka teie, proua juhataja, tahaksin ma tänada kõiki parlamendiliikmeid, kolleege minu fraktsioonist, kodanike õiguste komisjoni esimeest ja teisi selle komisjoni liikmeid meeldiva koostöö eest viimastel aastatel. Meil on olnud vaidlusi ja me ei ole alati olnud ühel nõul, kuid ma usun, et lõppude lõpuks oleme me alati Euroopa Parlamendi täiskogu istungitele esitanud hea töö.

Proua juhataja, kui ma 22 aastat tagasi siia esmakordselt tulín, oli meie ühenduseks 12 liikmesriigiga Euroopa Majandusühendus. Mul on hea meel, et minu lahkudes on meil 27 liikmesriigiga Euroopa Liit. Oli tõeline au töötada selles Euroopa integratsiooni masinaruumis. See on olnud ainulaadne, suurepärase kogemus. Proua juhataja, ma usun ka, et üks suurimaid õnnestumisi on olnud eesmärgi „ei iial enam“ saavutamine, mis oli Euroopa ühendamise peamine põhjus; minu arvates võime me end sel puhul õnnitleda.

Ma olen väga õnnelik, et sain võimaluse seda kõike kogeda; nüüd aga palun ma teilt mõistmist, sest ma pean sellelt arutelult lahkuma. Ma naasen Baskimaale, kus on aset leidmas ajaloolised sündmused: pärast 30 aastat ametis olnud Baski natsionalistlikku valitsust saab Baskimaa nüüd sotsialistist presidendi Patxi Lópezi ja ma tahaksin esindada oma erakonda, kui ta homme ametisse astub.

Täna teid väga ja – viimast korda – hüvasti!

(Aplaus)

Antonio Masip Hidalgo, raportöör. – (ES) Proua juhataja, kodanike õiguste, justiits- ja siseasjade komisjon on suure innukusega külastanud sisserändajate keskusi Euroopa eri osades – nagu teiegi, proua juhataja – ning täheldanud väga erinevaid tingimusi ja talumatuid olukordi, millega tuleb midagi ette võtta.

Kuid varjupaigataotlejad ei ole võrreldavad ebaseaduslike sisserändajatega. Varjupaigataotlejad põgenevad tagakiusamise eest; neid ei ahvatle majanduslikud tegurid, vaid neid sunnivad kodumaalt lahkuma vabadusevastased režiimid. Meie, hispaanlased, teame seda väga hästi, sest väga paljud meie vabariiklastest pagulased võeti vastu Mehhikos, Prantsusmaal ja teistes riikides.

Tagasisaatmise direktiivi arutamisel öeldi väga selgelt välja, et seda direktiivi ei hakata kohaldama tulevaste õigusaktide suhtes, mis käsitlevad varjupaigataotlejate vastuvõtmist; kolleegid Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioonist ütlesid sedasama. Minu arvates on äärmiselt oluline anda varjupaigataotlejate teavet neile arusaadavas keeles. Kui varjupaigataotlejale teabe andmisel piirduakse talle arusaadava keelega või keelega, mille puhul on põhjust eeldada, et varjupaigataotleja seda mõistab, siis tähendab see olemasolevate nõuete vähendamist ega oleks minu arvates vastuvõetav ei juriidilisest seisukohast ega inimõiguste tõlgendamise seisukohast. Õigus olla asjakohaselt informeeritud on põhiõigus, kuna see on aluseks kõigile teistele õigustele.

Ma olen uurinud materiaalselt abi käsitleva ettepaneku rahalist maksumust. Minu ettepaneku kohaselt peaks varjupaigataotlejatele antav abi tagama piisava elatustaseme, kindlustades varjupaigataotlejate toimetuleku ning füüsilise ja vaimse tervise kaitse. Nõuda vähem tähendaks solvata varjupaigataotlejate väärikust.

Minu ettepanekus täpsustatakse kinnipidamise teist alust (artikli 8 lõige 2 punkt b), seostades selle esialgse vestlusega vastavalt kinnipidamise suunistele, mille on kehtestanud ÜRO pagulaste ülemvolinik. Artikli 9 lõike 5 esimese lõigu suhtes teen ma ka ettepaneku õigusasutuste poolt kinnipidamise *ex officio* läbivaatamise kohta juhul, kui asjaolud on muutunud või kui saab teatavaks uus teave, kas varjupaigataotleja palvel või – nagu ma enne ütlesin – sellise palve puudumisel automaatselt.

Suuline muudatusettepanek 2 ja kompromissmuudatusettepanek 5, mis parlamendikomisjonis vastu võeti, käsitlevad varjupaigataotleja palvel tasuta õigusabi osutamist üksnes juhul, kui see on vajalik. Ma palun, et neid kahte ettepanekut hääletataks eraldi, et pöörduda tagasi õigusabi juurde, mis on lähemal tasuta õigusabile, mis minu arvates on õigem.

Lõpetuseks tahan öelda, et kui esialgseid ettepanekuid sisserändajate sotsiaaltoetuste kohta vähendatakse, mida parlamendikomisjonis toimunud hääletusel pooldasid teised fraktsioonid, siis hoolimata praegusest kriisist tuleks minu arvates tagada tõhus juurdepääs tööturule. Nii tagatakse varjupaigataotlejate iseseisvus ja nende lõimumine vastuvõetvasse ühiskonda ning vähendatakse nendega seotud sotsiaalkulutusi. Lisaks

tahaksin ma südamest tänada härra Barrot'd ja komisjoni kõigi jõupingutuste eest, mida selle direktiiviga töötades on tehtud.

ISTUNGI JUHATAJA: Edward McMillan-Scott

asepresident

Jeanine Hennis-Plasschaert, *raportöör*. – (NL) Härra juhataja, lubage mul kõigepealt teha mõned üldised märkused. Ma olen viimastel aastatel Euroopa Demokraatide ja Liberaalide liidu fraktsiooni esindajana olnud tihedalt seotud Euroopa varjupaiga- ja sisserändepoliitika väljatöötamisega. Olen kindel, et peaaegu kõik mõistavad selle poliitika kasulikkust ja vajalikkust. Vajab ju sisepiirideta Euroopa ühtset lähenemisviisi sellele valdkonnale. Samas tahaksin ma märkida, et standardid, milles me oleme kokku leppinud, ja tulemused, mida me seni oleme saavutanud, erinevad suuresti Tampere programmis, Haagi programmis ning hiljutisemas Prantsuse sisserände- ja varjupaigapaktis paika pandud eesmärkidest.

Probleem on selles, et iga kord, kui nõukogu peab võtma vastu mõne konkreetse otsuse, tundub suurim ühishnimetaja äkki muutuvat väikseimaks ja nii jääb soovitud ühtlustamise mõju saavutamata. Peale selle on paljud liikmesriigid jätnud õigusaktide ülevõtmisel liikmesriikide õigusesse saavutatud kokkulepped korrektselt täitmata, seda nii tähtaegade kui üksikasjade puhul.

See kõik on viinud tohutute erinevusteni liikmesriikide vahel. See ei tekita mitte üksnes segadust, vaid on pealegi kasulik neile, kes süsteemi kuritarvitavad. Tundub, et nõukogu on kas täielikult või osaliselt teadmatutes sellest, et kvaliteedi parandamine ning suurema ühtsuse ja solidaarsuse tagamine ei ole mitte ainult varjupaigataotlejate huvides, vaid ka liikmesriikide endi huvides.

Oma raporti kohta tahaksin ma öelda järgmist: ka olemasolev Dublini määrus on nõukogus saavutatud hapra poliitilise kompromissi tulemus. Selle tulemusena on meil tekst, mis sisaldab liiga palju mitmetähenduslikke lõike ja mis on lünklik. Ma toetan kogu südamest komisjoni püüdlust luua ühtne ja tõhus Dublini süsteem.

Minu arvates on artikkel 31 kavandatud uuestisõnastatud tekstis kõige olulisem poliitiline element. Nagu ma äsja viitasin, näen ma nõukogu ühtsuse ja solidaarsuse puudumises suurimat takistust ühise varjupaiga- ja sisserändepoliitika saavutamisele. Juba selle asjaolu tõttu mõistan ma väga hästi komisjoni ettepaneku artikli 31 sätteid.

Samas on selge, et Dublini süsteemi ei töötatud välja ega kavandatud koormuse jagamise vahendina. Teine ilmselge asjaolu on see, et Dublini süsteem ei tekkinud reaktsioonina varjupaigataotlejate erakorralisele survele või ülemäärasele koormusele, mis langeb teatud liikmesriikidele. Seetõttu kardan ma, et vaatamata headele kavatsustele ei tekita komisjoni ettepanek suuremat ühtsust ja solidaarsust liikmesriikide vahel.

Lubage mul ka märkida, et see ettepanek ei aita või aitab üksnes ebapiisavalt neid liikmesriike, millele langeb ülemäärane koormus tulenevalt nende demograafilisest olukorrast või geograafilisest asukohast. See tähendab, et solidaarsuse küsimust tuleb käsitleda laiemas kontekstis.

Viimastel aastatel on saanud täiesti selgeks, et liikmesriigid vajavad piitsa ja prääniku meetodit. Minu arvates tähendab see ka seda, et meil on viimane aeg teha läbimurre, sest liikmesriikide vaheline solidaarsus tuleb saavutada nii või teisiti.

Ma tean, et mõned liikmesriigid on kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis vastu võetud ettepanekutele pehmelt öeldes üsna negatiivselt reageerinud. Ma olen teadlik ka sellest, et lähen siin libedale teele, arvestades komisjoni algatusõigust. Kuid rääkigem asjadest nii, nagu nad on; mina olen ausalt öeldes tüdinenud lihtsalt ilusate sõnade kuulamisest sel teemal.

Olen kindel, et ka järgmise eesistujariigi Rootsi Stockholmi programm sisaldab tõenäoliselt väga kaunilt sõnastatud sätteid, kuid – kui te lubate mul nii öelda – lugupeetud nõukogu eesistuja, mina soovitaksin neist mitte väljagi teha, sest praktikas keeravad liikmesriigid sellele niikuinii peagi selja.

Nicolae Vlad Popa, *raportöör*. – (RO) Ühenduse IT-süsteem EURODAC võeti kasutusele 2003. aasta jaanuaris ning see on mõeldud varjupaigataotlejate ja teatavate kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute sõrmejälgede võrdlemiseks. See süsteem tagab Dublini määruse korrektse, täpse ja kiire kohaldamise; nimetatud määruse eesmärk on kehtestada tulemuslik ja toimiv mehhanism Euroopa Liidu liikmesriikides esitatud varjupaigataotlustega seotud kohustuste määramiseks.

EURODAC on elektrooniline andmebaas, mis sisaldab kõigi nende rahvusvahelise kaitse taotlejate sõrmejälgede andmeid, kes on vähemalt 14-aastased. Raporti eesmärk on muuta selle süsteemi toimimine tõhusamaks ja lahendada probleemid, mis on süsteemi esimeste toimimisaastate järel läbi viidud hindamise tulemusena tuvastatud. Me oleme pakkunud välja mitmeid tõhusaid praktilisi lahendusi probleemidele sõrmejälgede andmete kogumise ja edastamise kohta liikmesriikide poolt.

Esimene etapp hõlmab sõrmejälgede võtmist 48 tunni jooksul pärast varjupaigataotluse esitamist ning teises etapis saavad liikmesriigid sel viisil saadud andmed 24 tunni jooksul EURODACi kesksüsteemi. Raport sisaldab sätteid, mis lubavad seda 48-tunnist tähtaega pikendada järgmistel erandjuhtudel: kui tõsiste nakkushaiguste tõttu on vaja kehtestada karantiin; kui sõrmejäljed on hävinud; ning hästi põhjendatud ja tõestatud vääramatu jõu juhtudel nii kauaks, kuni pikendamist põhjustanud olukord püsib.

Raportis toetatakse mõtet luua võimalikult kiiresti detsentraliseeritud EURODACi, VISi ja SIS II korraldusamet, et tagada nende süsteemide võimalikult tõhus toimimine. Korraldusamet töötab välja ühiste nõuete kogumi, mida peavad täitma kõik need, kellele on antud luba juurdepääsuks EURODACi vahendite ja teabele. Lisaks on tehtud ettepanek sätete kohta, mille eesmärk on keelata EURODACi süsteemi sisestatud andmete edastamine volitamata kolmandate riikide ametiasutustele, eriti kaitse taotlejate päritoluriigi ametiasutustele, et kaitsta varjupaigataotlejate pereliikmeid võimalike tõsiste tagajärgede eest.

Raporti koostamisel panime me paika mõningad normid, mis tagavad selle süsteemi võimalikult tõhusa ja tulemusliku toimimise, ent samal ajal ka isikuandmete ja põhiliste inimõiguste kaitse.

Lõpetuseks tahaksin tänada variraportööre, kellega meil oli suurepärase koostöö, ning kolleegide kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonist, kes selle raporti suure hääleteenamusega vastu võtsid. Ma pean tänama ka muudatusettepanekute autoreid. Tahaksin ära märkida, et meil oli erakordselt hea koostöö nõukogu ja komisjoni esindajatega, keda ma samuti tänan.

Jean Lambert, *raportöör*. – Härra juhataja, me kuulasime äsja proua Dührkop Dührkopit, kes rääkis Euroopa Pagulasfondist ja selles tehtavatest muudatustest, et toetada Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomist, ja mina olen koostanud raporti määruse kohta, mis käsitleb just seda ettepanekut ehk Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomist.

Idee järgi on tegemist ametiga, mille eesmärk on toetada liikmesriike varjupaigataotluste kohta tehtavate otsuste kvaliteedi parandamisel (me teame, et mõnedel liikmesriikidel on raske leppida kvaliteedi parandamise mõistega); lisaks on selle ameti eesmärk aidata kaasa ühtsuse arendamisele liikmesriikide vahel ning toetada neid riike, mis langevad aeg-ajalt erilise surve alla kas jätkuvate eri rühmadest koosnevate rändevoogude tõttu, mis neisse riikidesse saabuvad, või siis muudel põhjustel.

Me kuulsime juba probleemidest, mille põhjuseks on vähene liikmesriikide vaheline ühtsus varjupaigataotluste kohta otsuste tegemisel; kindlasti võib osaliselt selle asjaoluga seostada raskused, mida Dublini süsteemi rakendamisel esineb.

Meie tahame, et olukord paraneks, ja osaliselt aitaks olukorra paranemisele kaasa koolitus. Meie ettepanek on, et koolituse pakkumisel tuleks vähemalt lähtepunktina arvesse võtta ÜRO pagulaste ülemvoliniku suuniseid ja et liikmesriikidel peaks olema võimalik tugineda kogemustele; lisaks peaks tugiametil olema võimalik pakkuda liikmesriikidele ühiskoolitust või vastavalt vajadusele isegi erikoolitust, tuginedes liikmesriikide endi ekspertteadmistele, aga ka ÜRO pagulaste ülemvoliniku ja asjaomaste valitsusväliste organisatsioonide ekspertteadmistele.

Me arvasime ühel ajahetkel, et oleme kokkuleppele jõudnud esimese lugemisega, kuid aeg ja meie soov panna Euroopa ühise varjupaigasüsteemi suhtes paika meetmete pakett, näitavad, et nii kaugele me veel jõudnud ei ole. Kuid meil on olnud sel teemal sisukad arutelud variraportööridega ja ka nõukoguga ning see selgitab mõningaid praeguseks hetkeks esitatud muudatusettepanekuid; mõned neist on tehnilise iseloomuga ja hõlmavad asju, mis määrusesse tavapärastel tuleb sisse kirjutada ja mida esialgses ettepanekus ei olnud.

Euroopa Parlamendi jaoks on ÜRO pagulaste ülemvoliniku roll Varjupaigaküsimuste Tugiameti puhul äärmiselt oluline. Me tahame ka, et valitsusvälised organisatsioonid oleksid selle ametiga tihedalt seotud nõuandva kogu kaudu ning koolituse pakkumise või saamise kaudu, kui nad moodustavad osa liikmesriigi varjupaigasüsteemist.

Samas on Euroopa Parlamendi rollis veidi raskem nõukoguga kokkuleppele jõuda. Meie tahaksime, et Euroopa Parlament kaasataks üsna tihedalt direktori ametissenimetamise, võttes siinkohal eeskujuks näiteks Põhiõiguste Ameti. Nagu Jeanine märkis oma sõnavõtus Dublini süsteemi kohta, vajab lahendamist ka

küsimus, kui palju me saame tegelikult oodata liikmesriikidelt koostööd, võttes eelduseks, et see ei ole mitte vabatahtlik, vaid kohustuslik. Nii et need on praegu kindlasti kaks olulist küsimust.

Meil on hea meel, et nõukogu on andnud mõista, et ta võib nõustuda meie muudatusettepanekutega koolituse ja väliste ekspertteadmiste kasutamise kohta, näiteks tõlkimise puhul, kui see peaks vajalikuks osutuma.

Nii et meie arvates liigume me edasi, kuid võib-olla siis, kui me saame komisjonilt teada, kuidas suurendada koostööd liikmesriikide vahel, saab selgemaks, kui kaugemale me selle ettepanekuga jõuame.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, nende õigusaktide ettepanekutega, mille kohta te oma otsust hakkate tegema, peetakse silmas tõeliselt ühise varjupaigasüsteemi loomist, mis pakuks suuremat kaitset ning oleks tõhusam ja solidaarsem.

Ma tänan südamest kõiki viit raportööri nende tähelepanuväärse ja suurepärase töö eest. See on esimene kord, mil Euroopa Parlament teeb varjupaigaküsimustes oma otsuse kaasseadusandjana. Tuleb öelda, et alguse on saanud viljakas töösuhe. Mul on hea meel näha, et Euroopa Parlament toetab suures osas komisjoni ettepanekute eesmärke. See toetus on väga oluline selleks, et kõrvaldada teatavad puudused esimese etapi õigusaktides. Need õigusaktid võeti omal ajal vastu pärast seda, kui Euroopa Parlamendiga oli üksnes nõu peetud.

Tahaksin siiski kommenteerida mõningaid kavandatud muudatusettepanekuid, mis annavad veidi põhjust muretsemiseks ja väärivad erilist tähelepanu. Kõigepealt pöördun ma härra Popa poole. Mis puutub EUODACi, siis üldjoontes ma nõustun tema ettepanekutega. Nüüd aga lubage mul pöörduda härra Masip Hidalgo poole ja rääkida vastuvõtutingimustest. Ma nõustun muudatusettepanekuga tundlikus küsimuses, mis käsitleb varjupaigataotlejatele pakutava materiaalse toetuse ja oma riigi kodanikele tagatud minimaalse sotsiaalabi samaväärsust.

Komisjoni arvates tuleks aga panna paika mingi võrdlusnäitaja. See näitaja ei kohusta liikmesriike andma varjupaigataotlejatele sotsiaalabi, kuid võimaldab kehtestada selged reeglid, et tagada varjupaigataotlejatele nende väarikus ning aidata komisjonil jälgida ühtsete standardite kohaldamist kõigis liikmesriikides.

Sama kehtib ka põhimõtte kohta, mille kohaselt tuleb erivajadustega inimestele tagada juurdepääs tervishoiuteenustele samadel tingimustel oma riigi kodanikega. Ka selle muudatusettepanekuga võin ma nõustuda, kuid ma sooviksin, et säiliks võrdlusnäitaja, sest komisjoni ettepaneku eesmärk on kõrvaldada praegused puudused seoses kaitsetus olukorras olevate inimeste juurdepääsuga tervishoiuteenustele. See on vastuvõtutingimuste kohta kõik. Tänan härra Masip Hidalgot veel kord suurepärase ettekande eest.

Nüüd räägiksin ma Dublini määrusest. Ma tänan ka proua Hennis-Plasschaert'i väga hea ettekande eest raporti kohta, mis käsitleb Dublini määruse läbivaatamist. Tahaksin rõhutada üht küsimust, mis on minu jaoks väga oluline, nimelt perekonna taasühinemise ja saatjata alaealiste probleemi. Dublini süsteemile on tihti ette heidetud negatiivset mõju, mida see võib avaldada varjupaigataotlejatele, eriti perede või kaitsetus olukorras olevate inimeste puhul.

Oma ettepanekuga soovis komisjon tagada, et pered jääksid tegelikkuses kokku ja et alaealisi antaks üle üksnes perede taasühendamise eesmärgil. Muudatusettepanekud, mis lahknevad sellest eesmärgist, ei saa meie toetust. Tahaksin rõhutada ka solidaarsust, mis on mõningate Dublini määrusega seoses esitatud muudatusettepanekute teemaks.

Kõigepealt tänan ma raportööri, proua Hennis-Plasschaert'i, aga ka kogu Euroopa Parlamenti varjupaigataotlejate üleandmise peatamise võimaluse väljapakumise eest juhul, kui liikmesriigil on tekkinud raskusi. Siiski on Dublini määruse raames raske kaugemale minna, kuna see määrus, proua Hennis-Plasschaert, ei saa iseenesest olla vahend varjupaigataotlejate jaotamiseks liikmesriikide vahel. Ma kuulsin teie nõudmist solidaarsuse kohta ja komisjon võib nõustuda määruse preambulit käsitleva muudatusettepanekuga, et edastada poliitiline sõnum paremate, ametlike solidaarsusmehhanismide loomise kohta.

Tegelikult olen ma otsustanud tulevikus teha ettepaneku konkreetsete vahendite kohta, mis suurendaksid solidaarsust Euroopa Liidu tasandil ja leevendaksid survet mõnede liikmesriikide varjupaigasüsteemidele. Me peame saavutama rahvusvahelise kaitse saajate õiglasema jaotuse liikmesriikide vahel. Euroopa Liit on juba võimaldanud Euroopa Pagulasfondil toetada katseprojekte selles valdkonnas. Ka tugiamet, kui see juba toimib, saab anda ekspertide kaudu toetust neile liikmesriikidele, kes seda taotlevad. Kuid te olete õigesti osutanud probleemile, milleks on vajadus saavutada suurem solidaarsus ja ühtsus eri liikmesriikide vahel.

Nüüd tugiametist. Ma tänan proua Dührkop Dührkopi ja proua Lambertit teie tähelepanuväärse, kiire ja tõhusa töö eest: komisjon esitas ju oma ettepanekud alles 18. veebruaril. Antud juhul vajan ma tõesti Euroopa Parlamendi toetust, et see amet saaks kiiresti tööle hakata, ja mul on väga hea meel, et ettepanek Euroopa Pagulasfondi muutmise kohta on heakskiitmist leidnud.

Mõned tugiametiga seotud aspektid vajavad kommenteerimist. Ilmselgelt tunneb Euroopa Parlament eelkõige muret solidaarsuse pärast ja see on ka minu jaoks väga tähtis küsimus. Ma osutan siinkohal muudatusettepaneku projektile, milles nõutakse seda, et tugiamet toetaks rahvusvahelise kaitse saajate jagamise kohustusliku mehhanismi rakendamist. Komisjoni ettepanek peegeldab sisserände- ja varjupaigapakti teksti, millega nähakse ette vabatahtlik süsteem.

Kuid – nagu ma ütlesin äsja oma eelmises vastuses – komisjon töötab paremini kooskõlastatud mehhanismi loomise nimel, ent lahenduse leidmine ei ole lihtne. Küll aga toetab tugiamet seni sisemise ümberjaotamise mehhanisme, millistena need ka määratletud poleks. Tugiameti loomist käsitlev määrus ei ole õige dokument, milles sätestada nende mehhanismide aluspõhimõtted, kuid komisjon nõustub preambulit käsitleva muudatusettepanekuga, nagu ka Dublini määruse puhul.

Lisaks on komisjon seisukohal, et tugiameti volitused ei peaks piirduma ümberpaigutamise ja piirkondliku kaitse programmidega. Muudatusettepanekuid, mis piiravad tugiameti volitusi, tuleks vältida. On esitatud muudatusettepanekuid, mille eesmärk on radikaalselt muuta tulevase ameti direktori ametisemääramise korda. Ettevaatust! See kord, mida neis muudatusettepanekutes soovitatakse, võib oluliselt edasi lükata direktori ametisemääramist. Meil on tõepoolest vaja, et see amet kiiresti ja tõhusalt tööle hakkaks. Süsteem, mille komisjon välja pakub, on horisontaalne süsteem, mida praegu kasutatakse 20 esimese samba alla kuuluva reguleeriva asutuse puhul. Meie arvates oleks ühtlustatud süsteemist kõrvalekaldumine kahetsusväärne, kui asutuste institutsioonidevahelises töörihmas toimub horisontaalne arutelu, milles osaleb ka Euroopa Parlament.

Ma hakkam lõpetama. Olen juba kulutanud üsna palju aega, kuid Euroopa Parlamendi töö on selline, et ma tahaksin anda üksikasjaliku vastuse. Mõned on kritiseerinud Dublini määrust ja vastuvõtutingimusi käsitlevaid ettepanekuid selle eest, et need on liiga helled. Mõned ütlevad: „Jah, kuid varjupaika pakkuvast Euroopast saab põhjendamatute varjupaigataotluste magnet.“ Teised on aga viidanud lähimuspõhimõttele. Mina ausalt öeldes ei ole selle kriitikaga nõus. Ainult Euroopa varjupaigapoliitika tõeline ühtlustamine õiglust ja tõhusust edendavate selgete standardite alusel võimaldab Euroopal realiseerida oma soov kaitsta neid, kes seda kaitset tõepoolest vajavad, vältides samas kuritarvitusi, mida võimaldavad mitmetähenduslikud ja ebaühtlaselt rakendatavad standardid. Kogemused on näidanud, et kui liikmesriigid tegelevad varjupaigataotlustega objektiivselt ja professionaalselt, siis ei teki mingit magneti-efekti – kaugel sellest. Minu arvates ei ole menetluste kuritarvitamise vastu võitlemise ja kaitse suurendamise vahel mingit vastuolu.

Lõpetuseks tahaksin tänada Euroopa Parlamenti selles tundliku varjupaigatemaatikas kaasseadusandjana osalemise eest. Ütlen väga lihtsalt, kuid ausalt ka nõukogu esindaja ees välja, et me tõesti vajame Euroopa Parlamenti selle varjupaigapoliitika omaksvõtmise kindlustamiseks. See poliitika on kooskõlas meie Euroopa väärtustega, mis võivad mõnikord tõepoolest kutsuda esile hirmu ja kriitikat, kuid mis moodustavad osa meie mandri humanistlikust vaimust ja traditsioonist.

Härra juhataja, seetõttu olen ma väga tänulik kõikidele parlamendiliikmetele ja eriti viiele raportöörile nende suurepärase töö eest.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Härra juhataja, see uus etapp meie töös, mille eesmärk on luua ühine Euroopa varjupaigasüsteem, nõuab suuri jõupingutusi nii Euroopa Parlamendilt kui ka nõukogult.

Nõukogu toetab täielikult vajadust saavutada varjupaigaküsimuste valdkonnas edasine ühtlustamine. Võttes vastu Euroopa sisserände- ja varjupaigapakti, väljendas Euroopa Ülemkogu rahulolu varjupaigaküsimuste valdkonnas seni tehtud edusammude üle, kuid tunnistas ka, et kaitse pakkumisel ja kaitse vormide suhtes on liikmesriikide endiselt märkimisväärsed erinevused.

Kinnitades uuesti, et kaitse ja pagulasseisundi võimaldamine on iga liikmesriigi kohustus, märkis Euroopa Ülemkogu ka, et on saanud aeg teha uusi algatusi, et viia lõpule Haagi programmis ette nähtud ühise Euroopa varjupaigasüsteemi loomine ja seeläbi pakkuda suuremat kaitset, mille kohta tegi ettepaneku komisjon oma varjupaigapoliitika kavas.

Seetõttu on nõukogul hea meel nelja olulise õigusakti ettepaneku üle, mille komisjon sel eesmärgil esitas eelmise aasta detsembri ja 2009. aasta veebruari vahelisel ajal ning mis on meie tänase arutelu keskmes.

Eelmise aasta detsembris esitatud ettepanekud käsitlevad rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmise tingimusi, miinimetatud Dublini määrust ja EURODACi ning käesoleva aasta veebruaris esitatud ettepanek käsitleb Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomist.

Need ettepanekud on nende esitamisele järgnenud lühikese ajavahemiku jooksul juba olnud intensiivsete arutelude teemaks nõukogu organites. Nende ettepanekute olemuse ja neis käsitletavate küsimuste keerukuse tõttu ei ole läbivaatamine nõukogu kõigil tasanditel veel lõpule jõudnud.

Seetõttu ei saa ma esitada nõukogu lõplikku seisukohta muudatsettepanekute suhtes, mille Euroopa Parlament raportite projektides on esitanud. Ma saan öelda vaid seda, et nõukogu uurib hoolikalt kõiki Euroopa Parlamendi raporti elemente, et teha edusamme nende oluliste meetmete suhtes võimalikult lühikese aja jooksul.

Tahaksin eelkõige loota, et meil õnnestub kiiresti edasi liikuda kahe väiksema ulatusega ettepanekuga. Ma pean silmas ettepanekuid, mis käsitlevad Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomist ning EURODACi määruse muutmist. Tegemist on ka ettepanekutega, mille puhul on arutelud nõukogu organites kõige kaugemale jõudnud ja mille kohta on juba praegu võimalik öelda, et nõukogu ja Euroopa Parlamendi seisukohtade vahel valitseb märkimisväärne kooskõla.

Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomine hõlbustab teabe, analüüside ja kogemuste vahetamist liikmesriikide vahel ning aitab edasi arendada praktilist koostööd varjupaigataoluste läbivaatamise eest vastutavate asutuste vahel. Amet kasutab ka päritoluriikide teavet, et viia eri riikide tavad, menetlused ja seega ka otsused üksteisega kooskõlla. Nii nõukogu kui ka Euroopa Parlament pooldavad sellise ameti loomist. Eesistujariik leiab, et Euroopa Parlament ja nõukogu võiksid kummalegi institutsioonile vastuvõetaval alusel selle ettepaneku suhtes kiire kokkuleppe sõlmida. Nagu austatud parlamendiliikmed teavad, on sellele ettepanekule lisatud ettepanek Euroopa Pagulasfondi muutmise kohta. Kuna selle ettepaneku eesmärk on tagada tugiameti rahastamine, tuleks mõlemad õigusaktid samaaegselt vastu võtta.

Nõukogu loodab ka, et kiire kokkulepe võiks olla võimalik ka EURODACi määruse puhul, kuna komisjon on teinud ettepaneku vaid mõnede tehniliste paranduste suhtes ja need peaksid aitama kaasa süsteemi paremale toimimisele.

Arutelud, mis on seni nõukogus toimunud seoses kahe ülejäänud ettepanekuga – vastuvõtutingimuste direktiivi ja miinimetatud Dublini määruse muutmise ettepanekuga –, näitavad, et neis ettepanekutes tõstatatud küsimused on kahtlemata keerukamad ja raskemad.

Nagu austatud parlamendiliikmed teavad, on vastuvõtutingimuste direktiiviga seotud komisjoni ettepanekute eesmärk muuta olemasolevat direktiivi, et kõrvaldada puudused, mille komisjon on viimastel aastatel kindlaks teinud. Komisjon on arvamusel, et liikmesriikidele kehtiva direktiiviga antav tegevusvabadus on liiga suur ja et see on õnnestanud eesmärki tagada varjupaigataotlejatele piisavad vastuvõtutingimused kõikides liikmesriikides. Seetõttu on komisjon esitanud ettepanekuid mitmete muudatuste kohta, milles käsitletakse selliseid küsimusi nagu varjupaigataotlejate juurdepääs tööturule, paremad materiaalsed vastuvõtutingimused, kaitsetus olukorras olevate inimeste vajaduste parem rahuldamine ja kinnipidamise kasutamise võimalus.

Dublini määruse ehk määruse, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab varjupaigataoluse läbivaatamise eest, eesmärk on vältida varjupaigamenetluse kuritarvitamist, mis seisneb selles, et sama isiku esitab eri liikmesriikides korduvaid taotlusi. Komisjon teeb nüüd ettepaneku mitmete muudatuste kohta, mille eesmärk on suurendada praeguse süsteemi tõhusust ning tagada varjupaigataotlejatele suurem kaitse. Ettepanek sisaldab ka mehhanismi, millega peatatakse varjupaigataotlejate üleandmine juhul, kui liikmesriik on silmitsi eriti suure survega oma varjupaigasüsteemile, mis ei võimalda tal pakkuda varjupaigataotlejatele piisavat kaitset ja piisavaid vastuvõtutingimusi.

Nõukogus on käimas vastuvõtutingimusi ja Dublini määrust käsitlevate komisjoni ettepanekute üksikasjalik uurimine. Nõukogu peab veel määratlema oma seisukohta mitmete küsimuste suhtes, mida neis kahes ettepanekus käsitletakse, ja teatud võtmeküsimustes on arutelud veel pooleli. Need küsimused hõlmavad vastuvõtutingimuste direktiivi puhul juurdepääsu tööturule ja kinnipidamist ning Dublini määruse puhul küsimust, kuidas kõige paremini reageerida erilise survega silmitsi olevate liikmesriikide vajadustele. Eesistujariigile on juba praegu selge, et nõukogu tasandil on vaja teha veel tööd, saavutamaks kõnealuste ettepanekute suhtes liikmesriikide vahel vajalik üksmeel; see omakorda võimaldaks nõukogul asuda aruteludesse Euroopa Parlamendiga, et jõuda kokkuleppele meie kahe institutsiooni vahel. See on muidugi meie eesmärk ning Euroopa Parlament võib olla kindel, et nõukogu võtab täiel määral arvesse võtta Euroopa Parlamendi seisukohti, mis kajastuvad asjaomastes raportite projektides esitatud muudatsettepanekutes.

Nii nõukogu kui ka Euroopa Parlament soovivad luua ühise Euroopa varjupaigasüsteemi, mis pakub kõrgetasemelist kaitset ja toimib tõhusalt. Seega tuleb meil täita tähtis ülesanne ja leida sobivad lahendused, mis võimaldavad meil selle eesmärgi saavutada. Olen kindel, et nii nõukogul ja Euroopa Parlamendil on tahe liikuda selle eesmärgi suunas ja seetõttu asub nõukogu nüüd üksikasjalikult uurima Euroopa Parlamendi ettepanekuid kõigi nelja õigusakti kohta.

Simon Busuttil, *eelarvekomisjoni arvamuse koostaja*. – (MT) Nagu kolleeg Jeanine Hennis-Plasschaert õigesti ütles, ja ma tahan teda siinkohal tunnustada, on see pakett üles ehitatud solidaarsuspõhimõttele. Solidaarsus peab jõudma nendeni, kes vajavad kaitset, ent esmakordselt räägitakse ka solidaarsusest riikidega, millele langeb ebaproportsionaalselt suur koormus. See solidaarsus on kokkuleppe alusel toodud sisse komisjoni ettepanekus peatada Dublini määruse täitmine nende riikide puhul, mis kannavad ebaproportsionaalselt suurt koormat. Sama solidaarsus sisaldub ka lahutamatu ka Euroopa Parlamendi ettepanekus võtta kasutusele koormuse jagamise mehhanism, mis ei ole enam vabatahtlik, vaid kõikidele õiguslikult siduv.

Kuid solidaarsuse nimel tehtavaid jõupingutusi õnnestab välismaailmas toimuv ja inimesed ei saa aru, kuidas me saame siin pidevalt rääkida solidaarsusest, kui mujal püüab igaüks oma kohustusi teiste kaela lükata. Just praegu, kui me kõike seda siin Euroopa Parlamendis arutame, on Malta ja Itaalia vahel aset leidmas tõsine vahejuhtum, mis on viimaste päevade jooksul kolmas omataoline.

Kaks Lampedusa suunas liikunud paati 1 30 sisserändajaga pardal asuvad praegu Lampedusa ranniku lähedal, kuid Itaalia keeldub neid päästma minemast. Rahvusvahelise õiguse järgi tuleb need isikud toimetada lähimasse sadamasse ja – nagu asepresident Barrot ütles esimese taolise juhtumi toimumise ajal – lähim sissesõidusadam on antud juhul Lampedusal. Härra juhataja, Itaalia käitumine – või pigem Itaalia ministri Maroni käitumine – on rahvusvahelise õiguse seisukohalt lubamatu, Malta suhtes ülemuslik ja kõikide asjaga seotud sisserändajate suhtes ebainimlik. Selline tegevus ei tee Itaaliale au ja see olukord, härra juhataja, on ka tõsine, sest sellega edastatakse ohtlik sõnum: sisserändajaid ei peaks päästma, sest kui sa seda teed, siis pead nendega ka edaspidi ise tegelema. See on äärmiselt ohtlik sõnum.

Seetõttu pöördun ma nüüd komisjoni asepresidendi Jacques Barrot' poole, et paluda tal selle olukorra lahendamiseks viivitamatult sekkuda. Ma paluksin tal ka nõuda, et Itaalia täidaks oma rahvusvahelisi kohustusi, ja teha kõikidele Euroopa Liidu liikmesriikidele selgeks, et tegemist ei ole lihtsalt Malta ja Itaalia vahelise probleemiga, vaid selle küsimuse eest vastutavad kõik ja me kõik peame sellega tegelema. Härra juhataja, kui me ei ilmuta solidaarsust praktikas, siis õnnestame me omavahelist usaldust ja kaotame ka kõigi Euroopa kodanike usalduse. Kui me tõesti usume solidaarsusesse, siis me ei saa lubada, et domineerima jääb riiklik egoism. Kõik peavad täitma oma kohustusi. Aitäh teile.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (ES) Härra juhataja, ma tahaksin tunnustada raportööri, proua Hennis-Plasschaert'i tema valmisoleku eest alustada dialoogi ja läbirääkimisi selle raporti üle.

Ma meenutaksin teile, et varjupaiga pakkumine on õnnelikuma saatusega riikide moraalne kohustus. Me ei tohi unustada, et hoolimata praegusest tõsisest majanduslikust olukorrast on solidaarsus tähtis põhimõte, millest tuleb lähtuda meie varjupaiga- ja sisserändepoliitikas; solidaarsus nendega, kes mõjuval põhjusel paluvad meilt kaitset, ja solidaarsus nende liikmesriikidega, mis oma geograafiliste tingimuste ja suuruse tõttu on silmitsi suurima rändesurvega.

Selles valdkonnas on „varjupaigapakett” vahend, mis on nii vajalik kui ka kriitiliselt tähtis Euroopa Liidu sisserändepoliitika edasise arengu seisukohalt. Tahaksin siiski rõhutada, et niivõrd olulised meetmed nagu need, mida me täna käsitleme, vajavad rohkem aega järelemõtlemiseks ja kaalumiseks; see kitsas manööverdamisruum, mis tuleneb kehtestatud tähtaegadest, on täiesti ebarahuldav.

Ettepanek sisaldab mitmeid aspekte, mis on kindlasti lähitulevikus vaja üle vaadata. Ma pean silmas varjupaigataotlejate olukorda; juhtumeid, mil neid võib kinni pidada; fundamentaalset erinevust mõistete „vahi all hoidmine” ja „kinnipidamine” vahel; ruume, milles neid võib kinni pidada; üleandmise erandite sõnastamist; erandeid üldpõhimõttest, mis sätestab, milline riik vastutab taotluste käsitlemise eest; tuumikperekonna konkreetseid kriteeriume; ja abi, mida tuleks anda liikmesriikidele, kes peavad tegelema suurema hulga varjupaigataotlustega.

Vaatamata nendele küsimustele ja pidades silmas seda, kui kiiresti me oleme töötanud, võime öelda, et üldiselt on vastu võetud raport hästi tasakaalustatud. See on tasakaalustatud pakett, mis kajastab minu fraktsiooni enamiku liikmete mõtteid, eelkõige ettepanekuid, mille eesmärk on tagada rahvusvahelist kaitset vajavate inimeste õigused ja toetada neid liikmesriike, kellele esitatakse suuremal hulgal rahvusvahelise kaitse taotlusi.

Lõpetuseks tahaksin teile meenutada, et õigus tõhusale õiguskaitsele on põhiõigus, mis on sätestatud Euroopa riikide põhiseadustes ja eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47. Seega peaks kohtusüsteem olema rahvusvahelist kaitset vajavate inimeste õiguste suurim garant; selle eesmärgi saavutamiseks on vaja tagada, et need taotlejad, kes seda võivad vajada, saavad õigusabi.

Härra juhataja, lõpetuseks rõhutan ma, et me vajame Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametit ja seda abi, mida saab anda Euroopa Pagulasfondi kaudu.

Roselyne Lefrançois, *fraktsiooni PSE nimel.* – (FR) Härra juhataja, Dublini määruse uuestisõnastamist käsitleva raporti variraportöörina tahaksin ma komisjoni tänada meie esitatud teksti kõrge kvaliteedi eest. Komisjoni ettepanekuga parandatakse tõepoolest oluliselt Dublini süsteemi, eelkõige rahvusvahelist kaitset vajavate inimeste põhiõiguste austamise seisukohalt.

Suurimateks edusammudeks on perekonna ühtsuse põhimõtte tugevdamine; suurem tähelepanu alaealistele ja lapse parimate huvide põhimõtte; rahvusvahelist kaitset vajavatele inimestele parema teabe ja vaidlustamise võimaluste tagamine; kinnipidamise rakendamise range piiramine; ning võimalus ajutiselt peatada üleandmised liikmesriikidele, kelle vastuvõtuasutustele on langenud eriline koormus või kelle vastuvõtuasutused ei taga piisavat kaitset.

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komitee hääletusel õnnestus meil blokeerida Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon, kes soovis mõningatest neist sätetest vabaneda, sealhulgas sättest varjupaigataotlejate kinnipidamise kontrollimise kohta. See on tegelikult meie jaoks oluline garantii, sest rahvusvahelist kaitset vajavad inimesed ei ole kurjategijad ja seega ei ole mingit põhjust neid trellide taha panna.

Kuid mõni raporti punkt on endiselt problemaatiline, eriti küsimus selle kohta, mis keeles tuleks taotlejale teavet anda. Meie arvates tuleb teavet anda keeles, mida taotleja mõistab, mitte keeles, mida ta arvatavasti mõistab. Ma lisaksin, et sama on isiku kinnipidamise suhtes sätestatud ka Euroopa inimõiguste konventsioonis.

Samuti on meie soov, et Euroopa Liidu territooriumil ilma vanemata viibivate alaealiste taotlusi vaataks läbi liikmesriik, kelle territooriumil esitati viimane taotlus, et vältida alaealiste saatmist ühest riigist teise. Nii oli ette nähtud komisjoni esialgses tekstis, kuid rahvapartei ja raportöör olid selle ettepaneku vastu.

Lõpuks tahaksin öelda, et kui Dublini määruse eesmärk ei ole tagada rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamisega seotud kohustuste õiglane jaotamine, siis minu arvates on hädavajalik töötada välja teised vahendid, et tugevdada solidaarsust – nagu teie ütlesite, volinik Barrot, – liikmesriikidega, kes asuvad liidu välispiiridel.

Jeanine Hennis-Plasschaert, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (NL) Nagu ma ütlesin juba oma esimeses pöördumises Euroopa Parlamendi poole, on liikmesriikide vahel endiselt tohutud erinevused ja soovitud ühtlustumist ei ole selles valdkonnas tegelikult suudetud saavutada. Me ei saa seda enam eitada. Direktiivides nähakse ette pigem mitmesugused menetluslikud normid, mitte aga standardmenetlust. Arvestades neid paljusid erisusi, mida me praegu püüame ühtlustada, on Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon selgelt valinud pragmaatilise lähenemisviisi.

Meie arvates tagab edasised edusammud üksnes liikmesriikide õigusaktide ühtlustamine, mis loomulikult hõlmab ka nõuetekohase jõustamise suuniseid, kuid ma kordan, et seejuures tuleb lähtuda reaalsusest ja pragmaatilisest veendumusest.

Meie arvates on Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomine ning vastuvõtutingimuste direktiivi ja EUODACi määruse kavandatud uuestisõnastamine selles kontekstis äärmiselt oluline. Seepärast on kahetsusväärne – ja ma heidaksin selle kivi komisjoni kapsaaeda –, et me peame veel ootama nii muudetud menetluse kui ka tunnustamisdirektiivi avaldamist. Avaldamine on kavandatud 24. juuniks. Kuid suurema sidususe ja parema õigusloome seisukohalt oluks loogilisem lisada need kaks ettepanekut käsitletavale varjupaigapakatile.

Ma olen nõus, et nõukogul on viimane sõna selles küsimuses. Lubage mul siiski veel kord rõhutada asjaolu, et suurem sidususe, parem kvaliteet ning suurem ühtsus ja solidaarsus on olulised kõikide liikmesriikide jaoks. Ma ei unusta kunagi meie visiite Euroopa välispiiridele, eelkõige tuntud „tulipunktidesse”. Selles küsimuses on Euroopa Liidu usaldusväärsus juba mõnda aega kaalul olnud. Lubage mul seetõttu kutsuda teid üles oma lubadusi pidama!

Mario Borghezio, *fraktsiooni UEN nimel*. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, veidi aega tagasi kuulsin ma Malta kolleegi väga tõsiseid ja isegi laimavaid avaldusi Itaalia valitsuse ja täpsemalt minister Maroni aadressil.

See mäng, mis Maltal toimub, ei ole tegelikult kuigi selge ja ma selgitan kohe, mida ma mõtlen. Austuse tõttu, mida tuleks Euroopa Liidu teise liikmesriigi suhtes ilmutada, ei nimetaks ma seda lausa räpaseks mänguks, kuid meie kolleeg oleks pidanud ausalt välja ütleva, et Malta on alati püüdnud säilitada oma territoriaalvete ülisuurt ulatust, mis küündib koguni Lampedusa saareni. Itaalia valitsus on palunud Maltal korduvalt vähendada oma tohutut territoriaalvete ulatust. Malta eelistab aga säilitada praegust olukorda, et tal oleks võimalik jätkuvalt taotleda suuri toetusi Euroopa Liidult.

Seega tuleb teada kogu tõde: tõde selle kohta, et Itaalia on suuteline ja valmis võtma vastu inimkaubanduses osalevaid ja selle ohvriks langevaid sisserändajaid ning kaitsma nende õigusi, on niivõrd ilmselge ja dokumentaalselt tõendatud, et mul ei ole vajadust seda kordama hakata.

Tulles nüüd raporti sisu juurde, tahaksin ma rõhutada, et nende vaidluste asemel, mis meenutavad kukevõitlusi Manzoni kuulsas romaanis, on meie liikmesriikidel kohustus mitte anda järele idealistlikele üleskutsetele tegeleda heategevusega, mida ehk võrdsitavad silmakirjalikkus ning väga konkreetsed poliitilised ja majanduslikud huvid, vaid sundida end väga täpselt rakendama varjupaiga pakkumise püha põhimõtet ning seda tehes mitte loovutama jalatäitki maad neile, kes soovivad seda kasutada sobimatutel eesmärkidel, mis ei ole kooskõlas varjupaiga pakkumise aluseks olevate üllaste põhimõtetega, ja vältida varjupaiga ärakasutamist, mis teenib nende kuritegelike organisatsioonide huve, kes korraldavad ja viivad ellu kauplemist ebaseaduslike sisserändajatega, kellele me praeguse olukorraga seoses viitame.

Ma kordan: meie kohustus on mitte teeselda, mitte valida välja argumente, mida võidakse ära kasutada, vaid leida ühine lähenemisviis, leida ja võtta vastu tõhusad meetmed, tagamaks, et varjupaigaõigust järgitakse ning et sellest ei saaks eksploateerijate ja kuritegelike rühmituste õigus kasutada üllaid ja häid seadusi arengumaadest pärit inimeste ärakasutamise jälestusväärset eesmärgil.

Jean Lambert, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – Härra juhataja, ka mina olen selle paketi variraportöör ja ma tahaksin toonitada härra Díaz de Mera García Consuegra äsjast mõtet moraalse kohustuse kohta. Lisaks, kui me räägime täpselt rakendamisest, mida mõned parlamendiliikmed mainisid, siis mõned meist on rohkem mures selle üle, kas eeskirjade rakendamine on tegelikult õiglane ja kas selle tulemusena inimesed ikka saavad kaitset, mida nad vajavad. Üks küsimus, mis selle paketi puhul tõusetub, on: kuidas me saame seda olukorda parandada ja tagada, et kõik liikmesriigid toimiksid sama kõrgete nõuete kohaselt.

Mis puudutab varjupaigataotlejate vastuvõtutingimuste muutmist, siis me oleme väga rahul komisjoni esialgse ettepanekuga ja soovime säilitada selle teatud osad, eelkõige need, mis puudutavad tööturule juurdepääsu ja piisavat sissetulekutoetust, mida me täna varem hääletasime. Mul on väga kahju, et minu kodumaa, Ühendkuningriik, on otsustanud nende kahe konkreetse ettepaneku tõttu loobuda. See on täielikult häbiväärne.

Juurdepääs tervishoiuteenustele on kahtlemata samuti äärmiselt oluline, mitte ainult hädaolukordade puhul, vaid ka jätkuva tervishoiu mõttes, eriti nende inimeste puhul, keda on ehk piinatud ja kes vajavad seetõttu toetust vaimse heaolu turgutamiseks.

Mis puudutab Dublini määruse ümbersõnastamist, siis me oleme samuti rahul esialgse ettepanekuga, toetame peatamismehhanismi ja hääletame perekondade taasühinemise võimalikult laia määratluse poolt.

Giusto Catania, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, see on minu viimane sõnavõtt siin Euroopa Parlamendis ja see muudab mind veidi tundeliseks; ma tahaksin alustuseks meenutada siin saalis kõlanud üleskutset volinik Barrot'le sekkuda ja lahendada küsimus, mis liigagi sageli hõlmab liikmesriike, kes tavatsevad teha nägu, nagu oleks varjupaigataotlejate saatus kellegi teise vastutusel.

Vaid paari minuti eest nägime me vastutuse edasi-tagasi veeretamist Itaalia ja Malta vahel ning mõned päevad tagasi kuulsime me paadist *Pinar*, mis viibis merel liiga kaua, mistõttu hukkusid inimesed, keda tõenäoliselt oleks olnud võimalik päästa. Nii et varjupaiga pakkumisest rääkides räägime me minu arvates just sellest: reaalsest vajadusest ja pühendumisest, mida liikmesriigid peavad vastuvõtupõhimõtete puhul ilmutama.

Mul on väga hea meel kolleegide, härra Masip Hidalgo ja proua Hennis-Plasschaert'i esitatud ettepanekute üle, mis puudutavad vastuvõtutingimuste direktiivi ja Dublini määruse muutmist. Mõlemad ettepanekud aitavad parandada varjupaigataotlejate vastuvõtusüsteemi Euroopa Liidus.

Minu arvates on meie kohus rõhutada Euroopa kodanike ja varjupaigataotlejate võrdväärsust, sest varjupaiga pakkumine sõdade eest põgenevatele inimestele ei ole mingi vastutulek liikmesriikide poolt, vaid liikmesriikide kohustus, ning neil inimestel on õigus viibida meie riikides ja olla koheldud Euroopa kodanikega samaväärsete õiguste alusel. Seetõttu leian ma, et tegemist on meie poliitiliste algatuste tsiviliseerituse ja õigusloomelise suutlikkuse mõõdupuuga.

Seepärast nõustun ma kõnealuse direktiivi ja määruse muudatustega; ma olen seisukohal, et me peame tagama varjupaigaõiguse kõigile neile, kes seda paluvad, sest Euroopa Liidu tulevik sõltub meie vastuvõtu kvaliteedist. Ma leian, et see peaks olema ka üks neid põhimõtteid, mis määrab ära meie arusaama Euroopa Liidust.

Johannes Blokland, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (NL) Härra juhataja, homme, mil Euroopa Parlamendi see koosseis viimast korda kokku tuleb, hääletame me ettepanekute paketti, mis käsitleb meie varjupaigapoliitika parandamist. Me oleme viis aastat asja arutanud ja varjupaigakeskusi külastanud ning nüüd on ülim aeg tulla välja konkreetsete meetmetega. Kui me pärast kõike seda peame veel rakendamist ootama, siis saavad lõplikud tulemused tõepoolest liiga hilja.

Me oleme 2005. ja 2006. aasta sündmuste tõttu pidanud tegelema ebaseadusliku sisserändega, kuid selles protsessis on varjupaigataotleja sõna otseses mõttes üle parda kukkunud. Ehkki ma pooldan koostööd koordineeriva ameti loomist, on mul mõningaid kahtlusi selle ameti vormi ja ülesannete suhtes. Kust me saame turvaliste päritoluriikide usaldusväärse nimekirja? Milliseid allikaid me selle nimekirja koostamiseks kasutame? Kuidas me saame pakkuda piisavat kaitset teabeallikatele, mis pärinevad riikidest, mis ei ole ohutud? Kas selliseid allikaid võib avalikustada ja kui usaldusväärne on selline nimekiri sõltumatu kohtuniku jaoks? Ma tahaksin nõukogult kuulda, kuidas me võiksime seda probleemi vältida.

Miks me ei ole delegeerinud praktilist koostööd Frontexile? Selle asutuse pädevus on piiratud, ent tal oleksid väga head võimalused selle ülesande lahendamiseks, kui me suurendaksime tema rahalisi vahendeid. Nii saaksime me ka asjakohaselt reageerida tegelikele asjaoludele kohapeal, millest Frontex on igal juhul teadlik. Tuginedes oma kogemustele seoses varjupaigataotlejate ja sisserändajate ebaseaduslike piiriületustega, võiksime me varjupaigataotlejate vastuvõttu asjakohaselt korraldada. Mulle näib see olevat väga praktiline lahendus.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, volinik, nende ettepanekute seas, mis meile esitati, on mul hea meel toetada määruse eelnõu Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomise, Euroopa Pagulasfondi ja EURODACi kohta.

Kuid vastuvõtutingimuste direktiivi ja Dublini määruse suhtes tahaksin ma kriitikat teha – ja tundub, et ma olen tänases arutelus seni ainus, kes seda teeb.

Vastuvõtutingimuste direktiiv on kavandatud sellisel, et pagulastele – tõelistele pagulastele – saaks anda võimalikult tõhusat abi võimalikult lühikese aja jooksul. Siiski tundub mulle, et kavandatavate muudatustega tekitatakse olukord, mis võrdub varjupaiga kaudu sisserände soodustamisega või varjupaigasüsteemi kuritarvitamise soodustamisega – kui te tahate seda niimoodi tõlgendada.

Miks? Kõikidel varjupaigataotlejatele tuleks tagada kiire juurdepääs tööturule. Ma arvan, et selles küsimuses peaksid otsuse tegema liikmesriigid. Ettepanekust tuleneb, et inimeste hulka, kes võivad esitada varjupaigataotluse, arvatakse ka vaimse tervise häiretega inimesed – jah, ma tean mitmeid vaimse tervise häiretega inimesi, kuid mitte kõigil neist pole õigust varjupaigale, – või siis näiteks kõik eakad inimesed. Kasutatakse ebamääraseid õigusmõisteid. Ka ei nõustu ma sellega, et kõikidele varjupaigataotlejatele tuleks anda sotsiaalabi samadel tingimustel oma riigi kodanikega. Kuna seda ei tehta, siis umbes 95% taotlejatest lihtsalt ei saa varjupaika. Minu arvates läheme me nende muudatustega vale teed. Seetõttu kavatsen ma koos Austria Rahvapartei delegatsiooniga hääletada nende muudatuste vastu.

Dublini määrus on teatud mõttes samasugune, kuna sellega soodustatakse nn „meelepärase varjupaiga otsimist”. See uus säte, mis on sisse toodud kaalutlusklauslina, võimaldab varjupaigataotlejal valida, millises riigis ta oma taotluse esitab ja – muidugi tingimusel, et see taotlus rahuldatakse – soodustab nii meelepärase varjupaiga otsimist.

Minu arvates on problemaatiline ka üleandmistele ajutine peatamine. Ma mõistan Malta olukorda väga hästi, kuid minu arvates oleks välja pakutud toimimisviisiga võrreldes kasulikum, kui võimaldada abimeeskondadel võimalikult kiiresti abi pakkuda. Me peame tagama suutlikkuse aidata pagulasi kiiresti, kuid vältima varjupaigasüsteemi igasuguseid kuritarvitusi.

Claude Moraes (PSE). - Härra juhataja, kui lubate, siis ma asuksin kohe teistsugusele seisukohale, nimelt et see varjupaigapakett ja viis raportööri, kes on sellega põhjalikult töötanud, väärivad toetust kogu Euroopa Parlamendilt.

Meil on variraportöör EURODACi ja Lamberti ettepanekute suhtes ning minu arvates tegime me suurepärasest koostööst paketi väljatöötamisel, mis on nii realistlik kui ka rakendatav ning milles pööratakse erilist tähelepanu läbipaistvusele. Näiteks EURODACi küsimuses ehk varjupaigataotlejate sõrmejälgede võtmise tundlikus küsimuses on tehtud parandusi sõrmejälgede andmete kasutamise viisi suhtes ning Euroopa andmekaitseinspektori rolli tugevdamise ja volituste täpsustamise suhtes.

Me tahaksime, et rohkem viidataks põhiõiguste harta artiklitele, inimvääriskusele ja laste õigustele ning heale otsusele keele ja varjupaigataotlejate küsimuses, mille Antonio Masip Hidalgo ja Rosalyne Lefrançois õigustatult tõstatasid.

Seoses Jean Lamberti raportiga, mis käsitleb Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomist, leiame me, et tegemist on olulise edusammuga, mis aitab muuta liikmesriikide vahelise koostöö Euroopa ühise varjupaigasüsteemi raames reaalsuseks. Sotsiaaldemokraatide fraktsioon toetab seda raportit, kuid me oleme esitanud ka muudatusettepanekuid. Me tahame näha suuremat läbipaistvust ja vastutust ning minu arvates püüdleb ka raportöör selles suunas. Me tahame näha ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku ja valitsusväliste organisatsioonide asjakohast kaasamist ning ma olen lisanud muudatusettepanekud, mis käsitlevad selle süsteemi heatasemelist kontrollimist Euroopa Parlamendi poolt.

Ma saan aru, mida volinik peab silmas kiire otsustamise ja Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti rajamisega, kuid vastutus ja läbipaistvus ning varjupaikadega seotud teabe kvaliteet on samuti väga tähtsad. Et Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet saaks hästi toimida, peab see amet andma kasulikku, läbipaistvat ja objektiivset teavet, mida kontrollitakse regulaarselt. Nende kaitsemeetmetega tagame me tugeva täienduse õiglasele ja tasakaalustatud ühisele Euroopa varjupaigasüsteemile.

Bogusław Rogalski (UEN). - (PL) Härra juhataja, Euroopa Liidu põhiõiguste harta, Euroopa inimõiguste kaitse konventsioon ja Euroopa Inimõiguste Kohtu otsused sisaldavad ammendavat teavet varjupaigaõiguse kohta. See on põhiõigus, kui isikut kiusatakse tema päritoluriigis taga rassi, usu, etnilise päritolu, poliitiliste vaadete või teatavasse parteisse kuulumise pärast – ning see on tänases maailmas üsna levinud. Inimestele selle õiguse andmine peaks tähendama ka seda, et inimestele antakse õigus oma elu arendada. See peab olema üks põhitingimusi.

Selle saavutamiseks tuleb meil tagada varjupaika taotlenud inimeste juurdepääs tööturule, sest see on parim viis võimaldada varjupaigataotlejal olla majanduslikult iseseisev. Seeläbi välistame me ka sotsiaalse tõrjutuse ja aitame varjupaigataotlejal paremini tutvuda vastuvõtjariigi kultuuriga. Inimestele, kes on taotlenud varjupaika, peaks olema tagatud juurdepääs väga mitmesugusele menetlusabile, sealhulgas õigus kvaliteetsele õigusabile, et varjupaigataotlejal oleks lihtsam mõista oma õigusi.

Adamos Adamou (GUE/NGL). - (EL) Härra juhataja, EURODACi süsteemi kasutatakse varjupaigataotlejate sõrmejälgede kogumiseks. Kuigi me mõistame, et eesmärk on parandada EURODACi senist toimimisraamistikku, on meil siiski kahtlusi kahes olulises küsimuses. Esiteks tunneme me muret nende inimeste põhiõiguste austamise pärast, kes tulevad Euroopasse paremat tulevikku otsima, ja me oleme kategooriliselt vastu nn europolitsei andmebaasile. Teiseks tõusetub küsimus, kas kavandatavad meetmed on kooskõlas Euroopa Liidu aluspõhimõtetega, näiteks isikuandmete kaitse põhimõttega, ja kas ette nähtud meetmed on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Me ei ole nõus 14aastastelt lastelt sõrmejälgede võtmisega.

Kavandatavad meetmed, millega me ei nõustu, ei lase varjupaigataotlejal paluda teises liikmesriigis teist võimalust, kui esimeses liikmesriigis on nende taotlus tagasi lükatud, kusjuures – nagu me kõik teame – varjupaigamenetlused sisaldavad alati teatavat subjektiivsuse elementi, mis võivad osutada kahjulikuks isikule, kes on niigi juba ohver.

– Kuna see on minu viimane sõnavõtt siin, tahaksin tänada kõiki kolleege ja töötajaid koostöö eest.

Catherine Boursier (PSE). - (FR) Härra juhataja, härra Barrot, daamid ja härrad! Ka minul on hea meel esitada oma arvamus selles olulises arutelus varjupaigapaketi üle, eriti kuna tegemist on Euroopa Parlamendi selle koosseisu ametiaja eelviimase päevaga.

Oma mitmesuguse tegevuse kaudu – ja vaatamata Euroopa varjupaigasüsteemi esimese etapi vastuvõtmisele – oleme me saanud teada, et pagulasseisundi tunnustamise puhul on liikmesriikide vahel jätkuvalt erinevusi.

Me peame ka tunnistama, et vaatamata olulistele edusammudele, mida on direktiiviga tehtud vastuvõtutingimuste suhtes – nagu mainis eelkõige proua Lefrançois, kelle tähelepanekutega ma täielikult nõustun –, tuleb mõnda, et liikmesriikidel on selles küsimuses veel liiga palju manööverdamisruumi. Seetõttu olen ka mina seisukohal, et just selles valdkonnas tuleb leida mingi viis Euroopa solidaarsuspõhimõtte rakendamiseks.

Lõpetuseks tahaksin ma eriti nüüd rõhutada, et varjupaigataotlejaid ja inimesed, kes vajavad rahvusvahelist kaitset, on kaitsetus olukorras, mistõttu neile tuleb pöörata erilist tähelepanu. See tähendab eelkõige seda, et nende puhul ei tohiks rakendada kinnipidamist.

Arutelu tagasisaatmisdirektiivi üle on lõppenud; me olime kõik ühel nõul. Seda arutelu ei ole vaja uuesti algatada, kui me räägime varjupaiga pakkumisest.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, ma tahaksin veel kord tänada kõiki kõnelejaid, eriti raportööre. Ma teen vaid ühe või kaks märkust, mis puudutavad esiteks keeleküsimust ja on adresseeritud eelkõige proua Lefrançois'le. Ma pean ütlema, et komisjon arvates oli ettepanek, mille kohaselt varjupaigataotlejaid tuleb teavitada keeles, mida nad tõenäoliselt mõistavad, tasakaalustatud. Selle meetme eesmärk on võimaldada anda varjupaigataotlejatele piisavalt teavet ja samas võidelda võimalike rikkumistega, mida panevad toime mõned varjupaigataotlejad.

Nüüd tahaksin ma Euroopa Parlamenti tänada. Lubage mul siiski väljendada oma hämmastust härra Pirkeri sõnavõtu suhtes. Härra Pirker, ma ei saa lubada teil komisjoni ettepanekut moonutada. Ma ei saa lubada teil öelda, et Dublini määruse läbivaatamine võib enesega kaasa tuua meelepärase varjupaiga otsimise, sest see ei ole võimalik ja see ei ole tõsi. Komisjoni ettepanek ei muuda põhimõtteid, millel Dublini süsteem põhineb. Varjupaigataotlejad ei saa valida varjupaigariiki; ehkki on tõsi, et vastutav riik määratakse kindlaks objektiivsete kriteeriumide alusel, võetakse samas arvesse humaansmaid kaalutlusi ja eelkõige perekonna taasühinemise võimalust.

Ma ei suuda uskuda, et teile kui Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni liikmele ei lähe perekonna taasühinemise küsimus korda. Ma ei saa lubada teil seda ettepanekut moonutada. Ka komisjoni jaoks on tähtis panna paika selged tagatised, et vältida süsteemi kuritarvitamist. Muu hulgas oleme me töötanud välja mehhanismi kaitsetus olukorras olevate inimeste kindlakstegemiseks. On selge, et liikmesriigid peavad tagama meie soovitatud põhimõtete õiglast ja tasakaalustatud rakendamise.

Lisaks tahaksin ma härra Bloklandile öelda, et on tähtis mitte ajada segi ajada Frontexi funktsioone tugijameti funktsioonidega. Need asutused täidavad erinevaid ülesandeid, mis nõuavad erinevaid oskusi, kui me tõesti tahame, et varjupaigataotlustega tegeletak Euroopas vajaliku kindlakäelisusega, ent humaanselt.

Minu jaoks on uskumatu, et Euroopa Parlament ei suuda leida üksmeelt raportööride tehtud töö põhjal. Muidugi esindate te erinevaid poliitilisi suundi ning teil on erinevad poliitilised ja filosoofilised tõekspidamised, kuid me ei tohi unustada, et Euroopa, mis on olnud tunnistajaks tagakiusamisele ja mõnikord suurtele ohtudele, mis ähvardasid tagakiusatute elu, ei ole selles valdkonnas eeskujuks. Ma ei taha pidada mingit idealistlikku moraali jutlust, vaid öelda, et me peame jääma truuks oma väärtustele. Ma nõuan seda. Ma vajan isiklikult väga Euroopa Parlamendi tugevat toetust.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Härra juhataja, oma lõppsõnas tahaksin ma rõhutada, et nõukogul on hea meel selle üle, et Euroopa Parlament soovib selle olulise teemaga kiiresti edasi liikuda ja kinnitab Euroopa ühise varjupaigasüsteemi nõuetekohase toimimise olulisust.

Ma võin teile kinnitada, et nõukogu hakkab nüüd oma vastavates organites käimas oleva töö raames hoolikalt kaaluma Euroopa Parlamendi seisukohta esitatud ettepanekute suhtes. Eelkõige uurib nõukogu üksikasjalikult Euroopa Parlamendi muudatusettepanekuid, et teha kindlaks, kas kokkulepe on võimalik nende ettepanekute puhul, milles on töö kõige kaugemale jõudnud.

Lubage mul kommenteerida ka solidaarsuspõhimõtet. Austatud parlamendiliikmed juhtisid õigustatult tähelepanu asjaolule, et mõnede liikmesriikide varjupaigasüsteemidele langeb nende liikmesriikide geograafilise ja demograafilise olukorra tõttu tõepoolest suur koormus.

Seda arvestades rõhutas Euroopa Ülemkogu 2008. aasta sügisel vastu võetud Euroopa sisserände- ja varjupaigapaktis solidaarsuspõhimõtet. Paktis nõutakse selgelt solidaarsust rahvusvahelise kaitse saajate parema ümberpaigutumise suhtes, mille aluseks on vabatahtlikkus ja kooskõlastamine ning heaks kiidetud õigusaktid, näiteks osa programmist „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine”, ning nähakse ette sellise tegevuse rahastamine, milles liikmesriigid võivad osaleda – jällegi vabatahtlikkuse alusel.

Tuleb märkida, et Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet võib nende ühendusesiseste üleandmise puhul etendada kasulikku rolli, hõlbustades üleandmist puudutava teabe vahetamist. Lisaks saab amet olla kasulik seeläbi, et kooskõlastab ametnike ümbersuunamist nendesse liikmesriikidesse, mis on erilise surve all. Samas ei saa määrus olla õiguslik alus ühendusesisese üleandmismehhanismi loomiseks.

Lubage mul oma sõnavõtu lõpetuseks öelda, et meid ootab selles valdkonnas veel tööd, sest komisjon on juba teatanud oma kavatsusest esitada täiendavaid ettepanekuid õigusaktide kohta, mille eesmärk on viia lõpule Euroopa ühise varjupaigasüsteemi loomine. Need ettepanekud käsitlevad varjupaigamenetlusi ning taotlejate pagulastena kvalifitseerimise standardeid ja tingimusi, aga ka ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku kaitse all olevate inimeste ümberpaigutamise süsteemide loomist. Me peame võimalikult kiiresti edasi liikuma, kuid samas tagama, et kiire tegutsemine ei kahjustaks kvaliteeti. Olen kindel, et selles oleme kõik ühel meelel.

Antonio Masip Hidalgo, *raportöör*. – (ES) Volinik Barrot, mina toetan teid; seda, mida te Euroopa Parlamendilt vajate, saate te vähemalt minult kui raportöörilt, ja seda minu raporti esimesest reast alates. Samuti tahaksin öelda, et te olete oma kahes tänaõhtuses sõnavõtus andnud meile õigus-, moraali- ja ajaloolase õppetunni.

Üks kõnelejatest viitas tõhusale õiguskaitsele. Muidugi on tõhus õiguskaitse üks aluspõhimõtteid. Seetõttu taotlesin ma nõuet, et varjupaigataotlejatele tuleb anda teavet keeles, mida nad mõistavad, ja mitte üheski teises keeles. Kui seda ei tehta, siis ei ole ka tõhus õiguskaitse võimalik, ja palun ärge hakake seda vaidlustama, sest siis läheksite te vastuollu nendesamad õiguslike põhimõtetega, millele te eelnevalt viitasite.

Nicolae Vlad Popa, *raportöör*. – (RO) Minu kodumaal Rumeenias valitses kuni 1989. aastani totalitaarne kommunistlik režiim, mida võib nimetada koguni kuritegelikuks. See režiim kohtles oma kodanikke nagu vange mingis suures vnglas. Siiski riskeerisid kümned tuhanded oma eluga, põgenesid riigist ja taotledes poliitilist varjupaika. Ma tean paljusid selliseid inimesi ja tean, kui tähtis on rahvusvaheline kaitse, eriti poliitilise varjupaigana pakutav kaitse.

Siiski on äärmiselt tähtis, et me suudaksime kindlaks teha tõelised varjupaigataotlejad – need, kelle soov saada poliitilist varjupaika on tõepoolest täiesti põhjendatud. Registreerimissüsteemi parandamise tulemusena saame me sellised juhtumid muidugi palju kiiremini lahendatud. Samas tahaksin ma siiski rääkida veel ühest probleemist, mis puudutab võrgustikke, täpsemalt varjupaigataotlejatega kaubitsemisega tegelevate võrgustike poolt toime pandavaid kuritegusid. Need võrgustikud teenivad tohutuid rahasummasid varjupaigataotlejate Euroopa Liidu liikmesriikidesse toimetamise eest. Ma leian, et sellise kuritegevuse tõkestamine peaks olema üks meie esmatähtsaid eesmärke ja selleks tuleb välja töötada strateegia.

Jean Lambert, *raportöör*. – Härra juhataja, mul oli täna õhtul hea meel kuulda, et üldiselt Euroopa Parlament toetab Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti loomist, ning tahaksin kolleege väga tänada nende koostöö eest selles küsimuses.

Loodetavasti saame me selle ameti võimalikult kiiresti tööle. Selle eesmärk on loomulikult suurendada usaldust liikmesriikide vahel, mis saab võimalikuks siis, kui varjupaigasüsteemide toimimine paraneb tänu ekspertidevahelisele praktilisele koostööle, koolitusele ja muule kavandatud tegevusele. Kui usaldus kasvab, siis on liikmesriigid ehk vähem mures asjaolu pärast, et nad on võib-olla sunnitud oma kohustuste täitmiseks tegema koostööd, mis ei ole enam vabatahtlik.

Ma olen rahul, et komisjon tõi selgelt välja Varjupaigaküsimuste Tugiameti ja Frontexi erinevad ülesanded. Need asutused ja nende eesmärgid on väga erinevad, kuigi loomulikult peetakse mõlemas oluliseks koostööd ja tõhusat toimimist. Üks küsimus, mida samuti mainiti, on teave kolmandate riikide kohta ehk rahvusvahelist kaitset vajavate inimeste päritoluriikide kohta. Loomulikult on üks küsimus, millega Varjupaigaküsimuste Tugiamet tegelema hakkab, see, kuidas esitada erinevatest allikatest pärinevat teavet mingis standardsemas vormis, mille puhul inimesed on ehk rohkem kindlad, et seda teavet ei kasutata poliitilistel eesmärkidel.

Arvatavasti ei saa paljud meist aru, kuidas üks riik võtab küllaltki palju Tšetšeenias pärit inimesi pagulastena vastu, samas kui teistes on otsustatud, et ühegi Tšetšeenias pärit inimese taotlust ei rahuldada. Meist paljude jaoks on see täiesti uskumatu, sest olemasolev teave on kõigi jaoks ju ühesugune. Nii et usaldus teabe kvaliteedi suhtes ja selle suhtes, kuidas liikmesriigid seda teavet võivad kasutada, on samuti väga tähtis osa tõhustatud koostööst tulevikus. Loodame, et see saab teoks.

Jacques Barrot, *komisjoni asepresident*. – (FR) Härra juhataja, kuigi ma ei saa anda tõeliselt rahuldavat vastust, ei tahaks ma jätta vastamata küsimustele, mille tõstatasid härra Busuttil, itaallastest parlamendiliikmed – härra Borghezio, härra Catania – ja kõik teised; ma tahaksin siiski öelda, et Vahemereäärse piirkonna probleem

ei ole ainult Malta ja Itaalia mure. Eurooplased peavad tõesti olema teadlikud sellest üha traagilisemast ja dramaatilisemast olukorrast, mida siin kirjeldati.

Ma olen isiklikult Lampedusal ja Maltal käinud ning ma kohtusin Brüsselis kahe ministriga siis, kui leidis aset esimene vahejuhtum. Me suutsime leida lahenduse, tänu jumalale. Siiski tõstatan ma selle küsimuse uuesti, kui kohtun kõigi siseministritega järgmisel justiits- ja siseküsimuste nõukogu kohtumisel, mis toimub juuni algul.

Me püüame Maltat ja Itaaliat aidata nii palju, kui suudame; samas on tösi, et Euroopa ja kõik liikmesriigid peavad saama teadlikuks sellest olukorrast, mida ei saa jätta ainult nende kahe liikmesriigi lahendamata.

Niisiis tuleb meil selle küsimuse üle järele mõelda; see on olnud kogu tänase arutelu põhisisu – vajadus suurema solidaarsuse järele eurooplaste vahel.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 7. mail 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) EURODAC on oluline vahend, mis võimaldab hallata rahvusvahelise kaitse taotlejate ja sisserändajate andmeid, kes on kas peetud kinni ebaseaduslikul piiriületamisel või jäänud liikmesriigi territooriumile pärast liikmesriigis seadusliku viibimise ajavahemiku lõppemist.

EURODACi määruse muutmine lahendab määruse sätete tulemuslikkusega seotud probleemid, mis puudutavad näiteks mõnede liikmesriikide viivitamist sõrmejälgede edastamisel keskele EURODACi süsteemile, konkreetsetes liikmesriigis pagulaseks tunnustatud isikute andmete vahetamist ning EURODACi andmebaasile juurdepääsu omavate asutuste ebatäpset määratlust.

Minu arvates saab EURODACi andmebaasi tõhusam kasutamine teoks üksnes siis, kui EURODAC kasutab sama tehnilist platvormi nagu SIS II ja VIS. Et tagada SISi, VISi ja EURODACi koostalitlusvõime ja hoida kulusid all, tuleb nende puhul kasutada sama biomeetriliste tunnuste tuvastamise süsteemi.

Kutsun komisjoni üles esitama ettepanekuid õigusaktide kohta, mis on vajalikud nende kolme infotehnoloogiasüsteemi haldamise eest vastutava asutuse loomiseks, nii et need süsteemid saaks koondada ühte asukohta, tagades seeläbi pikemas plaanis optimaalse sünergia ning vältides topelttööd ja ühildamatust.

Toomas Savi (ALDE), kirjalikult. – Härra juhataja, ma olen väga rahul ideega luua Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet, kuna olukord kolmandates riikides, eelkõige Aafrikas ja Lähis-Idas, halveneb pidevalt. Ma olen vastu igasugustele kavatsustele kujundada Euroopast kindlus, mis on isoleeritud kolmanda maailma muredest, millest paljud on otseselt või kaudselt põhjustatud endiste kolonisaatorite poolt. Euroopa ei saa pöörata selga oma kohustustele riikide ees, mida kunagi hoolimatult ära kasutati.

Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet tagab kooskõlastatud lähenemisviisi Euroopa ühisele varjupaigapoliitikale. Ma pooldan Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise solidaarsuse põhimõtet varjupaigataotlejate küsimuses. Mõnede liikmesriikide piirid moodustavad Euroopa Liidu välispiiri ning neid liikmesriike mõjutab seega pidev sisserändevoog.

Loodetavasti aitab Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet leevendada selliste liikmesriikide koormust.

13. Liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelised kahepoolsed valdkondlikud lepingud, mis käsitlevad lepinguliste ja lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatavat õigust – Liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelised kahepoolsed lepingud, mis käsitlevad kohtu- ja muid otsuseid seoses abieluasjade, vanemliku vastutuse ja ülalpidamiskohustustega – ELi kriminaalõiguse ala loomine (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu järgmistel teemadel:

– õiguskomisjoni nimel Tadeusz Zwiefka koostatud raport liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete valdkondlike lepingute kohta, mis käsitlevad lepinguliste ja lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatavat õigust, ning ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kord, mille alusel liikmesriigid peavad kolmandate riikidega läbirääkimisi ja sõlmivad

kahepoolseid valdkondlikke lepinguid, mis käsitlevad lepinguliste ja lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatavat õigust (KOM(2008)0893 – C60001/2009 – 2008/0259(COD)) (A6-0270/2009),

– kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Gérard Deprez' koostatud raport liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete lepingute kohta, mis käsitlevad kohtu- ja muude otsuseid seoses abieluasjade, vanemliku vastutuse ja ülalpidamiskohustustega, ning ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega kehtestatakse kord, mille alusel liikmesriigid peavad kolmandate riikidega läbirääkimisi ja sõlmivad kahepoolseid valdkondlikke lepinguid, mis käsitlevad kohtualluvust ning kohtu- ja muude otsuste tunnustamist ja täitmist seoses abieluasjade, vanemliku vastutuse ja ülalpidamiskohustustega ning ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatavat õigust (KOM(2008)0894 – C60035/2009 – 2008/0266(CNS)) (A6-0265/2009), ja

– kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Maria Grazia Pagano koostatud raport ELi kriminaalõiguse ala loomise kohta koos ettepanekuga võtta vastu Euroopa Parlamendi soovitus nõukogule ELi kriminaalõiguse ala loomise kohta (2009/2012(INI)) (A6-0262/2009).

Tadeusz Zwiefka, *raportöör*. – (PL) Härra juhataja, härra volinik, esiteks tahan öelda soojad tänusõnad meie eduka koostöö eest kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportööridele Gérard Deprez'le, kõikidele variraportööridele ning eesistujariigi Tšehhi ja komisjoni esindajatele. Hoolimata oma suhteliselt erinevatest läbirääkimiste lähtekohtadest oleme suutnud saavutada kompromissi, mis loodetavasti võimaldab meil jõuda esimesel lugemisel nõukoguga kokkuleppele.

Ettepanekus võtta vastu määrus sätestatakse kord, mille alusel saavad liikmesriigid pidada kolmandate riikidega läbirääkimisi ning muuta ja sõlmida kahepoolseid lepinguid, mis käsitlevad õigusalasest koostööd tsiviil- ja kaubandusasjades. Samalaadne kord on ette nähtud kahepoolsete lepingute kohta, mis käsitlevad kohtualluvust ning kohtu- ja muude otsuste tunnustamist ja täitmist seoses abieluasjade, vanemliku vastutuse ja ülalpidamiskohustustega. Tegemist on vastusega praktilisele probleemile, mis tekkis uut Lugano konventsiooni käsitleva Euroopa Kohtu arvamuse 1/03 tagajärjel; selle arvamuse kohaselt on ühendustel pädevus sõlmida välislepinguid samasuguses ulatuses, milles nad on kasutanud õigust rakendada õiguslikke vahendeid tsiviilasjadega seotud õigusalasest koostöös vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 61 lõikele c.

Kavandatavas õigusaktis sätestatakse erikord. Seetõttu peab kavandatava korra õiguslik raamistik olema nii kohaldamisala kui ka ajalise kestuse poolest rangelt piiratud. Esimene tingimus täidetakse sellega, et kavandatava määruse kohaldamisala piiratakse kahepoolsete lepingutega, mis käsitlevad kohtualluvust ning tsiviil- ja kaubandusasjades tehtud kohtu- ja muude otsuste tunnustamist ja täitmist. Teine tingimus täidetakse aegumisklausliga, mille kohaselt kaotab antud korra alusel sõlmitud leping automaatselt kehtivuse hetkel, mil ühendused sõlmivad kolmanda riigiga lepingu.

Näen selget vajadust hõlmata õigusliku raamistikuga välispädevuse rakendamist valdkonnas, kus kehtib lepinguliste ja lepinguväliste võlakohustuste ning samuti abieluasjade suhtes kohaldatav erioigus. Kuid tundub vajalik selgitada, et kavandatav kord ei kehti mitte üksnes käesoleva ettepaneku piiratud kohaldamisalaga määratud valdkondlike lepingute, vaid ka teiste lepingute suhtes, näiteks teatud arvu liikmesriikide ja nendega piirnevate kolmandate riikide vahel sõlmitud kahepoolsete kokkulepete ja piirkondlike lepingute suhtes – loomulikult vaid väga piiratud ja konkreetseid asju puudutavatel juhtudel ning kohalike probleemide lahendamise eesmärgil.

Ma olin skeptiline vajaduse suhtes määrata aegumistähtjaks 31. detsember 2014, juhul kui komisjon peab kavandatava määruse kohaselt esitama aruande määruse kohaldamise kohta 1. jaanuariks 2014. Lisaks on kolmandate riikidega sõlmitavate lepingute läbirääkimised sageli keerulised ja pikad ega jäta liikmesriikidele kuigi palju aega uue korra kohaldamiseks. Seetõttu võimaldab määruse kehtivuse lõppemise suhtes saavutatud kompromiss, milleks on 31. detsember 2019, liikmesriikidel kõnealust korda täielikumalt ja tõhusamalt rakendada.

Hoolimata komisjoni teistsugusest seisukohast arvan, et oma aruandes määruse kohaldamise kohta peaks komisjon käsitlema määrust koos teiste õigusaktidega, näiteks Brüssel I-ga. Kavandatav kord, mis sisaldab komisjonipoolset kahetasandilist kontrolli, on kahtlemata kasulik selleks, et tagada kooskõla ühenduse õigustikuga. Kuid ma olen püüdnud saavutada kavandatava korra võimalikult suurt paindlikkust ja komisjonile vastamiseks ette nähtud tähtaegade lühendamist, samuti bürookraatliku koorma vähendamist. Euroopa Parlamendi demokraatlik võim ja roll ei ole kahtluse all ning sellest tulenevalt nõuan samuti, et Euroopa Parlamendile ja liikmesriikidele antaks teavet igas läbirääkimiste järgus, alates liikmesriigi kavatsusest kolmanda riigiga läbirääkimisi alustada ja lõpetades lepingu sõlmimisega.

Tahan rõhutada, et kolmandate riikidega kahepoolsete lepingute sõlmimise kord annab meile ainulaadse võimaluse näidata, et Euroopa Liit on võimeline lahendama oma kodanike probleeme nende huvides; see on majanduskriisi ja paljudes liikmesriikides kasvava euroskeptilisuse taustal eriti tähtis. Lõpetuseks, härra juhataja, peame teatud konkreetsetel õiguslike lähenemisviiside erinevustele vaatamata olema selles küsimuses pragmaatilised ja järgima samal ajal loomulikult ühenduse õigustikku.

ISTUNGI JUHATAJA: ALEJO VIDAL-QUADRAS

asepresident

Gérard Deprez, raportöör. – (FR) Härra juhataja, härra volinik, nagu härra Zwiefka just ütles, arutame me korraga kaht raportit, millel on erinev kohaldamisala, kuid mille mõttekäik on sama ja mille suhtes kehtib samasugune kord.

Esimene, mille raportöör on härra Zwiefka – ja ma soovin teda tänada minu suhtes üles näidatud vastutulekuse ja kannatlikkuse eest, kui esitasin talle omapoolseid nõudmisi –, käsitleb ettepanekut võtta vastu määrus kaasotsustamismenetluse raames. Teine, mille raportöör olen mina, sisaldab ettepanekut võtta vastu määrus, mille puhul on ette nähtud üksnes Euroopa Parlamendiga konsulteerimine.

Härra juhataja, oma olemuselt – ja ma olen sellega nõus – on probleemid, mida me püüame mainitud kahe dokumendiga lahendada, tõsised ja väga sageli tõeliselt traagilised. Me kõik oleme kuulnud juhtumitest või teame juhtumeid, kus abielu kolmandast riigist pärit inimesega on purunenud ja kus isal või üha sagedamini emal ei ole enam õigust näha lapsi, kelle tema abikaasa on viinud oma päritoluriiki või mujale ja kelle asukohta tal mõnikord ei õnnestugi kindlaks teha. Sama kehtib võimaluse kohta saada ülalpidamist.

On selge, et need küsimused on reaalsed, tõsised ja traagilised. Kiiresti ja õigustatult on vaja püüda neile lahendus leida, eelkõige kolmandate riikidega sõlmitavate lepingute üle peetavate läbirääkimiste kaudu.

Kuid kust meie tänane mureküsimus tuleneb? Miks peavad sellega tegelema Euroopa institutsioonid? Vastus on lihtne. Kõikides nendes küsimustes on ühe või mitme kolmanda riigiga läbirääkimiste pidamise ja lepingute sõlmimise ainupädevus ühendusel. Ühenduse ainupädevust nimetatud küsimustes on sõnaselgelt kinnitatud Euroopa Kohtu otsustes ja õigusteenistuste arvamustes. See tähendab, et see, mis tundus väga lihtne, on tegelikult pisut keerulisem ja tundlikum. Nüüd on küsimus järgmine: kas kehtivaid aluslepinguid ja Euroopa Kohtu praktikat arvestades on õiguslikult võimalik lubada liikmesriikidel kasutada üht ühenduse ainuõigust ning kui jah, siis millistel tingimustel?

Härra juhataja, mina isiklikult ei ole suur õigusekspert. Ma ei ole üldse mingi õigusekspert, kuid ma ei ole leidnud kehtivatest aluslepingutest seaduslikku alust, mis annaks ühendusele sõnaselgelt õiguse loobuda täielikult või osaliselt oma ainupädevusest liikmesriikide kasuks. See tähendab, et minule jääb meile välja pakutud korra põhimõtte endiselt ülimalt segaseks ja ma olen selle suhtes väga kahtleval seisukohal.

Sellele vaatamata pean mõnna, et meie institutsioonide õigusteenistuste arvamused on mõningaid uksi avanud. See on täiesti selge. Tsiteerin näiteks teie institutsiooni õigusteenistuse arvamust, härra volinik: „On nõus, et ühendusevälise pädevuse rakendamine liikmesriikide poolt on erandjuhtudel ja konkreetsetel tingimustel õiguslikult võimalik nii formaalselt kui ka sisuliselt”. Euroopa Parlamendi õigusteenistus nii selgelt ei väljendunud, kuigi pakkus teatud võimalusi.

Just need väga täpsed ja kitsad õiguspõhimõtted olid aluseks minu esitatud muudatusettepanekutele ning nõukogu ja komisjoniga peetud kolmepoolsetele läbirääkimistele, milles ma osalesin. Kordan, et olen täiesti teadlik tragöödiatest, mis on toimunud mõnede meie kaaskodanikega, ja olen võtnud eesmärgiks teha suuri pingutusi nende aitamiseks. Seetõttu nõustusin ma lõpuks nõukogu ja komisjoniga saavutatud kompromissiga, kuid härra juhataja ja härra volinik, ma tahan, et oleks täiesti selge – ühenduse ainupädevus peab ainupädevuseks ka jääma. Liikmesriigid ei tohi loendamatu mõõnduste ja kohaldamisala laiendamisega saada lõpuks omale otsustamiseks tagasi ühenduse ainupädevusse kuuluvaid küsimusi. See on minu seisukoht ja tulevikus ma seda ka kaitsen.

Maria Grazia Pagano, raportöör. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksin alustuseks südamest tänada kõiki – iga kolleegi ja ametnikku –, kes on aidanud paremaks muuta dokumenti, mille üle me homme hääletame. Minu eriline tänu kuulub härra Demetrioule, kelle varasemast suurepärasest soovitusest sai minu raporti lähtepunkt.

Ma olen oma töös alati olnud teadlik sellest, et tõelise Euroopa õiguslase koostöö ruumi loomiseks on vaja anda praktilised suunised, ja ma loodan või pigem olen veendunud, et minu tööst on taas kasu tulevasel eesistujariigil Rootsil, kellel seisab ees keeruline ülesanne töötada välja Stockholmi programm.

Lähtusin dokumendi koostamisel kahest kaalutlusest: esiteks mõjutavad kriminaalmenetlused mitmel olulisel moel nii kuriteoohvrite kui ka kahtlustatavate ja kohtualuste põhivabadusi. Seetõttu on esmatähtis keskendumine inimõiguste austamisele, s.o eesmärgile, mida Euroopa Parlament ei tohi jätta rõhutamata ja mis on minu raporti tuum.

Suur osa soovitusest käsitlebki just põhiõiguste kaitset, kusjuures erilist tähelepanu on pööratud ohvrite kaitsmisele, vanglatingimustele, kinnipeetavate õigustele ja menetluslikele tagatistele, sealhulgas õigusele saada teavet oma õiguste kohta ja abi ametlikult määratud advokaadilt, õigusele esitada tõendeid, õigusele teada süüdistuste sisu ja põhjuseid ning saada asjakohaseid dokumente arusaadavas keeles ehk õigusele kasutada tõlki.

Teine kaalutus, millel minu raport põhineb, on – nagu võib näha Haagi programmi rakendamise 2007. aasta aruandest – see, et kriminaalasjades tehtavas õigusalasest koostöös on saavutuste tase olnud üsnagi madal, kuigi rahuldavaid tulemusi on täheldatud teistes valdkondades, näiteks tsiviilasjades, piirihalduses ning sisserände- ja varjupaigapoliitika küsimustes tehtavas koostöös.

Seega on selge, et teha tuleb midagi enam. Vastastikuse koostöö nurgakiviks olevat vastastikuse tunnustamise põhimõtet ei ole siiani kaugeltki mitte rahuldavalt rakendatud. Et saaksime leida kõige tõhusamad lahendused, peame jõudma probleemi põhjusteni ja tegema kindlaks, miks on tunnustamine nii pettumustvalmistavalt vähe laienenud.

Usun, et peamine põhjus on teineteise vähene tundmine ja riikidevahelise usalduse puudumine, ning seetõttu asetan ma oma raportis rõhu koolitusele, hindamisele, teabevahetusele ja headele tavadele.

Mis puudutab koolitust, siis kindlasti ei tohi me jätta kahe silma vahele märkimisväärseid edusamme, mida on tehtud eelkõige tänu Euroopa õiguslase koolituse võrgustiku koolituslasele panusele. Minu arvates tuleb meil siiski luua praegusest peamiselt riiklikel täiendusõppeprogrammidel põhinevast koolitusmudelist midagi enam, et ehitada üles tugevam ühine õiguskultuur, sest seda ei ole ikka veel. Sel põhjusel toonitassin vajadust võtta eesmärgiks luua hästitoimiv Euroopa kohtunike ja advokaatide koolitusasutus, millel oleks piisavalt vahendeid, kuid viitasin ka vajadusele vältida mõttetut olemasolevate võimaluste dubleerimist ja rõhutasin liikmesriikide koolide tähtsat rolli.

Teiseks vajame tõhusamat korda kogu justiitsvaldkonna, õigusasutuste ja Euroopa Liidu direktiivide rakendamise hindamiseks. Seetõttu tehakse raportis ettepanek luua eksperdirühm, kes jälgiks pidevalt ühenduse õiguse kohaldamist ning õigusemõistmise kvaliteeti ja tõhusust sarnaselt Schengeni vastastikuse hindamise süsteemiga. Selle eesmärk on tuvastada ka kõik süsteemi nõrgad kohad ja õigusloomelised puudused kriminaalõiguslase koostöö vallas, et tagada Euroopa seadusandjale kogu teave, mis on vajalik nõuetekohase poliitilise ja õigusliku hinnangu andmiseks.

Lõpetuseks märgin, et andmete kogumiseks väga oluliste uute tehnoloogiavahendite kasutamine tugevdab olemasolevaid andmebaase ja teaberõngust. Loodan, et homsel hääletusel kordub kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis saavutatud suurepärase tulemus.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, ma tänan muidugi kolme raportööri; kõigepealt pöördun ma härra Zwiefka ja härra Deprez' poole. Mõistagi on komisjonil hea meel, et on jõutud kompromissini. Kuid on õige, et alates veebruarist on peetud pingelisi läbirääkimisi ja seega jõudsime esimesel lugemisel kahes 2008. aasta lõpul esitatud komisjoni ettepanekus kokkuleppele.

Tegemist on väga tundliku valdkonnaga kõikide asjaomaste institutsioonide – komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendi jaoks, nagu härra Deprez väga hästi toonitas. Täna kõiki asjaosalisi selle eest, et on jõutud dokumendini, milles meie arvates austatakse komisjoni institutsioonilisi eesõigusi ning mis samas paistab vastavat liikmesriikide ja Euroopa Parlamendi õigustatud ootustele.

Kuid ma juhin tähelepanu, et tegemist on erikorruga, mis on kohaldamisala ja ajalise kestuse poolest piiratud, ning et ühenduse ainupädevust asjaomastes küsimustes tuleb igal juhul jätkuvalt austada. Olen selles küsimuses väga kindlal seisukohal ja nõustun härra Deprez'ga, kes märkis, et liikmesriigid ei tohi olukorda ära kasutada selleks, et saada tagasi teatud otsustusõigusi ja õhutada komisjoni ettepanekute tegemise mõttest mingil moel loobuma.

Usun, et oleme selles küsimuses täielikult ühel nõul. Kuid siis, kui ühendus oma pädevust ei rakenda, võimaldab see paindlikkus liikmesriikidel kasutada institutsioonilist raamistikku, et parandada kodanike jaoks õiguskaitse kättesaadavust kolmandates riikides eelkõige perekonnaõiguse valdkonnas. Samuti on õige – härra Zwiefka ja härra Deprez vihjasid sellele –, et me peame mõtlema abielulahutust, laste hooldusõigust, külastusõigusi

ja ülalpidamiskohustusi reguleerivatele normidele ning valusatele olukordadele, mis võivad rahvusvahelisel tasandil tekkida seetõttu, et kõnealustes valdkondades pole üleilmselt kohaldatavaid õigusakte.

Ettepanekul lepinguliste ja lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta võiks olla kasulik mõju ka väga konkreetsete ja spetsiifiliste probleemide lahendamisele, näiteks selliste probleemide lahendamisele, mis seonduvad tee- ja jõeliikluse või mitme riigi piiridel asuvate lennujaamade (näiteks Basel-Mulhouse-Freiburgi lennujaama) haldamisega. Kuid tegemist on selle institutsioonilise raamistiku rakendamise veel ühe juhtumiga, mis peab taas jääma erandiks.

Igal juhul tänan õiguskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportööri tehtud töö eest ning tänan neid ka mõistvuse eest, mille tulemusena saavutati see kokkulepe enne praeguse parlamendikoosseisu ametiaja lõppu.

Nüüd peatun proua Pagano koostatud raportil, mille käsituse ja sisuga ma nõustun. Mulle teeb rõõmu Euroopa Parlamendi järjest suurem kaasatus kriminaalõiguse valdkonda, mitte üksnes seoses õigusloomega, vaid ka seoses Euroopa tulevase kriminaalõiguse ala kujundamisega.

Tänan teid, proua Pagano, et toetasite meie praegust tööd, sest me valmistame ette Stockholmi programmi ja avaldame edaspidi teatise, mis sisaldab soovitusi ajavahemikuks 2010–2014. Mul on hea meel, et teie raport toetab täielikult vastastikuse tunnustamise põhimõtet. Just tänu vastastikuse tunnustamise põhimõttele on liit saavutanud suurt edu, mis hõlmab Euroopa vahistamismäärust, ning kõik see moodustab tõelise aluse kriminaalõiguse alale.

Raportis käsitletakse ka küsimusi, mis tekivad vastastikuse tunnustamise põhimõtte rakendamisel, ning on õige, et tuleb jälgida paljude olemasolevate vastastikusel tunnustamisel põhinevate õigusaktide ülevõtmist ning nende täielikkust ja järjepidevat kohaldamist. Kuid samuti on õige, et vastastikust tunnustamist ei saa olla ilma liikmesriikide õigusasutuste vastastikuse usalduse kasvuta. See on tegelikult vastastikuse tunnustamise peamine koostisosa. Seetõttu olen tänulik Euroopa Parlamendile, kes toetab tõeliselt ühise õiguskultuuri loomist, nagu te, proua Pagano, just mainisite.

Te nõuate õigustatult, et arendataks edasi õigusala töötajate õpet, nende koolitamist Euroopa süsteemides, suhteid Euroopa Kohtuga, vastastikust tunnustamist käsitlevate õigusaktide kasutamist, õigusalast koostööd ja võrdlevat õigust. Selles küsimuses olen teie raportis öelduga täiesti nõus, sest usun, et Stockholmi programmis on kohtunike koolitamine ja nende liikmesriikidevaheline vahetus see, mis tagab tuleviku Euroopa õigusvaldkonnale, mida me nii väga soovime.

Ilmselgelt aitab ka õigusfoorum, mis on mitmesuguste õigusala töötajate võrgustike kohtumispaik, paljuski suurendada praktikute teadlikkust oma tegevuse üleeuroopalisest mõõtmest ning liidu abil tuleb neil praktikutel teha koostööd parimate tavade tegelikuks vahetamiseks.

Komisjon on nõus ka raportis esitatud ettepanekuga – tõepoolest suur tänu teile – hindamissüsteemi kohta, mis ei piirduks üksnes liidu õigusaktide ülevõtmise hindamisega, vaid hõlmaks ka üldisemalt õigusemõistmise olukorda liikmesriikides.

Hinnatakse õigusemõistmise tõhusust, kiirust ja kaitsetagatiste järgimist. Selles valdkonnas on juba alustatud tööd Hollandi justiitsministri mõttega töötada välja hindamissüsteem, millega kontrollitaks kohtunikonna tööd õigusriigi põhimõtete järgimisel; selleks kasutatakse loomulikult olemasolevaid vahendeid ja see lisab väärtust poliitilisele kontrollile. Saadud hinnangud võimaldavad anda soovitusi.

Lisaks pooldab komisjon Euroopa Parlamendi suuremat kaasatust komisjoni hindamissüsteemi. Härra Deprez, see võimaldaks kaasata Euroopa Parlamendi sellel aastal ja järgmistel aastatel loodavate eksperdirühmade töösse.

Järgmiseks mainisite uue Eurojusti käsitleva otsuse ülevõtmist. Ka siin nõustume me raportis esitatud soovitusiga, mis puudutab rakenduskava kasulikkust ning liikmesriikide ja ekspertide kohtumisi. Need meetmed võimaldavad Eurojusti käsitlevat otsust kiiresti rakendada.

Lõpetuseks nõutakse raportis arukat uute tehnoloogiavahendite kasutamist. Euroopa eõiguskeskkonna strateegia loodi selleks, et kasutada õigusvaldkonnas ära info- ja sidetehnoloogia võimalusi.

Ongi kõik, mul jääb üle üksnes tänada Euroopa Parlamenti tehtud töö ja meiega selles valdkonnas peetud arutelude eest. Ühtlasi olen kindel, et koos õnnestub meil luua kriminaalõiguse ala – õigusruum, mis peaks kujutama endast ühendust, kus kodanikel on põhjendatud õigus kvaliteetsele õigusemõistmisele, sõltumata sellest, millises liikmesriigis nad on.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Härra juhataja, mul on hea meel võimaluse üle kõnelda neist kolmest tähtsast õigusakti ettepanekust ning ma olen raportööridele tänulik suure töö eest, mida nad on oma raportite koostamisel teinud. Esiteks tahaksin kommenteerida kaht esimest ettepanekut ja seejärel pöörduda kolmanda juurde, mis käsitleb kriminaalõiguse edasiarendamist Euroopa Liidus.

Härra Zwiefka ja härra Deprez' raportitega hõlmatud kahe ettepaneku eesmärk on sätestada kord, mis võimaldab liikmesriikidel pidada kolmandate riikidega läbirääkimisi ja sõlmida nendega lepinguid, mis käsitlevad ühenduse ainupädevusse kuuluvat õigusalaast koostööd tsiviilasjades.

Esimene, kaasotsustamismenetluse raames tehtud ettepanek hõlmab lepinguliste ja lepinguväliste võlasuhte suhtes kohaldatavat õigust. Teine, nõuandemenetluse raames tehtud ettepanek hõlmab teatavaid perekonnaõiguse valdkonda kuuluvaid asju.

Tahan rõhutada, et kahe tulevase määrusega ette nähtud kord on välja töötatud nii, et see tagaks ühenduse õiguse tervikluse. Enne lepingulisteks läbirääkimisteks loa andmist teeb komisjon kindlaks, et kavandatud leping ei muuda ühenduse õigust vähem tõhusaks ega ohusta ühenduse normidega sätestatud süsteemi nõuetekohast toimimist. Komisjon veendub ka selles, et kavandatud leping ei õõnesta ühenduse määratud välissuhte poliitikat.

Tegelikult võib väita, et võimaldades liikmesriikidel pidada kolmandate riikidega läbirääkimisi ja sõlmida nendega ühenduse õigusega kooskõlas olevaid lepinguid, laiendatakse ühenduse õiguse toimimisulatust riikidele, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed.

Kahes kõnealusel ettepanekus sätestatud kord kehtib peamiselt liikmesriigi ja kolmandate riikide vaheliste läbirääkimiste ja kahepoolsete lepingute sõlmimise kohta. Kuid teatud juhtudel kehtib see ka rohkem kui ühe liikmesriigi ja/või rohkem kui ühe kolmanda riigi vahel piirkondlike lepingute üle peetavate läbirääkimiste ja vastavate lepingute sõlmimise kohta. Mis puudutab piirkondlikke lepinguid, kehtib ettepanekus sätestatud kord perekonnaõiguse valdkonnas kahe Põhjamaade vahel juba sõlmitud konventsiooni muutmise või muutmisläbirääkimiste kohta. Kohaldatavat õigust käsitleva ettepaneku reguleerimisalasse jääb tegelikult väga vähe piirkondlike lepinguid. Need võivad hõlmata näiteks piirialal asuva lennujaama haldamist, kahe või enama riigi ühiseid veeteid või piiriüleseid sildu ja tunnelid.

Kahes ettepanekus sätestatud kord põhineb liikmesriikide ja komisjoni vahelisel sügaval usaldusel ja tihedal koostööl. Nähakse ette vahendid sellise olukorra reguleerimiseks, kus komisjon jõuab oma hinnangu põhjal järeldusele, et läbirääkimisi ja lepingu sõlmimist ei tohiks lubada. Sellisel juhul asuvad asjaomane liikmesriik ja komisjon kõnelustesse, et leida koos olukorrale lahendus.

Eesistujariik loodab ja ootab nõukogu nimel, et kohaldatavat õigust käsitlevas ettepanekus on võimalik kokkuleppele jõuda esimesel lugemisel. Euroopa Parlament, komisjon ja nõukogu on pidanud tulemusrikkaid läbirääkimisi, mille käigus on neil kolmel institutsioonil õnnestunud lahendada hulk keerulisi küsimusi.

Et kohaldatavat õigust käsitlev ettepanek ühtib suuresti perekonnaõigust käsitleva ettepanekuga, on ütlematagi selge, et esimese ettepaneku kohta tehtud muudatusettepanekud on ka teise üle võetud, kuigi viimase suhtes ei kohaldata kaasotsustamismenetlust. Parema õigusloome huvides on ülimalt soovitatav säilitada kahe dokumendi ühtlus.

Tahaksin lõpetuseks teha mõned märkused Euroopa Parlamendi soovitusel kohta, mis käsitleb Euroopa Liidu kriminaalõiguse ala loomist ja mis on proua Pagano raporti teema.

Nõukogu on täiesti nõus, et vastastikune tunnustamine kui Euroopa Liidu sisese õigusalaast koostöö nurgakivi on tähtis. Me leiame, et seda peaks laiendama selliselt, et tulevikus võetakse vastu teisi õigusakte, ja seda peaks ka süvendama praeguseks vastu võetud vastastikust tunnustamist käsitlevate õigusaktide tõhusama rakendamise teel.

Selle taustal soovib nõukogu juhtida Euroopa Parlamendi tähelepanu tõsiasi, et nõukogu on lõpetamas Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmismenetluse praktilise rakendamise vastastikuse hindamise neljandat ringi.

Nimetatud hulga vastastikuste hindamiste raames on eksperdid uurinud ka küsimusi, mis seonduvad ühelt poolt Euroopa vahistamismääruse ja üldisemalt vastastikuse tunnustamise põhimõtte ning teiselt poolt proportsionaalsuse põhimõtte omavahelise koostoimega. Kuid proportsionaalsuse põhimõtet peab tasakaalustama ka teine põhimõte, mis on Euroopa Parlamendile sama tähtis – nimelt subsidiaarsuse põhimõte. Tegelikuses on eri riikide õigusasutustel erinevad arusaamad rasketest süüteost.

Nõukogu ootab huviga edasist koostööd Euroopa Parlamendi ja komisjoniga ELi põhimõtete ja õigusaktide horisontaalse ja järjepideva hindamise ja rakendamise süsteemi kehtestamisel.

Mis puudutab õigusalasest koolitust, siis jagab nõukogu Euroopa Parlamendi arvamust, et tõelist Euroopa Liidu õiguskultuuri tuleb edendada muu hulgas kohtunike, prokuröride ja eri liikmesriikide kohtutöötajate otsuste vahetuste soosimise teel ning aktiivselt tuleb arendada Euroopa õiguslasest koolituse võrgustikku.

Nõukogu nõustub ka Euroopa Parlamendi seisukohaga, et kiiresti ja tõhusalt tuleb rakendada uusi Eurojusti ja Europoli käsitlevaid otsuseid.

Kokkuvõtteks tahan tänada Euroopa Parlamenti ulatusliku ja üksikasjaliku töö eest, mis meile täna pärastlõunal esitatud kolme raporti koostamisel on tehtud.

Gérard Deprez, *kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimees*. – (FR) Härra juhataja, ma ei taha kasutada praegust lühikest hetke kindlasti mitte kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel, vaid pigem oma fraktsiooni nimel, et väljendada oma erakordselt positiivset arvamust proua Pagano raportist. Kiidusõnad raporti eest, proua Pagano. Usun, et koostasite selle raporti kirjutamisel eriti üksikasjaliku nimekirja asjadest, mis, härra volinik, peaksid kajastuma peamiselt Stockholmis programmis, mida komisjon teatavasti aktiivselt ette valmistab.

Lubage mul lisaks sellele, mida kohtunike koolituse hindamise olulisuse kohta on juba öeldud, toonitada kaht küsimust, millel on vastastikuse usalduse juures põhitähtsus ja mis on aluseks sellele, millest võiks tulevikus kujuneda vastastikune tunnustamine. Esimene on kohtunikukonna sõltumatus. Praegu ei ole mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis kohtunikud poliitilisest või muust võimust sõltumatud. See on häbiväärne ja peab lõppema.

Teine küsimus on menetluslikud tagatised. Kuni me ei saa olla kindlad, et ühtedes riikides on inimestel, keda kahtlustatakse või süüdistatakse teatud liiki süütegude toimepanemises, samasugused menetluslikud tagatised, nagu on inimestel teistes riikides, on raske saavutada vastastikuse tunnustamise põhimõtte laialdast omaksvõttu. See on põhiprobleem, mille ma tahtsin praegusel arutelul tõstatada. Minu tunnustus, proua Pagano.

Csaba Sógor, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (HU) Pärast Teist maailmasõda tõmmatud riigipiirid lahutasid kogukondi ja peresid. Tahaksin tuua teile näite selle kohta siit meie lähedalt Euroopast. Szelmenc oli kunagi Ungari osa. Kuid üks osa sellest – Nagyszelmenc – asub praegu Euroopa Liidu liikmesriigi Slovakkia territooriumil ja teine osa – Kisszelmenc – Ukrainas.

Enne 2005. aasta 23. detsembrit ei olnud nende kahe küla vahel isegi piiriületuspunkti. 60 aastat elasid vanemad, lapsed ja sugulased üksteisest täiesti eraldatult ega kohtunud aastakümneid. Euroopa Liit andis neile pikisilmi oodatud võimaluse lõpetada see olukord ja avada piiriületuspunkt. See on vaid üks mitmetest sadadest või tuhandetest näidetest, mis ühtlasi põhjendab selgelt, miks me praegu seda raportit arutame.

Määruse eelnõus on sätestatud kohtualluvuse kord, mis kehtib liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel seoses abieluasjade, vanemliku vastutuse ja ülalpidamiskohustustega. Määrus ei asenda ühenduse õigusakte, vaid seda kohaldatakse üksnes siis, kui asjaomane liikmesriik tõendab, et just selle liikmesriigi ja vastava kolmanda riigi vahelistest majanduslikest, geograafilistest, kultuurilistest või ajaloolistest suhetest tulenevalt on olemas erihuvi nimetatud kolmanda riigiga kahepoolse valdkondliku lepingu sõlmimise vastu. Samas märgib komisjon, et kavandatav leping mõjutab olemasolevate ühenduse määruste ühtset ja järjepidevat kohaldamist ning nende määruste alusel rakendatud süsteemi toimimist vaid piiratud määral.

Tahaksin raportöör Deprez'd tänada, et ta võttis ette selle olulise teema, mis mõjutab nii Euroopa Liidus kui ka väljaspool seda elavate kodanike elu, eriti seetõttu, et dokumendis on saavutatud tasakaal ühenduse ja liikmesriikide institutsioonide õigusliku pädevuse vahel.

Manuel Medina Ortega, *fraktsiooni PSE nimel*. – (ES) Härra juhataja, ma usun, et komisjoni poolt meile esitatud ettepanekud võtta vastu määrused on olulised ja vajalikud ning teisest küljest oli ka meie jaoks Euroopa Parlamendis tähtis ja vajalik nõuda, et järgitaks kahe raportööri, härra Zwiefka ja härra Deprez' rõhutatud põhimõtet, s.o ühenduse pädevuse põhimõtet.

Tegemist on ühenduse pädevust puudutava küsimusega, mille puhul on praktilistel põhjustel mõistlik jätta teatud kohustuste täitmine liikmesriikidele, kuid nagu härra Barrot märkis, tuleks sel puhul nii kohaldamisala kui ka ajalist kestust piirata. Me ei saa keelata ühenduse pädevuse rakendamist ning ei nõukogul, komisjonil ega ka Euroopa Parlamendil ole õigust kõnealuselt ühenduse pädevusest loobuda.

Seda märkinuna – tegemist on erandliku korraga – usun, et meie läbiarutatud ja esitatud muudatusettepanekud, mille Euroopa Parlament homme usutavasti vastu võtab, võimaldavad selle meetmete paketi esimesel lugemisel vastu võtta. Kuid samuti loodan ma, et komisjonil on järgmistes etappides ja tulevikus võimalik minna edasi tõelise Euroopa eraõiguse süsteemi loomisega. See muutub järjest vajalikumaks, nagu mainis ka näiteks härra Sógor eelnevas sõnavõtus. Me räägime probleemidest, mis mõjutavad inimesi kõige otsesemalt, ja niivõrd, kuivõrd me suudame nende probleeme lahendada, mõistavad inimesed, et Euroopa Liidul on mõte.

Härra juhataja, lõpetuseks tahaksin kiita kolleege härra Deprez'd ja härra Zwiefkat ning tänada komisjoni ja nõukogu valmisoleku eest meiega antud küsimuses koostööd teha.

Sarah Ludford, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Härra juhataja, tahan tänada proua Paganot suurepärase raporti eest ja koostöö eest kompromissmuudatusettepanekute väljatöötamisel, milles arvestati näiteks ka osa minu soovitudestega.

Arvan, et Euroopa Parlament on pannud maha kindla märgi oma püüdlustest luua tulevikus Euroopa kriminaalõiguse ala ning näidanud üles kahekordset soovi tuua kurjategijad kohtu ette ja kaitsta kohtualuste ja ohvrite õigusi. Raportis toonitatakse õigesti põhiküsimusi, näiteks vajadust jälgida õigusaktide rakendamist ning edendada kohtunike, prokuröride ja kaitseadvokaatide koolitust, samuti vajadust uusi menetluslikke tagatisi kindlustavate õigusaktide järele, nagu Gérard Deprez rõhutas.

Euroopa vahistamismäärus on tõhus vahend kurjategijate kohtu ette toomiseks ja mul on väga kahju, et Briti konservatiivid olid selle vastu. Kuid me peame tagama ja valitsused peavad tagama, et Euroopa vahistamismäärusi ei kasutata ära tähtsusetutes küsimustes, näiteks sea varastanud või hotelliarve tasumata jätnud inimeste tagaotsimiseks. Seda ei tohi kuritarvitada ka tagamõttega ülekuulamise läbiviimiseks, vaid pigem tuleb nõuetekohaselt keskenduda inimese tagasitoomisele, et esitada talle süüdistus ja võtta ta vastutusele.

Euroopa vahistamismäärus, nagu juba märgitud, ja kogu kriminaalõigus põhineb vastastikusel usaldusel. Seega peavad liikmesriigid tõendama, et nad väärivad seda usaldust, nii et kehtestavad kvaliteetsed õigussüsteemid ning austavad näiteks Euroopa inimõiguste konventsiooni ja Strasbourgi kohtu otsuseid. Me ei saa lubada, et inimesi toodaks Euroopa vahistamismääruse alusel Euroopa Liidu riiki tagasi ja seejärel saadetaks kolmandasse riiki piinamisele. Kui astutakse Strasbourgile vastu, tuleb rakendada Euroopa vahistamismääruses sisalduvaid põhiõiguste tagatisi. Arvan, et ELi riikide valitsused on põigelnud kõrvale kohustusest lahendada õigussüsteemide sisulised erinevused ning õiglase kohtumõistmise ja inimõiguste ebahütlase järgimise probleem.

Samuti peame püüdma tagada, et kriminaalõigusaktide kvaliteet on tulevikus parem. Loodetavasti on meil pärast Lissaboni – mul on hea meel, et Tšehhi senat ratifitseeris Lissaboni lepingu – vähem pressiteateid liikmesriikide ettepanekute kohta, mis ei jõua kuhugi ja mida seejärel, isegi kui need heaks kiidetakse, iialgi nõuetekohaselt ei rakendata. Kogu Euroopas kehtiv õigus ja ranged õigusnormid on meie kodanikele väga tähtsad, kui nad reisivad teistesse riikidesse, töötavad seal ja alustavad seal äritegevust ning kui nad peavad püüdma anda võõrkeeles selgitusi. On viimane aeg veenduda, et kõiki, kes satuvad teise liikmesriigi kriminaalõigussüsteemi, on nende õigustest teavitatud ning et nad on saanud nõuetele vastavat õigus- ja tõlkeabi.

Lõpetuseks väljendan suurt pettumust, et Ühendkuningriigi valitsus oli üks neist, kes blokeeris menetlusõiguste meetme. Loodan, et ta muudab tulevikus meelt.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma nõustun kolme arutatava raportiga osaliselt.

Härra Zwiefka raportiga on kergem leppida, sest see muudab liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste läbirääkimiste ja kahepoolsete valdkondlike lepingute sõlmimise ühtseks ja kõike arvesse võttes ka läbipaistvamaks.

Ma olen põhimõtteliselt nõus härra Deprez' raporti teise poolega, kus viidatakse komisjoni järjepidevale tegutsemisele, mis on vajalik, kui me tahame õiguslase koostöö valdkonnas kujundada ühenduse välissuhete poliitikat. Kuid mis puudutab liikmesriikide võimalust ise lepinguid sõlmida, siis rahvuslasena on mul selle üle loomulikult hea meel ning ma loodan, et tegemist ei ole protsessiga, mis on kohaldamisala ja ajalise kestuse poolest tingimata piiratud.

Lõpetuseks pean ausalt ütlema, et mul on mõningaid kahtlusi proua Pagano koostatud Euroopa Parlamendi soovitusel. Ma olen talle tänulik, et ta juhtis tähelepanu eõiguskeskkonna kasutamisele ja toetas seda,

eriti seetõttu, et mina vastutasin asjaomase raporti koostamise eest – ma olen siiani tänuvõlglane nende ees, kes tegid raporti edu tagamiseks koostööd. Kuid minu teadmised ohvrite, aga ka kahtlustatavate ja kohtualuste põhivabadustest ning vajadus kohtunike ja praktikute õiguslase koolitamise järele lubavad mul märkida, et selles valdkonnas on meil endiselt pikk tee käia – vähemalt meil Itaalias kindlasti. Veelgi enam – kui rääkida Euroopa vahistamismäärusest, muutuvad minu kahtlused otseseks vastuseisuks. Sellele vaatamata tänan raportööre neil teemadel tehtud oskusliku ja põhjaliku töö eest.

Panayiotis Demetriou (PPE-DE). – (EL) Härra juhataja, ka mina tahan kasutada juhust ja kiita kolme raportööri – härra Zwiefkat, härra Deprez'd ja proua Paganot. Eriti soovin variraportöörina kiita proua Paganot tema raporti eest ja tänada teda heade sõnade ja ühtlasi meie tiheda koostöö eest seoses raportiga. Samuti tahan väljendada oma rahulolu, et komisjon on voliniku sõnul nõus peaaegu kõikide sellesse raportisse lisatud punktidega. Toetan täielikult proua Pagano raportit sellisena, nagu see on, ja loomulikult kõike seda, mida ta täna siin parlamendis on öelnud.

Härra volinik, kümme aastat on möödunud sellest, kui Euroopa Ülemkogu teatas Tamperes, et on võtnud vastu strateegilise eesmärgi luua Euroopa Liidus vabadusel, õigusel ja turvalisusel rajanev ala, kümme aastat on möödunud teadaandest, et õiguslase koostöö nurgakivi on kõrgeima astme kohtute otsuste vastastikune tunnustamine ja usaldamine. Pean ütleva, et selles valdkonnas on vähe ära tehtud.

Seega kui tsiviilõiguses on tehtud edusamme mitmeski küsimuses, siis kriminaalõiguses on asjad peaaegu paigal seisnud. Loodame, et Lissaboni lepingu vastuvõtmisega leiab selles valdkonnas aset suurem edasimine.

Härra volinik, isegi seda vähimaid menetluslikke tagatisi käsitlevat ettepanekut ei ole tagant lükatud ning meie palve on – ja need sõnad on mõeldud ka nõukogule –, et teie teeksite seda. Lõpetuseks ütlen, et loomulikult on õigussüsteemide vahel erinevusi, aga on ka ruumi üksteisele lähenemiseks. Seetõttu tuleb ellu viia soovitus luua kõikide õiguslike erinevuste ja sarnasuste uurimiseks eksperdikomisjon, et meil oleks olemas konkreetsed ekspertide soovitusel oma õigusaktide ühtlustamiseks ja õigussüsteemide vastastikuseks usaldamiseks.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE). – (PL) Härra juhataja, tsiviilõiguse valdkonnas on lisaks ühenduse õigustikule mitmeid liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel sõlmitud kahepoolseid kokkuleppeid. EÜ asutamislepingu artikli 307 kohaselt peavad liikmesriigid kõrvaldama kõik sedalaadi lepingutes sisalduva võivad sätted, mis ei ole kooskõlas ühenduse õigustikuga.

Oma 2006. aasta veebruaris koostatud arvamuses 1/03 leidis Euroopa Kohus, et ühendus on saanud ainupädevuse sõlmida kolmandate riikidega kohtualluvust ning tsiviil- ja kaubandusajades tehtud kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist käsitlevaid rahvusvahelisi lepinguid. Seega tekib küsimus, kas kõik olemasolevad või kavandatavad, nimetatud riikidega sõlmitud ja vastavaid teemasid käsitlevad kahepoolsed lepingud tuleks asendada ühenduse lepingutega. Või peaks liikmesriikidele jääma õigus sõlmida neid lepinguid juhul, kui ühendusel puudub huvi sekkuda?

Käsitletav reeglipärasest erinev kord peab siiski alluma väga konkreetsetele nõuetele, mis reguleerivad selle kohaldamisala ja ajalist kestust. Seega on oluline, et komisjon kehtestaks strateegia ja määraks kindlaks esmatähtsad küsimused, lähtudes ühenduse välissuhete poliitika kujundamisest tsiviil- ja kaubandusajades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, ma teen lühidalt, sest mul jääb üle vaid väljendada rahulolu viisiga, kuidas Euroopa Parlament on aidanud valgustada seda õigusel, õiglusel, turvalisusel ja vabadusel rajanevat ala, mida me soovime liidus luua; mul on hea meel kõige siin öeldu üle, eriti selle üle, mis puudutab vastastikuse tunnustamise põhimõtet, mis omakorda toob meid tagasi kohtunikevahelise usalduse juurde.

Nagu väga hästi selgitati, on õige, et õigussüsteemides on ruumi üksteisele lähenemiseks ja see peaks kriminaalmenetluste puhul aset leidma eelkõige vähimate ettenähtud toimingute kaudu. Usun tõesti, et kõik see sillutab teed hea Stockholmi programmi poole, ja selle eest tahan Euroopa Parlamenti tänada.

Mis puudutab ülejäänud küsimusi, siis kinnitan, et kahepoolsete lepingute jaoks on tõepoolest võimalik leida institutsiooniline raamistik, kuid ühendusel ja komisjonil peab olema ainupädevus. Seda saan ma öelda. Ma ei taha arutelu venitada. Rääkida tuleb veel paljudest asjadest.

Igatahes olen ma Euroopa Parlamendile tänulik ja kuna mul ei tule rohkem võimalusi kõnelda, siis pean ütleva, et olen saanud volinikuna suuri kogemusi, sest ma leian tõesti, et komisjon ja Euroopa Parlament

suudavad oma tugevas liidus sageli Euroopa üldisi huvisid esile tuua ja edendada – ma vabandan eesistujariigi ees sellele tähelepanu juhtimise pärast, aga see on tõsi.

Kuid loomulikult olen ma eesistujariigile tema toetuse eest tänulik. Need kolm institutsiooni peavad tegutsema koos, kuid minu tänu kuulub Euroopa Parlamendile, kes on täna õhtul esitanud meile taas väga hea raporti. Aitäh, proua Pagano.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Härra juhataja, arutelu on olnud ülimalt huvitav ja tundub, et me oleme väga lähedal sellele, et jõuda kohaldatavat õigust käsitlevas ettepanekus kokkuleppele esimesel lugemisel. Lubage mul öelda, et tegemist ei ole mitte lihtsalt kokkuleppega, vaid õiglase ja tasakaaluka kokkuleppega. See on minu arvates suurepärane näide Euroopa Parlamendi, komisjoni ja nõukogu heast koostööst.

Olen veendunud, et liikmesriigid rakendavad mõlemas tulevases määruses sätestatud korda mõistlikult ja see annab neile piisava õigusliku raamistiku suheteks teatud kolmandate riikidega, kellega neil on erilised sidemed.

Nagu ma juba enne rõhutasin, mõjutab kohaldatavat õigust käsitlevas ettepanekus esimesel lugemisel saavutatav kokkulepe teist, perekonnaõigust käsitlevat ettepanekut, sest need kaks dokumenti on väga sarnased. Esimesel lugemisel saavutatud kokkuleppega oleme seega sillutanud teed ka teise ettepaneku kiireks vastuvõtmiseks. See on tõesti meeldiv asjade käik.

Väga paljud liikmesriigid on näiteks tulenevalt erilistest ajaloolistest või sotsiaalsetest sidemetest kolmandate riikidega huvitatud võimalusest sõlmida nende riikidega lepinguid, mis käsitlevad selliseid perekonnaõiguse küsimusi nagu laste hooldusõigus, külastusõigused ja ülalpidamiskohustused.

Lõpetuseks tahan nõukogu nimel tänada Euroopa Parlamenti innustavate soovitude eest ELi kriminaalõiguse loomise valdkonnas, mida käsitletakse Maria Grazia Pagano raportis. Täna Euroopa Parlamenti viljaka arutelu ja selle suurepärase tulemuse eest.

Tadeusz Zwiefka, raportöör. – (PL) Härra juhataja, tööd alustades teadsime, et kõnnime õhukesel jääl. Ühelt poolt olid tööosolevad õigusaktid erandliku olemuse ja erilise tähtsusega. Teiselt poolt olime teadlikud aja möödumisest ja selle parlamendikoosseisu ametiaja lõpu vältimatust lähenemisest ning kolmanda ja viimase asjana ootasid nii liikmesriigid kui ka Euroopa Liidu kodanikud, et vähemalt mingil konkreetsel hetkel on neil võimalik saada abi neile nii keeruliste ja samas nii tähtsate asjade lahendamisel.

Üksnes tänu meie tahtele saavutada tubli tulemus, austades samas mõistagi täielikult ühenduse õigust, ja töötada välja õigusakt, mis sobib ELi õigussüsteemi, ning tänu meie soovile teha head koostööd suutsime jõuda etappi, milles me tänase arutelu lõpetame ja mis tõenäoliselt võimaldab meil saavutada esimesel lugemisel edu.

Seetõttu tahaksin veel kord südamest tänada härra Deprez'd pingsate püüdluste eest takistada meil teatud piire ületamast. Tahaksin väljendada ka oma siirast tänu härra Kohoutile eesistujariigi Tšehhi esindajate ebatavaliselt hoogsa töö eest ja volinik Barrot'le komisjoni esindajate tõesti täiusliku koostöö eest. Samuti soovin tänada kolleege, kes täna sõna võtsid ja kes on kogu meie tööperioodi vältel andnud oma panuse, et lõpuks tuleks edu, ning ka kaastöötajaid, eriti õiguskomisjoni töötajaid, kes nägid lõpliku edu saavutamiseks tõesti südamest palju vaeva.

Gérard Deprez, raportöör. – (FR) Härra juhataja, mina kaht minutit ei vaja. Vastuseks, nagu ma aru sain, nõukogu üleskutsele ja härra Zwiefka soovile usun, et kuna meie koostöö sujus hästi, siis niivõrd, kui võrd see minust sõltub, saavutame homsel esimesel lugemisel kokkuleppe. Seega soovitan ma oma poliitilistele sõpradele antavates hääletusjuhistes hääletada nõukogu ja komisjoniga läbi räägitud kokkuleppeteksti poolt, sõltumata sealjuures minu isiklikust arvamusest ja parandustest, mille lisamist kõnealusesse teksti ma oleksin soovinud.

Et sain selle öeldud, härra juhataja, ja et mul on veel pisut aega, siis ei taha ma seda rohkem kasutada meie raportitest rääkimiseks, vaid selleks, et öelda ministrile, kui hea meel mul on, et täna nõustus Tšehhi senat Lissaboni lepinguga. Arvan, et peale meie endi tehtud töö on see tänase päeva peamine hea uudis.

(Aplaus)

Täna igapäev, kes selle nimel tööd tegi, sest me kõik teame, et olukord ei olnud kerge. Teie riigis oli vastuseis tugev. Viimased poliitilised sündmused ei teinud asja just lihtsamaks ja seetõttu soovin, et te edastaksite meie tänu nii oma riigi võimuesindajatele kui ka rahvale. Täna seisite te Euroopa eesmärgi eest hästi!

Maria Grazia Pagano, raportöör. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahan põhimõtete toetamise eest tänada nõukogu ja eelkõige – kui ta seda lubab – volinik Barrot'd, kellega mul on olnud väga tulemuslikud mõttevahetused, mis olid ülimalt kasulikud selles töös, mida me hiljem istungisaalis tegime. Samuti tahan südamest tänada parlamendiliikmeid, kes raporti kallal töötasid, andsid mulle ideid ja loomulikult rakendasid kogu oma kogemustepagasit; eelkõige tänan härra Demetrioud, proua Ludfordi ja suurepäraselt härra Deprez'd.

Tahtsin öelda, et härra Demetriou, proua Ludford ja härra Deprez tabasid naelapea pihta – nad nägid ära Euroopa Liidu ees seisva probleemi, sest meid ootavad ees Euroopa ühise õiguskultuuri loomine (mis tähendab loomulikult tõsist võitlust härra Deprez' nimetatud teguritega), kohtunikonna sõltumatuse kehtestamine, tagatiste sätestamine ja eri õigussüsteemide erinevuste silumine. Sellele vaatamata usun, et tehtud töö lubab meil olla optimistlik.

Härra Romagnolile tahan öelda – lähtun seda öeldes oma seisukohast, mis peaks olema ka tema oma –, et tulenevalt sellest, kuidas olukorda nähakse, on Itaalias sisuliselt olemas selge pessimism, kuid me peame tahtma olla optimistlikud ning töö, mida ka teie, härra Romagnoli, olete teinud, ja panus, mille te olete raporti koostamisse andnud, tähendab, et koos saame me Euroopa Liitu kujundada, ja Euroopa Liit on ka itaallaste jaoks tegelikkus.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, neljapäeval kell 12.00.

(Istung katkestati mõneks hetkeks.)

ISTUNGI JUHATAJA: MANUEL ANTÓNIO DOS SANTOS

asepresident

14. Infotund (küsimused nõukogule)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on infotund (B60231/2009).

Nõukogule on esitatud järgmised küsimused.

Nõukogu esindab siin Jan Kohout. Tahaksin kasutada võimalust ja väljendada heameelt täna Tšehhi senatis tehtud otsuse üle, mis annab meile suuri lootusi Lissaboni lepingu ratifitseerimiseks tulevikus.

Juhataja. – Küsimus nr 1, mille esitas **Manuel Medina Ortega** (H-0205/09)

Teema: Euroopa kultuuriloomingu kaitse

Võttes arvesse, et piraatkoopiate järjest suurem üleküllus kahjustab Euroopa kultuuriloomingut, siis milliseid meetmeid pakub nõukogu välja tegeliku kaitse tagamiseks?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Härra juhataja, tänan teid heade sõnade eest Tšehhi Vabariigi ja senati aadressil. Ka meie oleme väga rahul, et roheline tuli Lissaboni lepingule on nüüd palju eredam kui mõned tunnid tagasi.

Vastuseks esimesele küsimusele tahan öelda, et nõukogu jagab austatud parlamendiliikme väljendatud muret seoses vajadusega tegelda kaitstud tööde piraatluse probleemiga igakülgset. Selle küsimuse on nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu seadnud oma poliitikas esmatahtsale kohale kõrvuti üldise püüdega kaitsta ja edendada Euroopa kunstnike uuendusi ja sellest tulenevalt Euroopa majanduse konkurentsivõimet.

Euroopa Parlament ja nõukogu on võtnud vastu direktiivi 2004/48/EÜ, millega on kehtestatud ühenduse raamistik intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta, ning praegu töötavad nad ettepanekuga võtta vastu direktiiv kriminaalmeetmete kohta, et kindlustada kõnealuste õiguste jõustamine.

Juba kehtiv õiguslik raamistik annab liikmesriikidele tugeva aluse intellektuaalomandi õiguste tõhusa kaitsega tegelemiseks, sealhulgas piraatlusega võitlemiseks. Lisaks osalevad Euroopa Ühendus ja liikmesriigid praegu läbirääkimistes näiteks võltsimisvastase kaubanduslepingu projekti üle, et muuta intellektuaalomandi õiguste kaitse rahvusvahelisel tasandil tõhusamaks.

25. septembril 2008 võttis nõukogu vastu resolutsiooni, millega on sätestatud konkreetsed liikmesriikide ja komisjoni poolt Euroopa üldise võltsimise ja piraatluse vastase kava alusel võetavad meetmed. Ühtlasi

võttis nõukogu vastuseks komisjoni 2008. aasta jaanuari teatisele 2008. aasta novembris vastu hulga järeldusi Interneti-põhise loomingulise infosisu kohta ühtsel turul, toonitades muu hulgas vajadust edendada ja lihtsustada autoriõigusega kaitstud materjali seaduslikku pakkumist Interneti teel kui olulist viisi võidelda tõhusalt piraatluse vastu.

Tolli valdkonnas on nõukogu võtnud vastu määruse (EÜ) nr 1383/2003 teatavate intellektuaalomandi õiguste rikkumises kahtlustatavate kaupade suhtes võetava tollimeetme ja kõnealuseid õigusi rikkuvaks tunnistatud kaupade suhtes võetavate meetmete kohta. Selle määrusega on sätestatud tolli sekkumise tingimused juhul, kui kahtlustatakse, et kaupadega rikutakse intellektuaalomandi õigusi, ning ametiasutuste võetavad meetmed, kui leitakse, et kaubad on ebaseaduslikud.

Konkreetselt on ühendus sõlminud hulga tollikoostöölepinguid, hiljuti näiteks Hiinaga; nende eesmärk on parandada ja lihtsustada koostööd kolmandate riikide tolliga muu hulgas võltsitud ja piraatkauba vastu võitlemisel. Need lepingud on Euroopa Ühenduse ja partnerriikide tolli vahelise koostöö praktilised vahendid ja viisid. Lepinguid rakendatakse ja ajakohastatakse pidevalt nende alusel loodud ühiste tollikoostöö komiteede raames.

Mitmepoolsel tasandil aitab nõukogu aktiivselt kaasa Maailma Tolliorganisatsiooni egiidi all tehtavale tööle.

Lõpetuseks ütlen, et 16. märtsil 2009 võttis nõukogu vastu resolutsiooni, mis käsitleb Euroopa Liidu intellektuaalomandi õiguste rikkumisega võitlemise tollialast tegevuskava aastateks 2009–2012, astudes nii eelnimetatud 25. septembri 2008. aasta nõukogu resolutsioonist sammu edasi.

Nõukogu on valmis kaaluma igasuguseid edaspidiseid algatusi, mille eesmärk on tugevdada võitlust võltsimise ja piraatluse vastu, et kaitsta õiguste valdajaid veelgi ulatuslikumalt. Nõukogu hindab kõiki Euroopa Parlamendi samalaadseid ja sama eesmärgiga jõupingutusi.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Suur tänu vastuse eest, lugupeetud nõukogu eesistuja. Usun, et tegelikult nõukogu mõistab probleemi, kuid ma ei anna selles asjas järele ja küsin teilt, nõukogu eesistuja, kas nõukogu teab, et praegu on Euroopa kultuuritegevus miinimumist väiksem.

Kultuuriloomingu kaitset käsitlev Euroopa Liidu õigus on arengumaa tasemel ja sellest tulenevalt langeb ka meie kultuuritegevus arengumaade tasemele. See on eriti ilmne audiovisuaalvaldkonnas, kus praegu toimub põhitegevus väljaspool Euroopat, peamiselt Ameerika Ühendriikides, sest see riik kaitseb kultuuriloomingut. Kui Euroopa ei kaitse kultuuriloomingut, siis meil seda ka ei ole. Kas nõukogu on teadlik vastutusest, mis tal praegu lasub?

Paul Rübzig (PPE-DE). – (DE) Minu küsimus on järgmine: täna hääletati siin parlamendis maha proua Trautmanni telekommunikatsiooni paketi kohta tehtud kompromissmuudatusettepanek. Niisiis tähendab see, et ta on andnud head võimalused president Sarkozy lahendusele „kolm lööki ja väljas”. Kuidas hindab eesistujariik Tšehhi tänast Euroopa Parlamendi hääletust seoses Internetis oma õigusi kaitsta soovivate Euroopa kunstnikega?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, tahaksin lihtsalt kinnitada austatud parlamendiliikmele, et nõukogu on täiesti teadlik, et selline tegevus on märkimisväärne ja kujutab endast tõelist ohtu eurooplaste ja Euroopa Liidu kultuurilisele rikkusele. Arvan, et seda on näha ka nende meetmete hulgast, mida nõukogu on võtnud viimastel kuudel ja aastatel, mil need küsimused on olnud esmatähtsad – ja need on jätkuvalt esmatähtsad –, kas või üldise Euroopa kava raames, mis näeb ette konkreetsed tegevuse eesmärgid, näiteks Euroopa võltsimis- ja piraatlusalase vaatluskeskuse loomise. Usun, et selle taustal tuleks märkida, et nõukogu mõistab oma vastutust, on teadlik probleemi tõsidusest ja on võtnud nõuks astuda selles küsimuses konkreetseid samme. Mis puudutab telekommunikatsiooni paketti, siis on nii eelmine eesistujariik kui ka meie eesistujariik selle valdkonna heaks palju energiat kulutanud. Me oleme pettunud, et kompromissi tervikuna, sealhulgas antud piraatlusvastast sätet, ei ole heaks kiidetud. Tahaksin väljendada lootust, et kokkulepitud telekommunikatsiooni pakett võetakse lõpuks pärast täiendavaid toiminguid vastu. Olen siiski pettunud, et austatud parlamendiliikme mainitud põhjustel ei võetud paketti vastu täna.

Juhataja. – Küsimus nr 2, mille esitas **Gay Mitchell (H-0207/09)**

Teema: Kliimamuutused

Võttes arvesse Tšehhi presidendi Václav Klausi hästi teada olevat skeptilisust kliimamuutuse suhtes, siis kuidas tagab nõukogu valdava osa ELi liikmesriikide ja kodanike teaduslikult tõestatud inimtekkelist

kliimamuutust pooldavate vaadete austamise, eriti seoses kliimamuutust käsitleva Kopenhaageni tippkohtumise ja tulevase Rootsi eesistumisaja ettevalmistamisega?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Nõukogu täpsustas selle aasta märtsis ja Euroopa Ülemkogu kevadel veelgi uut rahvusvahelistel kliimamuutust käsitlevatel läbirääkimistel võetavat seisukohta, pidades silmas eelkõige Kopenhaageni konverentsi.

19. ja 20. märtsil 2009 toimunud kohtumisel rõhutas nõukogu oma veendumust, et majanduskriis ja selle ületamiseks võetud poliitilised meetmed annavad võimaluse viia läbi vajalikud majandusreformid ja samal ajal kiirendada reforme ohutu, jätkusuutliku, vähe süsinikdioksiidi tekitava ja ressursisäästlikuma majanduse suunas.

Märtsis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järel dustes märgiti, et Euroopa Liit kohustub jätkuvalt täitma juhtrolli ülemaailmse ja laiaulatusliku kliimakokkuleppe saavutamisel selle aasta detsembris Kopenhaagenis, eesmärgiga hoida kliimasoojenemine allpool 2 °C taset.

Selleks tuletas Euroopa Ülemkogu meelde ELi võetud kohustust vähendada kõnealuse kokkuleppe saavutamiseks omalt poolt heitkoguseid 30% võrra, eeldusel, et teised arenenud riigid kohustuvad heitkoguseid samaväärselt vähendama ning arenenumad arengumaad aitavad sellele oma kohustuste ja vastavate võimaluste kohaselt piisaval määral kaasa. Euroopa Ülemkogu arutab neid küsimusi veel oma juunikuusel kohtumisel.

Avril Doyle (PPE-DE), küsimuse esitaja asendaja. – Tahan tänada eesistujariiki Tšehhit nõukogu juhtimise ja nende vaadete eest antud küsimuses.

Nagu ma varem juba ühelt teie kolleegilt küsisin, kas nüüd, mil läheneb käesoleva aasta detsembris Kopenhaagenis toimuv ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste kriitilise tähtsusega 15. konverents, saate te mulle kinnitada, et meil on olemas Tšehhi valitsuse innukas toetus piisavale ja igati õiglasele süsinikdioksiidi heitkoguste üleilmset vähendamist käsitlevale rahvusvahelisele lepingule?

Oma eesistumisaja algul olite tuntud kliimamuutuse skeptikud. Kas võite nüüd kinnitada, et olete meelt muutnud ja nõustute täielikult kliima- ja energiaalaste õigusaktide paketiga, mille Euroopa Parlament eelmise aasta detsembris suure hääleteenamusega vastu võttis?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, vastuseks küsimusele tahan esiteks öelda, et meie ehk Tšehhi valitsus ja Tšehhi Vabariik ei ole kunagi olnud kliimamuutuse suhtes skeptilised. Ma arvan, et see, mida ma ütlesin oma kõnes teatavate märtsikuu Euroopa Ülemkogu kohtumisel vastu võetud järel duste ja teatavate varasematel Euroopa Ülemkogu kohtumistel, kus Tšehhi valitsus on osalenud, vastu võetud meetmete kohta, samuti valitsuse nõustumise kohta nimetatud järel dustega, ei näita mingil juhul, et ametist lahkuv või reedel ametisse astuv valitsus oleks oma arvamust selles küsimuses kuidagi muutnud. Selles mõttes võime öelda, et jätkame kursil, mille võtsid või mille kujundasid eelmised nõukogu koosseisud, ja meie eesmärk on, et kõikidest kaasnevatest probleemidest ja raskustest hoolimata teeks EL tulevasel juunikuusel ELi tippkohtumisel kõik endast oleneva Euroopa Ülemkogu volituste ja Kopenhaageni läbirääkimiste raamistiku ettevalmistustega edasiliikumiseks. Loen küsimusest välja vihje Tšehhi presidendile, kuid võin teile kindlalt ja ausalt kinnitada, et kaks päeva tagasi toimus Prahast tippkohtumine Jaapaniga, mida juhatas ELi nimel president Klaus, ning kui te nägite seal midagi, mis ei vastanud ELi ühtsele seisukohale kliima küsimuses, siis palun andke sellest mulle teada, kuigi ma tean, et midagi sellist ei esinenud. Selles valguses vaadatuna on need mureküsimused arusaadavad, kuid põhimõtteliselt tervikuna mitte täiesti õigustatud, ja ma loodan, et mul õnnestus murepilved hajutada.

Juhataja. – Küsimus nr 3, mille esitas **Avril Doyle (H-0210/09)**

Teema: Lissaboni leping ja Tšehhi eesistumine

Palun, kas nõukogu võiks kommenteerida võimalikku ajakava Lissaboni lepingu ratifitseerimiseks Tšehhi Vabariigi poolt?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, minu tänast kõnet sisse juhata des tegite te avalduse, milles õnnitlesite Tšehhi Vabariiki selle puhul, et Tšehhi senat kiitis täna Lissaboni lepingu selge hääleteenamusega heaks. Usun, et hetkel on see parim vastus antud küsimusele.

Avril Doyle (PPE-DE). - Tänan Tšehhi ministrit ja edastan tema kaudu ka õnnitlused Tšehhi senati juhile ja kõikidele liikmetele. Nüüd on nii ülem- kui ka alamkoda ratifitseerimise poolt hääletanud.

Võite vaadata mind kui lirimaad esindavat parlamendiliiget ja küsida, kas pada sõimab katelt. Meil lirimaal on töö veel tegemata. Ka poolakatel ja sakslastel on asju vaja pisut korrastada.

Kuid kas ma võin teid paluda, et ütleksite, kas ja millal on tõenäoline, et president Klaus arvestab ülem- ja alamkoja soovidega ja kiidab heaks lepingu täieliku ratifitseerimise või kui soovite, kirjutab sellele alla? Veel kord aitäh teile. Mul on teie senatis täna saavutatud tulemuste üle hea meel.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, õnnitlen eesistujariiki Tšehhit senati otsuse puhul. Sellele vaatamata pean ütleva, et meie siin Euroopas oleme loomulikult rahulolematud Euroopa Liidu institutsioonide vahelise koostööga mitmes valdkonnas ja seetõttu oleme viimase kaheksa kuu jooksul pidanud läbirääkimisi reformilepingu üle. Kas oleks ehk võimalik viia Tšehhis läbi arutelu selle üle, mis neile tegelikult selle lepingu juures muret valmistab ja milliseid variante võib president Klaus eurooplastele pakkuda selleks, et summutada praegust rahulolematust, millele ta tõesti kõvahäälselt tähelepanu juhib, ja milliseid lahendusi ta näeb? Praegu on teada vaid see, et ta tahab reformi ära hoida, kuid ei esita ühtki positiivset ettepanekut.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, arvestades, et president Klaus on oma riigi mainet puhtast isekusest kahjustanud, tahaksin ka mina eesistujariiki Tšehhit kiita ja öelda, et nende eesistumine oli esmaklassiline. Mul on hea meel, et see lõppes lepingu ratifitseerimisega parlamendis.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, tahaksin teid tänada tunnustavate sõnade ja õnnitluste eest Lissaboni lepingu heakskiitmise puhul meie senatis. President Klausil on oma vaated ja meie Tšehhis austame tema arvamusi, mis on osa demokraatlikust arvamuste paljususest. Mis puudutab arutelu Lissaboni lepingu üle, siis see osutus väga pingeliseks ja just seetõttu ei kiitnud senat Lissaboni lepingut heaks enne kui alles nüüd, pärast pikka teemakohast mõttevahetust. Suur osa, s.o 54 senati liiget 80 kohalolnust, hääletas lepingu poolt, sealhulgas kodanike demokraatlikku parteisse ODS (parteisse, mille president Klaus kunagi asutas) kuuluvad senati liikmed, mis näitab, et Tšehhis valitseb eurorealism, väga tugevalt tunnetatakse kaasvastutust Euroopa ja ELi eest ning tahetakse jätkata Euroopa lõimumist ja selles aktiivselt osaleda. Põhiseadusega sätestatud Tšehhi parlamendi mõlema koja heakskiit on tegelikult ratifitseerimise eeltingimus, millele järgneb lepingu allkirjastamine presidendi poolt. Selleks ei näe põhiseadus ette mingeid tähtaegu ja ma ei tahaks praegu ennustada kuupäeva, mil president on lepingule alla kirjutanud. Praegune olukord on isegi meie jaoks Tšehhis üsna uus. Meie kaelast on langenud suur koorem ja loomulikult oleme üliirõõmsad. Kindlasti korraldame edasisi nõupidamisi ja kõnelusi, mille eesmärk on ratifitseerimine võimalikult lühikese aja jooksul lõpule viia.

Juhataja. – Küsimus nr 4, mille esitas **Bernd Posselt** (H-0213/09)

Teema: Horvaatia, Makedoonia ja Kagu-Euroopa

Kui tõenäoliseks peab nõukogu võimalust viia lõpule Horvaatiaga peetavad ühinemisläbirääkimised ja määrata Makedooniale läbirääkimiste alustamise tähtaeg enne käesoleva aasta lõppu ning täpsustada Kagu-Euroopa riikide, sealhulgas Horvaatia ja Makedoonia vahel asuva Kosovo jaoks ELiga ühinemise väljavaateid?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Härra juhataja, läbirääkimised Horvaatiaga on jõudnud olulisse ja nõudlikku etappi. Alates läbirääkimiste algusest on avatud 22 peatükki, millest seitse on esialgu suletud. Läbirääkimiste lõppu ei saa ennustada. Nagu teate, sõltub läbirääkimiste edenemine peamiselt Horvaatia-poolsetest ühinemise ettevalmistamiseks tehtavatest edusammudest, alg- ja lõppeesmärkidega tegelemisest ning läbirääkimiste raamistikuga sätestatud nõuete, samuti stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingust tulenevate Horvaatia kohustuste täitmisest.

Et valmistada ette edasine lõimumine Euroopa Liiduga, on oluline ka muudetud ühinemispartnerluse rakendamine. Kooskõlas läbirääkimiste raamistikuga on jätkuvalt väga oluline igakülgne koostöö endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga, sealhulgas juurdepääsu võimaldamine dokumentidele. Sellega seoses väärib meenutamist nõukogu korduv kinnitus, et vastavalt läbirääkimiste raamistikule ja ühinemispartnerlusele tuleb jätkata jõupingutusi heanaaberlike suhete nimel – eelkõige tuleb teha tööd, et leida lahendused naaberriikidega tekkinud kahepoolsetele küsimustele, eriti piiriküsimustele.

Eesistujariigil on kahju, et piiriküsimus Sloveeniaga mõjutab Horvaatia ühinemisläbirääkimiste tempot ja kohapealne edasimineku ei vasta varem täheldatud edasiminekul. Nagu teada, on eesistujariik koos eelmise ja tulevase eesistujariigi ning komisjoniga teinud märkimisväärseid jõupingutusi, et selles küsimuses edu saavutamist kergendada. Lisaks korraldas üldsajade ja välissuhete nõukogu aprillis kasuliku arutelu olukorra analüüsimiseks.

Mis puudutab endist Jugoslaavia Makedoonia Vabariiki, tahan tuletada meelde 2005. aasta detsembri Euroopa Ülemkogu otsust anda sellele riigile kandidaatriigi staatus, võttes arvesse eelkõige stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi nõudeid, liikmesuse kriteeriume ja partnerluse eesmärkide järgimist, olulist edu Ohridi raamlepinguga seotud õigusraamistiku täitmisel, samuti riigi saavutusi stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu, sealhulgas selle kaubandussätete rakendamisel alates 2001. aastast.

2008. aasta juunis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu arvates muutuvad endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi edasised sammud ELi poole liikumisel võimalikuks siis, kui on täidetud 2005. aasta detsembri Euroopa Ülemkogu järeldustes sätestatud tingimused, Kopenhaageni poliitilised kriteeriumid ja ühinemispartnerluse veel täitmata peaeesmärgid. Endiselt on oluline säilitada heanaaberlikke suhteid, sealhulgas saavutada läbi räägitud ja vastastikku vastuvõetav lahendus põhiküsimuses. Otsustava tähtsusega on vabade ja õiglaste valimiste korraldamine. OSCE / OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR) valimiste vaatlemise missiooni esialgse hinnangu kohaselt olid 22. märtsil ja 5. aprillil toimunud valimised korraldatud põhjalikult ja vastasid suuremale osale rahvusvahelistele kohustustele ja normidele.

See on riigi jaoks tähtis samm demokraatia poole. Me õhutame uue presidendi ja valitsuse püüdeid saavutada riigi areng kõigi kodanike hüvanguks ning julgustame valitsust keskenduma reformidele, näiteks õigusriigi põhimõtete tugevdamisele, majanduse arendamisele ning korrupsiooni- ja organiseeritud kuritegevuse vastasele võitlusele.

Mis puudutab teisi Lääne-Balkani riike, siis nemad on viimaste aastate jooksul teinud väga märkimisväärseid edusamme ELi liikmesuse saavutamiseks, kuid need sammud on olnud ebaühtlased ja endiselt on seal suuri probleeme. Nõukogu on valmis toetama nende probleemide lahendamiseks tehtavaid jõupingutusi eelkõige stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingute rakendamise ja olulise finantsabi andmise kaudu. Stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsess jääb Lääne-Balkani riikidele üldiseks raamistikuks ELi liikmeks saamisel. Majandusliku ja poliitilise reformi kindla arengu ning vajalike tingimuste ja nõuete täitmise korral peaksid Lääne-Balkani järelejäänud võimalikud kandidaadid saama endi võimete kohaselt kandidaatriigi staatuse, mille lõppeesmärk on ELi liikmesus.

2008. aasta detsembris esitas liitumistaotluse Montenegro. Käesoleva aasta 23. aprillil palus nõukogu komisjonil koostada selle taotluse kohta oma arvamus, et nõukogu saaks teha edasisi otsuseid. 28. aprillil taotles ELi liikmeks saamist Albaania. Taotlusi võib edaspidi tulla ka teistelt riikidelt.

Nõukogu tuletab meelde Euroopa Liidu valmisolekut aidata kaasa Kosovo majanduslikule ja poliitilisele arengule, nii et pakub talle ühemõtteliselt ELi liikmeks saamise võimalust, arvestades kõnealuse piirkonna ELi liikmeks saamise väljavaateid. Nõukogul on hea meel, et komisjon kavatseb 2009. aasta sügisel esitleda uuringut, milles analüüsitakse Kosovo poliitilise ja sotsiaal-majandusliku arengu edendamise viise. Nõukogu on võtnud eesmärgiks tugevdada inimestevahelisi kontakte, näiteks kaotada viisanõuded, kui on täidetud viisavabaduskavades määratud tingimused, ning edendada veelgi üliõpilaste ja noorte spetsialistide vahetust.

Koos omavastutuse põhimõtte tugevdamisega rõhutab Euroopa Liit Lääne-Balkani riikide piirkondliku koostöö ja heanaaberlike suhete tähtsust. Piirkondlik koostöö ja Euroopa tegevuskava on omavahel seotud. Mida tihedam on Lääne-Balkani riikide omavaheline koostöö, seda suuremal määral lõimuvad nad Euroopa struktuuridega. Selle põhjuseks on, et piirkondlik koostöö soodustab piirkonnas ühiste arusaamade tekkimist ja aitab leida lahendusi küsimustele, mis puudutavad ühishuvisid, näiteks energeetikavaldkondi, transporti, kaubandust, organiseeritud kuritegevuse ja korrupsioonivastast võitlust, pagulaste tagasipöördumist ja piirikontrolli.

Bernd Posselt (PPE-DE). - (DE) Suur tänu väga hea ja põhjaliku vastuse eest.

Mul on kolm väga lühikest lisaküsimust.

Esiteks – kas teie arvates on mõeldav, et eesistujariik Tšehhi avab Horvaatiaga uue läbirääkimiste peatüki?

Teiseks – kas ütlete Makedooniale sellel aastal konkreetse kuupäeva?

Kolmandaks – milline on viisapiirangute leevendamise ajakava?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, mis puutub esimesse, läbirääkimiste jätkumise kohta esitatud küsimusse, siis nagu ma oma avakõnes enne juba mainisin, puudutas üks üldasjade ja välissuhete nõukogu eelmise koosoleku päevakorrapunkte just nimetatud teemat. Usume kindlalt, et veel praegusel eesistumisajal liigutakse antud küsimuses edasi ja saavutatakse kokkulepe, mis võimaldab sulgeda selleks

valmis olevad läbirääkimiste peatükid. Algusest peale on selles olukorras edasimineku saavutamine olnud meie eesistumise üks peamisi eesmärke. Lahendus on kujunemas ning me loodame, et see on vastuvõetav kõikidele asjaosalistele ja võimaldab läbirääkimistel edeneda.

Seoses endist Jugoslaavia Makedoonia Vabariiki puudutava küsimusega tuleb märkida, et praegu ei ole plaanis meie eesistumisajal kuupäeva või muid üksikasju kindlaks määrata. Me ei kavanda viisanõuete kaotamist käesoleva aasta esimesel poolel, kuid usume, et selle aasta lõpul või järgmise aasta algul võivad mitmete tingimuste täitmisele lähedal olevate või need juba täitnud Lääne-Balkani riikide kodanikud reisida mõnest Lääne-Balkani riigist viisavabalt Euroopa Liitu. Siin on mitmel korral rõhutatud, et üks meie eesistumise esmatähtsaid eesmärke on lähendada Lääne-Balkani riike ja Euroopa Liitu. Me oleme selle eesmärgi nimel teinud märkimisväärseid jõupingutusi ja tahame järelejäädud kahe kuu jooksul teha selle saavutamiseks sama suuri, kui mitte veel suuremaid jõupingutusi.

Juhataja. – Küsimus nr 5, mille esitas **Claude Moraes** (H-0215/09)

Teema: Kõige kaitsetumas olukorras olevate inimeste kaitsmine majanduskriisi eest

Oma 19. ja 20. märtsil toimunud kohtumise järeldustes ütles Euroopa Ülemkogu, et praeguse majanduskriisi sotsiaalse mõjuga võitlemisel tuleks erilist tähelepanu „pöörata kõige haavatavamatele elanikkonna rühmadele ja sotsiaalset tõrjutust põhjustavatele uutele ohtudele”.

Kuidas keskendub nõukogu kõige kaitsetumas olukorras olevate inimeste, näiteks siserändajate, vanurite, riiki elama asunud rahvusvähemuste, puuetega inimeste ja kodutute kaitsmisele ühiskonnast eemale tõrjumise eest?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Nagu austatud parlamendiliige väga hästi ütles, rõhutatakse 19. ja 20. märtsil kokku tulnud Euroopa Ülemkogule esitatud sotsiaalset kaitset ja kaasatust käsitlevas ühisaruandes vajadust asjakohase sotsiaalpoliitika järele – mitte üksnes selleks, et leevendada ebasoodsat sotsiaalset mõju kõige kaitsetumas olukorras olevatele inimestele, vaid ka selleks, et pehendada kriisi mõju majandusele tervikuna.

See tähendab vajaduse korral hüvitiste korrigeerimist, et tagada nende saajatele piisav toetus. Eelkõige tuleb rakendada laiaulatuslikke aktiivse kaasamise strateegiaid, mis ühendavad ja tasakaalustavad meetmeid, mille eesmärk on tagada osalust soodustav tööturg, juurdepääs kvaliteetsetele teenustele ja piisav miinimumsissetulek.

Tagant tuleb tõugata liikmesriikide püüdeid viia ellu kõikehõlmavaid laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastaseid strateegiaid, sealhulgas tagada kõigile kättesaadav, taskukohane ja kvaliteetne lastehoid.

Püsivat tööd tuleb teha selleks, et võidelda kodutuse kui eriti tõsise tõrjutuse vormi vastu, edendada siserändajate sotsiaalset kaasatust ning pöörata tähelepanu näiteks romide paljudele probleemidele ja nende kaitsetusele sotsiaalse tõrjutuse ees.

Ühtlasi tuleb olla valvas, sest esile võivad kerkida nii uued riskirühmad, sealhulgas noored töötajad ja tööturule sisenejad, kui ka uued ohud.

Eakate inimeste, rahvusvähemuste ja puuetega inimeste erilise olukorra kohta on nõukogu juba vastu võtnud õigusaktid, mille eesmärk on kaitsta neid ja teisi kaitsetuid elanikkonnarühmi diskrimineerimise eest. Nõukogu direktiiviga 2000/78/EÜ on kehtestatud üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel ning keelatud töö andmisel või kutsealale pääsu võimaldamisel diskrimineerimine usutunnistuse või veendumuse, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Nõukogu direktiiviga 2000/43/EÜ rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust väga paljudes valdkondades, sealhulgas töö saamisel, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisel, kutseõppes, sotsiaalkindlustuses, hariduses ning seoses kaupade ja teenuste, sealhulgas eluasemete kättesaadavusega.

Lisaks analüüsib nõukogu praegu komisjoni uut ettepanekut, mille eesmärk on laiendada kaitset diskrimineerimise eest veelgi. Ettepanekuga võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest, laiendatakse kaitset usutunnistusel või veendumusel, puudel, vanusel või seksuaalsel sättumusel põhineva diskrimineerimise eest ka mujale peale tööhõive valdkonna. 2. aprillil 2009 hääletas Euroopa Parlament nõuandemenetluses komisjoni ettepaneku poolt ja arutelud direktiivi eelnõu üle on nõukogus praegu pooleli.

Lubage mul tuletada meelde ka seda, et eelmisel kevadel jõudsid nõukogu ja Euroopa Parlament esimesel lugemisel kokkuleppele komisjoni ettepanekus kuulutada 2010. aasta vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastase

võitluse Euroopa aastaks. Tol ajal oskasid vähesed meist arvata saabuva majanduskriisi ulatust. Kuid tagasi vaadates on selge, et komisjonil, nõukogul ja Euroopa Parlamendil oli vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse probleemidele keskendumisel täielik õigus.

Viimaseks analüüsib nõukogu praegu ka hulka eesistujariigi Tšehhi esitatud järelduste kavandeid, mis käsitlevad üle 50aastaste naiste ja meeste võrdseid võimalusi. Eeldatavasti võtab nõukogu need järeldused vastu juunis. Ka see kinnitab järjekordselt nõukogu pühendumust eesmärgile tagada meie eakamatele kodanikele võimalus elada aktiivset elu ja vananeda väärikalt.

Praeguse ELi eesistujariigi töö raames toimus selle aasta aprillis Prahis sotsiaalteenuste teemaline konverents „Sotsiaalteenused – vahend tööjõu rakendamiseks ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamiseks”. Konverentsil rõhutati sotsiaalteenuste tähtsust sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate ja tööturult kõrvale jäänud inimeste aktiivsel kaasamisel.

Sotsiaalteenuste valdkond saab majanduslike ja demograafiliste muutuste tõttu ühelt poolt oluliseks uusi töövõimalusi pakkuvaks valdkonnaks, eelkõige naiste ja eakamate töötajate jaoks, ja teiselt poolt aitab see sotsiaalteenuste kasutajatel endil oma töökohta säilitada.

Konverentsil tutvustati põhilisi lähtekohti sotsiaalteenuste ühiskondlikku rolli käsitlevate üleeuroopaliste arutelude edendamiseks. Kuigi sotsiaalteenuste osutamise viisid, pädevuse jagamine ja rahastamise jätkusuutlikkuse käsitlus on ELi liikmesriikides erinevad, olid konverentsil kõnelejad sotsiaalteenuste rolli ja eesmärkide suhtes paljuski siiski ühel meelel.

Konverentsi järeldustes, mida täpsustatakse veelgi ja mis räägitakse seejärel läbi, et tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu saaks need juunis vastu võtta, rõhutatakse sotsiaalteenuseid kui olulist sotsiaalpoliitika teostamise vahendit.

Toonitatakse ka vajadust tõlgendada ja osutada sotsiaalteenuseid ühtsel viisil ning võtta arvesse klientide individuaalseid vajadusi. Mainitakse ametiasutuste tähtsat rolli sotsiaalteenuste kvaliteedi, kättesaadavuse ja jätkusuutlikkuse tagamisel ning märgitakse, et sotsiaalteenustesse investeerimine tasub eriti praegusel finants- ja majanduskriisi ajal ennast ära ning võib tugevdada kasvupotentsiaali ja majanduslikku ja ühiskondlikku ühtekuuluvust. Juhitakse tähelepanu mitteametliku hoolekande tähtsusele, kusjuures niinimetatud jagatud hoolekande, mis ühendab nii ametlikku kui ka mitteametlikku hoolekannet, paistab olevat optimaalne ja tõhusaim viis.

Konverentsi järeldustes mainitakse elukestva õppe ja suutlikkuse suurendamise süsteemi edendamise tähtsust teenuste kvaliteedi kindlustamisel. Viimasena, kuid mitte vähem tähtsana rõhutatakse sotsiaalteenuste kasutajate õiguste, väärikuse ja erivajaduste kaitset.

Emine Bozkurt (PSE), küsimuse esitaja asendaja. – (NL) Härra juhataja, suur tänu eesistujariigile Tšehhile mu küsimusele vastamise eest. Mul oli hea meel kuulda, et vastustes küsimustele, mis esitati kõige kaitsetumas olukorras olevate inimeste kasvava vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse kohta, seadsite te tähtsale kohale diskrimineerimisvastase direktiivi laiendamise kaupadele ja teenustele. Lubage mul teile öelda, kui väga ma seda hindan.

Mina küsin teilt: kas see tähendab ka seda, et eesistujariik Tšehhi toetab täielikult dokumenti, mille Euroopa Parlament aprillis heaks kiitis, ning milliseid praktilisi samme olete teie nõukogu eesistujana astunud, tagamaks, et liikmesriigid ja nõukogu võtavad ka kõnealuse direktiivi vastu esimesel võimalusel? Täna teid.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Ka mina tahan teid tänada põhjaliku vastuse eest. Sotsiaalse tõrjutuse küsimus on väga laialdane ja eripalgeline, sest minu arvates on paljudel inimestel praegu küsimus lausa ellujäämises. Kas nõukogu on valmis suurendama toiduabi? Ka toiduabi on praegusel kriisiajal väga tähtis ja mulle tundub, et meil tuleks sellele suuremat tähelepanu pöörata.

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – (CS) Täna teid, et kiitsite minu enne antud vastust ja minu püüdeid anda esitatud küsimuse kohta tõesti ammendav selgitus. Tuleb öelda, et praegu ei ole mul võimalik lisaküsimusele täiesti selgelt vastata. Kuid samuti tuleks märkida, et kõik sotsiaalse tõrjutusega ja vaesusevastase võitlusega seotud küsimused on praegusel kriisiajal mõistagi päevakorras ja nõukogu töörühmad arutavad neid, sealhulgas teie mainitud direktiivi, põhjalikult. Mis puudutab toiduabi, siis võib-olla ma ei saanud küsimuse mõttest aru, aga nõukogus oleme rääkinud toiduabi andmisest peamiselt arengumaadele ehk teisisõnu riikidele, mida majandus-, finants- ja eelmine toidukriis on kõige rängemalt mõjutanud. Euroopa Liidu olukorraga seoses ei ole seda teemat käsitletud. Siiski oleme teadlikud Euroopa Liidu vastutusest nende ees,

kes on kõige halvemas seisus, või nende ees, kes vajavad praeguses olukorras palju suuremat abi, ning see valdkond on samuti arengukoostöö valdkonnaga tegelevate ministrite kohtumise päevakorras.

Juhataja. – Küsimus nr 6, mille esitas **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0217/09)

Teema: Euroopa tööhõiveleping

Mida arvab nõukogu ettepanekust võtta vastu Euroopa tööhõiveleping, millest võib saada oluline vahend sotsiaalse ühtekuuluvuse säilitamisel ning üleilmse kriisi käes vaevleva ELi majanduskasvu ja majanduse taastamise edendamisel?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Nõukogu ei ole saanud komisjonilt ettepanekut Euroopa sotsiaalmaksu kohta. Seetõttu ei saa nõukogu vastata konkreetsetele küsimustele, mida austatud parlamendiliige on sel teemal tõstatanud. Kuid nõukogu jagab austatud parlamendiliikme küsimuses väljendatud muret ja leiab, et sotsiaalse ühtekuuluvuse säilitamine ning üleilmse kriisi käes vaevleva Euroopa Liidu majanduskasvu ja majanduse taastamise edendamine on tähtis.

Selle raames tahab eesistujariik meelde tuletada, et esmajärjekorras vastutavad tööhõivepoliitika kujundamise ja elluviimise eest endiselt liikmesriigid. Nõukogu pöörab nende tööhõivepoliitikale siiski erilist tähelepanu, iseäranis nüüd, mil Euroopa seisab silmitsi finants- ja majanduskriisiga ning võtab kooskõlas EÜ asutamislepinguga varsti vastu uued tööhõive suunised.

Siinkohal tahab eesistujariik meelde tuletada, et eelmise aasta detsembris tegi Euroopa Ülemkogu otsuse üldise Euroopa majanduse elavdamise kava kohta, et juhtida tähelepanu muu hulgas finantskriisist tulenevatele tööhõiveprobleemidele. Kava sisaldab viivitamata võetavaid eelarvemeetmeid 200 miljardi euro suuruses summas, mis koosneb ühelt poolt 30 miljardist eurost ühenduse vahenditest ja teiselt poolt riiklikest vahenditest, mis hõlmavad 170 miljardit eurot.

Euroopa Ülemkogu pooldas ka mõtet, et Euroopa Sotsiaalfond peaks kiire tegutsemisega toetama tööhõivet eeskätt kõige kaitsetumas olukorras olevate elanikkonnarühmade heaks; selleks peaks ta toetama näiteks turvalise paindlikkuse poliitikat ja uuele töökohale siirdumisele eelnevat aega kergendavaid meetmeid ning andma liikmesriikidele vajaduse korral võimaluse muuta oma tööhõivestrategie tugevdamiseks Euroopa Sotsiaalfondi kulutuste sihtotstarvet.

Tasub meenutada, et lisaks Euroopa Sotsiaalfondile annab ka Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond ühenduse abi riigisisese tegevuse, sealhulgas piirkondliku ja kohaliku tasandi tegevuse toetamiseks. See fond, mille nõukogu 2007. aastal asutas, tegeleb konkreetsete üleeuroopaliste üleilmastumisest tulenevate kriisidega ning annab ühekordset, ajaliselt piiratud ja individuaalset toetust, mis on otseselt mõeldud koondatud töötajatele.

Poleli on Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi asutamismääruse muutmine ja 2009. aasta märtsis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu kutsus üles kiiresti kokkulepet sõlmima. Nõukogul on hea meel, et selle muudatuse vastuvõtmises jõuti esimesel lugemisel kokkuleppele, ja ta lähtub oma tegevuses tänasest täiskogu hääletusest.

Märtsis toimunud kohtumisel leppis Euroopa Ülemkogu kokku ka mõnedes lisameetmetes, mis hõlmavad muu hulgas järgmist: tõkete kaotamine ja uute tekke vältimine ning täielikult toimiva siseturu saavutamine; halduskoormuse edasine vähendamine; raamtingimuste parandamine tööstuse jaoks, et säilitada tugev tööstuslik baas, ja ettevõtete jaoks, keskendudes eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele ning uuendustele; äri-, teadus-, haridus- ja koolitustegevuse vahelise partnerluse soodustamine ning teadustegevusse, teadmistesse ja haridusse tehtavate investeeringute suurendamine ja nende kvaliteedi parandamine.

Lõpetuseks tahab eesistujariik meelde tuletada, et praeguse eesistujariigi algatusel korraldatakse 7. mail Prahast tööhõivealane tippkohtumine. Eile oli Tšehhi Euroopa asjade asepeaministril härra Vondral võimalus kõnelda eesistujariigi nimel antud teemal sinse täiskogu ees.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). - (EL) Härra juhataja, täna nõukogu eesistujat vastuse eest. Minu küsimus oli just samal lainepikkusel. Kas kõik ühel või teisel ajahetkel iseäranis praeguse kriisi tõttu ette nähtud vahendid ei peaks olema koondatud ühe mütsi alla, mida mina nimetan tööhõivelepinguks, et neist oleks kasu Euroopa kodanikele, kes küll kuulevad miljonitest eurodest – te mainisite 200 miljardi suurust summat –, aga ei näe selle raha kulutamist tõhusa tegevuse jaoks, mis nad töötusest ja vaesusest välja juhataks?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, pean ütlema, et olen igati osavõtlik siin öeldu suhtes ja olen veendunud, et eelolev tööhõivealane tippkohtumine Prahlas on järjekordne koht, kus teha ja esitada plaane, mille juurde juunikuine Euroopa Ülemkogu saab tagasi pöörduda ning mis keskenduvad just siin käsitletud teemadele ehk teisisõnu küsimustele, mis puudutavad majanduskriisi mõju tööhõivele.

Juhataja. – Küsimus nr 7, mille esitas **Justas Vincas Paleckis** (H-0219/09)

Teema: Tervishoiuteenused välismaal

Uues patsientide liikuvuse direktiivis (KOM(2008)0414), mille arutamine Euroopa Parlamendis on kavas aprillis, nähakse ette üldised sätted välismaal saadud tervishoiuteenuste hüvitamise kohta. Euroopa Parlamendi liikmed tahavad kindlustada ELi riikidest pärit patsientidele kõik võimalused end välismaal ravida (näiteks kallite tervishoiuteenuste eest ette tasumise kaudu, et need ei oleks kättesaadavad üksnes rikastele), samas kui nõukogu ettepaneku kohaselt peaksid need õigused olema piiratud ja liikmesriigid peaksid ise otsustama, milliseid nende kodanikele välismaal osutatud tervishoiuteenuseid hüvitatakse.

Kuidas saab nõukogu arvates neid Euroopa Parlamendi ja nõukogu vastandlikke seisukohti lepitada? Milliseid võimalikke kompromissettepanekuid nõukogu kaalub?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – Härra juhataja, eesistujariik, kes jätkab Prantsusmaa eesistumisajal tehtud tööd, arutab aktiivselt ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv patsientide õiguste rakendamise kohta piiriüleste tervishoiuteenuste kasutamisel.

Eesistujariigi eesmärk on leida lahendused, mille korral on patsientide õigused piiriüleste tervishoiuteenuste kasutamisel ning liikmesriikide kohustused tervishoiuteenuste ja arstiabi korraldamisel ja osutamisel õiges tasakaalus.

Nagu eesistujariik 23. aprillil 2009 toimunud parlamendi täiskogu istungi arutelul märkis, peaks teistesse liikmesriikidesse sõitvad patsiendid saama täielikku teavet ja kvaliteetseid tervishoiuteenuseid. Kuid tähtis on tagada ka direktiivi kooskõla selguse, õiguskindluse ja subsidiaarsuse põhimõttega. Arutlused nõukogus on endiselt pooleli, nii et on võimatu ennustada, kas praegusel Tšehhi eesistumisajal jõutakse poliitilisele kokkuleppele. Kuid nõukogus toimuvatest aruteludest on näha, et eelloa andmise süsteemi piiratakse tõenäoliselt teatud liiki tervishoiuteenustega. Liikmesriikidele jääb võimalus see valik teha või seda mitte teha. Seda võimalust tunnustas teatud tingimustel ka Euroopa Kohus.

Samuti kaalub nõukogu, kas lisada igasugusele eelloa süsteemile meetmed, mille eesmärk on tagada läbipaistvus ja anda patsientidele kogu teave nende piiriüleste tervishoiuteenuste kasutamisega seotud õiguste kohta.

Teisest küljest sätestatakse direktiivis miinimumgarantiid, mida liikmesriigid peavad oma patsientidele tagama seoses piiriüleste tervishoiuteenuste kulude hüvitamisega. Tegemist on sama suure summaga, mis kuluks samale ravile nende elukohajärgses liikmesriigis. Miski ei takista liikmesriikidel sätestamast oma piiriülesteid tervishoiuteenuseid kasutatavatele patsientidele soodsamaid hüvitamistingimusi, isegi hüvitise ettetasumist. Kuid see sõltub liikmesriikide riiklikust poliitikast.

Sellele vaatamata kehtib juhtudeks, mil inimene tõepoolest vajab plaanilist ravi teises liikmesriigis ja selleks on olemas objektiivsed meditsiinilised põhjused, juba praegu määrus (EÜ) nr 883/2004, mille alusel osutatakse patsiendile tervishoiuteenuseid ilma, et ta tegelikult nende eest ise tasuks.

Vastavalt Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2009. aasta täiskogu istungil hääletatud raportile on ka Euroopa Parlament tunnustanud planeerimis- ja haldusvahendina eelloa süsteemi, tingimusel, et see on läbipaistev, prognoositav ja mittediskrimineeriv ning selle kohta antakse patsientidele selget teavet.

Nõukogu analüüsib hoolikalt kõiki muudatustettepanekuid ja kaalub, kuidas neid oma ühises seisukohas arvestada, et jõuda teisel lugemisel kokkuleppele.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Veel kord suur aitäh teile põhjaliku ja ma ütleksin, et lootustandva vastuse eest. On väga hea, et nii kodu- kui ka välismaal arstiabi saamise tingimusi ühtlustatakse. Kuid ilmselgelt on kohatu, et palju sõltub patsiendi maksevõimest. Need patsiendid, kes ei suuda tasuda kodus ja välismaal tekkivate kulude vahet, sellest kasu ei saa.

Prantsusmaalt eesistumise üle võtnud Tšehhi on veel noor riik ja ma tahan küsida järgmist: kas uued ja vanad liikmesriigid hindasid seda probleemi erinevalt?

Jan Kohout, nõukogu eesistuja. – (CS) Härra juhataja, tahan väljendada tänu austatud parlamendiliikme lisamärkuse eest. Me jätame selle meelde ja arvestame sellega. Arvan, et ta tõi välja suure probleemi, kuid praegu ei ole võimalik seda selgel ja lihtsal moel lahendada. Leian, et tegemist on küsimusega, mida nõukogu peaks käsitlema oma edasistes asjaomastes aruteludes.

Juhataja. – Küsimustele, millele ajapuuduse tõttu ei jõutud vastata, vastatakse kirjalikult (vt lisa).

Sellega on küsimused nõukogule lõppenud.

Täna Euroopa Parlamendi nimel eesistujariiki Tšehhit ja ministrit koostöö eest.

(Istung katkestati kell 20.00 ja seda jätkati kell 21.00.)

ISTUNGI JUHATAJA: MIGUEL ANGEL MARTÍNEZ MARTÍNEZ

asepresident

15. Parlamendi uus roll ja uued kohustused Lissaboni lepingu rakendamisel – Lissaboni lepingu mõju Euroopa Liidu institutsionaalse tasakaalu kujunemisele – Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vaheliste suhete arendamine vastavalt Lissaboni lepingule – Lissaboni lepingu finantsaspektid – Kodanikualgatuse rakendamine (arutelu)

Juhataja. – Jätkame istungit väga olulise teemaga – Lissaboni lepingut käsitleva ühisaruteluga, mis hõlmab järgmisi raporteid:

– põhiseaduskomisjoni nimel Jo Leineni koostatud raport Euroopa Parlamendi uue rolli ja uute kohustuste kohta Lissaboni lepingu rakendamisel (2008/2063(INI)) (A60145/2009),

– põhiseaduskomisjoni nimel Jean-Luc Dehaene'i koostatud raport Lissaboni lepingu mõju kohta Euroopa Liidu institutsioonilise tasakaalu kujunemisele (2008/2073(INI)) (A6-0142/2009),

– põhiseaduskomisjoni nimel Elmar Broki koostatud raport Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vaheliste suhete arendamise kohta vastavalt Lissaboni lepingule (2008/2120(INI)) (A60133/2009),

– eelarvekomisjoni nimel Catherine Guy-Quinti koostatud raport Lissaboni lepingu finantsaspektide kohta (2008/2054(INI)) (A6-0183/2009),

– põhiseaduskomisjoni nimel Sylvia Yvonne Kaufmanni koostatud raport, millega kutsutakse komisjoni üles esitama ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kodanikualgatuse rakendamise kohta (2008/2169(INI)) (A60043/2009).

Nagu näete, on tegemist viie ülimalt tähtsa raportiga, mis käsitlevad väga päevakohast küsimust, ja me ei tohi unustada ka tõsiasja, et nagu te teate, kiitis Tšehhi senat vajaliku häälteenamusega Lissaboni lepingu ratifitseerimise heaks.

Jo Leinen, raportöör. – (DE) Härra juhataja, proua asepresident, daamid ja härrad, selle õigusloomeperioodi viimasel õhtusel istungil arutame me Lissaboni lepingut. Me teame, et selleks, et püüda koostada reformileping ja saavutada selle ratifitseerimine 26 liikmesriigi parlamendis, on enne tänast istungit peetud palju õhtuseid istungeid.

Tahan edastada oma õnnitlused ja tänu Tšehhi senati liikmetele, kes toetasid täna seda lepingut kindla häälteenamusega. Samuti soovin tänada kõiki neid, kes aitasid kaasa selle takistuse kõrvaldamisele.

(Aplaus)

Jah, aplodeerigem kõik Tšehhi senati auks, nii et see kostaks Strasbourgist Prahani. Meil on sellise asjade käigu üle väga hea meel.

Olen täis optimismi, et meil õnnestub ratifitseerimisega aasta lõpuks ühele poole saada. Me ei tohiks enne õhtut hõisata, aga kõik paistab viitavat sellele, et lepingu ratifitseerib 27 liikmesriiki. Põhiseaduskomisjonil oli seega põhjust olla optimistlik. Euroopa Ülemkogu, komisjon ja Euroopa Parlament peavad valmistuma lepingu jõustumiseks. Mul on väga hea meel, et Euroopa Parlament on praeguse õigusloomeperioodi

omamoodi lõppakordina võtnud vastu neli silmapaistvalt huvitavat ja olulist raportit, ei, viis raportit, sest proua GuyQuint esitas samuti raportit Lissaboni lepingu finantsaspektide kohta.

On näha, et praegune parlamendikoosseis ei ole reformilepingule ühelgi hetkel käega löönud, isegi mitte rasketel aegadel. See ei kehti siiski kõigi kohta. Ma ei mõista, miks oli siin parlamendis nii palju kõhklemist ja miks väljendati nii sageli kahtlusi selle pärast, kas me peaksime Lissaboni lepingut üldse arutama. Seda arutelu peeti isegi õhtuste istungite varjus, kuigi see oleks väga hästi võinud toimuda päevastel istungitel. Niisuguse arutelu lükkamine õhtusele istungile solvab Euroopa Parlamendi väärikut. Me teame, miks see juhtus. Ei tahetud, et Euroopa Parlament kinnitaks veel kord suure kuulajaskonna ees oma veendumust, et see leping on meile vajalik, et me tahame seda ja usume sellesse. Skeptikuid leidis isegi siinse parlamendi kõige kõrgematel tasanditel, mis minu meelest on täiesti mõistetamatu ja sügavalt vastuvõetamatu.

Võtsin enda peale raportit koostamise Euroopa Parlamendi rolli kohta Lissaboni lepingu rakendamisel ja võin öelda, et Euroopa Parlament on üks neist, kes reformilepingust võidab. Me astume suure sammu edasi demokraatliku järelevalve teostamisel nii õigusloome kui ka eelarve kontrollimise ja eelarveliste otsuste tegemise valdkonnas, täidesaatva organi – komisjoni – kontrollimisel ja isegi valimisel ning rahvusvaheliste lepingute heakskiitmisel, samuti seoses meile antavate uute algatusõigustega, millest tähtsaim on Euroopa Parlamendi õigus teha lepingu muutmise ettepanekuid – seda õigust võisid varem kasutada liikmesriigid ja nende valitsused. Kaasotsustamine tavamenetlusena asetab meid nõukoguga võrdsele pulgale; põllumajandus- ja kalanduspoliitika, teadusuuringute poliitika ning struktuurieeskirjad – paljud jääb nüüd ühisesse vastutusalasse ja on hõlmatud Euroopa Parlamendi kaasotsustamisvolitustega. Meil on uued järelevalvevolitused, uued õigused saada teavet ja uus algatuspädevus.

Proua asepresident, tänan teid, et olete alati meie kõrval seisnud. Täna oli hea päev ja nende nelja raportiga, mis on omamoodi lõppakord, lõpetame ajajärgu, mis oli täielikult pühendatud Euroopa Liidu reformimisele. Loodan, et selle viimase ülesande viib lõpule Euroopa Parlamendi uus koosseis ja me saame alustada uut õigusloomeperioodi uut ja tugevamatel alustel.

(Aplaus)

Jean-Luc Dehaene, raportöör. – (NL) Härra juhataja, proua asepresident, daamid ja härrad, Lissaboni lepingu heakskiitmine Tšehhi senatis on veel üks oluline samm selle ratifitseerimise poole. Seetõttu on hea, et Euroopa Parlament kiidab täna õhtul heaks mitu raportit, mis käsitlevad Euroopa Parlamendi seisukohta selle lepingu rakendamise suhtes. Pealegi on vaja, et Euroopa Parlament oleks ette valmistatud sama hästi nagu teised institutsioonid, enne kui asub nendega Lissaboni lepingu rakendamise ja kohaldamise teemal kõnelustesse ja läbirääkimistesse.

Euroopa Parlamendi jaoks on see seda olulisem, et lepingu alusel suurendatakse tema volitusi märkimisväärselt. Seetõttu on suuresti Euroopa Parlamendi huvides veenduda, et a) ta on oma uute, härra Leineni ja proua Guy-Quinti koostatud raportites märgitud ülesannete täielikuks täitmiseks hästi ette valmistatud ning b) ta võtab selge seisukoha enda ja teiste institutsioonide vaheliste suhete küsimuses – see on minu raportit teema.

Lissaboni leping tugevdab institutsioonilist tasakaalu liidus ja muudab selle selgemaks. Euroopa Liidu leping, mille vastuvõtmist me loodame näha, tähistab sambasüsteemi ametlikku lõppu. Lisaks saab Euroopa Liidust õigussubjekt ja ühenduse institutsioonidest saavad Euroopa Liidu institutsioonid ning lepingus sätestatakse selgelt iga institutsiooni ülesanded ja volitused. Sellega lõpetab leping ühtlasi Euroopa Ülemkogu kahetise seisuse, sest teeb viimasest liidu autonoomse institutsiooni.

Kuigi kaasotsustamismenetluse rakendamisel jääb endiselt kehtima liiga palju erandeid, annab see menetlus, mis muutub seadusandlikuks tavamenetluseks ja mis kehtib ka eelarve heakskiitmise korral, Euroopa Parlamendile väga olulise rolli. Tegelikult on nõukogu ja Euroopa Parlamendi volitused lepingus sõnastatud ühtemoodi. Seega muudetakse Lissaboni lepinguga nn ühenduse meetodit tugevamaks Euroopa Liidu meetodiks. Lisaks laiendatakse seda meetodit endisele justiits- ja siseküsimuste sambale.

Olen oma raportis rõhutanud, et selleks, et institutsioonid saaksid tõhusalt toimida, on vaja õigusloome- ja eelarvealast tööd jõuliselt kooskõlastada. Raportis kutsutakse üles koostama programme seadusandliku töö, sealhulgas eelarve kohta mitmeaastases perspektiivis. Väga oluline on üldasjade nõukogu roll Euroopa Liidu Nõukogus, sest nõukogu eesistuja peab hakkama üldasjade nõukogu kaudu pidama dialoogi Euroopa Parlamendiga. Selgelt kinnitatakse ka komisjoni ülesannet olla algatuste tegija; kahjuks kavatakse vähendada volinike arvu, et kolleegium oleks väiksem. Sellest tulenevalt peab komisjon kolleegiumina töötamiseks tugevdama veelgi oma sisemist korraldust.

Üks oluline uus asi on komisjoni asepresidendist uue kõrge esindaja kahesuguse rolli ülim tähtsus välisasjade ja julgeoleku valdkonnas. Oma raportis rõhutan, et just tema enda huvides on tihe koostöö komisjoniga, et kasutusele võetaks kõik liidu välispoliitilised ressursid.

Lõpetuseks tahan öelda, et pärast valimisi seisab meil ees väga keeruline üleminekuaj, samuti raske üleminek esimesena kohaldatavalt Nice'i lepingult Lissaboni lepingule, mis loodetavasti saab aasta lõpuks heakskiidu. Kutsun Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles kaaluma koos veel kord, kuidas seda üleminekut korraldada, ja ma ei mõista, miks sellega ei ole juba nüüd rohkem tegeldud. Vastasel juhul valitseb oht, et pärast valimisi oleme olukorras, kus me ei tea, mis konkreetset peaks sündima hakkama. Et selline olukord ei tule kellelegi kasuks, siis sõlmigem selle kohta selged kokkulepped.

Elmar Brok, raportöör. – (DE) Härra juhataja, proua asepresident, lugupeetud eesistujariigi Tšehhi esindajad, daamid ja härrad, nagu eelkõnelejad juba ütlesid, on praegu käes tähtis hetk – mitte sellepärast, et arutatakse meie raporteid, vaid sellepärast, et on selgunud, et 26 riigi parlamendid on Lissaboni lepingu ratifitseerinud ja veel vaid ühes riigis tuleb läbi viia lubatud rahvahääletus.

Asjaolu, et 26 riigi parlamendid on Lissaboni lepingu ratifitseerinud, näitab, et tegemist on parlamentidevahelise lepinguga. Euroopa Liidu ühendamise käigus on tehtud suuri edusamme, aga kunagi varem ei ole olnud sellist lepingut nagu Lissaboni leping, millega tugevdatakse nii Euroopa Parlamenti kui ka riikide parlamente ja demokraatiat, viiakse sisse kodanikualgatus ning kindlustatakse riikide parlamentidele jõu andmise kaudu poliitiliselt ja õiguslikult subsidiaarsuse põhimõtet.

Seetõttu paneb imestama, et need, kes on ennast demokraatia loojatena esile tõstnud, on selle lepingu vastu. Nad ei poolda Lissaboni lepingut, sest ei taha omistada Euroopa ühendamisele demokraatlikku legitiimsust. Neile on Euroopa ühendamine vastumeelne ja nad kardavad, et selline Euroopa võib demokraatlikuma, läbipaistvama ja tulevikuprobleemidega silmitsi seistes otsustusvõimelisemana võita populaarsust. Sellepärast nad oma valesid räägivadki.

Lubage mul siinkohal väljendada ka tänu eesistujariigile Tšehhile ja eelkõige peaminister Topolánékile, kes olukorras, mis oli talle isiklikult raske ja mille eest ta ei vastutanud, võitles oma ametiaja viimasel päeval selle eest, et saavutada Tšehhi senatis piisav häälteenus.

See häälteenus ei olnud napp, vaid see oli 54 häält 20 vastu. See on tohutu edu Lissaboni lepingu pooldajate kasuks. Loodan, et pärast seda, kui 26 valitud rahvaesindust on oma otsuse teinud, ei venita täitevvõimu esindajad demokraatlikku protsessi allkirja andmisest keeldumisega. Usun, et nad täidavad antud lubaduse ja kirjutavad lepingule alla.

Valimiskampaania käigus toimunud mõttevahetustest loeme välja, et finantskriisi tõttu kaotavad kõik riigid, mis tegutsevad maailmas üksi. Just seetõttu on eriti tähtis, et seda ka Iirimaaal tunnustatakse ning et Iirimaa huvide kaitse nimel muudab Iiri rahvas meelt, kui uskuda arvamusküsitlusi. Olen kindel, et sotsiaalklausli kaudu ning rõhuasetuse kaudu sotsiaalsele turumajandusele, mitte röövkapitalismile, ehk teisisõnu sotsiaalses mõttes pühendumise kaudu on see ühtlasi leping tavakodanike jaoks. Nii saame oma huve maailmas koos kaitsta.

Et kontrollida tõesti haldusbürokraatiat, riikide valitsusi, komisjoni või nõukogu masinavarki siin Brüsselis ja Strasbourgis, tuleb meil tekitada tihe koostöö Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vahel.

Välis-, julgeoleku-, justiits- ja sise poliitika ning Eurooli üle järelevalve teostamisel on palju ühist tööd. Riikide parlamentidele on vetoõiguse kaudu antud hulk võimalusi. Oranž ja kollane kaart ning tegevusvabadus tagavad neile võimalused subsidiaarsuse kontrollimiseks ning nõukogu liikmeks olek ka omaenda valitsuste paremaks kontrollimiseks. Nii on nende demokraatlik legitiimsus kahekordne. Seetõttu ei ole Euroopa Parlament ja riikide parlamendid – siin teeme oma raportis mitu konkreetset ettepanekut – selles protsessis mitte vastased, vaid liitlased, kes soovivad teostada Euroopa üle demokraatlikku järelevalvet, viia Euroopat edasi ja mitte lasta tal manduda Euroopaks, mida kontrollivad partei funktsionäärid. Seetõttu on Lissaboni leping hea ja sobiv ning riikide parlamendid ja Euroopa Parlament ei hiili sellest vastutusest kõrvale.

Catherine Guy-Quint, raportöör. – (FR) Härra juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, mul on väga hea meel esitleda täna õhtul raportit Lissaboni lepingu finantsaspektide kohta, mis on nüüd eelarvekomisjonis juba mõnda aega valmis olnud. Tegemist on viimase sel ametiajal koostatud eelarvealase raportiga ja minu viimase parlamendi raportiga.

Eelkõige on mul väga hea meel näha, et Euroopa Parlamendil on jätkunud julgust esitleda meie raporteid nn Lissaboni paketi, et täita kodanikele antud lubadus teavitada neid selle lepingu tagajärgedest. Teadlikum

kodanik hääletab kõiki asjaolusid teades. Euroopa Parlamendis Lissaboni lepingust rääkimine ei ole demokraatia eitamine, pigem vastupidi. Lepingu rakendamisel on institutsioonide volitustele eelarve valdkonnas olulised tagajärjed ja finantsmõjud.

Reform on Euroopa Parlamendi jaoks tegelikult kasulik. Ei tohiks unustada, et peale mitmeaastase finantsraamistiku kehtestamise ei ole eelarvemenetlust 1975. aastast alates sisuliselt muudetud. Seetõttu oli eelarvekomisjoni jaoks oluline kõnealuseid muudatusi analüüsida, veendumaks, et tegemist on tingimustega, mida meie institutsioon vajab, et säilitada ja isegi tugevdada oma rolli eelarvepädeva institutsioonina. Lepingus sisalduvate eelarvealaste probleemide lihtsustamine ja selgitamine ongi selle raporti mõte.

Minu põhisoov oli kaitsta parlamentaarset institutsiooni eesõigusi. Tulevastelt parlamendiliikmetelt ei tohi võtta volitusi rääkida kaasa edaspidistes eelarvemenetlustes ja mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavates läbirääkimistes.

Need sisulised muudatused on kolme liiki. Esiteks aluslepingute muudatused. Uus eelarvemenetlus tähendab Euroopa Parlamendi jaoks tõelist edasiminekut ja uusi ülesandeid, sest kõigepealt kaob kohustuslike ja mittekohustuslike kulude eristamine. Järgmine on üks lugemine eelarvemenetluses koos tagasipööramisvõimaluse kehtestamisega juhaks, kui nõukogu lükkab ühise seisukoha tagasi, ning ühise seisukoha ettevalmistamise eest vastutava lepituskomitee loomine ja viimasele range ajakava ettenägemine. Lisaks tehakse uues mitmeaastases finantsraamistikus muudatusi, mis tugevdavad Euroopa Parlamendi rolli. See raamistik muutub kohustuslikuks. Selle vastuvõtmiseks on vaja nõukogu üksmeelt ja Euroopa Parlamendi nõusolekut. Lisan, et see võetakse vastu täiesti uue ja erilise menetluse tulemusena.

Mis puutub uude finantsperspektiivi, siis meie soov on selle viieaastane kestus, nii et see kattuks Euroopa Parlamendi ja komisjoni ametiajaga. Nii vastutavad volinikud enda tehtud eelarvealaste valikute eest rohkem. Kaasotsustamist laiendatakse finantsmääruse vastuvõtmisele ja selle kohaldamisviisidele. Kuid kahjuks jääb omavahendeid puudutava otsuse tegemine nõukogu pädevusse. Euroopa Parlamendiga lihtsalt konsulteeritakse, välja arvatud kohaldamisviiside küsimuses.

Eelarvedistsipliin läheb seega osaliselt tagasi Euroopa Parlamendi pädevusse, kellel on õigus mitmeaastane finantsraamistik tagasi lükata. See on tõeline edasiminek. Euroopa Parlamendi tulevane koosseis peab teadma, mis tuleb läbi rääkida uue finantsmääruse alusel, mille puhul Euroopa Parlament on kaasotsustaja, ning mida reguleeritakse uue institutsioonidevahelise kokkuleppega, mille puhul on Euroopa Parlamendil üksnes tagasilükkamise või heakskiitmise õigus.

Lõpetuseks kaasnevad liidu uute kohustustega uued finantsvajadused. Esiteks luuakse välissuhete pakett koos selle põhiliseks osaks oleva Euroopa välisteenistuse ja komisjoni asepresidendist kõrge esindajaga ning seejärel uus energia-, kosmose-, turismi, teadusuuringute-, kodanikukaitse-, halduskoostöö- ja spordipoliitika.

Lugupeetud daamid ja härrad, nagu te aru saite, on Lissaboni lepingus ette nähtud muudatused olulised.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, raportöör. – (DE) *Härra juhataja, daamid ja härrad, see on minu viimane Euroopa Parlamendi täiskogu istungil peetav kõne ja Euroopa kodanikualgatuse raportöörina on mul hea meel, et sõna sain. Loodan, et praeguse õigusloomeperioodi viimasel istungil homme annab Euroopa Parlament poliitilise märguande selle kohta, et ta võtab suuna Euroopa toomisele oma kodanikele lähemale ja edendab projekti, mis on mulle palju aastaid südamelähedane olnud.*

Lubage mul algatuseks teha mõningaid tähelepanekuid. Kahetsusega näen, et ei minu fraktsioon ega ka partei – ja ma valin siin oma sõnu hoolikalt – ei suutnud kodanikualgatust toetada. Kuigi ühelt poolt ei lasta kunagi käest võimalust kaevata ELi puuduliku demokraatia üle, keeldutakse teisalt üldiselt midagi tõsiselt ette võtmast, et muuta Euroopa demokraatlikumaks. Selline käitumine ei ole tõsiseltvõetav ega ka ettenägelik. See takistab Euroopa arengut, mida kodanikud on nii kaua nõudnud, ja ma ei saa ega taha sellega nõustuda.

Enne oma volituste lõppemist tahan tänada kõiki Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni, Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni, Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni ning Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni liikmetest kolleege, kes mind raporti koostamisel toetasid. Tahan tänada põhiseaduskomisjoni esimeest Jo Leinenit ning eelkõige kõiki koordinaatoreid ja variraportööre nimetatud neljast fraktsioonist. Täna teid väga hea koostöö eest, mis ületas partei- ja riigipiirid, ning selle eest, et me suutsime koos edendada Euroopa lõimumise projekti.

Proua asepresident, Lissaboni lepingus sisalduv säte kodanikualgatuse kohta on kahtlemata Euroopa lõimumisel oluline tähis. Õigupoolest ei taha me Euroopa Liidus mitte riike, vaid inimesi ühendada. Sellega hakatakse täiesti uuel moel tegelema, kui Euroopa õigusloomesse kaasatakse otseselt kodanikud, nagu

muudetud Euroopa Liidu lepingu artikli 11 lõikes 4 on esimest korda ajaloos sätestatud. Miljon kodanikku saavad siis õiguse paluda komisjonil esitada konkreetne määruse või direktiivi eelnõu, nii nagu nõukogu on saanud *teha* alates 1957. aastast ja Euroopa Parlament alates 1993. aastast.

Minu raportis on Euroopa Parlament toonud välja Euroopa kodanikualgatuse tingimuste ja korra tulevase regulatsiooni põhipunktid ja vastavad suunised. Proua asepresident, kui Lissaboni leping jõustub, ei oota ma komisjonilt mitte üksnes esimesel võimalusel ettepaneku esitamist, vaid võimaluse korral ka minu raportis sisalduvate suuniste järgimist. Konkreetselt peaks komisjon toetama Euroopa Parlamendi seisukohta, mis kajastab märkimisväärse osa liikmesriikide arvamus muutunud ELi lepingu artikli 11 lõike 4 mõistes. Minu raportis pakutakse vastavaks arvuks välja seitse. On oluline, et ei kehtestataks lihtsalt mingit suvalist arvu, sest esiteks peab see suutma õigustada seda, et piiratakse ELi kodanike õigust kodanikualgatuses võrdselt osaleda, sõltumata kodakondsusest, ja teiseks peab see olema suunatud asjakohase eesmärgi saavutamisele. See tähendab, et liikmesriikide minimaalse arvu kehtestamisega tuleb tagada, et Euroopa õigusloomeprotsessi lähtepunkt ei kajasta üheainsa liikmesriigi erihuve, vaid Euroopa üldise heaolu huve.

Lisaks palun erilist tähelepanu pöörata protsessi ülesehitusele, iseäranis kodanikualgatuse vastuvõetavuse küsimusele. Esmatähtsateks kriteeriumideks tuleb lugeda sõbralikkust kodanike suhtes ja õiguskindlust. Kui ELi kodanikud on kaasosalised Euroopa õigusloomes ja soovivad *teha* ettepaneku kodanikualgatuse korras, on õiglane, et pädevad ELi organid teatavad esimesel võimalusel ja siduvalt, kas kavandatav algatus vastab Lissaboni lepingu õiguslikele nõuetele. On väga oluline, et seda tehtaks enne, kui hakatakse koguma toetusavaldusi, sest vajalikke ressursse eraldavatel liikmesriikidel on vaja õiguskindlust.

Lõpetuseks tahan tuletada Euroopa Parlamendile meelde, et kodanikualgatuse sätteid ei langenud alla selgest taevast. Need sisaldasid juba Euroopa põhiseaduse lepingus, sest need töötati välja tihedas koostöös valitsusväliste organisatsioonidega põhiseaduse konvendis, kus osales ka osa parlamendiliikmeid. Nende lisamine põhiseaduse lepingu projekti ei olnud ei kindel ega ka juhuslik asi. Nad kajastavad konvendi liikmete ja demokraatlikule poliitikale pühendunud valitsusväliste organisatsioonide vaheliste pingeliste nõupidamiste tulemust. Nüüd teame, et see idee oli kuus aastat külmutatud. On viimane aeg sellele pärast nii pikka vaheaega elu sisse puhuda. Ühendatud Euroopas on saanud otsedemokraatia aeg.

(Aplaus)

Margot Wallström, komisjoni asepresident. – Härra juhataja, esiteks lubage mul väljendada erilist tänu kõikidele raportööridele. Ma imetlen väga teie pühendumust ja isegi visadust. Võib-olla seetõttu, et ma näen teie kindlas nõudmises käsitleda antud küsimusi Euroopa Parlamendis millenagi, mida minu abikaasa nimetab kangekaelsuseks, tunnen ma ennast täiesti sundimatult ja olen teie kõigiga saavutanud suurepärase koostöö.

Eriline tänu teile, kes te lahkute. Te ei ole kõige selle käigus olnud mitte üksnes suurepärase kaastöötajad ja partnerid, vaid ka head sõbrad ja tuju ülevahidjad. Täna teid väga. Arvan, et teie, proua Kaufmann, võite olla uhke, et aitasite luua midagi, mida mina nimetan elektriliinide rajamiseks kodanike ja Euroopa institutsioonide vahele ning nende liinide käivitamiseks, te võite olla uhke, et kavandasite uued liinid ja andsite need käiku. Minu meelest see juba on midagi.

Loomulikult on mul hea meel, et ma saan osaleda tänaõhtusel arutelul – päeval, mil Tšehhi on viinud lõpule Lissaboni lepingu ratifitseerimise parlamendis. Täna hääletus suurendab nende liikmesriikide arvu, kelle parlament on lepingut toetanud, 26ni. Arvan, et praegune arutelu annab hea võimaluse tuletada Euroopa kodanikele meelde Lissaboni lepingu rolli demokraatlikuma ja ühtsema Euroopa Liidu loomisel.

Majanduskriisi ajal on rohkem kui kunagi varem vaja hästitoimivat Euroopat, kus on demokraatia kindlustamiseks paigas õiged süsteemid. Lissaboni leping annaks ELi demokraatlikele institutsioonidele, kõige selgemalt Euroopa Parlamendile vajalikud volitused. See aitaks ELil tegutseda maailmas ühtsemalt ja järjekindlamalt. Samuti võimaldaks see Euroopal tegelda tõhusamalt praeguste põhiprobleemidega sellistes valdkondades nagu kliimamuutus ja energiapoliitika.

Täna õhtul arutatavad raportid aitavad lepingu kehtimahakkamisel tagada ka selle kiirema ja sujuvama rakendamise.

Lepingust maksimaalse kasu saamiseks on väga oluline institutsioonidevaheline hea koostöö ning komisjon on võtnud eesmärgiks tegutseda selle saavutamise nimel Euroopa Parlamendi ja teiste institutsioonide partnerina.

Iirimaa rahvahääletus tuletas teravalt meelde vajadust lisada tugevamalt Euroopa teema riiklikul tasandil peetavatesse aruteludesse. Hääletamist mõjutavaid sisulisi mureküsimusi tuleb võtta tõsiselt ja just seda

eelmise aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel tehtigi. Õiguslikud tagatised ja otsus komisjoni suuruse kohta näitavad, et Euroopa poliitiline juhtkond austab lirimaa tulemust ning tahab mõista vastuhääletamise põhjuseid ja vastata kahtlustele. Kuid need näitasid ühtlasi kindlaksjäämist sellele, et Lissaboni leping on Euroopa jaoks õige tee.

Ka seetõttu on pärast kõnealust hääletust veel kaheksas liikmesriigis lõpetatud parlamentaarne menetlus kaheksa jah-sõnaga.

Euroopa Parlamendi raportid kujutavad koos endast lepingu põhipunktide põhjaliku analüüsi. Lähtealuseks on püüdlamine selle poole, mida Lissaboni leping võib ELi jaoks anda – selle suhtumisega nõustub komisjon täielikult.

Need raportid on eriti väärtuslikud meie arusaama süvendamisel sellest, kuidas leping peaks tegelikult toimima. Oma erisugusel moel näitavad kõik viis raportit tugevat ja enesekindlat Euroopa Parlamenti, kes otsib viise, kuidas suurendada lepingu pakutavaid võimalusi, et parandada ELi tegevuse tõhusust, mõjusust ja vastutustundlikkust valijate ja kodanike huvides.

Härra Dehaene'i raport sisaldab palju olulisi üksikasju ja komisjon jagab suuresti raportis sisalduvat lepingu tõlgendust. Raporti põhiline tugevus on selgus, millega tõendatakse, et lepingu rakendamine ei tähenda ühe institutsiooni tugevdamist teise arvelt – Euroopa Liit saab kodanike ootustele vastata vaid juhul, kui kõik institutsioonid on tugevad ja teevad tõhusat koostööd.

Raportis pööratakse erilist tähelepanu ülemineku küsimusele ja palju kasu oleks olnud sellest, kui leping oleks jõustunud enne käesolevat institutsioonilise ülemineku aastat. Kahjuks ei olnud see võimalik. Seega vajame pragmaatilist ja paindlikku lähenemisviisi ning peame edasiliikumiseks leidma mõistliku tee, milles arvestatakse vajadusega vältida sel aastal igasugust institutsioonilist vaakumit, tagatakse järgmisele komisjoni koosseisule oluline võimalus kasutada kõiki oma demokraatlikest volitustest tulenevaid õigusi ja austatakse Euroopa Parlamendi rolli. Härra Dehaene'i raportis nähakse ette mudel, mis aitab meil kõigil edasiliikumiseks selline tee leida.

Härra Dehaene'i raportis kutsutakse üles arvestama isikute ELi kõrgetele ametikohtadele nimetamisel nii poliitilisel ja soolisel tasakaalul põhineva kui ka geograafilise ja demograafilise tasakaalu kriteeriumiga. Tänapäeva Euroopas, kus enam kui 50% rahvastikust on naised, on nad poliitilises elus endiselt vähe esindatud. Nagu teate, on praeguses komisjonis läbi aegade suurim arv naisvolinikke. Aga sellest ei piisa ikka veel. Soolise tasakaalu parandamine peaks olema eesmärk komisjoni järgmise koosseisu ametisse nimetamisel; selle eesmärgi saavutamine on võimalik Euroopa Parlamendi järgmise koosseisu tugeva poliitilise toetuse korral.

Samuti loodan, et Euroopa Parlamendis ja ELi kõrgetel ametikohtadel on edaspidi rohkem naisi. Kui neid pole, jääme me kõik ilma nende teadmistest, kogemustest ja ideedest.

Proua GuyQuinti raportis käsitletakse teist olulist küsimust – kuidas korraldada liidu finantsplaneerimistükli nii, et ELi eelarvet kasutatakse kõige paremini ja raha suunatakse poliitiliselt esmatähtsate küsimuste lahendamiseks. Ajal, mil avalik rahandus on suure surve all, peab meil kehtima sobiv kord, et saada olemasoleva raha eest parim tulemus. Stabiilsuse ja reageerimisvõime tasakaal eelarve planeerimisel on ELi tegevuse kavandamisel ülimalt tähtis ning komisjon pöördub selle küsimuse juurde tagasi eelarve läbivaatamise käigus.

Härra Leineni raportis näidatakse, kuidas mõjutab Lissaboni leping Euroopa Parlamendi tööd, ning käsitletakse väga põhjalikult uute poliitikavaldkondade, volituste ja menetluste mõju Euroopa Parlamendile. Näiteks toonitatakse raportis liidu välistegevuse üle piisava kontrolli tagamise tähtsust ja tingimata oleme me valmis tegema kindlaks, milline on parim viis selle saavutamiseks. Kuid neis viisides saab kokku leppida alles siis, kui komisjoni asepresidendist kõrge esindaja on ametisse astunud.

Nii sellel teemal kui ka paljudel teistel teemadel, sealhulgas komiteemenetlust ja delegeeritud õigusakte puudutavates küsimustes, ootame pikisilmi kõikide tõstatatud küsimuste lahendamist käsitlevaid mõttevahetusi Euroopa Parlamendiga.

Lubage mul asuda nüüd proua Kaufmanni koostatud raporti juurde, mis selgitab üheselt, kuidas kodanikualgatus saab tuua liidu demokraatiasse uue mõõtme. Kodanikel tekib võimalus esitada komisjonile üleskutse teha uusi poliitilisi algatusi. See on üks valdkond, milles komisjon kavatab – samuti konsultatsioonide põhjal – kohe pärast lepingu jõustumist kiiresti tegutseda, et saada pilt sidusrühmade ja kodanike ootustest. Komisjoni arvamus langeb paljuski kokku proua Kaufmanni soovitustega.

Kuid on ka mõned valdkonnad, mida tuleks veel arutada. Me tahame leida õige tasakaalu kodanike jaoks lihtsa menetluse ning sellise menetluse vahel, mis tagab algatuste legitiimsuse ja kaalukuse.

Näiteks liikmesriikide miinimumarvu puhul tuleks meil ühtlasi põhjalikumalt kaaluda lepingus ette nähtud menetluskorda.

Lõpetuseks – härra Broki raport hõlmab valdkonda, milles nii Euroopa Parlament kui ka komisjon on viimastel aastatel astunud olulisi samme, s.o suhteid riikide parlamentidega. Praegune Euroopa Parlament on rajanud teed parlamentidevaheliste konverentside kasutamisel ja on leidnud mõningaid väga kasulikke võimalusi tõelise parlamentide võrgustiku loomiseks.

Nagu teate, on komisjon rajanud täiesti uue riikide parlamentidega peetava dialoogi süsteemi ja selles valdkonnas on tehtud suuri edusamme. Alates 2006. aastast ei ole komisjon saatnud parlamentidele mitte üksnes konsultatsioonidokumente, vaid ka õigusaktide ettepanekuid, ja on palunud parlamentidel vastata. Seniajani oleme saanud ligikaudu 400 arvamust, millele oleme ka vastanud, ning samuti oleme kõvasti suurendanud otsuste sidemete arvu, nii et pärast komisjoni ametisseasumist on volinike ja riikide parlamentide vahel leidnud aset enam kui 500 kohtumist. Nagu raportist näha, on seega Lissaboni lepingu uued riikide parlamente käsitlevad sätted täielikult kooskõlas viimaste aastate suundumusega ja ma arvan, et need tugevdavad Euroopa nn parlamentaarset perekonda veelgi.

Koos näitavad need raportid, kuidas Lissaboni leping süvendaks Euroopa demokraatiat ja tooks tulemusi Euroopa kodanike jaoks. See on meile suurepärase sõnum, millega minna vastu Euroopa Parlamendi valimistele, ja samuti oivaline lähtekoht lepingu enda rakendamise ettevalmistamiseks.

Juhataja. – Enne kui annan sõnajärje kõnelejatele, luban endale mõningase vabaduse, mida minu arvates võiks võimaldada meie praeguses ametiaja etapis ja sellisel õhtusel ajal istungit juhatavale isikule, sest on õige, et hilisõhtustel istungitel on oma eelis.

Tahan teile öelda, et kavatsen kohe esitada Euroopa Parlamendi presidendile ja juhatajale ettepaneku, et nad valmistaksid ette väljaande, mis sisaldab Lissaboni lepingut ennast, kõnealust viit raportit ja nendega seotud resolutsioone koos raportööri ja voliniku sissejuhatustega.

Usun, et sedalaadi dokument, mis tõlgitaks Euroopa Liidu 23 ametlikku keelde ja mida levitatakse 27 liikmesriigi meeste ja naiste hulgas, oleks väga tähtis Lissaboni lepingu tähenduse ning Euroopa Parlamendi jõupingutuste ja tegevuse mõistmisel. Samuti oleks see väljateenitud austusavaldus viiele raportöörile, iseäranis proua GuyQuintile ja proua Kaufmannile, kes on meile teada andnud, et nad lahkuvad Euroopa Parlamendist, kuid keda me alati tänusõnadega meenutame.

Michael Gahler, väliskomisjoni arvamuse koostaja. – (DE) Härra juhataja, nagu näete, olen sündmuse tähistamiseks teadlikult asunud härra Zahradili kohale.

Tahan väliskomisjoni nimel rõhutada, et meie arusaamist mööda peaks tulevane komisjoni asepresident kõrge esindaja andma täielikult aru Euroopa Parlamendile sel lihtsal põhjusel, et nagu kõigil teistel volinikel, on ka temal vaja ametisse astumiseks Euroopa Parlamendi usaldust. Kui üks inimene täidab kahesuguseid ülesandeid, peab säilima senine tava, et täiskogus ja väliskomisjonis peetakse järjepidevat poliitilist dialoogi.

Et ülekaalukas enamus meist soovib Euroopa Liidu osalemist välispoliitikas ühtsema ja aktiivsemana, on selle ametikoha tulevaste täitjate endi huvides kindlustada oma tegevusele Euroopa Parlamendi toetus. Meie täitevvõimu esindaja poliitilisi plaane ja seisukohti saab regulaarselt arutada ka väliskomisjoni koosolekutel, kus alaliste esindajate komitee tulevane esimees annab teavet komitees arutatavate küsimuste kohta. Kui seda nõutakse, siis tuleb vastavat tava kohaldada ka eriesindajate suhtes.

Tulevikus tuleks otsust isiku määramise kohta julgeoleku ja kaitsepoliitika valdkonda kuuluvale ametikohale arutada Euroopa Parlamendis, et anda kolmandates riikides toimuvatele operatsioonidele suurem demokraatlik legitiimsus.

Mis puudutab Euroopa välisteenistust, siis leiame, et Euroopa Parlament peab olema täielikult kaasatud ettevalmistavatesse toimingutesse. Me toetame seisukohta, et see teenistus peaks halduslikus mõttes olema määratud komisjoni juurde.

Samuti tahame saavutada selle, et tulevikus ilmuksid ELi kolmandates riikides töötavate delegatsioonide juhid enne lõplikku ametisse nimetamist väliskomisjoni ette. Arvan, et kui isik ei jäta head muljet omaenda parlamendiliikmetele, siis peaks võimalused nimetada see isik välisriigis asuvale ametikohale olema väikesed.

Samuti palume, et kogu Euroopa Liidu välispoliitikat, sealhulgas ühist julgeoleku- ja kaitsepoliitikat, rahastataks tulevikus ühenduse eelarvest. Kuid pärast Lissaboni lepingut sõlmitavas lepingus tahaksin näha ka ühiste sõjaliste kulutuste ilmumist eelarvesse.

Andrew Duff, väliskomisjoni arvamuse koostaja. – Härra juhataja, nagu eelkõnelejad juba ütlesid, on ühise välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika väljatöötamine üks suuremaid loodetavaid preemiaid, mis Lissaboni lepingu tulemusena meile antakse. Seega mõjutavad ettevalmistatavad muudatused riikide parlamente oluliselt.

Loomulikult jäävad neile alles riikliku julgeolekuga seotud kohustused, aga neilt peaks nõutama ka juhtivat rolli tihedas ja regulaarses koostöös Euroopa Parlamendiga ühise Euroopa poliitika kontrollimisel ja kujundamisel, oma ministrite nõukogus tehtud töö hindamisel ja selle kohta küsimuste esitamisel ning ajakirjandusele ja avalikkusele teabe andmisel teataval määral uue tegelikkuse kohta, kus parim välispoliitika sünnib siis, kui otsitakse, leitakse ja visandatakse Euroopa ühishuvi.

Thijs Berman, arengukomisjoni arvamuse koostaja. – (NL) Härra juhataja, täna kiitis Tšehhi senat Lissaboni lepingu heaks. Nüüd võiks öelda, et jäänud on veel lirima ja seejärel on meil olemas leping, mis annab ka minu arengukomisjonile lisavõimalusi parema poliitika ajamiseks.

Kuid praegu lirimaale survet avaldada oleks tohutu viga. Me oleme sõltumatute riikide liit ja iirlastel on õigus teha ise oma otsuseid. Igasugune väline surve suurendab kogu ELi lõhkumise ohtu, sest kõikidest neist täna siin parlamendis välja öeldud ilusatest ja enesega rahul olevatest sõnadest hoolimata on Euroopa Liit sügavas usalduskriisis. Sellise kriisi saab lahendada vaid tulemuste saavutamise, sotsiaalpoliitika, majanduse elavdamise investeerimise, keskkonnale ohutu puhta energia kindlustamise ning sotsiaalsete õiguste kaitsega siin ja kogu maailmas, kuid kõige selle käigus peame austama iga liikmesriigi õigust ise enda jaoks tõhusaid lahendusi otsida.

Koostöö on vajalik ja see on kindlasti tõsi ka antud kriisis, aga peab olema ka julgust jääda iseendale truuks. Sellest tulenevalt ei oleks lirimaale surve avaldamine kohane ei iirlaste ega ka ülejäänud Euroopa suhtes. Et suurtest püüdlustest kasu oleks, laske ELil tagasihoidlikult käituda.

Danutė Budreikaitė, arengukomisjoni arvamuse koostaja. – (LT) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksin toonitada, et Lissaboni leping annab Euroopa Liidule rohkem algatusvõimalusi arengukoostöö poliitika kujundamiseks, aitab parandada abiandjate koostööd ning tegelda tööjaotuse ja abiandmise tõhustamisega. Kuid samuti tähendab see, et ELi institutsioonid, sealhulgas Euroopa Parlament, peavad hakkama kandma suuremat vastutust.

Arengukoostöö poliitika edukaks elluviimiseks on vaja asjakohast haldusstruktuuri, tuleb kõrvaldada praegused vastuolud komisjoni peadirektooraatide ülesehituses ja pädevuses nii poliitika kui ka eelarve valdkonnas ning anda sellealane ainupädevus arengu peadirektooraadile.

Et arengukoostöö poliitikat viiakse ellu tavamenetluse kohaselt, on oluline määratleda väga täpselt Euroopa Parlamendi arengukomisjoni volitused. Lissaboni leping võimaldab paremini saavutada arengukoostöö eesmärgi, milleks on maailmas esineva vaesuse vähendamine ja lõpuks kaotamine.

Georgios Papastamkos, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamuse koostaja. – (EL) Härra juhataja, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamuse koostajana tahan juhtida tähelepanu sellele, et Lissaboni lepinguga tehtavad muudatused ühise kaubanduspoliitika valdkonnas aitavad üldiselt kaasa selle poliitika demokraatliku legitiimsuse edendamisele ning Euroopa Liidu välistegevuse läbipaistvuse ja tõhususe suurendamisele. Eelkõige tooksin välja liidusese institutsioonilise tasakaalu ümberkujundamise selliselt, et Euroopa Parlamendile on antud ühise kaubanduspoliitika kohaldamisala määratlemisel kaasotsustaja roll. Euroopa Parlament peab nõustuma ka kõikide sõlmitud kaubanduslepingutega.

Kuid tahan rõhutada tasakaalu puudumist Euroopa Parlamendi ühise kaubanduspoliitikaga seotud sise- ja välispädevuse – *in foro interno* ja *in foro externo* – vahel, sest Lissaboni lepinguga ei anta parlamendile õigust kiita heaks komisjoni volitusi kaubanduslepingut käsitlevate läbirääkimiste pidamiseks. Arvestades, et Euroopa Parlamendil on sellegipoolest õigus kehtestada eeltingimused oma nõusoleku andmiseks liidu kaubanduslepingutele, leian, et Euroopa Parlamendi ja komisjoni suhete reguleerimiseks on vaja laiendatud raamlepingut.

Lõpetuseks tahan juhtida tähelepanu sellele, et Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide dialog peaks olema tihedam, sest kõik ühise kaubanduspoliitikaga hõlmatud küsimused jäävad liidu ainupädevusse. Kõik kaubanduslepingud on liidu lepingud ning edaspidi ei sõlmi neid enam liit ja liikmesriigid mõlemad.

Evelyne Gebhardt, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamuse koostaja. – (DE) Härra juhataja, ka siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonis näeme me Lissaboni lepingust tulenevat suurt kasu, millest me ei tahaks ilma jääda, eriti tarbijakaitse valdkonnas. On väga huvitav märkida, et Lissaboni lepingus on tarbijakaitse muutunud eri valdkondi läbivaks eesmärgiks, mis loomulikult muudab tarbijakaitse palju tugevamaks. See valdkond on Euroopa Liidu kodanike jaoks eriti oluline, sest me saame neile iga päev näidata, mida Euroopa Liit nende heaks teeb. Kodanikud küsivad selle kohta pidevalt. Asjaolu, et see sisaldub nüüd artiklis 12, mitte umbes sajandas artiklis, on samuti oluline, sest see tähendab, et tarbijakaitsele on omistatud hoopis suurem tähtsus.

Minu arvates on hea, et meil on Lissaboni leping. Mul on väga hea meel, et ka Prahast ratifitseeris senat lepingu. Nii anti selgelt märku, et me pooldame seda sotsiaalset ja kodanikele mõtlevat Euroopat, mida me tahame tulevikuks ette valmistada. Aitäh, et lubasite meil seda täna taas näidata. Eriline tänu teile, proua Kaufmann, väga hea töö eest konvendis. Te saavutasite seal midagi väga olulist.

Oldřich Vlasák, regionaalarengukomisjoni arvamuse koostaja. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahan regionaalarengukomisjoni nimel lisada Lissaboni lepingut käsitlevatesse aruteludesse territoriaalse mõõtme. On tõsiasi, et kohalikud omavalitsused, vallad ja piirkonnad peavad tulema toime Euroopa õiguse ja poliitika järjest suurema mõjuga. Sellega seoses tõestas Utrechti ülikoolis tehtud uuring, et igal aastal võtavad ühenduse organid vastu rohkem kui sada õigusakti, millel on vahetu mõju kohalikele omavalitsustele. Seitsekümmend protsenti meie koostatud õigusaktidest ja võetud meetmetest tuleb tegelikult rakendada piirkondades, linnades ja kohalikes kogukondades.

Seetõttu võivad kohalikud omavalitsused vaidluselust Lissaboni lepingut oma vaatepunktist näha positiivses valguses. Tegelikult sisaldab Lissaboni lepingu protokollisubsidiaarsuse põhimõtte kohaldamise kohta ehk teisisõnu protokollis, mille kohaselt on õigusnormi vastuvõtmine kõrgemal, antud juhul Euroopa tasandil õigustatud üksnes siis, kui selline lähenemisviis on märkimisväärselt tõhusam ja vajalikum. Lepingut järgi tuleb kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning nende liitudega pidada tulemuslikumaid konsultatsioone. Teine kehtima hakkav säte sisaldab komisjoni kohustust vähendada igast uuest õigusaktist tulenevat finants- ja halduskoormust. Nimetatud meetmed peaksid tagama Brüsseli suurema tähelepanelikkuse linnapeade ees seisvate tegelike probleemide suhtes ja parema valmiduse neid lahendada. Tahan siin rõhutada ka seda, et päris kindlasti ei ole tegemist viimase aluslepingute muudatusega, mida me arutame. Seetõttu peaksime hakkama hoolega mõtlema muudatustest, mida tuleb teha selleks, et ELi õiguslik alus oleks arusaadav, püsiv ja kõikidele kodanikele kasutoov.

Daamid ja härrad, ma ei tahaks siin hakata hindama Lissaboni lepingu häid ja halbu külgi. Te kõik teate, et Tšehhi Vabariigi aramus on kriitiline, kuid realistlik. Seda kinnitas lepingu tänane arutelu ja sellele järgnenud heakskiitmine Tšehhi parlamendi senatis.

Johannes Vogenhuber, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamuse koostaja. – (DE) Härra juhataja, ma võtan sõna kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel. Ma olen natuke pahane, sest oleksin tahtnud teada ka arengukomisjoni arvamust, aga härra Berman kasutas oma kõneaega meie hoiatamiseks lühema aja avaldamise eest.

Selline suhtumine on kindlalt üks põhjus, miks me täna õhtul seda arutelu peame. Leian end küsimas, kas Euroopa Parlamendil on endiselt õigus rääkida oma kodanikega, pidada mõttevahetusi ja kaitsta põhiseadusliku protsessi kallal kümme aastat tehtud töö tulemusi või süüdistatakse meid sellise dialoogi korral surve avaldamises ja väljapressimises. Maailm on ikka imelik.

Mulle oleks meeldinud, kui Euroopa Parlament oleks seda lepingut Euroopa Liidu kodanike ees kaitsnud palju häälkamalt, teravamalt ja avatumalt ega oleks jätnud kõike valitsuste hooleks, kellel on väga sageli suhteliselt kaksipidine suhtumine lepinguga kaasnevasse arengusse.

Härra juhataja, paljud euroskeptikud väidavad, et lepingusse sisse kirjutatud demokraatlik areng on vähene ja et tegelikult peitub selle kätte varjus tume ja kurjakuulutatav Euroopa. Usun, et kerge pilguheit sisejulgeoleku, justiits- ja politseivaldkonnale, selle allutamisele ühenduse kontrollile, Euroopa Parlamendi kaasotsustamisõigusele ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaldamisele lükkab need väited ümber ning paljastab nende eksitava, propagandistliku ja võhikliku olemuse.

Minu jaoks on see valdkond ehk ikka veel kõige häirivam näide demokraatia puudumisest Euroopa Liidus. Ma ei ole kunagi pidanud võimude lahusust ajalooliseks filosoofiliseks põhimõtteks, vaid pigem on tegemist demokraatia aluspõhimõttega. Sellele on Lissaboni leping andnud väga otsustava ja tulevikku vaatava vastuse. See on üks põhiseaduse tundlikumaid teemasid. Tegelikult on politseid käsitlevate õigusaktide kohta teinud otsuseid siseministrid kinniste uste taga, ilma et kohtud või Euroopa Kohus oleksid neid kontrollinud ning

ilma et oleks kohaldatud laiaulatuslikku põhiõiguste ja -vabaduste normistikku. Kuid see on muutumas ja see tähendab suurt sammu edasi Euroopa demokraatia poole. Ja veel kord, härra Berman, lepingu arutamine kodanikega ja selle kaitsmine on meie kohus, mitte surve avaldamine.

(Aplaus)

Juhataja. – Mul on hea meel anda sõnajärg oma kaasmaalasele härra Carnero Gonzálezele. Tema on veel üks parlamendiliige, kes meiega koos järgmisel ametiajal ei jätkka, ning ma tahan teda avalikult tänada suurte jõupingutuste ja ülimalt kiiduväärt töö eest, mille ta konkreetsetes valdkonnas ja praegu arutataval teemal on ära teinud.

Carlos Carnero González, petitsioonikomisjoni arvamuse koostaja. – (ES) Täna, juhataja ja sõber, nende heade sõnade eest, mis ilmselgelt muudavad mind sel hetkel, mil ma selle koosseisu ametiajal siin parlamendis viimast korda viibin, tundeliseks; aitäh koostöö eest kõigile, kellega mul on olnud au töötada, ja palun vabandust, kui olen teinud vigu. Olen püüdnud oma riigi kodanike ja kõikide eurooplaste heaks anda endast parima ning selle töö tegemisel on olnud tõeliselt erilisi aegu, näiteks konvendi periood.

Tegelikult räägime täna kodanikuõigustest ja mina kõnelen petitsioonikomisjoni nimel. Milline parlamendikomisjon asub kodanikele veel lähemal kui petitsioonikomisjon? See komisjon kaitseb Euroopa kodanike üht olulisemat õigust – nimelt petitsiooniõigust.

Asi on selles, et Euroopa Parlament on paljudes riikides tuntud just petitsiooniõiguse kasutamise kaudu. Meie, petitsioonikomisjoni liikmed, teame seda ja tegelikult teab seda kogu parlament. Lissaboni lepingus, mis muudab Euroopa Liitu demokraatlikumaks ja tõhusamaks, sisalduvad uued osad, näiteks põhiõiguste harta, ja uued vahendid, näiteks kodanikualgatus.

On tähtis, et näiteks petitsiooniõigust ja kodanikualgatuse õigust ei aetaks segamini. Tahan juhtida tähelepanu sellele, et muu hulgas on kodanikel õigus esitada petitsioon ja taotleda, et Euroopa Parlament nõuaks komisjonilt õigusakti koostamise algatamist; seega võib meil tulevikus kehtida nii Euroopa kodanikualgatus, millega kutsutakse komisjoni üles alustama õigusloomeprotsessi, kui ka võimalus esitada petitsiooniõiguse alusel Euroopa Parlamendi asjakohasele komisjonile petitsioon, milles palutakse parlamendil sama eesmärgiga pöörduda komisjoni poole. Meil tuleb vältida vastuolu ja püüda leida mõlemat võimalust tugevdav koostoime, mis muudab kodanikuõigused ELis selgemaks.

Loomulikult tahaks petitsioonikomisjon osaleda kodanikualgatusega seotud haldustegevuses. Eks kõik parlamendikomisjonid tahaksid asjaga seotud olla, kuid ma palun, et nimetatud õigus kehtestataks parimal võimalikul viisil. Usun, et sellega tähistatakse ka täna väga tähtsat päeva – Tšehhi senat ratifitseeris Lissaboni lepingu, nii et vaid üks samm on jäänud lepingu tõeliseks saamiseni ja õigupoolest selle jõustumiseni siiani parima ELis koostatud dokumendi, s.o Euroopa põhiseaduse järglasena.

Kui see meil õnnestub, on kõik siinolijad, alates täna õhtul kohal viibivatest konvendiliikmetest, Euroopa Parlamendi liikmetena palju kasu toonud.

Maria da Assunção Esteves, fraktsiooni PPE-DE nimel. – Härra juhataja, see on minu viimane kõne täiskogu ees ja seetõttu pisut teistsugune.

Kord tuleb päev, mil föderaalset ja maailma parlamendid ühinevad, et maailma juhtida. Siinses rahvaesinduses on sündimas unistus ühisest piirideta inimkonnast, kus vabadus saab kindlamaks ja demokraatia laieneb. Valgustusajastu kujutelm rahvaste liidust astub oma esimesi samme meie maagilistes ruumides ja arutlustes. Selles liidus jääb Machiavelli nõrgaks, sest me suutsime asendada võimu sõltumatuse inimeste sõltumatusega. Kosmopoliitsuse paradigma võtab koha sisse meie institutsioonides ja otsustes ning saab nüüd osaks meie tegevusest.

Tekkimas on uus inimkeskne arusaam õigusest ja poliitikast ning Euroopa tänavatel on välja kujunemas rahvusjärgne identiteet. Riikliku ja rahvusvahelise õiguse ühendajaks on saanud ülima inimväärikuse põhimõte. See on meie algse koostöö põhinorm. Euroopa Liit ja Euroopa Parlament esindavad inimkonna ajaloos enneolematut eetilist arusaama – kollektiivset eetilist mõtlemist, mis on imbinud Euroopa riikide tegevuskavasse ja saanud aluseks nende lõimumisele.

Euroopa rahvaste pühendumine üksteisele on tõesti nende ühise inimsuse eeldus. Tegelikult langesid eraldatus ja isekus sel päeval, kui sõlmiti Rooma leping. Nüüd tõuseb poliitika voorusest õiglus nagu sild Kanti ja Aristotelese, vabaduse ja õnne vahel. Euroopa rahvad teavad, et ainus õiguspärasus on inimõigustest tulenev

õiguspärasus ning võim kuulub vaid neile, kes austavad inimõigusi. Nad teavad, et ajaloo vabanemine on võimalik üksnes ühise poliitika ja ülemaailmse õigluse kaudu.

Kord tuleb päev, mil Aasia, Ameerika ja Aafrika rahvad ühinevad. Inimväärikus läbib kõiki kultuure Goethest Pessooni, Bachist Tšaikovskini ja Muhamedist Buddhani. Inimõigused kui üle maailma kehtiv õigus ja ühtne norm ületavad kõik erisused ning selleks, et olla eeskujuks, vajab Euroopa rohkem põhiseadust, detsentraliseeritust, ühtset poliitikat ja laienemist.

Praegusel hüvastijätuhetkel tahan teile öelda, kui uhke ma olen, et sain teiega seda seiklust jagada.

(Aplaus)

Juhataja. – Aitäh teile, proua Esteves, kõne eest, aitäh teile viimastel aastatel tehtud töö eest ning õnne ja edu edaspidiseks.

Jo Leinen, fraktsiooni PSE nimel. – (DE) *Härra juhataja, te ütlesite, et teete esimeeste konverentsile ja juhatusel ettepaneku koondada ühte brošüüri kokku kõnealused viis raportit ja nende kohta antud olulised selgitused. See on suurepärase mõtte ja mul on selle üle üksnes hea meel. Soovitaksin lisada sinna ka Richard Corbetti ja Íñigo Méndez de Vigo koostatud raportit, mis oli aluseks meie Lissaboni lepingut käsitlevale tööle. Tookord saavutasime 500 poolthäält – rekordilise tulemuse. See on osa kogu protsessist. Pärast Euroopa põhiseaduse lepingut võeti see raport lähtepunktiks, millest alustati praegust püüet jõuda reformilepinguni. Minu meelest on teie idee väga hea. Me toetame teid igati.*

Te olete juba tänanud mõningaid inimesi, kes kahjuks ei ole enam meie hulgas. Võin kindlalt öelda, et kõik põhiseaduskomisjoni liikmed on teinud head koostööd. Meie komisjoni töös on alati innukalt osaletud. Praeguses pöördepunktis tänan veel kord kõiki, kes istungisaalis viibivad. Kõigepealt tänan Johannes Voggenhuberit, meie demokraatia ja kodanikuõiguste heaks tehtud töö tõelist nurgakivi. Sylvia Kaufmann, keda on juba mitmel korral mainitud, on eriti mõjusalt väljendanud oma arvamust olukorras, kus poliitilise ringkonna vastuseis talle on olnud tugev. Carlos Carnero González seisib alati meie kõrval. Ta võitles põhiseaduse ja ka Hispaania rahvahääletuse eest. **Proua Assunção Esteves** oli alati väga aktiivne. Alain Lamassoure'i saavutused on tohutud ja nende hulka kuulub ka põhiseadus. Viimane ja sama tähtis on Catherine Guy-Quint, kuigi tema ei ole selle komisjoni liige. Ta tegi eelarvekomisjonis ära suure töö ja toetas alati mõtet, et Euroopa Parlamendile tuleb anda suurem vastutus ja rohkem õigusi. Täna teid kõiki. Mainisin neid täna siin viibijaid, keda järgmisel korral enam meie seas ei ole. Me lubame, et jätkame nende tööd.

Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni kõneisikuna tahan teha veel kaks märkust raportite kohta. Mis puudutab proua Kaufmanni raportit, siis oleme alati öelnud, et kodanikualgatus ei ole pettekujutus ega ka alibi, vaid tõsine põhiseaduslik vahend, mille abil saavad kodanikud Brüsselis küsimusi tõstatada. Usun, et kui kodanikualgatus rakendub, siis me tagame ka selle püsimise. Komisjon peaks kasutama oma algatusõigust ja koostama õigusakti eelnõu kohe pärast komisjoni ümberkujundamist.

Seoses Dehaene'i raportiga tahan veel kord mainida üleminekuajaga. Me tahame, et selle üle, keda nõukogu komisjoni presidendiks pakub, peetakse nõu n-ö Lissaboni vaimus. Kuid ühtki kolleegiumi liiget, sealhulgas presidenti, ei kinnitata enne, kui leping on jõustunud. Tegelikult hääletame komisjoni presidenti kaks korda. Seda tuleb mees pidada. See lihtsalt kaasneb üleminekuajaga. Arvan, et õigusloomeperioodi programm, mille härra Dehaene on välja pakkunud, on väga hea. See saab alguse kodanike hääletamisega Euroopa Parlamendi valimistel, millele järgnevad kõik personali ametisse nimetamise otsused, poliitilised programmid ja Euroopa Liidu rahastamine. Lähtekohaks on sõltumatutes riikides toimuv Euroopa Liidu kodanike hääletus. Leian, et see on väga hea. Aitäh, härra Dehaene.

Andrew Duff, fraktsiooni ALDE nimel. – Härra juhataja, Winston Churchill ütles: „Ärge kunagi laske kriisil raisku minna.”

Meil ongi praegu majanduse, kliima ja rahvusvahelise stabiilsuse kriis ning meile, vähemalt meie fraktsioonile, on selge, et need kriisid annavad kindlalt alust öelda, et ELile peaks võimaldama suuremad volitused üleilmsel tasandil tegutsemiseks.

Lissaboni leping on loogiline vastus neile probleemidele. See on parim leping, milles praegu on võimalik kokku leppida. See on hea leping, mis ajalooliselt on kindlasti võrdväärne Maastrichti lepinguga. See suurendab demokraatiat ning muudab ELi juhtimise esinduslikumaks, tõhusamaks ja sisukamaks.

Ühtlasi on see reformileping. Selles lahendatakse suurem osa probleemidest, mille all kannatab praegune Nice'i leping. Selle nägemiseks ei pea olema võitlev föderalist nagu mina, küll aga peab olema hea demokraat,

mõistmaks esiteks, et oma vastuse kujundamiseks üleilmastumisele vajame me ühtset Euroopat, ning teiseks, et rahvusjärgne demokraatia ei ole ajaloolise rahvusdemokraatia aseaine, vaid täiendaja.

Lepingu vastu olevad konservatiivid ja rahvuslased peaksid meile ütleva, miks nad eelistavad praegust ebatõhusat ja kohmakat liitu ning miks nad tahavad säilitada rahvusriigi jaoks neid absurdseid rahvuse sõltumatuse nõudeid, kui tegelikult on tähtis saada toimima riikide ja kodanike omavaheline sõltuvus – sõltuvus, mida selle lepinguga selgitatakse ja kindlustatakse.

Selle lepingu näol on Euroopa jaoks tegemist suure põhiseadusliku edusammuga ja ma olen uhke, et olin seotud selle väljatöötamisega. Ma võitlen lõpuni, et saavutada lepingu edukas ja kiire kehtestamine ja jõustumine.

Johannes Voggenhuber, *fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (DE) Härra juhataja, proua asepresident, siin parlamendis ringi vaadates tekib mul millegipärast tunne, et elevandiluu põhiseaduslikkuse torni asukaid on kutsutud oma arutelusid jätkama Euroopa Parlamendi täiskogu istungile.* Selles me küll kokku ei leppinud. Me leppisime kokku Euroopa Parlamendi põhjalikus arutelus Lissaboni lepingust tulenevate tagajärgede üle.

Kas poleks olnud tore, kui Euroopa Parlament oleks arutanud Lissaboni lepingut täna hommikul samal ajal, kui seda tegi Tšehhi senat, ning oleks selgitanud Euroopa Liidu kodanikele, et leping on Euroopa Parlamendi töö tulemus, mis sai alguse konvendis ja jätkus kuni tänase päevani, ning et seda reformi ei surunud peale mitte ELi eliit, vaid tegemist on suure saavutusega, mis on ühise jõupingutuse tulemus?

Kui midagi ebaõnnestub, siis ütleb minu 15 aasta pikkune kogemus, et selles on tavaliselt süüdi valitsused, mitte parlamendid. Nüüd oleme kõik arme täis ja kaunistustega kaetud. Ma pean oma 15 aasta viimast kõnet. Oleme läbi käinud pika tee. See on olnud mulle suur au. Mind paluti koos härra Duffiga ka Euroopa Parlamendi raportööriks nii põhiõiguste harta kui ka põhiseaduse teemal.

Pea tõdema – ja ma arvan, et räägin ka teiste konvendi liikmete eest –, et me tundsimme alati Euroopa Parlamendi heakskiidust tulenevat tuge. Me võtsime riski ja julgesime kujutada ette midagi, mis pani paljusid pead raputama, millele valitsused seisid vastu, millele paljud panid veto ja mis tõi peaaegu kaasa konvendi lõhkumise. Kuid tegelikult ei saa eitada, et selleks protsessiks tuli põhiline ja ettenägelik tõuge parlamentidelt. Nii oli see ka esimene Euroopa Liidu kodanike võit.

Lubage mul vahest heita pilk ka tulevikku. Me teame, mida me kõik selle lepinguga tehtud edusammudest arvame. Kui valitsustevaheline konverents ründas konvendi töö tulemusi, kaotas seadusandliku nõukogu, nägi uuesti ette nõukogu koostatud õigusaktid ja lisas kolmanda osa – ehk tegi kõike seda, mis meid praegu tõesti vihastab –, tekkis mul mõte põhiseaduse esimesest muudatusest kauges tulevikus.

Üks lepingu põhielemente on Euroopa Parlamendi algatusõigus, tema õigus esitada ettepanekuid, et põhiseaduse muutmiseks kutsutaks kokku konvent. Me ei ole veel oma teekonna lõppu jõudnud. Kui me oma ideede eest võitlesime, öeldi meile konvendis sageli: „Ah teid ja teie Philadelphia konvendi koopiat, Euroopa vajab tõsist kriisi. Ilma tõsise kriisita ei õnnestu teil kunagi luua tõelist Euroopa demokraatiat, tõelist poliitilist kogukonda. Me vajame tõesti sügavat kriisi.” Ilmselgelt peeti silmas järgmist sadat aastat. Aga siin see meil on. Me olemegi kriisis. Ja nüüd äkitselt küsivad kodanikud, miks meil ei ole majanduse juhtimist. Nad küsivad, miks meil ei ole Euroopa ühise majandusõiguse miinimumnorme vähemalt rahanduspoliitika, ettevõtte tulumaksu ja tehingumaksude põhipunktides. Inimesed nõuavad ka sotsiaalset Euroopat. Jah, meie ei roninud barrikaadidelt alla, lihtsalt valitsused ütlesid „*njet*”. Nüüd küsib kogu Euroopa, kus on Euroopa Liidu volitused sotsiaalse turumajanduse ja tulu õiglase jaotamise kaitseks. Samas kulutatakse ka edaspidi miljardeid eurosid. Meil aga ei ole demokraatlikku võimu ega õiguslikku alust sotsiaalse Euroopa arendamiseks.

Iga päev küsitakse minu käest, milline on seis Euroopa nimel peetava sõjategevusega. Mõned rahvusriigid teevad sõjategevuse kohta otsuseid kabinetivaikuses, nii nagu tehti 19. sajandil. Kas me ei peaks kaaluma Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist, enne kui Euroopa nimel sõjategevust alustatakse? Ja kodanikualgatus? Ka põhiseaduse muutmine kodanikualgatuse korras välistati. Miks? Miks ei võiks kodanikualgatuse korras kutsuda üles lepingut muutma ja Euroopa põhiseadust edasi arendama?

Arvan, et meil on veel pikk tee ees. Euroopa Parlamendi tagasihoidlikkus ja häbelikkus nõukogu ees on tohutuks takistuseks.

(Vahelehiüüdid)

Ma arvan, et peaksime olema võitluslikumad. Loodan, et Euroopa Parlament nõuab suure enesekindlusega ja Euroopa Liidu kodanikele igati lojaalseks jäädes tõesti endale õigused, mis on talle Lissaboni lepinguga

antud, paneb need maksma ning seejärel mõtleb, kuidas kogu seda lepingut euroopaliku demokraatia ja sotsiaalse korra saavutamiseks parandada. Härra juhataja, ma ei loobu oma unistusest.

(Vahelehiüüded)

Ma ei loobu oma unistusest anda oma lastele ja nende lastele võimalus öelda vähemalt: „Vive la République d'Europe!”

(Aplaus)

Tobias Pflüger, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (DE) Härra juhataja, kõnede järgi paistab, et Lissaboni lepingut vaadeldakse ilmselgelt emotsionaalselt, mitte ratsionaalselt. Miks me ei oota ära Euroopa Parlamendi järgmist koosseisu ega lase tal küsimust arutada ning lihtsalt ei oota ja vaata, kas Lissaboni lepingust saab üldse asja? Ei, siin on mõned inimesed, kellele see leping on täielik kinnisidee ning kes ikka ja jälle tahavad selgitada selle väidetavaid eeliseid.

Ülevoolav moralist Burkhard Hirsch ütles nii kaunilt, et iirlasi ei tohiks pidada läbiligunenud karjusteks ega ainsateks eurooplasteks, kes ei ole võimelised mõistma Lissaboni lepingu õnnistust. Rahvahääletused oleksid toonud negatiivse tulemuse ka mujal, sest me ei saa eeldada ega oodata, et valijad toetavad lepingut, millest ei saaks iialgi aru isegi väga püüdlik lugeja.

Lissaboni leping ei reguleeri üksnes ELi institutsioonide suhteid, vaid kehtestab ka poliitilisi põhimõtteid. See on oluline. Näiteks Lissaboni lepingu artikli 43 lõikes 1 on sätestatud Euroopa Liidu relvajõudude ülesanded. Solidaarsusklausel artikli 222 lõike 1 punktis a näeb ette, et kõik vabad vahendid mobiliseeritakse selleks, et hoida liikmesriikide territooriumil ära terrorismiohtu. Seega saab Euroopa Liidust sõjaline liit ja võib isegi juhtuda, et sõjalisi operatsioone viiakse läbi Euroopa Liidu sees. Artikli 43 lõikes 1 räägitakse kolmandatele riikidele abi andmisest terrorismiga võitlemiseks nende territooriumil.

Selles valdkonnas on terve hulk sätteid. On ette nähtud „alaline struktureeritud koostöö”, mis on Euroopa sõjaline tuum. Lepingus on osa ka NATO-l ja „liikmesriigid kohustuvad oma sõjalisi võimeid järk-järgult täiustama”. Kui leping ratifitseeritakse – ja ma loodan, et seda ei juhtu –, luuakse tulevikus käivitusfond (artikkel 41) ning ELi eelarvet võidakse välis- ja sõjapoliitikas kasutada ka sõjalistel eesmärkidel.

Majanduspoliitikas on Lissaboni lepingu majanduslik loogika just selline, mis viis majanduskriisini – „vabal konkurentsil põhinev avatud turumajandus”. Ainult et keegi ei nimetaks seda nüüd nii.

Mul on mulje, et inimesed, kes seda lepingut tahavad, eelkõige ELi eliit, elavad tegelikult minevikus. Tingimused on põhjapanevalt muutunud. Me vajame uut lepingut uueks ajajärguks. Iirimaa on oma otsuse teinud. Rahvahääletusel langetatud otsus oli ühene. Lepingut ei pooldatud ja seetõttu on see surnud. Äkitselt korraldatakse aga teine hääletus. Kes ütleks Prantsusmaal pärast president Sarkozy valimist, et tuleks lihtsalt uuesti hääletada, sest mõnele ta ei meeldi? Tahan ühte asja väga selgelt öelda – on olemas head ja täiesti otstarbekad põhjused, miks me ei peaks seda lepingut ratifitseerima. Iirimaa öeldu peaks jääma jõusse, teisisõnu ei on ei. See tähendab, et Lissaboni leping on surnud, ja ma ei mõista, miks me praegu sellises olukorras seda üldse arutame.

Lepinguga on ette nähtud võimu nihkumine suurte liikmesriikide kätte. Ma ei häbene seda öelda – internatsionalistidena kaitseme me Euroopa ideed nende eest, kes tahavad EList luua sõjalist võimu ja puhtmajanduslikku liitu. Meil on vaja Lissaboni lepingule alternatiivi ja see tähendab, et vajame lepingut, mille eesmärk on rahu, mitte lepingut, mis on tegelikult sõjaline kokkulepe. Aitäh.

Nils Lundgren, fraktsiooni IND/DEM nimel. – Härra juhataja, ma kasutan ära meie kõigi õigust kõnelda nii kaua, kui me soovime. Mul võib vaja minna üht või kaht lisaminutit ja ma kasutan need rõõmuga ära.

–(SV) Lähen nüüd oma emakeelele üle. See, kuidas Euroopa poliitiline lavvik Lissaboni lepingu puhul käitus, läheb häbiväärsena ajalukku kahel põhjusel – esiteks selle läbisurumise poliitilise käigu ning teiseks lepingu tegeliku eesmärgi ja sisu tõttu. Kui me vaatame tagasi 2000. aastal Laekenis toimunud kohtumisele, siis seal öeldi välja, et me peaksime tegema ettepaneku põhiseadusliku lahenduse koostamise kohta. Selle eesmärk pidi olema Euroopa ühteliitmine ja Euroopale pühendunud kodanikud, sest meile tegi muret asjaolu, et tegelikkuses arvasid kodanikud EList halvasti. Valéry Giscard d'Estaingi juhtimisel tuli konvent välja millegi hoopis muuga. Eurooplased seda ei tahtnud ning Prantsusmaa ja Hollandi rahvas ütles „ei”. Kõik teavad, et Ühendkuningriigi, Taani ja paljude teiste riikide rahvas oleks samuti „ei” öelnud, kui neile oleks see võimalus antud. Sellest püüti mööda minna ning välja ilmus uus leping, mis on samasugune, aga mille kohta vajaduse korral väidetakse, et see pole samasugune, ja sellest väitest peetakse jätkuvalt kinni. Praegu on olukord selline,

et pärast seda, kui iirlased ütlesid „ei” millelegi, mida me nüüd nimetame Lissaboni lepinguks, on meil jultumust uurida põhjusi, miks Iirimaa rahvas valesti hääletas. See on üsna uskumatu ja selleteemalist arutelu ei ole üldse toimunud. Te kõik patsutate üksteist õlale ja ütlete, kui hea see leping on, kuigi te teate, et see on häbiväärne.

Minu teine vastuväide on järgmine: põhiseaduse leping ehk põhiseadus ei ole ette nähtud selleks, et muuta poliitiliste otsuste tegemist kiiremaks. Tegelikult on lugu hoopis vastupidi – selle eesmärk on raskendada poliitiliste otsuste tegemist. Põhiseaduste mõte on tagada, et need, kes lihtsalt osutuvad konkreetsetel ajal valituks, ei saa teha suvalisi endale meelepäraseid otsuseid. See peaks olema keeruline. Selline on Ameerika põhiseadus. See on Prantsusmaa bürokraatlik traditsioon – kindlustada võimudele võimalus teha kiireid otsuseid igasugustes maailmas ette tulevates küsimustes, muretsemata seejuures, kuidas see rahvale mõjub. See on kohutav ja Euroopa Liitu häbistav.

Juhataja. – Härra Lundgren, kindlasti panite tähele, et teie kolleegid kuulasid teid austusega ja vaikselt, ilma et oleksid vahele seganud, nagu teie teiste sõnavõtude ajal tegite, aga nii saavadki eri inimesed demokraatiast aru.

Roger Helmer (NI). - Härra juhataja, ma lootsin, et ehk juhatab tänaõhtust istungit härra Pöttering, sest ma tahtsin teda avalikult tänada, et ta võimaldas mul mõned aastad tagasi fraktsioonist PPE lahkuda. Mul on hea meel, et kõik minu konservatiividest kolleegid lahkuvad varsti fraktsioonist PPE – ma olen selle eesmärgi nimel kümme aastat tööd teinud.

Me oleme siin selleks, et arutada Lissaboni lepingut, ja ma oleksin tuletanud härra Pötteringile meelde, et tema kodumaa Saksamaa ei ole seda veel ratifitseerinud. Meie siin ELis väidame, et oleme demokraatial ja õigusriigi põhimõtetel põhinev väärtuste liit, aga ometi läheme demokraatiast mööda. Me sõtkume valijate soovid jalge alla. Me lükkasime tagasi Taanis Maastrichti lepingu, Irimaal Nice'i lepingu, Prantsusmaal ja Hollandis põhiseaduse ning nüüd taas Irimaal Lissaboni lepingu rahvahääletuste tulemused. Me kohtleme oma valijaskonna tahet suisa põlglikult. Nii palju siis demokraatiast!

Kui asi puudutab õigusriigi põhimõtteid, ei ole me sugugi paremad. Me rakendame kavasid ja teeme kulutusi Lissaboni lepingu alusel enne selle ratifitseerimist. See on peaaegu nagu veretu riigipööre. Härra Pöttering väidab, et miljon liri valijat ei saa seista 450 miljoni europlase tee peal ees. Tal on õigus. Nii et laske sellel 450 miljonil lepingut hääletada. Suurbritannia hääletab vastu. Tõenäoliselt hääletavad vastu ka Prantsusmaa ja Saksamaa, aga te ei julge lasta rahval lepingut hääletada, sest te teate tulemust juba ette. Suurbritannias valiti kõik meie 646 parlamendiliiget (välja arvatud kaheksa) tingimusega, et korraldatakse rahvahääletus, kuid ikkagi on meie häbistatud leiboristide valitsus häbiväärsel viisil oma lubadust murdnud.

Lubage mul anda oma kolleegidele asjakohast eelteavet. Euroopa Parlamendi valimistel on meie, Briti konservatiivide partei platvormi põhipunkt Lissaboni lepingu rahvahääletusele panemine. Me saavutame rahvahääletuse ning hävitame täielikult selle nurjatu ja häbiväärse lepingu.

Alain Lamassoure (PPE-DE). – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, Euroopa lõimumisel ilmneb aeg-ajalt märke, mis panevad meiesugused anonüümsed tegutsejad liikuma. Seega toimub selle ametiaja viimane hääletus viimase muudatusettepaneku üle, mille Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide liikmed enne Euroopa konventi ühiselt tegid – kodanikualgatuse loomise üle Euroopa Liidu tasandil.

Ärgem alahinnakem selle tähtsust. Lissaboni leping annab tavakodanikele endile Euroopa Liidus samasuguse poliitilise algatuse õiguse, nagu on Euroopa Parlamendil. Meie algatusraportid võimaldavad meil esitada komisjonile üleskutse tegutseda ja esitada meile õigusakti ettepanek, et viia ellu uut poliitikat või kohandada ümber olemasolevat. Nüüd on kodanikel võimalus teha sedasama, kui neid on piisavalt ja nad esindavad märkimisväärset arvu liikmesriike.

Kiidan proua Kaufmanni selle eest, kuidas ta püüdis saavutada üksmeelt, mida oli antud küsimuses ilmselgelt vaja. Tema lepingule lisatud selgitused ja menetluslikud tagatised on mõistlikud. Asjaolu, et märkimisväärseks arvuks on loetud veerandit liikmesriike, on kooskõlas valitsuste endi jaoks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala raames kehtestatud lahendusega.

Säärast Euroopa kodanikele antud õigust ei ole niisugusel kujul üheski meie riigis. Seega kindlustab liit selle, et sammutakse otsedemokraatia poole. Isegi näiteks Prantsusmaal ei julge me nii kaugele minna. Me muutsime eelmisel aastal oma põhiseadust, kuid piirasime sedasama kollektiivse petitsiooni esitamise õigust vaid kohaliku tasandiga.

Lootkem nüüd, et meie parteid rakendavad oma kujutlusvõimet ja püüavad seda uut õigust üksteise võidu parimal moel ära kasutada, ning veelgi enam lootkem, et lisaks parteidele haarab sellest kinni kodanikuühiskond – liidud, vabaihendused, üliõpilased – eriti need, kes on saanud Erasmuse stipendiumi –, piiriülesed töötajad ja kõik Euroopa kodanikud, kes ei ela oma kodumaal ja kes leiavad, et meie poolt siin vastu võetud õigusakte kohaldatakse kohapeal kahjuks halvasti.

Euroopa Liidus, kus kehtib vaba liikumine, on ainukesed järelejäänud tõkked meie poliitilised arutelud. Kahjuks ei ole seegi kord algamas Euroopa valimiste kampaania, vaid 27 riigi kampaaniad, mida peetakse Euroopa Parlamendi valimiste ettekäändel.

On olemas majanduspiirkond, ühisraha, ühtne Euroopa taevas, aga ühtne poliitiline piirkond tuleb veel luua. See on Lissaboni lepingu tegelik ülesanne ja see on kindlasti üks tingimusi, mis aitab seda ülesannet kõige paremini täita.

Adrian Severin (PSE). - Härra juhataja, täna varjutab lootust, mis tekkis Lissaboni lepingu ratifitseerimise tulemusel Tšehhi senatis, praeguse istungi peaaegu vandenõulik õhkkond.

Mõned kartsid, et selle hädavajaliku lepingu nõuetekohase rakendamise ettevalmistamisega võime me solvata liidu teatud kodanikke. Vastupidi, ma arvan, et solvame kodanikke siis, kui varjame tõe selle kohta, milline Euroopa tegelikult on ja võiks olla, ning keeldume asumast nendega otsekohesesse ja otstarbekasse dialoogi.

Ka on vähemuse arvamusega arvestamine enamuse otsust kõrvale jättes solvav nii selle enamuse kui ka üldiste demokraatia põhimõtete suhtes, mida me väidame end kalliks pidavat.

Lepingu kirjalik tekst ei ole piisav. Sellele tekstile tuleb anda selgitav tõlgendus, mis heidab valgust lepingu mõttele ja võimaldab nii selle parimat rakendamist. Just seda tänastes raportites tehaksegi. Nendes räägitakse esiteks liidu parlamentariseerimisest, teiseks Euroopa institutsioonide ühenduse kontrollile allutamistest, kolmandaks institutsioonidevahelise tasakaalu kehtestamisest kui rahvusvahelise võimude lahususe süsteemi tagatisest, neljandaks õigusloomealase ühtsuse ja ühtekuuluvuse kindlustamisest Euroopa Liidu tasandil riikide parlamentide euroopalikuks muutmise, mitte Euroopa Parlamendi riiklikuks muutmise kaudu, viiendaks vahendite ja poliitika koondamisest institutsioonilise tõhususe saavutamiseks ning kuuendaks esindatuse, läbipaistvuse ja osaluse parandamisest Euroopa Liidu tasandil.

Selle taustal saame näha esile kerkimas lihtrahvast, kes annab praegustele Euroopa menetlustele sisu ja muudab nii selle kodanike jaoks oluliseks.

Ainus asi, mis veel teha tuleb, on leida lahendus, mis loob silla Euroopa Parlamendi uue koosseisu valimiste ja Lissaboni lepingu jõustumise vahel. Loodan, et meie iirlastest kaaslaste vastutus- ja solidaarsustunne aitab meil seda saavutada ja oma ajaloolise sündmuse ajakavast kinni pidada.

ISTUNGI JUHATAJA: GÉRARD ONESTA

asepresident

Andrzej Wielowieyski (ALDE). – (FR) Härra juhataja, proua volinik, ma usun, et härra Dehaene'i väga olulist ja väärtuslikku raportit tuleks täiendada Euroopa Ülemkogu toimimise ja eelkõige kohustuste kohta pealt. See tähtis organ saab institutsiooni staatuse ja on poliitilisel maastikul juhtiv jõud.

Seetõttu tuleks talle pöörata erilist tähelepanu. Tema tegevus hakkab kuuluma Euroopa Kohtu jurisdiktsiooni alla samamoodi nagu Euroopa Keskpanga tegevus. Oma fraktsiooni nimel teen ka muudatusettepaneku, milles nimetatud täiendav vastutus kajastub. Et Euroopa Ülemkogu õigusloomealased ülesanded on piiratud, siis hõlmab seda vastutust oma olemuselt artikkel 265, mis kehtib toimingute tegemata jätmise korral. Usun, et kuna leping ei sisalda üksikasju, siis tuleb Euroopa Ülemkogu kohustused tõenäoliselt sätestada institutsioonidevahelises kokkuleppes.

Proua Kaufmanni raport on väga oluline seetõttu, et see tähendab tõelist avanemist kodanike poole. Suurim nõrkus, mida me liidu tuleviku eest seistes üles näidata võiksime, oleks tühimiku või vahemaa jätmine liidu ja kodanike vahele. Kodanike jaoks on liit kauge ja tundmatu, kuigi nad tunnevad, et neil on seda vaja. Minu fraktsioon – Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon – leiab, et seda tühimikku saab tõhusalt täita vaid siis, kui kodanikega peetakse regulaarselt ja laiaulatuslikult nõu.

Meil ei ole olnud aega oma tööd lõpule viia ega lõpetada arutelu sel teemal. Kuid nagu härra Lamassoure juba märkis, saab kodanikualgatus lepingu kohaselt olla oluline abivahend väga vajaliku Euroopa avaliku

ruumi loomisel. Tegelikuses õhutab see kodanike ja liidu vahelist avalikku arutelu ning see omakorda äratav rahva teadvuse, mis on meile ülimalt tähtis.

Kuid ikkagi on kodanikualgatusega toimetulemine keeruline ülesanne Euroopa institutsioonide, eriti komisjoni jaoks, sest kaalul on selle uue vahendi tõsiseltvõetavus, samuti liikmesriikide jaoks, kes peavad uute tavadega nõustuma ja rajama infrastruktuuri, ning loomulikult kodanike jaoks, kes peavad selle uue vahendi otsedemokraatia teostamiseks omaks võtma.

Milan Horáček (Verts/ALE). - (DE) Härra juhataja, proua asepresident, president Klaus reageeris Tšehhi senati tänasele otsusele, mille üle meil on siiralt hea meel ja mille puhul ma edastan oma südamlikud õnnesoovid, muu hulgas väitega, et Lissaboni leping on surnud, sest see lükati lirimaa rahvahääletusel tagasi.

Ta on poliitiline laip, kes alustab rünnakut omaenda parlamendi ja senati enamusotsuse vastu ning kinnitab oma õnnetut ja sektantlikku suhtumist ka muudesse poliitikalvaldkondadesse. Õnneks teeb ta pärast positiivset hääletustulemust lolliks üksnes ennast. Meie, rohelistes, suhtume Euroopa lõimumisse hästi ja konstruktiivselt, kuid teeme loomulikult vajaduse korral kriitilisi märkusi.

Veel kord soojad tänusõnad Tšehhi senatile, parlamendile ja valitsusele.

Bastiaan Belder (IND/DEM). - (NL) Härra juhataja, härra Dehaene'i raport tekitab minus segaseid tundeid. Ühest küljest on mul hea meel tõsiasja üle, et ta tunneb paiguti vajadust asju tõsiselt analüüsida; ma pean silmas lõikeid 14 ja 26, kus ta viitab Euroopa Ülemkogu juhtrollile ja probleemidele, mis tulenevad nõukogu eesistumise süsteemist.

Teisest küljest olen ma selles raportis pettunud, sest raportööri analüüs ei ole kogu raportis ühtmoodi keskendunud. Konkreetselt on viimases 12 lõikes, kus ta räägib välispoliitikast, silutud ära kõik institutsioonilised ebamäärasused, kuigi sellisest kaksipidisest rollist tulenevad institutsioonilised tagajärjed ei ole täpselt teada. Seetõttu ei mõista ma, kuidas on raportöör saanud anda üldise hinnangu, et uus süsteem toob liidus kaasa tugevama institutsioonilise tasakaalu.

Ma tunnistan, et Lissaboni lepinguga parandatakse teatud valdkondi. Kuid see ei kahanda tõsiasja, et just Lissaboni lepingu ebamäärased tagajärjed osutuvad liidu institutsioonilist tasakaalu silmas pidades lepingu Achilleuse kannaks; sellest ei ole raportöör aru saanud.

Jana Bobošíková (NI). - (CS) Daamid ja härrad, me tegeleme sel istungjärgul millegagi, mida meie riigis nimetatakse arve koostamiseks ilma võõrastemaja pidaja kohaloluta. Me hakkame hääletama Euroopa Liidu institutsioonide, liikmesriikide ja nende parlamentide vaheliste suhete üle, nagu oleks Lissaboni leping juba jõustunud. Tahan korrata, et Lissaboni leping on ratifitseerimisest veel kaugel. Euroopa Parlamendi liikmed peaksid seda teadma ega tohiks seda teavet oma kodanike eest peita. Iga demokraatiat pooldav inimene peab mõistma, et ka kõige metsikumad rünnakud poliitikute vastu, kes ei ole Lissaboni lepingut allkirjastanud, ei muuda midagi.

Lõpetuseks tahan härra CohnBenditile öelda, et tema ebameeldivad väited, nagu kavatses Tšehhi president Václav Klaus minu kodumaa parlamendi senaatorid altkäemaksuga ära osta, ei ole solvang mitte üksnes president Klausile, vaid ka Tšehhi kodanikele. Sellised süüdistused teotavad sõbralike rahvusvaheliste suhete põhimõtteid, aga ka lihtsalt inimväärikust. Seetõttu palun härra CohnBenditil oma korrupsiooniväiteid tõendada või president Klausile ees avalikult vabandada.

Richard Corbett (PSE). - Härra juhataja, see raportite pakett näitab, et kui Lissaboni leping jõustub – ja sellega ei taha ma loomulikult mõjutada iirlaste otsust –, siis on meil liit, kus on rohkem osalusvõimalusi ja suurem võimude lahusus ning mis on vastutustundlikum ja demokraatlikum. See ongi meie keskne sõnum, mille edastame täna härra Leineni raporti kaudu, kus kajastub siinse valitud parlamendi suurem roll uues institutsioonilises süsteemis, härra Broki raporti kaudu, kus näidatakse riikide parlamentidele antud uusi osalusvõimalusi, härra Dehaene'i raporti kaudu, kus vaadeldakse institutsioonide täidesaatvate harude täiendavaid aruandekohustusi ja seda, kuidas korraldada võimalikku üleminekuaega, proua Guy-Quinti raporti kaudu, kust nähtub, et Euroopa eelarves ei ole enam osi, mis on parlamentaarse kontrolli eest ringkaitse alla võetud, ning loomulikult proua Kaufmanni raporti kaudu, mis käsitleb kodanikualgatust.

Minu fraktsioon toetab kõiki neid resolutsioone ja me teeme seda uhkusega, aga ma tahan lihtsalt proua Kaufmanni raporti kohta teha ühe konkreetse märkuse – meie arvates on esimene samm esitada esmased kaalutlused selle kohta, kuidas kodanikualgatus peaks tulevikus toimima. Kuid me peame olema ettevaatlikud – ja ma nõustun sellega, mida volinik enne ütles –, et mitte luua süsteemi, mis on kodanike

jaoks liiga koormav või mis seab kõnealuse õiguse kasutamisele liiga palju bürookraatlikke takistusi. Aga meil on piisavalt aega selle juurde tagasi pöörduda, kui leping peaks tõepoolest jõustuma.

Me kõneleme päeval, mil saavutasime lepingu ratifitseerimise 26. parlamendis. Ma tean, et sealpool istuvaid Briti konservatiive see ei huvita. Nad lobisevad kahtlemata mingil muul teemal, aga see on oluline tõsiasi.

Kakskümmend kuus ratifitseerimist parlamentides – 26 jah-sõna lepingu poolt ja üks „ei”. Leian, et sellises olukorras, kus on 26 jah-sõna ja üks „ei”, pole ebademokraatlik – nagu mõned inimesed on väitnud – küsida selle tulemuse põhjal ühelt „ei” öelnud riigilt, kas ta on valmis ümber mõtlema, arvestades lepingu ratifitseerimist teistes riikides. Nende otsustada on, kas seda teha või mitte. Kuid ma arvan, et nad on lirmaal ise küllalt mõistlikult jõudnud järeldusele, et teatud tingimustel võivad nad olla valmis oma otsust muutma. Meie kohus on teha kõik mis võimalik selleks, et pöörata tähelepanu muredele, mida eitava hääletustulemusega väljendati. See peab olema antava vastuse põhisisu ja pealegi on liit kokku leppinud, et teeb seda.

Kõik teised liikmesriigid – sest asjaga ei ole seotud mitte üksnes Euroopa institutsioonid, vaid ka liikmesriigid – on võtnud ülesandeks püüda nende muredega tegelda, et teha võimalikuks ka 27. ratifitseerimine.

Siit tuleb õppust võtta laiemal tasandil. Meie Euroopa Liidu aluspõhimõtteid – liikmesriikide sõlmitud ja ratifitseeritud lepinguid – saab muuta ainult kõikide nende liikmesriikide ühehäälsel nõusolekul. See on ülehüppamiseks väga kõrge latt. Sellest nähtub, et need, kes väidavad, et demokraatliku vastutuse asemel sõtkume me rahva tahte jalge alla ega arvesta inimeste arvamusega, on asjast vastupidi aru saanud. Väga kerge on takistada igasugust edasiliikumist ja Euroopa juhtimise reformimist. Seal eemal istuvatel euroskeptikutel on vaja vaid ühte võitu 27st. Väljavaated on neil paremad kui nendel, kes tahaksid palju kiiremat lõimumist, nagu härra Duff. Nii see on.

Nad viitavad ka rahvahääletustele, mille tulemus on olnud eitav. Panen tähele, et nad ainult sellistele rahvahääletustele viitavadki. Nad ei ole kunagi suutnud mainida Hispaania ega Luksemburgi referendumeid. Arvan, et kui vaadata Euroopa lõimumise ajalugu, siis aastate jooksul on liikmesriikides korraldatud umbes 32 (kui mu mälu mind ei peta) rahvahääletust, millest 26 või 27 tulemuseks on „jah” ning üksnes käputäiel puhkudel on öeldud „ei”. Kuid iga kord, kui vastus on olnud „ei”, on olnud võimatu sellest mööda minna, ilma et pöörduks tagasi väljendatud murede juurde, arutataks neid ja küsitaks asjaomaselt riigilt, kas ta soovib ümber mõelda või oma meelt muuta.

Minu meelest ei ole demokraatlikus mõttes midagi valesti, kui me ehitame seda liitu, mille kallal me oleme üle poole sajandi tööd teinud ja mille üle me peaksime olema uhked, järk-järgult, samm-sammult, aegamööda ja kõikide liikmesriikide üksmeelega, ega selles, kui 27 riiki teevad koostööd maailmajaos, mida on ajaloos liiga sageli lõhestanud rahvusliku tuha all hõõgav tuli, mida mõned püüavad praegugi lõkkele puhuda.

Anne E. Jensen (ALDE). - (DA) Härra juhataja, tänaõhtuses arutelus osalemine on teatud määral eriline kogemus. Ma olen viis aastat teinud Catherine GuyQuintiga tihedat koostööd. Me mõlemad oleme olnud oma fraktsioonide eelarvekoordinaatorid. Oleme sel teekonnal ka omavahelisi lahinguid pidanud, kuid enamasti võidelnud ühiselt eelarvekomisjonis valitseva koostöö vaimus.

Catherine, sa lõpetad ja ma tahan kasutada juhust sind koos veedetud aja eest ametlikumalt tänada. Olen väga palju õppinud! Minu prantsuse keele oskus on paranenud ja ma olen õppinud palju ka sinu käitumislaadist; olen hakanud seda austama. Sina oled veelgi suurem mõttetuste vastane kui mina, aga teinekord on see vajalik!

Täna õhtul annab lahkuv parlamendikoosseis teatepulga üle uuele koosseisule, mis valitakse 4.–7. juunini. Kui lirmaa valijad ütlevad oktoobris „jah” ja Lissaboni leping jõustub aasta lõpul, tuleb meil kiiresti tegutseda, sest lepingu jõustumine mõjutab palju Euroopa Parlamendi tööd, sealhulgas tööd, mida tuleb teha eelarvete kallal. Seda kirjeldatakse proua GuyQuinti raportis hästi ja selgelt. Sa oled uutele Euroopa Parlamendi liikmetele üleandmiseks koostanud esmaklassilise dokumendi.

Euroopa Parlament on ametlikult kaasatud mitmeaastase finantsraamistiku kehtestamisse, aga meil ei ole endiselt õnnestunud muuta seitsmeaastast finantsraamistiku perioodi viieaastaseks, nii et see vastaks komisjoni ja Euroopa Parlamendi ametiajale. See võimaldaks meil alati nende raamistike kujundamisel kaasa rääkida. Euroopa Parlament saaks täieliku kontrolli kogu eelarve, sealhulgas põllumajanduseelarve üle. Usun, et ELi põllumajandustootjatele ja kodanikele oleks kasulik, kui see tooks kaasa põhjalikud arutelud põllumajanduspoliitika teemal ning kui kinniste uste taga toimuv lehmakauplemine asenduks avatud ja demokraatliku mõttevahetusega. Keegi ei saa ennustada põllumajanduskulude taset, aga kahtlemata välditaks sellega niisuguste süsteemide säilimist ja edasiarendamist, mida me ei suuda oma kodanikele selgelt ja loogiliselt ära seletada.

Iga-aastast eelarvemenetlust muudetakse ja eelmisel aastal proovisime täita uusi Euroopa Parlamendi eelarvekomisjoni tööle esitatavaid nõudeid. Et läbirääkimistele järgneb vaid üks lugemine, tuleb meil ettevalmistusi hakata tegema varem ja palju hoolikamalt. Põhimõtteliselt ei ole see kuigi rumal mõte. Arvan, et eelmise aasta uue korra üldisel katsetusel olid head tulemused.

Lissaboni lepinguga antakse Euroopa Parlamendile uued eelarvealased volitused ja uus töökord ning proua GuyQuinti raport pakub Euroopa Parlamendi tulevasele koosseisule suurepäraselt alust selle töö tegemiseks. Ma usun ja loodan, et meil õnnestub saavutada Lissaboni lepingu vastuvõtmine ning kindlustada selliselt ELi töö avatumaks ja tõhusamaks muutumine.

Michael Henry Natrass (IND/DEM). - Härra juhataja, alates 1970. aastatest on Briti poliitikud vandunud, et EL ei tähenda poliitilist ülemvõimu ega iseseisvuse kaotust, ometi märgivad ELi presidendid, et me oleme oma iseseisvuse koondanud ja moodustanud Euroopa impeeriumi, mis koostab 75% meie õigusaktidest.

Selle lepinguga antakse ära võimalus end ise valitseda, kuigi BBC küsitlus näitab, et 84% Suurbritannia rahvast ei poolda võimu suuremat loovutamist. Briti rahvas on jäetud pimedusse ja teda toidetakse sõnnikuga nagu seeni. Fraktsiooni PPE kaudu andsid konservatiivid loa lirimaal jah-kampaania läbiviimiseks ja siis lubasid kavalalt rahvahääletuse korraldamist, aga üksnes tingimusel, et lirimaa ütleb uuesti „ei”. Briti rahva selja taga ja ilma igasuguse volitusega on Westminsteri parteid oma riigi maha müünud, samas kui küsitlused näitavad, et 55% rahvast tahaks EList lahkuda. Iial varem ei ole inimkonna poliitikas nii vähesed nii paljusid petnud.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, miljonid eurooplased, britid, itaallased ja prantslased ei taha poliitiliselt korrektsel suhtumisel põhinevat, minnalaskmise meeleolus tegutsevat ja ühiskonnavaenulike vaadetega Euroopat, mida me nägime Bolkensteini eelnõus, nad ei taha ka totalitaarsel ja jakobiinlikul tsentrismil või vähiklikul, vabamüürilisel ja valemarsistlikel vaadatel põhinevat Euroopat.

Usun, et eurooplased on vägagi huvitatud tõelisest ühiskondlikust vabadusest, mis annab perekondadele, kogukondadele ja ühiskondlikele organitele võimaluse tegelikult edasi areneda, ning Euroopast, mille aluseks on lähimuspõhimõte, täpsemalt ühiskondlikud organid ning sügavalt kristlik ja roomakatolik ajalookäsitlus. Selline Euroopa on otseses vastuolus Lissaboni lepingu Euroopaga, mille poole püüdlevad suurvõimud ja surverühmad, kes tahavad olukorda põhjalikult tsentraliseerida.

Me leiame, et eurooplased peavad viima läbi lõpliku hääletuse ja heitma selle lepingu üle parda.

Paul Rübiger (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, volinik Wallström, daamid ja härrad, ma usun, et praegune arutelu on väga oluline, sest me oleme kuulnud parlamendis eri vaadete esindajatelt, et võim tuleb anda Euroopale. Rahvusriikide seisukohast on see tõsi, kuid tõsi on ka see, et rahvusriikidele endile antakse võimalus kindlustada samade seaduste ja määruste kehtimine ülejäänud 26 liikmesriigis. See Euroopa otstarbekohasemaks muutmise projekt, mis on ette võetud selleks, et 27 liikmesriigis ei kehtiks täiesti erinevad õigussüsteemid ja et me liiguksime ühe õigusliku raamistiku loomise poole, on suur samm edasi ning see ei anna mitte üksnes meie ministritele, vaid ka parlamendiliikmetele hulga uusi õigusi ja võimalusi Euroopa Liidu kodanike huvide kaitsmiseks.

Kuigi ma kuulen siin parlamendiridades sageli rahulolematust, näen nüüd selja taga vaadates, et oponentide read on tühjad ja enamik neist ei osale üldse selles arutelus; tahan selgelt öelda, et loomulikult suhtume ka meie institutsioonidesse kriitiliselt ja tahame nende tegevust parandada. Just nende tegevuse parandamine on olnud viimase kaheksa aasta jooksul pingelise arutelu all. Me lihtsalt tahame tagada institutsioonide ja kodanike paremaid suhteid. Me ei saa täna niisama seista ja öelda, et kaheksa aastat tagasi alustatud reform tuleb seisata, pakkumata välja asendusvariante – see oleks antud arutelu tõeline skandaal.

Ülimalt vajalik on keskenduda lepingu tegelikule tuumale. See leping annab meile uued eesmärgid. Lõpuks ometi saame me esindus- ja osalusdemokraatia koos sellele vastava kodanikualgatusega. Me saame uued volitused keskkonnakaitse ja kliimamuutuse vallas tegutsemiseks. Ükski rahvusriik ei suudaks neid probleeme ise lahendada! Konkreetselt õhu ja vee, aga ka mitmes muus valdkonnas ei ole see lihtsalt võimalik. Koos peame hoolitsema ka vabaduse, julgeoleku ja täieliku tööhõive eest. Kriisi arvestades on nende volituste andmine Euroopa Liidule eriti oluline.

Kuid tähtsad on ka uued õiguslikud alused. Energeetikavaldkonna kriitilist olukorda arvestades on meil vaja õiguslikku alust energiapoliitikale. Rahvusvahelise kaubanduse küsimustele mõeldes näeme, et ka kaubanduspoliitika vallas on meil Euroopa kodanike jaoks hädasti vaja head lahendust, rääkimata kosmoses käimisest ja intellektuaalomandist. Meie oponentide jaoks võib väljaastumist käsitlev klausel samuti päris oluline olla. Usun, et uued järelevalvevolitused ja -menetlused tugevdavad Euroopa Parlamenti. Ma pooldan

sel teemal hoopis põhjalikumat arutelu, sest paljud meist ei ole mõistnud, milliseid võimalusi see uus Euroopa pakub.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Daamid ja härrad, Tšehhi Vabariiki esindava parlamendiliikmena on mul hea meel, et täna, mil me arutame Lissaboni lepingu mõju, kiitis Tšehhi senat nimetatud lepingu heaks suure ülekaaluga – 54 häälega 20 vastu. Sellega väljendati niisiis Tšehhi rahva tahet kehtestada Lissaboni leping. Sedasama tahet on juba väljendanud Tšehhi parlamendi alamkoda ehk esindajatekoda. Samal ajal aga kahtleb vabariigi president rahva tahtes, mille alamkoda ja senat on selgelt välja öelnud.

Tšehhi president Václav Klaus on sõnanud: „Pea väljendama oma pettumust, et mõned senaatorid on pärast ennenägematut poliitilist ja ajakirjanduse poolt nii kodu- kui ka välismaal avaldatud survet hüljanud oma vaated, mida nad on varem avalikult kaitsnud, loobunud seega oma poliitiku- ja kodanikuaususest ning nõustunud Lissaboni lepinguga. Nad on pööranud selja Tšehhi Vabariigi pikaajalistele huvidele, millele nad eelistavad enda ja praeguste poliitikute lühiajalisi huve. See on väga morn tõestus märkimisväärse osa meie poliitilise eliidi järjekordsest ebaõnnestumisest. Jään nüüd ootama, kas osa senaatoreid, kellest mõned on juba teatanud asjaomasest kavatsusest, paluvad konstitutsioonikohtul Lissaboni lepingu suhe meie põhiseadusega veel kord üle vaadata. Kui nii läheb, siis ei langeta ma otsust Lissaboni lepingu ratifitseerimise kohta enne, kui konstitutsioonikohus on oma otsuse avaldanud.”

Me oleme siin selleks, et arutada Lissaboni lepingu mõju Euroopa Liidu institutsioonilise tasakaalu kujunemisele. Kuid ma arvan, et peaksime siin ühtlasi arutama – ja seda peaksid tegema ka Tšehhi rahvasaadikud ja senaatorid – institutsioonilist tasakaalu Tšehhis. Tšehhis kehtib parlamentaarne demokraatia. Sellest hoolimata on Tšehhil president, kes ei austa esindajatekoja ja senati tahet ning käitub nagu absoluutne monarh või diktaator riigist, mida ta ise nii palju kritiseerib ja sageli meelde tuletab, s.o endisest Nõukogude Liidust. Meie euroskeptikutele võiks palju rääkida Euroopa ja meie riigi demokraatia olukorrast ning teile nii imetusväärse presidendi käitumisest.

Kyösti Virrankoski (ALDE). - (FI) Härra juhataja, Lissaboni leping muudab põhjalikult Euroopa Liidu eelarvemenetlust. Mitmeaastane finantsraamistik muutub kohustuslikuks, kaob kulude jagamine kohustuslikeks ja mittekohustuslikeks ning eelarve menetlemine lüheneb.

Toetan Euroopa Parlamendi ja komisjoni ametiajale vastavat viieaastast finantsraamistikku. See toob kaasa tõhusama töö ja võimaldab institutsioonidel kehtestada oma poliitilise strateegia.

Eelarve koostamine on kujunemas kohmakaks protsessiks. See paneb mõtlema, kes küll võis töötada välja nii keerulise süsteemi. Siiani on olnud selge, milline institutsioon teeb otsuse eelarve lõplike arvude kohta. Nüüd peab igas üksikasjas saavutama üksmeele, mis võib tähendada väga pingelisi läbirääkimisi lepituskomitees.

Euroopa Parlamendilt nõuab uus menetlus olemasoleva personali suurendamist. Vastasel juhul ei ole personal suuteline kasutama täielikult ära kõiki Euroopa Parlamendi volitusi üldiselt eelarve koostamisel või konkreetselt ELi juhtimisel.

Lõpetuseks tahan tänada raportööri, eriti Catherine GuyQuinti, suurepärase raportite ja laiemalt nende aastatepikkuse erakordselt hea koostöö eest.

Elmar Brok, raportöör. – (DE) Härra juhataja, aitäh, et andsite mulle võimaluse teha mõned märkused oodatust varem.

Praegune arutelu on näidanud kindlat veendumust, mis ületab poliitilised ja rahvuslikud piirid. Samuti on see näidanud, kui sügavalt me oleme pühendunud Euroopa edasiarendamisele. Kui ma kuulan mõningaid väga kriitilisi sõnavõtjaid anglosaksi riikidest, meenub mulle, et just sealt on viimaste kuude jooksul kostnud eriti palju appihüüdeid finantskriisi ühiseks ületamiseks. Olen kindel, et need härrad mõistavad ka, et nad esindavad Winston Churchilli 60aastasel pärandil põhinevaid vaateid.

Nüüd oleme astumas väga otsustavasse etappi. Pärast meie Euroopa Parlamendis nii suure üksmeelega ja Prahast meie arvates väga veenva ülekaaluga vastu võetud otsuseid ei tohiks me hakata võitu tähistama. Meie jaoks on oluline anda iirlastele igati tagasihoidlikult võimalus langetada iseseisvalt ja vabalt otsus, mille iirimaa peab vastutustundest kogu maailmajao ees tegema ise. Usun, et me peame selle võimalikuks saamisele kaasa aitama. Loodan, et juuni lõpul loob Euroopa Ülemkogu tingimused, mis on vajalikud selle lõppetapi läbiviimiseks ja aitavad iirlastel antud küsimus lahendada.

Proinsias De Rossa (PSE). - Härra juhataja, mul on selle arutelu üle hea meel. Mõnda aega tundus, et see ei pruugigi aset leida. Mul on hea meel, et see tänu minu kolleegide järjekindlusele siiski toimub. On täiesti kohane, et Euroopa Parlament käsitleb vastutustundlikult ja mõistlikult viimaks ometi üleminekut Lissaboni lepingu võimalikule ratifitseerimisele. Oleks rumal seda mitte teha. Selle aasta teises pooles teen ma kõvasti tööd, et saavutada hääletusel jah-sõna, sõltumata sellest, kas mind Euroopa Parlamenti valitakse või ei, ning mul on kahju, et mitmed minu sõbrad siin enam ei jätkka, ja ma hakkain neist puudust tunda.

Kuid eelkõige soovin ma õnnitleda Tšehhi jah-sõna puhul, sest nad hääletasid täna tuleviku poolt. Pean ülimalt tähtsaks seda, et jõuaks kohale meie sõnum – Euroopa ühendatakse ja ühtset Euroopat luuakse Euroopa rahvaste tulevikku silmas pidades.

Mitte kusagil mujal maailmas peale Euroopa ei ole 27 iseseisvat liikmesriiki, kes teevad oma rahva ühistes huvides koos piiriüleseid otsuseid. Mitte kusagil mujal ei esita sõltumatud riigid oma ühiseid otsuseid otse valitud, paljude riikide esindajatest koosnevale parlamendile heakskiitmiseks ja muutmiseks. Meie liit on ainulaadne. See on enneolematu demokraatlik eksperiment. Liidul on ka omad puudused. Seda tuleb reformida ja Lissaboni lepingus sisalduvad reformid on just need, milles me saame praegu kokku leppida. Kahtlemata määravad Euroopa Parlament ja loomulikult nõukogu tulevikus kindlaks muid reforme ning lepivad nende läbiviimises kokku.

Kuid Euroopa vajab ka uut suunda. Taas tuleb kinnitada eesmärki tagada meie rahvaste sotsiaalne heaolu ja tasakaalustada seda peaaegu ainulaadset kinnismõtet turuvabadusest, mis meil on viimasel kümnendil peaaegu olnud. Tuleb meeles pidada, et liidu poliitilise, sotsiaalse ja majandusliku suuna määravad otsused, mille on langetanud kodanikud üld- ja Euroopa Parlamendi valimistel ning ühiselt valitud ja ametisse määratud komisjoni liikmed. Euroopa Liidus lahendame me rahumeelselt vaidlused, mida noored mehed lahendasid varem kaevikutes üksteist tappes. Minu jaoks on suur au olla osaline siinses parlamendis, kus me oleme asendanud relva jõu sõna jõuga.

Me ei saa lasta euroskeptikutel aega tagasi pöörata. Asjaolu, et vähem kui üht protsenti liidu rahvastikust esindava liikmesriigi otsus võib liidu edasimineku peatada, näitab, kui habras on meie ülesehitus. Kuid see, et me elame selle üle ja lubame Euroopa rahvastel iseseisvalt oma otsuseid teha, näitab ka liidu tugevust. Usun, et peame püüdma oma inimestele uuesti sisendada unistust Euroopast. Me ei tohi lasta end põhjaks kiskuda seal paremal pool ääres viimastes pinkides püsti seisvatel viimastel vanameestel, kes karjuvad meie peale ja ütlevad meile, kui ebademokraatlikud me oleme, kui tegelikult oleme me parlamendis, mille eurooplased on valinud endi nimel otsuseid tegema.

Costas Botopoulos (PSE). – (FR) Härra juhataja, tänane päev on tõesti üsna pidulik – niinimetatud Lissaboni pakett jõuab lõpuks ometi Euroopa Parlamendi ette, Tšehhi senat on andnud lootust, paljud võtavad sõna viimast korda ja õhk on emotsioonidest tulvil, me oleme lõpetamas selle parlamendikoosseisu ametiaega ja õige mitmed meist on päris tunded. Praegusel hilisõhtusel Euroopa Parlamendi istungil valitseb tõeliselt ajalooline õhustik.

Osalt põhiseaduskomisjonis ja osalt eelarvekomisjonis tegutseva parlamendiliikmena, kes on nagu kahe näoga Janus, tahaksin rääkida natuke konkreetsemalt proua GuyQuinti raportist uue eelarvesüsteemi kohta ja Lissaboni lepingu mõjust nimetatud uuele süsteemile. Nagu juba öeldud, on see eelkõige demokraatlikum süsteem. Edaspidi lepivad nõukogu ja Euroopa Parlament kõikides kuludes – kogu eelarves – kokku kaasotsustamismenetluse käigus.

Veelgi tähtsam on, et eelarve muutub poliitilisemaks, sest kehtestatakse institutsioonidevaheline strateegiline kavandamine, nagu proua GuyQuint seda nimetab, ehk teisisõnu kooskõlastatakse eelarve tegemine kõikides Euroopa Liidu organites. Kuid selles süsteemis on endiselt mõningaid ebamäärasusi.

Näiteks kas Euroopa Parlament hakkab tõepoolest täitma teoreetiliselt suuremat rolli? Kas ta kasutab seda lisanduvat võimu, arvestades, et sellega on ka probleeme? Meil on vähem aega, jääb vaid üks lugemine. Seega on Euroopa Parlamendi enda asi haarata võimalus – see iseenesest on juba keeruline – ja täita oma rolli. Kas viieaastane eelarveperiood kattub parlamendikoosseisu viieaastase ametiajaga või kas parlamendi ametiaeg toob eelarveperioodi kuidagi esile? See ei ole kindel. Selle küsimusega tuleb samuti tööd teha.

Teatud võimalused on ka kadunud. Me jääme ilma võimalusest jätta endale rohkem omavahendeid ja võimalusest – palun andke mulle veel kümme sekundit, sest meil on täna ametlik hilisõhtune istung – rakendada uut eelarvekäsitust.

Lõpetuseks tahan rõhutada, et me seisame silmitsi mitme probleemiga – üleminekuprobleemiga, sest pole lihtne minna kohe üle uuele süsteemile, ja paindlikkuse probleemiga, sest me peame olema paindlikumad, kui tahame kriisidele kindlalt vastu astuda.

Viimase asjana soovin, et kõike seda saaks Lissaboni lepingu rakendamiseks veelgi edasi arendada.

Juhataja. – Kuna ma ise olen ka parlamendiliige, kes on nagu kahe näoga Janus, samas komisjonis kus teie, härra Botopoulos, ei jäänud mul üle muud, kui teile need 40 sekundit anda.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Arvan, et kõik tänasel hilisõhtusel istungil osalejad mäletavad seda veel pikka aega ning neil on, mida oma lastele ja lastelastele rääkida. Isegi täna õhtul tunneme, kuidas finantskriisi tormid Euroopa laeva räsivad. On selge, et laeva mootor – aluslepingute süsteem – on liiga nõrk ja see tuleb kohe välja vahetada.

Lissaboni leping on tugevam mootor, mida meil kriisile vastu astumiseks on vaja. Seetõttu nõustun arutatavate raportitega ja kolleegidega, kes toonitavad, et olukord, kus ühe rahvahääletusega visatud kivi võib purustada kogu Euroopa laeva ja kus üks riigijuht kujutab ette, et vaid tema marsib õiges taktis ja ülejäänud 26 riigi arvamused ei ole tähtsust, pole kuigi demokraatlik. Arvan, et Iirimaa valijad teevad sellest, mis Euroopas ja kogu maailmas sünnib, oma järeldused.

Avril Doyle (PPE-DE). - Härra juhataja, täna õhtul olen mina viimane kõneleja Euroopa Rahvapartei ja Euroopa Demokraatide fraktsioonist ja et ma olen Iirimaa esindav parlamendiliige, siis on see vist mingil määral loogiline.

Lubage mul algatuseks tänada kõigi viie raporti koostajaid. Mul on hea meel võimaluse üle neid raporteid arutada ja nagu teisedki iirlastest kolleegid, olen ma oma fraktsiooni kaudu nõudnud, et jõuaksime tänasesse seisusse, kus me saame analüüsida viit kõige olulisemat raportit.

Lubage mul kohe alguses selgitada, et minu tänaõhtusel arutelul edastatav sõnum kajastub täielikult minu järgmises lauses. Oleks kohatu näha kuidagi ette või võtta enesestmõistetavana iirlaste otsust eeloleval Lissaboni lepingu üle peetaval teisel rahvahääletusel, mille meie peaminister Brian Cowen alles selle nädala alguses välja kuulutas, ning seda ka ei kavatseta teha.

Eelmise aasta detsembris kokku tulnud Euroopa Ülemkogu järeldustes sisaldub meetmete pakett, mis töötati välja meie möödunud aasta juuni rahvahääletusele järgnenud uuringute põhjal; nende meetmetega vastatakse „ei” öelnud iirlaste muredele, mida meie peaminister möödunud aasta detsembris toimunud ülemkogu kohtumisel kirjeldas; samuti on koostatud kava, mis võimaldab Lissaboni lepingul jõustuda 2009. aasta lõpuks.

Nimetatud pakettis jääb kehtima põhimõte, mille kohaselt on iga liikmesriigi kohta üks volinik, kinnitatakse töötajate õiguste ja muude sotsiaalküsimuste tähtsust liidu jaoks, nähakse ette hulk õiguslikke tagatisi maksuneutraalsuse kaitseks ning käsitletakse Iiri põhiseaduse sätteid seoses õigusega elule, haridusele ja perekonnale.

Kevadisel Euroopa Ülemkogu kohtumisel teavitas peaminister meie partnereid sellest, et detsembris kokku lepitud ajakava kohaselt tehakse nüüd nimetatud kohustuste täitmiseks põhjalikku tööd, mis peaks lõppema 2009. aasta keskel.

Kui meie valitsus on töö tulemustega rahul, on peaminister nõustunud pingutama selle nimel, et leping saaks ratifitseeritud praeguse komisjoni koosseisu ametiaja lõpuks – nagu ma aru saan, peaks ta ametist lahkuma oktoobri lõpul. Loodan siiralt, et lubadus korraldada rahvahääletus varasügisel tähendab selle toimumist hiljemalt oktoobri alguses.

Arvestades Lissaboni lepingus sätestatud Euroopa Parlamendi volituste suurenemist, on mõistetav, et parlamendiliikmed kaaluvad lepingu mõju institutsioonidele ja menetlustele; sellest ka tänane viit raportit käsitlev arutelu.

Nende küsimuste arutamine Euroopa Parlamendis leiab aset ajal, mil minu n-ö käsikiri tänaseks õhtuks nägi ette, et neli liikmesriiki – Iirimaa, Tšehhi, Saksamaa ja Poola – ei ole veel oma ratifitseerimisprotsessi lõpule viinud. Formaalselt on see tõsi, kuid minu õnnitlused lähevad täna õhtul Tšehhile, eelkõige Tšehhi senatile, selle puhul, et nende parlament on andnud oma täieliku heakskiidu ja lubab presidendil loodetavasti lepingu Tšehhi rahva nimel ratifitseerida. Usun kindlasti, et ta nõustub parlamendi tahtega. Nagu ma aru saan, on

see küsimus saadetud edasi kohtuliku järelevalve teostamiseks. Loodan, et tegemist on vaid formaalse viivitusega.

Et leping saaks jõustuda, peavad loomulikult kõik riigid selle ratifitseerima ja on tõepoolest õige, kui öeldakse, et 26 Euroopa parlamenti, s.o 26 liikmesriigi parlamendid, on öelnud oma jah-sõna ning vaid Iirimaa on see siiani tegemata.

Mõistan täielikult Euroopa Parlamendi soovi vaadata neis dokumentides ja raportites tõstatatud küsimused läbi nii põhjalikult kui võimalik, sekkumata kuidagi pooleliolevasse ratifitseerimisse või juhtimata seda endale meelepärasesse suunda.

Lubage mul öelda, et ma ei poolda mõnede meie tagumistes pinkides istuvate euroskeptiliste fossiilide olupoliitilist määgimist, ja nende juttu tuleb võtta sellisena, nagu see on. Minu sõnum neile on ühene – ärge toppige oma nina Iirimaa iseseisvasse otsusesse, sest keegi ei hakka Iiri valijatele ette kirjutama, mida nad peavad tegema.

Et sellega minu panus Euroopa Parlamendi töösse lõpeb, lubage mul tänada kogu Euroopa Parlamendi juhatust, komisjoni, eesistujariiki Tšehhit ja kõiki kolleege minu kui Euroopa Parlamendi liikme jaoks väga kasuliku kümne aasta eest. Ootan meie oktoobris toimuvalt teiselt rahvahääletuselt pikisilmi Iirlaste jah-sõna.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Härra juhataja, praegu on nii hea olla kellegi nimekirjas esimene. Et Avril just lõpetas, lubage mul lihtsalt soovida talle head, sest ta lahkub Euroopa Parlamendist. Kui tema suhtes aus olla, siis pärast Iirimaa toimunud hääletust Lissaboni lepingu üle nüpeldas ta neid fossiile tõesti korralikult ja ta jääb suurepärase sõnaseadjana hästi meelde. Soovin sulle kõigi ees head, Avril, ja loodan, et pärast Euroopa Parlamendist lahkumist osaleda sa Lissaboni lepingut propageerivas kampaanias.

Arutelu on olnud väga huvitav. Minu keha ja aju tahtsid minna koju magama, aga mõttevahetus on sellest loobumiseks liiga hea ja siit lahkumiseks liiga tähtis, sest ma olen Iirlane. Lubage mul öelda – ja ma kõnelen valijaskonnaga –, et teie olete rooli taga. Teil on valida. Te võite hääletada mõnede Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu parem- ja vasakpoolseid äärmusi esindavate vihaste vanameeste – võiks isegi öelda meeste ja naiste, aga peamiselt meeste – vaadete poolt ning te tekitate suurt kära ja saate palju värvifotosid ja uudiste pealkirju, aga siin parlamendis jääb töö tegemata. Kuid te võite nii Euroopa Parlamendi valimistel kui ka Lissaboni lepingu referendumil hääletada positiivsete inimeste poolt, kes teevad palju tööd ja kellest lehtedes ei kirjutata, kuid kes on siin hea eesmärgiga.

Usun, et Iirlased teavad, et nüüd on olukord muutunud. Eelmisel arutelul neid tüsati. Pärast rahvahääletusel öeldud ei-sõna on meie arutelud olnud paremad ning ma soovitan neil tungivalt öelda nende endi, minu laste ja Euroopa Liidu tuleviku nimel „jah”.

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Oleme jäänud täna õhtul – õigemini juba öösel – siia, et arutada Lissaboni lepingu rakenduse üle. Ettevalmistus lepingu jõustumiseks ja õigeaegselt seda tehes on märk vastutustundlikkusest. Hea ettevalmistus nii olulise lepingu jõustumiseks annab kindlust, et Euroopa Liit toimib hästi ja et see võimaldab tal tulemuslikumalt täita ülesandeid, mille lahendust Euroopa kodanikud oma valitud esindajailt ootavad.

Võib-olla ei ole sammud küllalt pikad. Mõned kodanikud arvavad, et põhiõiguste harta olevat liialt retooriline, kuid siiski on Lissaboni leping tõsine edasimineku. Ta on vastus muutunud Euroopa Liidu vajadustele. Andes oma toetuse lepingule, on 26 liikmesriigi rahva poolt valitud parlamendid seda teinud.

Tänased raportid näitavad, et Euroopa Parlament on loovalt enesekindel, olles pragmaatiliselt ette võtnud ka üleminekuetapi sisustamise. Pessimismi ja venitustaktikaga me uut ei loo. Täna raportööre nende julguse ja oskuse eest luua vajalikud dokumendid.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). - (SK) Daamid ja härrad, me ei saa öelda, et Lissaboni leping on parim, mida iga 27liikmelise Euroopa Liidu liikmesriik võiks tahta, aga see on parim, milles 27liikmeline Euroopa Liit saab kokku leppida. Siiani on kõik aluslepingud olnud 15liikmelise Euroopa Liidu lepingud ja seetõttu tahan ma toonitada Lissaboni lepingu poliitilist sõnumit, mille kohaselt lähtutakse 27-liikmelisest Euroopa Liidust, nii et tulevikus lõpeb viimaks ELi jagamine vanadeks ja uuteks liikmesriikideks.

Euroopa Parlament on näidanud, et ta on võimeline võtma vastu tegevusalaseid otsuseid, ja seetõttu on õige, et Lissaboni leping annab parlamendile ehk Euroopa kodanike valitud esindajatele suurema võimu. Kui Lissaboni leping jõustub kõigis liikmesriikides, kaasnevad sellega muudatused, millega lõpetatakse praegune

nõukogu eesistujate rotatsioonisüsteem. Hoopis tähtsam on aga, et EL saab ühise energiapoliitika; vajadus selle järele ilmnes eriti tugevalt gaasikriisi ajal.

Mul on hea meel Tšehhi senati tänase otsuse üle kiita Lissaboni leping heaks. See on väga tähtis märguanne, mille Tšehhi parlament Tšehhi eesistumisajal Euroopa Liidule andis.

Daniel Hannan (NI). - Härra juhataja, viimase 16 kuu jooksul olen ma siin istungisaalis 77 korda sõna võtnud ja iga sõnavõtu olen lõpetanud üleskutsega panna Lissaboni leping rahvahääletusele – *Pactio Olisipio censenda est*.

Olen teinud seda austusest Cato Vanema vastu, kes lõpetas kõik kõned kuulsa üleskutsega hävitada Kartaago. Mõnikord on mul seda lõppu olnud keeruline eri teemadega siduda, aga mitte täna õhtul.

Erakordne on olnud kuulata mõningaid sõnavõtte. Mitte kõiki. Siin istungisaalis on olnud mõned väga austusväärsed ja demokraatlikud Euroopa eest võitlejad, aga osa kõnesid on olnud täis sellist halvaksapanu, ülbust ja põlgust avaliku arvamuse suhtes, et nüüd, mil EL ja ka liikmesriigid hakkavad mõistma YouTube'i poliitilist väärtust, ei saaks te teha midagi paremat, kui panna kogu see arutelu YouTube'i üles kui partei valimissaate, millega ohutatakse mitmesuguseid ei-kampaaniaid.

Mulle meenusid need jubedad Bertolt Brechti sõnad: „Kas sellisel juhul ei oleks lihtsam rahvas laiali saata ja selle asemele kedagi teist valida?” Lisaks korrutavad kõik kõnelejad, et parlamendid on lepingu ratifitseerinud. Nad lihtsalt rõhutavad seda lõhet, mis valitseb iga liikmesriigi poliitikute ja rahva vahel.

Cato Vanemat mõnitati ja karjuti maha ning teised senaatorid imiteerisid tema häält. Kas te teadsite seda? Lõpuks tegid nad ikka seda, mida tema ütles.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, eelkõneleja näitas just, kui raske on Euroopas demokraatiat edendada, kui on näha, et pool Iirimaa rahvast jättis hääletamata seepärast, et küsimused olid keerulised, ja seepärast, et kõik ei soovi olla põhiseadusliku korra pooldajad. Pooled neist, kes hääletasid, andsid lepingule vastuhääle, sest nad polnud seda lugenud. Kuidas me peaksime Euroopat reformima, kui me ei suuda veenda vastutajaid ka tegelikult vastutama?

Volinik Wallströmil ja tema meeskonnal on väga eriline kohustus – nad peavad andma teavet eurooplastele, kes on sellest huvitatud, ja tagama neile juurdepääsu kogu teabele, et küsimusi saaks asjatundlikult arutada. Me peame püüdma asuda eurooplastega palju põhjalikumasse dialoogi, teavitama neid ja ütlema neile, kui tähtis see reform Euroopa arengu jaoks tegelikult on. Nii saavutame tulemusi.

Richard Corbett (PSE). - Härra juhataja, huvitav on kuulda väidet, et millegipärast ei ole lepingu ratifitseerimine riigi parlamendis õiguspärane, sest kui see on nii, siis lubage mul tuua näide oma kodumaalt, kus ei ole kunagi ajaloos rahvusvahelist lepingut rahvahääletusel ratifitseeritud.

Kui mingi lepingu ratifitseerimine riigi parlamendis on ebaseaduslik, on samamoodi ebaseaduslikud NATO asutamisleping, ÜRO põhikiri, Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamisleping ja kõik kohustused, mille Suurbritannia on üldse kunagi rahvusvahelise lepinguga endale võtnud. Seega ei mõista ma väidet, et lepingu ratifitseerimine riigi parlamendis on kuidagi ebademokraatlik.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – (PL) Härra juhataja, proua volinik, Poolas osaleb tõenäoliselt kõigest umbes 13% valijaskonnast Euroopa Parlamendi valimistel. Ilmselt on see väikseim näitaja kogu Euroopa Liidus. Miks? Palun vaadake siin istungisaalis ringi. Nii olulisel arutelul ei ole kohal ühtegi esindajat Poola kahest juhtivast erakonnast. Selline ongi nende erakondade suhtumine Euroopa Parlamendi valimistesse ja Euroopa asjadesse – täielik osavõtmatus.

Poolas ei toimu tõsist Euroopa-teemalist arutelu. Kuidas see saakski toimuda, kui – ma kordan veel – sellel arutelul ei ole kohal ühtegi esindajat ei valitsus- ega ka opositsioonierakonnast? Võib tekkida mulje, et Poola juhtivad poliitikud ei huvitu Euroopa asjadest. Nii arvavad valijad ja paljud Poola noored, kellega ma olen rääkinud ja keda näiteks huvitab Lissaboni leping. Sellist vastust poliitikute hulgast ei tule.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vabandage! Vaidlen vastu! Mina kuulun parteisse Õigus ja Õiglus, suurimasse opositsioonierakonda. Väide, et siin ei ole kedagi sellest erakonnast, on vale.

Syed Kamall (PPE-DE). - Härra juhataja, suur aitäh, et annate mulle võimaluse kõnelda. Arvan, et arutelu on olnud huvitav, sõltumata hoiakutest Euroopa projekti ja Lissaboni lepingu suhtes.

Siin on palju viidatud vanameestele ja vanadele fossiilidele, kuid lubage mul sellest kõnelda enda vaatenurgast. Mina näen siin vanemat poliitikute põlvkonda, kes on oma arusaamadega jäänud pidama 1950ndatesse ja kes pakuvad probleemidele ja ülesannetele, millega maailm praegu silmitsi seisab, 1950. aastate lahendusi. Kui te vaatate istungisaalis ringi, näete oluliselt vanemaid inimesi, kes kõik kõnelevad Lissaboni lepingu poolt ning mõistavad hukka need lirimaa ja teiste riikide kodanikud, kes ütlesid „ei” algele põhiseadusele ja ka Lissaboni lepingule. Me näeme isegi vanu sõjamehi, kes räägivad nüüd relvadest loobumisest ja rahukõnelustest.

Jah, 1950ndatel oli see sõjajärgne lahendus varem toimunule, aga me peame maailmaga sammu pidama. Demokraatlikust vastutusest rääkides ärgem unustagem üht asja. Kui me alustasime tööd põhiseadusega, nägid reeglid ette, et selle peavad ratifitseerima kõik riigid või see kukub läbi. Kui me alustasime tööd Lissaboni lepinguga, olid reeglid samad – iga riik peab selle ratifitseerima või see kukub läbi. Nii et ärgem liikugem Lissaboni lepinguga edasi enne, kui kõik riigid on selle ratifitseerinud. Kui te tõepoolest tahate õiget demokraatlikku arutelu, andke Suurbritannia rahvale valida. Kas nad pooldavad härra Corbetti arusaama föderaalset riigist – Euroopa Ühendriikidest – või vabamat ettekujutust vabakaubandusel põhinevast Euroopast, mida toetab minu erakond?

Margot Wallström, komisjoni asepresident. – Härra juhataja, tahan tänada austatud parlamendiliikmeid selle huvitava arutelu eest, kus osaliselt jõuti mitmes küsimuses üksmeelele ja osaliselt korrati hästituntud väiteid lepingu poolt ja vastu ning mis osaliselt kujutas endast väga huvitavat mõttevahetust selle üle, mida tähendab demokraatia. Esimest korda kuulsin siin totalitaarsetest süsteemidest, mis lubavad mitmes liikmesriigis ühe rahvahääletuse korraldamist teise järel, samuti seda, miks osa rahvahääletuste tulemused – peamiselt need, mis tähendavad jah-sõna – unustatakse või miks need ei lähe arvesse.

Siin toimus ka arutelu õiguspärasuse üle. Mulle tundub endiselt imelik – ja ma olen seda ka enne öelnud – Euroopa Parlamendi suguse institutsiooni väide, et riigi parlamendi tehtud otsus on ebademokraatlik, ei loe ega ole õiguspärane. Mis puudutab komisjoni, siis tema on alati arvanud, et ükskõik, milline süsteem valitakse – kas rahvahääletus või riigi parlamendi otsus –, on see demokraatlik ja õiguspärane. Ma ei mõista, kuidas on võimalik teisiti arvata.

Iga Euroopa kodanik, kes kuulab seda arutelu, tahaks, et me pöörduksime tagasi nende raportite juurde, mis kajastavad tegelikult tõsist muret selle pärast, kuidas me oma otsuseid teeme, millised on reeglid, kuidas kindlustada Euroopa Liidu demokraatlik toimimine ja õige eelarve kasutus, nii et vahendid läheksid meie poliitiliselt esmatähtsate küsimuste lahendamiseks. Kõike seda need olulised raportid käsitlevadki.

Küsimus on ka selles, kuidas teha otsuseid tõhusalt ja loodetavasti veel kiiremini. Minu jaoks oli härra Lundgreni sõnavõtt täiesti vapustav. Kas me tõesti arvame, et praeguse majanduskriisiga võitlemisel on kogu eesmärk muuta asjade käik ja otsuste tegemine aeglasemaks? Inimesed ootavad meilt tegutsemist, et kindlustada töökohtade säilimine ja majanduskasv, tegelda kliimamuutuse ja energiakriisiga ning lahendada sisserände ja julgeolekuga seotud probleemid – et teha kõike seda. Sellel põhinevad ka antud raportid. Sellepärast me siin olemegi ja nii saavutame demokraatliku õiguspärasuse, kui näitame, et suudame kiirelt tegutseda. Ma ei arva ka, et ülbe ja üleolev sekkumine ning meile ühe või teise asja kohta õpetuse jagamine aitab. Tegelik ülesanne on lahendada probleeme, mis tänapäeval ei ole riiklikud. Need probleemid on üleeuroopalised ja rahvusvahelised ning meil peavad kehtima ajakohased eeskirjad.

Me vajame demokraatlikumat liitu, mis võimaldab kodanikel ise algatusi teha. Me ei kuule selle kohta midagi nende suust, kes on selle vastu. Nad ei räägi kunagi midagi Lissaboni lepingust tulenevast tugevast demokraatiast; see jutt jääb selgelt ära. Kõnealused raportid annavad meile hea ettevalmistuse ja aluse oma töö ümberkorraldamiseks. Meie komisjonis oleme reformi kiire rakendamise tagamiseks loomulikult valmis jälgima kõiki üksikasju ja nende kallal tööd tegema.

Viimase märkusena lirimaa kohta ütlen, et pärast Tšehhi senati jah-sõna pöörduvad kõikide pilgud mõistetavalt jälle lirimaa poole ja lepingu võimalikku ratifitseerimist oodatakse aasta lõpuks. Loomulikult on siin põhiline tähtsus küsimusel õiguslikest tagatistest ja väga olulised on nii nende sisu kui ka ajastus. Meie komisjonis oleme kindlad, et nõukogu suudab selle küsimuse lahendada, ja ma tean ka, et praegu tehakse selleks põhjalikke ettevalmistusi; samuti annab võimaluse korral oma panuse komisjon.

Suur tänu teile ja aitäh ka selle eest, et arutelu kujunes osaliselt seltskondlikuks sündmuseks, kus inimesed tänavad üksteist hea koostöö eest ja soovivad lahkujatele edu. Arvan, et me kõik kohtume ühel või teisel moel valimiskampaania käigus.

(Aplaus)

Juhataja. – Proua volinik, et see on viimane öine istung, siis palun uskuge mind, kui ma Euroopa Parlamendi nimel ütlen, et me teame väga hästi, kui suurepärased on olnud meie selle koosseisu ametiajal esitatud raportid. Veel kord aitäh teile.

Jo Leinen, raportöör. – (DE) Härra juhataja, proua asepresident, tänan proua Doyle'i sõnavõtu eest, mille ta esitas liri vaatenurgast – ma toetan seda igati. Iirlased peavad iseseisvalt ja ilma välise surveta langetama tõenäoliselt oktoobris otsuse, kas juuni tippkohtumisel läbi räägitud tagatised vähendavad nende lepinguga seotud kartusi ja põhilisi muresid ning kas sellistel tingimustel saavad nad järgida ülejäänud 26 riigi eeskuju ja astuda koos nendega sammu Euroopa Liidu reformimise poole.

Loodan, et lirimaal kujuneva arvamuse sõltumatust austab ka tema naaber Suurbritannia. Esimese rahvahääletuse ajal sõitsid paljud Suurbritanniast pärit lepinguvastased lirimaal ringi ning eelkõige aitas iirlasi segadusse viia Briti eurofoobne kollane ajakirjandus. Ühe asjana tuleb tunnistada kohustust austada iirlaste õigust kujundada oma arvamus teisel rahvahääletusel sõltumatult.

Tegemist oli põhjaliku ja olulise aruteluga. Täna on 26 riigi parlamendid andnud oma jah-sõna. Enam kui 7800 rahvaesindajat on leidnud, et Lissaboni leping on hea ja tähendab edasiminekut. Kolmsada viiskümmend rahvasaadikut 26 riigist on öelnud „ei”. Kõik nad ei saa olla narrid ja tuulepead. Tahan öelda, et leping ei saa olla nii halb, nagu seda on korduvalt kirjeldatud. Seda on peetud stereotüüpseks mõnikord isegi siin parlamendis. Need, kes väidavad, et tegemist on sõjalise liiduga, saavad valesti aru Euroopa Liidu esmasest eesmärgist – kaitsta rahu selles maailmajaos ja kogu maailmas. Veelgi enam – kõik, kes väidavad, et kehtestatakse *uusliberaalne majanduslik põhiseadus*, ei ole lepingut lugenud. Tegemist on senistest kõige sotsiaalsema Euroopa aluslepinguga.

Tänan teid, proua asepresident, daamid ja härrad. Loodan, et Euroopa Parlamendi uus koosseis järgib raportites öeldut ning kohaldab ja rakendab Lissaboni lepingut. Tänan teid väga.

Jean-Luc Dehaene, raportöör. – (NL) Härra juhataja, daamid ja härrad, arvan, et meie arutelu on täna õhtul tõesti olnud hea. See näitab, et Euroopa Parlament on Lissaboni lepingu rakendamiseks valmis ning et me ei püüa mingil moel iirlaste otsust kallutada. Kuid minu meelest on teise olulise asjana ilmnenud, et valimiste eelõhtul on Euroopa Parlament asunud selgele seisukohale, mille tulemusena on tal selle lepingu üle peetavatel edasistel läbirääkimistel tugev positsioon.

Tahan tänada kõiki kolleege toetuse eest. Ühtlasi rõhutan, et need viis raportit täiendavad üksteist, ja märgin, et nad tõepoolest moodustavad ühtse terviku, mis kajastab Euroopa Parlamendi rolli. Lubage mul lõpetuseks toonitada seda, mida ma alguseski toonitasin – ma tunnen muret valimisjärgse olukorra ja Nice'i lepingult Lissaboni lepingule ülemineku pärast.

Väidan endiselt, et peaksime saavutama Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel kokkuleppe enne valimisi. Vastasel juhul kardan, et me leiame end päris täbarast olukorrast, ja see ei oleks kellegi huvides. Nimetatud kokkuleppe peaks olema piisavalt selge, et Euroopa Parlament ja nõukogu teaksid täpselt, milline on nende roll eelseisval keerulisel üleminekuajal.

Catherine Guy-Quint, raportöör. – (FR) Härra juhataja, see arutelu on olnud tõepoolest huvitav ja kirglik. Kuid lubage mul suhtuda huumoriga sellesse, mida härra Kamall just ütles, sest on ülimeeldiv, et meid nimetatakse vanainimesteks – ja seega fossiilideks –, sest me lahkume ja teeme ruumi noortele.

Aga kõigile neile, kes on selle lepingu projekti halvustanud, tahan öelda järgmist: ärge ajage demokraatiat segamini demagoogiaga! Mõistate, kaheksa aasta jooksul pole me siin parlamendis ja kogu Euroopas üle elanud mitte psühhodraama, vaid poliitilise tragöödia, milles Euroopa abitult sipleb, ja on selgelt näha, et me väldime praeguseid probleeme.

Praegune arutelu suurendab minu veendumust, et hoolimata kõigist neist märgitud raskustest tuleb leping rakendada, sest selle sisu tagab läbipaistvuse. See toob kaasa demokraatia ja me kõik vajame demokraatlikku šokki, et keskenduda Euroopa projektis uuesti poliitikale ja just tänapäeva maailmas kehtivale 21. sajandi poliitikale.

Eelarve on selles mõttes ainult vahend, aga see võimaldab meil tagada, et institutsioonid viiakse uuesti tasakaalu, ning sellise läbipaistvuse abil saame me teada Euroopa Parlamendi, komisjoni ja eelkõige nõukogu suhtumise. See poliitiline tahe on hädavajalik. Ka läbipaistvus on hädavajalik, et võidelda rahvusliku isekuse vähiga, mis on Euroopa poliitilist projekti nii palju aastaid õginud.

Loodan, et see läbipaistvus sisendab kõikidesse Euroopa kodanikesse uut usku ja võimaldab meil paremini teavet anda, sest see on väga keeruline. Proua Wallström, te olete selle kallal aastaid tööd teinud, hakkate saavutama edu ja peate vastu pidama.

Kõik see nõuab kindlat veendumust, aega ja eelkõige poliitilist julgust, millest meil puudu jääb. Me peame vajaliku poliitilise julguse uuesti leidma, nagu me peame uuesti leidma ka selle Utoopia tunnetuse, mis oli Euroopa Liidu asutajatel ja neil, kes uskusid, et sõjast võib sündida rahu. Me peame meile omasel moel praegu, 21. sajandil, selle ülesande täitma ning üks vahend, mis meid siin aitab, on Lissaboni leping. Võidame Utoopia tagasi, Utoopia rahu nimel!

Juhataja. – Ühisarutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Sebastian Valentin Bodu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Veel vaid üks väike samm on jäänud Lissaboni lepingu vastuvõtmiseni ning kui leping on jõustunud, toob see Euroopa Liidu ja selle 500 miljonit elanikku üksteisele palju lähemale. Rumeenia – riik, mida mina siin Euroopa Parlamendis esindan – oli üks esimesi, kes lepingu ratifitseeris, sest kõik Rumeenia poliitilised otsustajad usuvad Euroopa lõimumisse.

Euroopa Parlamendi valimisi ei korraldata vastavalt Lissaboni lepingule, aga isegi see tõsiasi näitab, kui demokraatlik ja rahvaesinduslik Euroopa Ühendus on ja kui tähtis on iga selle liikmesriik.

Euroopa institutsioonid, sealhulgas Euroopa Parlament, on ühenduse kodanike jaoks praegu liiga raskesti mõistetavad. Iga Euroopa aluslepinguga on Euroopa Parlamendi tähtsus ELi otsuste langetamisel kasvanud. Lissaboni leping ei ole erand, vaid loob parlamendi, kelle osa õigusloomes on tunduvalt suurem.

Leping toob ELi selle kodanikele lähemale. Me kõik teame, kui raske on juhtida meie riikide kodanike tähelepanu ühenduse probleemidele. Suuremad volitused, mis antakse igast liikmesriigist otse valitud Euroopa Parlamendi liikmetele, on praegu parim lahendus, et tuua see maailmas ainulaadne institutsioon oma rahvale lähemale.

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), kirjalikult. – (RO) Esiteks tahan väljendada heameelt selle üle, et Tšehhi senat hääletas Lissaboni lepingu poolt; see viib kogu ratifitseerimisprotsessi sammu võrra edasi. Usun, et oleks hea rakendada see leping nii kiiresti kui võimalik, sest see tagab ELi tõhusama, läbipaistvama ja – mis kõige tähtsam – demokraatlikuma toimimise.

Toetan raportööri järeldusi Euroopa Parlamendi ümberkujundamise kohta ja loodan, et parlamentaarse reformi tööühma töö tulemused kajastavad Euroopa Parlamendi suuremat rolli, nagu lepingus on sätestatud.

Tahan teha mõned märkused komisjoni ametisse nimetamise korra kohta. Põhimõtteliselt toetan ma komisjoni ametisse nimetamise ajakava, aga arvan, et teatud etappe saaks tõenäoliselt lühendada, nii et Euroopa institutsioonide töö ei ole iga kord, kui toimuvad Euroopa Parlamendi valimised, kuude kaupa halvatud. Et Lissaboni lepingut ei õnnestunud õigeks ajaks ratifitseerida, siis oleks parem, kui pärast 2009. aasta valimisi toimuks ametisse nimetamine Lissaboni lepingus sätestatud korraga palju sarnasema korra kohaselt. Kuid probleem on keeruline, sest kuni me ei tea lirimaa rahvahääletuse tulemust, ei tohi me unustada vajadust täita praegu kehtivat Nice'i lepingut.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), kirjalikult. – (BG) Daamid ja härrad, nagu kolleeg Elmar Brok ütles, annab raport, mis käsitleb suhteid riikide parlamentidega, suurepärase ülevaate Euroopa Parlamendi ees seisvatest ülesannetest pärast seda, kui Lissaboni leping on kõikides liikmesriikides lõplikult ratifitseeritud. Riikide parlamentide rolli suurendamine Euroopa Liidu õigusloomes mitte üksnes ei kiirenda Euroopa õigusaktide ülevõtmist liikmesriikide õigusesse, vaid annab ELi kodanikele ühtlasi veel ühe juhtimises osalemise võimaluse.

Kõikidest liikmesriikidest pärit saadikute osaluse suurendamise aluseks tuleb võtta siiani Euroopa Ühenduse Küsimustega Tegelevate Komisjonide Konverentsi raames tehtud koostöö head tulemused. Arvan, et eriti tähtis on koostöösse kaasata ka esindajad Euroopa Liidu kandidaatriikide parlamentidest. See aitab meil muuta nende liitumist ELiga lihtsamaks ja sujuvamaks. Seda teemat raportis ja Lissaboni lepingus ei käsitleta, aga ma usun, et Euroopa Parlament leiab võimalused selle saavutamiseks.

Lõpetuseks tahan rõhutada, et riikide parlamendid peavad parandama oma haldussuutlikkust ja tagama piisavad finantsvahendid, et nad saaksid rakendada kõiki oma uusi volitusi.

Täna teid tähelepanu eest.

16. Selgitused hääletuse kohta

Suulised selgitused hääletuse kohta

Juhataja. - Nüüd hakkame käsitlema selgitusi tänase hääletuse kohta. Olen kindel, et see kutsub teie hulgas esile tugevaid tundeid, aga väga paljud parlamendiliikmed on end sõnavõtjatena registreerinud ja ma usun, et nad on kohal.

– Raport: Petya Stavreva (A6-0259/2009)

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Härra juhataja, pole päris selge, millise raporti kohta ma võin nüüd sõna võtta. Andsin teada soovist rääkida proua Stauneri, härra Maldeikise ja härra Corbetti koostatud raportitest. Jah, ma tahaksin midagi öelda. Asi on lihtsalt selles, et ma ei reageerinud kohe.

Härra juhataja, selle viie miljardi euro suuruse paketi juures, millest suurem osa on mõeldud maaelu arenguks, tahan rõhutada eelkõige asjaolu, et on väga oluline näha peale ametlike näitajate ka seda, mida on tegelikult maaelu arenguks vaja. Lairibaside on vajalik kõikides liikmesriikides, aga on liikmesriike, nagu minu kodumaa, kus tuleb parandada teede infrastruktuuri ja kus tuleb võtta muid meetmeid, et säilitada maapiirkondade maastikku. Nõuan tungivalt, et te suunaksite pilgu pigem lähenemis- ja ühtekuuluvuspoliitika poole ja annaksite suuremat toetust nendele liikmesriikidele, kus on tekkinud majandusraskused ja kus majandus on ehk vähem arenenud kui vanemates liikmesriikides. Aitäh.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Proua Stavreva raport on üks kolmest raportist, mis hõlmavad viie miljardi euro suurust ühendatud paketti. Majanduskriisi ajal on näha, et meil ei ole vahendeid, mida investeerida energeetika- ja maaelu arengu projektidesse; need on valdkonnad, mida majanduskriis on kõige enam mõjutanud. Mul on hea meel, et Euroopa Parlament toetas Euroopa majanduse elavdamise kava raames esitatud määrust, millega eraldatakse kõikidele liikmesriikidele Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi kaudu 1,5 miljardit eurot.

Maapiirkonnad saavad viia ellu projekte, mille eesmärk on arendada lairiba Interneti-ühendust. Maa on põllumajandussektoris kesksel kohal ning põllumajandusmaa kasutamine ja majandamine on eriti tähtis kliimamuutuse, taastuvate energiaallikate, veepuuduse ja bioloogilise mitmekesisusega seonduvate probleemide lahendamisel.

Tahan kutsuda liikmesriike üles mitte ootama, vaid koostama kiiresti õigeaegseid ja üksikasjalikke riiklikke programme ning andma uute õigusnormide kohta selget teavet. Samal ajal tuleb neil vastu võtta kiirem ja lihtsam kord nii vahendite kulutamiseks kui ka selle kohta aru andmiseks.

Neena Gill (PSE). - Härra juhataja, minu Kesk-Inglistmaa lääneosas asuv valimisringkond hõlmab nii linnu kui ka maapiirkondi ja lairibateenus on maapiirkondades ausalt öeldes kohutav. Lubage mul tuua näide Walesi piiril asuvast linnast Knightonist, kus ettevõtjad on hädas halva ühendusega ja kõik paluvad abi. Üks minu valija tahtis alustada äritegevust ja pakkuda teenuseid Interneti teel, mis oli iseäranis oluline seetõttu, et tal on puue ja kodus töötamine on tema jaoks parim viis äri ajamiseks. Kahjuks on monopoli tõttu ühendus väga aeglane ega soodusta äritegevust.

Seetõttu on lairibaside rahastamine maapiirkondade jaoks ja majanduse elavdamiseks ülimalt vajalik ning ma tahtsin olla kindel, et vahendeid jaotatakse kõikide liikmesriikide vahel õiglaselt ja et keskendutakse eelkõige piirkondadele, kus lairibaside ei toimi. Kutsun kõiki asjaosalisi selle küsimuse lahendamiseks nüüd kohe kiiresti kokku tulema, et ületada lõppude lõpuks see ebaõiglane digitaalne lõhe.

*

* *

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). - Härra juhataja, teie kodukorda puudutav märkus on õige – me oleme siin väga hilja – ja ma täna tõlke, et nad on siia jäänud. Kuid nii hiline siinviibimine ei olnud mitte meie valik, vaid täna presidentuuri poolt langetatud usumatult meelevaldne otsus, millist varem tehtud ei ole – anda hääletuse kohta selgitusi pärast arutelu, selle asemel et teha seda pärast hääletust, nagu on sätestatud meie kodukorras.

Seega oleme täna öösel siin seetõttu, et isik, kes juhata istungit otsuse langetamise ajal, rikkus meie kodukorda, ning kõik, kes me püüame anda oma selgitusi hääletuse kohta, teeme seda, mis on õigusjärgselt võimalik, et muuta oma hääli kuuldavaks parlamendis, mis tegelikult ei taha vähemusi kuulda võtta.

Juhataja. - Härra Heaton-Harris, selgitan teile kodukorras sisalduvat artiklit. Praegu ongi tegelikult aeg pärast hääletust, kuid mitte vahetult pärast hääletust. See erinevus jätab meile tõlgendamisruumi.

Me läheme edasi raporti juurde, millega seoses on mul väga hea meel, et härra Heaton-Harris oma arvamust avaldas, sest tegemist on härra Onesta raportiga.

*
* *

– Raport: Gérard Onesta (A6-0027/2009)

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). - Härra juhataja, olen aja jooksul veidral kombel hakanud austama antud raporti koostajat ning ma tahtsin rääkida petitsioonidest üldiselt, sest neist on mul palju kasu olnud. Kuigi inimesed ei mõista Euroopa institutsioone ja kardavad neid pisut, on neil mõnikord vaja vaidluse algatamise võimalust. Viis, kuidas me oleme varem siin petitsioone menetlenud, on olnud pisut kohmakas, aga see on võimaldanud inimestel tuua probleem välja natuke teises etapis, pärast seda, kui paljud muud võimalused võivad olla ammendatud. Olen toonud siia petitsioone inimestelt kogu oma valimisringkonnast; „Earls Bartoni seitse” oli üks minu kuulsamaid juhtumeid.

Jutu mõte on selles, et petitsioonimenetlus on tõenäoliselt ainus menetlus, mis siin tõesti kaitsmist väärrib. Teised normid ja menetlused ning paljud muud parlamendikomisjonid muutuvad petitsioonikomisjoni olulisusega võrreldes tähtsusetuks.

– Raport: Richard Corbett (A6-0273/2009)

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). - Härra juhataja, sarnaselt härra Corbettiga ei tahaks ma ennustada Iirimaa teise rahvahääletuse tulemusi ning kindlasti ei taha ma ennustada Yorkshire'i ja Humberi piirkonnas eelolevatel Euroopa Parlamendi valimistel antavaid hääli. Kuid ma soovin härra Corbettile head kõiges, mida ta pärast juulis siit lahkumist ette võtab. Huvitav, kuidas saab Euroopa Parlament hakkama ilma oma kodukorra raportööri, meheta, kes peaaegu ainuisikuliselt on kulliside taga saanud hakkama parlamendi väiksematelt fraktsioonidelt volituste äravõtmise ja vähemuste hääle summutamisega.

Võib-olla ei olegi see raport nii halb ja kuna ta seda ei ole, siis väärrib ta põhjalikum uurimist, sest suhteliselt sageli tunduvad kodukorras tehtavad muudatused peale vaadates täiesti õiglased. Tegelikult loeb see, mida need muudatused praktikas tähendavad ning kuidas parlamendi presidentuur ja juhatus neid rakendavad. Kodukorra ja selle Lissaboni lepinguga kohandamise kohta koostatud paketist rääkides kahtlen ma, kas ta mitte ei ole üle piiri läinud.

Syed Kamall (PPE-DE). - Härra juhataja, mõned nädalad tagasi arutasime raportit, mis käsitles totalitaarseid režiime. Tol korral juhtisin tähelepanu sellele, et natsionaalsotsialismil ja nõukogude sotsialismil oli tõepoolest ühisosa ja selleks oli sotsialism.

Me teame, et raportöör Corbett usub Euroopa projekti. Ta ei varja tõsiasja, et pooldab edasist poliitilist ja majanduslikku lõimumist; ta tahab Euroopa Ühendriike või Euroopa Föderatsiooni. Kuid püüdes neid eesmärke saavutada, kutsub ta üles suruma alla vähemuste vaateid ja hävitab peaaegu ainuisikuliselt sõnavabaduse põhimõtet.

Ma tean, et ta sellest põhimõttest eriti ei hooli. Seda raportit vaadates oleks kõik eelmise sajandi õelad diktaatorid olnud uhked, kui nende kõrval oleks seisnud härra Corbett.

Daniel Hannan (NI). - Härra juhataja, alates 2004. aastast on mul siin olnud palju uusi kolleege ühinenud riikidest, osa neist võin ma uhkusega nimetada oma sõpradeks. Kui me räägime halbadest aegadest, mida nad on üle elanud, siis on minu jaoks kõige hämmastavam see, et nende sõnul ei olnud Vastastikuse Majandusabi Nõukogu riikides elamise juures kõige hirmutavam mitte demokraatia või omandiõiguste puudumine, vaid kindla õigusriigi puudumine. Kui sa olid tülikas riigikorra kriitik, siis sinu üle kohut ei mõistetud. Lihtsalt su elu tehti raskeks – sinu autojuhiluba läks salapärasel kombel postis kaduma, sinu lapsed ei saanud ülikooli sisse ja sa ei saanud muud tööd peale teenindava töö.

Mulle teeb muret, et samasugune kahepalgelisus hakkab ka meie institutsioonidele omaseks saama. Kui Václav Klaus siia tuli, siis vilistasid, karjusid ja puhkisid parlamendiliikmed talle näkku nagu lüüasaanud ahvid ja kedagi isegi ei kutsutud korrale. Kuid kui meie avaldasime meelt rahvahääletuse poolt, tehti neljateistkümmele meist trahvi. Kristlikest demokraatidest pailapsed võivad peaaegu avalikult pettuse toime panna ja puhta nahaga pääseda, aga kui austerlasest euroskeptik tegi pilte inimestest, kes registreerisid olematule koosolekule, siis tehti talle mitu tuhat eurot trahvi formulari ebaõige täitmise eest. Te võite arvata, et pole minu asi seda öelda. Mina sellise režiimi all elanud ei ole, aga Václav Klaus on, ja kui ta hoiatab sinna tagasipöördumise eest, siis arvan ma, et peaksime teda kuulda võtma.

Richard Corbett (PSE). - Härra juhataja, kui aus olla, pole ma elu sees kuulnud midagi mõttetumat kui selle raporti kohta öeldu. Diktatuur ja manipuleerimine? Miks küll siis hääletas raporti poolt nii suur enamus, kui see on nii halb?

Selle mahategijate esimene viga on see, et raportis ei mainita Lissaboni lepingut ega selle rakendamist. See osa jäeti välja, et sellega tegeleks Euroopa Parlamendi järgmine koosseis, ja seda täna ei käsitleta. Raporti vastased ei paista olevat seda üldse lugenudki.

Mis puutub väitesse, et raporti eesmärk on sundida vähemused vaikima, siis ei selles raportis ega tõepoolest ka üheski teises kodukorda käsitlevas raportis, mis on minu koostatud, ei sisaldu ühtki muudatusettepanekut, millel oleks selline mõju. Euroopa Parlament on vähemuste parlament erinevalt mõnedest riikide parlamentidest, kus valitseb ühe erakonna enamus või täitevvoimu esindaja. Selles parlamendis on kõik vähemused ja olgu selline mitmekesisus siin veel pikka aega.

Mis puutub Václav Klaus'i mahakarjumise kohta esitatud märkustesse, mis ei ole selle raportiga kuidagi seotud, siis minu teada kõndis osa parlamendiliikmeid tema kõne ajal saalist välja, aga kui siin oli Portugali peaminister, üritas teie seltskond takistada teda kõnelemast, teie karjusite tema maha. Ta ei saanudki oma kõnet ette kanda, sest te ei tahtnud, et ta edastaks oma Euroopat pooldava sõnumi.

Seega lükkan ma öeldu kindlalt tagasi. Kardan, et olen oma aja ära kasutanud ega saa seetõttu anda soovitud selgitust hääletuse kohta ehk väljendada heameelt selle üle, et minu raport võeti vastu tervikuna, välja arvatud üks väike viga, mis tehti vist siis, kui Euroopa Rahvapartei oma hääletusnimekirja sassi ajas. Loodetavasti saab järgmine parlamendikoosseis selle parandada.

Inese Vaidere (UEN). - (LV) Härra juhataja, tahan rõhutada tõsiasja, et Euroopa Parlament on institutsioon, mis edendab demokraatiat kogu Euroopas ja ka parlamendi sees. Kahjuks sisaldab see raport mitmeid punkte ja väiteid, mida ma ei saanud toetada. Kuigi need olid ajendatud parimatest kavatsustest, arvan ma, et me ei peaks Euroopa Parlamendis toetama piirava sisuga normi, mis on suunatud üksikisiku vastu. Samamoodi arvan ma, et demokraatiat ei suurenda Euroopa Parlamendi presidendile antav õigus otsustada, kas lubada kirjaliku avalduse esitamist või mitte. On ju parlamendiliikmetel ometi õigus oma arvamus välja öelda. Sarnaselt võivad arutelud, kus kasutatakse sinist kaarti, kujuneda erakondade siseprobleemide lahendamiseks. Kahjuks olin sunnitud hääletama nende Euroopa Parlamendi ettepanekute vastu. Aitäh.

- Soovitus teisele lugemisele: **Malcolm Harbour (A60257/2009)**

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Mitte iga raporti eel ei ole meie mailboxid täis huvitavaid materjale nii poolt kui vastu, milles on nii muret kui teinekord ka ebaõiglust. Hääletasin antud ühispositsiooni vastuvõtmise poolt, kuna olen rahul, et toetamist leidsid ettepanekud, mille kohaselt peavad kasutajate internetile juurdepääsu mõjutavad meetmed austama põhiõigusi. Ka eraelu puutumatus ja tarbijakaitse küsimused seoses elektroonilise sidega lahendati tasakaalukalt.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). - Härra juhataja, see raport käsitleb sügavuti seda, mida inimesed enda arvates Euroopa Liidult saavad. Paljud Suurbritannia elanikud arvasid, et nad saavad omalaadse majandusliku ja kaubandusel põhineva ning töökohti loova Euroopa. Täna ütles härra Leinen meile, et tegelikult on tegemist rohkem sotsiaalse Euroopaga.

Härra Harbour'i ja proua Trautmanni raportites pidime me põhimõtteliselt valima. Me tegelikult otsustasime, et ei taha veel üht ühtse turu meedet. Õigupoolest ei saanud need inimesed, kes meile kirjutasid ja selle raporti pärast muret tundsid, tegelikult aru, et see on ühtse turu meede.

Kui te enne seda raportit laadisite näiteks muusikat või filme alla ebaseaduslikult, võis teie Interneti-teenuse osutaja ette teatamata teie tegevuse lõpetada ja konto sulgeda. Raporti kompromissettepanek oleks tähendanud, et teenuseosutaja oleks pidanud teiega ühendust võtma ja teil oleks olnud võimalus vastu vaielda.

Läbi läinud paketi, mis tõenäoliselt jõuab aastatepikkusesse lepitusmenetlusse, on meil nüüd tekkinud olukord, kus teil tuleb tõesti ebaseaduslike ja tülgastavate veebilehtede sulgemiseks pöörduda kohtusse, ning see ei vasta kohe kindlasti eurooplaste tahtele.

Syed Kamall (PPE-DE). - Härra juhataja, ma tahan tõepoolest selgitada, kuidas ma hääletasin eelkõige seoses härra Harbouri koostatud raporti selle osaga, mis käsitleb eraelu puutumatus kaitset elektroonilise side sektoris. Arvan, et ajal, mil me püüame leida õiget tasakaalu riikliku julgeoleku ja kodanikuvabaduste vahel, kardavad paljud meist, et üha rohkem valitsusi kogub meie kohta järjest enam andmeid. Peaaegu iga päev loeme Briti lehtedest lugusid sellest, kuidas meie suur vend leiboristlik valitsus kogub üha suuremal hulgal inimeste isikuandmeid ja keeldub neid andmeid tagastamast isegi juhul, kui inimene on süütuks tunnistatud. Kuid tänu Euroopa Kohtu otsusele tagastatakse nüüd osa süütute inimeste andmed.

On huvitav, et me rääkisime ka sellest, et tarbijatele tuleb anda teada isikuandmetega seotud rikkumisest, mis on elektroonilistes sidevõrkudes aset leidnud. Siit on midagi puudu, sest me ei ole rääkinud, mis juhtub siis, kui infoühiskonna teenuste osutaja, näiteks Google või Facebook, isikuandmed kaotab, ning mul on päris hea meel, et selles raportis kutsume me komisjoni üles seda küsimust täiendavalt uurima.

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Härra juhataja, telekommunikatsiooni pakett oli määrus, mis muutis meie kodanikud ebatavaliselt aktiivseks. Interneti-kasutajad kaitsesid koos ja eraldi otsustavalt oma õigusi saada vaba juurdepääs teabele ja tegutseda Internetis ilma väliste piiranguteta. Euroopa Parlamendi liikme jaoks on luksus saada otseseid märguandeid sellest, mida valijad ootavad, ja just tänu valijatele pidasin ma seda hääletust piisavalt tähtsaks. See annab lootust, et kujundatakse kodanike Euroopat ja et Euroopa ei ole olemas vaid ametnike jaoks. Tahan tänada kõiki neid, kes saatsid meile selle kohta e-kirju.

Kahjuks eksisin hääletamise esimeses etapis toimunud vaidluse tõttu oma häälega kaks korda, aga õnneks ei mõjutanud see kuidagi lõpptulemust.

- Soovitus teisele lugemisele: Catherine Trautmann (A6-0272/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Just õigusliku raamistiku vastuvõtmine annab võimaluse kindlustada Euroopa elanikele kiire püsüühenduse ja traadita side valdkonnas edusammud, kiirendada innovaatiliste ja kõrge lisaväärtusega teenuste arendamist ning saavutada saajaprotsendiline kaetus lairibainternetiühendusega. Me vajame õiguslikke norme inimeste õigustele kasutada Interneti. Need olid positsioonid, mis võimaldasid mul toetada proua Trautmanni raportit.

Daniel Hannan (NI). - Härra juhataja, ma näen, et nüüd tahab Brüssel enda kätte saada Interneti. Volinik Redingi sõnul on vastuvõetamatu, et Interneti-kasutust reguleerib eraõiguslik äriühing, ja veelgi hullem on tema silmis see, et seda teeb eraõiguslik äriühing, kellel on lepingulised suhted Ameerika kaubandusministeeriumiga.

See on toosama volinik Reding, kes üsnagi rahvarohkel väljakul tuli lagedale minu meelest kõige rumalama väitega, mida ma komisjoni viimase koosseisu ametiajal olen kuulnud; ta ütles, et meil on vaja ühist domeeninime .eu selleks, et muuta Internet naistele kättesaadavamaks.

Internet toimib. Praegune domeeninimede ja registreerimise süsteem toimib suurepäraselt. Kas te võite tuua välja kas või ühe ELi poliitikavaldkonna, mis on pooltki nii edukas kui Internet? Ühine põllumajanduspoliitika? Ühine kalanduspoliitika? Arvan, et mitte. Süüdistaja lõpetab.

- Rapport: Astrid Lulling (A6-0258/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) On ilmselge, et me peame tunnistama vajadust tõhusamalt rakendada võrdse kohtlemise põhimõtet FIEna tegutsevate meeste ja naiste ning neid abistavate abikaasade suhtes. 22 aastat tagasi võeti vastu vastav direktiiv. Euroopa Parlament ja komisjon on järjekindlalt kutsunud üles seda direktiivi läbi vaatama, sest elu on teinud oma korrektiive.

Ja täna jõudsime selleni, et said vastu võetud direktiivi muudatused, sai vastu võetud uus direktiiv, mis parandab abistavate abikaasade olukorda, olgu see siis põllumajanduses, käsitööstuses, kaubanduses, väikese ja keskmise suurusega ettevõtetes või vabakutselistes ametites. Ma tervitasin seda otsust ja toetasin raportit.

Juhataja. - Minu kella järgi alustasime just äsja oma õigusloometöö viimast päeva. Härra Heaton-Harris, teil on au kõnelda.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). - Härra juhataja, üks küsimus, mida feministid on järjepidevalt arutanud, on koduse ema küsimus. Lubage mul püüda seda teemat käsitleda tänapäevaseid mõisteid ja Kristen McCauliffi nimelise daami abi kasutades.

Üks küsimus, mida feministid on järjepidevalt arutanud, on koduse ema küsimus. „Simpsonite” kolmanda hooaja osas „Homer Alone” puudutatakse sama teemat. Osa alguses näidatakse stressis Marge'i ja kiirendatuna tema päevarutiini. Nagu täiuslik torm, viivad raadio teel korraldatud vingerpussid, liiklusummikud, ebaviisakas sabassõitja ning Maggie, kes kallab oma piimapudeli Marge'ile sülle ja autosse, Marge'i murdepunktini, nii et ta peatab oma auto keset silda ja tekitab liiklusseisaku mõlemas suunas. Sündmuskohale saabub kohalik uudistereporter Kent Brockman, et olukorda kajastada. Just selles kohas tuuakse välja sooküsimused, mida käsitleb oma raamatus „The Price of Motherhood” („Emaduse hind”) Ann Crittenden: „Ületöötanud ja alahinnatud koduperenaine on läinud hulluks ja parkinud oma auto sillale.”

Ma võiksin nüüd jätkata selle „Simpsonite” osa kirjeldamist, aga on täiesti kindel, et mul ei ole selleks tegelikult enam aega, ja ma esitan ülejäänud kirjalikult, sest see väärrib tähelepanelikku lugemist.

Juhataja. – Mul on kahju, et selgitusi hääletuse kohta ei saa esitada videol, see oleks tore.

Syed Kamall (PPE-DE). - Härra juhataja, ma ei hakka isegi üritama seda järele teha, vaid õnnitlen härra Heaton-Harrist, sest täna õhtul – või eile öösel, sõltub sellest, kuidas asja vaadata – jõudis ta siin oma sajanda sõnavõtuni ja ma tean, et teie igatahes olete selle eest tänulik.

Me kõik peame tunnustama, et naised, eelkõige abikaasad, täidavad väikeettevõtetes ja eriti füüsilisest isikust ettevõtjate puhul väga olulist rolli. Mina ise olin enne valituks osutumist füüsilisest isikust ettevõtja ja minu naisel oli selles äris ülimalt suur osa täita.

Selle tunnustamine on täiesti õige ja rääkides naistest väikeettevõtetes, soovin lõpetada suure mõttetarga John Lennoni sõnadega. Ta ütles nii: „Naine, suudan vaevu väljendada oma segaseid tundeid ja mõtlematust. Olen ju alati sinu võlglane. Naine, püüan väljendada oma sisetundeid ja tänulikkust, sest sa näitasid mulle, mida tähendab edu.”

Neena Gill (PSE). - Härra juhataja, arvan, et praeguses majanduskliimas on ülimalt vajalik teha kõik mis meie võimuses, et kaitsta neid ühiskonnaliikmeid, kes tahavad meie majandusse panustada. Seetõttu on EL varem kehtestanud õigusakti vanemapuhkuse kohta.

Üheksast viieni töötamine ei ole kõigi jaoks. Seepärast on olemas terve hulk füüsilisest isikust ettevõtjaid ja paljud neist on naised, kellest vaadatakse sageli mööda. Parem kaitse raseduse ja sünnituse korral aitaks põllumajanduses, kaubanduses ja väikeettevõtluses tegutsevad abikaasad ning julgustaks naisi osalema neis väga olulistest tööstusvaldkondades, kus nad praegu on vähemuses.

Abikaasade või elukaaslaste jaoks on küsimuseks „nüüd või ei iial”; neile tuleb anda selgelt sõnastatud tööalane staatus ja neile peab laienema vähemalt samasugune sotsiaalne kaitse, nagu on füüsilisest isikust ettevõtjatel. Neil ei ole tagasiteed. Liikmesriigid peaksid tagama, et abistavad abikaasad saavad liituda haigus-, invaliidsus- ja pensionikindlustusskeemidega.

Me peame lõpetama selle naeruväärse olukorra, kus naised kaotavad oma õigused, kui nad kellegi eest hoolitsevad või kellelegi elu annavad.

– **Raport: Gabriele Stauner (A6-0242/2009)**

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Härra juhataja, üldiselt ma toetan Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi vahendite kasutamist ja on ju hea, kui me suudame aidata raskustesse sattunud. Kuid ma ei tea, kas raskustesse sattunud peab alati just arenenud riikidest otsima. Olgu need siis Saksa, Prantsuse või Hispaania autotootjad, aga mulle tundub, et sarnased ebaõnnestumised ja hädad tabavad inimesi ka vähem arenenud riikides, väikestes liikmesriikides. Kui 2,3 miljoni elanikuga riigis kaotab töö mõnikümmend inimest, on see sama märkimisväärne nagu see, kui suurtes liikmesriikides kaotab töö kümme korda enam inimesi. Seetõttu tahaksin ma väga näha selle fondi suuremat suunatust väikestele liikmesriikidele, kus on madalam elatustase ja suurem töötuse oht. Aitäh.

*

* *

Richard Corbett (PSE). - Härra juhataja, arvestades teie eelnevaid sõnu selle kohta, et kesköö on möödunud, ja seda, milliseid kulusid see Euroopa Parlamendi jaoks kaasa toob, arvan, et loobun oma sõnavõtust. Kuid ma lihtsalt tahan teada, kas te võiksite meile öelda, kui palju need kolm härrat on meile täna õhtul oma Homer Simpsoni veidruste deklameerimise ja muu meie arutellu üldse mitte puutuvaga maksma läinud.

Juhataja. – Kui mul kodukord õigesti mees on, siis võivad meie sõbrad tõlgid teha erakorralise pausi, kui nad on töötanud üle kesköö. Seetõttu peame tööle paluma uued meeskonnad, et anda tõlkidele väljateenitud puhkust.

Kell 23.59 see säte veel ei kehti, kell 00.01 aga juba kehtib, kuid ma ei tea sellega kaasnevat täpset kulu.

*
* *

– Raport: Gabriele Stauner (A6-0242/2009)

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Härra juhataja, nagu ma arutelu ajal ütlesin, toetan proua Stauneri raporti projekti. Pooldan Globaliseerumisega Kohanemise Fondi vahendite kasutamise lihtsustamist. Mulle teeb suurt muret, et siiani on kasutusse võetud vaid 3% fondi vahenditest. Kavatsesin hääletada raporti poolt ja ma palun seda tõsiasja arvestada. Õnneks ei mõjutanud minu viiga hääletuse lõpptulemust. Tahan ühtlasi väljendada heameelt selle üle, et me võtsime vastu ka härra Peneda ja proua Lamberti raportid.

– Raport: Eugenijus Maldeikis (A6-0261/2009)

Neena Gill (PSE). - Härra juhataja, me toetasime seda raportit, sest majandusraskustega võitlemiseks on see õige tee. Me ei tohi tekkinud olukorda kasutada selleks, et tõmbuda endasse ja paluda ennast päästa, vaid peame töötama välja uued tavad ja tehnoloogiavahendid, mis võimaldavad meil olukorrast väljuda tugevamana kui varem.

Härra juhataja, tundes ennast ja teid, tean, et minu fraktsiooni keskendumine investeringutele energiatöhususse ja piüetele toetada aruka energiakasutusega linnade loomist kujutab endast suurepäraselt võimalust meile kõigile ja näitab tulevikuvõimalusi. Oma sätetega, mis käsitlevad energiajulgeolekut, heitkoguste vähendamist ja töökohtade loomist, sisaldab raport terviklikku lähenemisviisi, mis on parim võimalus saavutada tulevikus kasvav majandus.

Osa Euroopa Parlamendi liikmeid ja parteisid tõrjub mõtet suuremahulisest investeringust praegusel ajal. Nende lühinägelikkus jahmatab mind ja toob pikas plaanis ainult kahju. Nüüd on meile selge, mida tuleb teha, nii et ma nõuan tungival, et Ühendkuningriigi valitsus teeks kõik endast oleneva ja muudaks rahalised vahendid selle paketi kaudu kättesaadavaks.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Daamid ja härrad, tahan anda väga positiivse hinnangu nii sellele raportile kui ka kavale elavdada majandust ühenduse finantsabi andmisega energeetikaprojektidele. On selge, et energiaga seotud projektid on meie tulevik ja konkurentsieelise saavad riigid, kes kohanevad vähe heitkoguseid tekitava majandusega ning leiavad ja võtavad kasutusele taastuvad energiaallikad. Sellega seoses tekitab teatud muret lühike projektide esitamiseks ja hindamiseks ette nähtud aeg, sest see võib ehk taas tekitada lisaraskusi uutele liikmesriikidele. Samamoodi tahaksin tõesti näha komisjoni ettepanekuid ja üksikasjalikku kava selle kohta, kuidas suurendada energiatöhususe projektidele eraldatavat raha. Samuti peaksime mõtlema hoonete soojustamisele, sest see annaks märkimisväärse panuse nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil. Tahaksin, et toetataks kohalikku, piirkondlikku ja üksikisiku tegevust. Aitäh.

Daniel Hannan (NI). - Härra juhataja, kogu selle majanduse ergutamise pakette ja elavdamise kavasad käsitleva jutu käigus oleme jätnud kahe silma vahele ühe suhteliselt olulise asja. Et majandusse raha sisse viia, tuleb see majandusest kõigepealt välja võtta. Selle teema ühekülgne arutelu jõudis haripunkti viimasel G20 tippkohtumisel, kus maailma riigijuhid kiitlesid, et on süstinud maailma majandusse triljon dollarit.

„Maailma majandusse” – kust see raha tuli, kui mitte kõige laiemas mõttes maailma majandusest? Saturni rõngastelt? Vihase Marsi punasest pinnasest? Tegelikult räägime me raha võtmisest maksumaksja taskust ja selle andmisest riiklikele või rahvusvahelistele bürokraatidele meie nimel kulutamiseks.

Kui see oleks päriselt ka parim viis edasiminekuks ja kui meil kõigil oleks parem, kui riigiametnikud otsustaksid meie eest, kuidas meie rikkust kulutada, siis oleksime külma sõja kaotanud ja räägiksime siin vene keeles.

– Raport: Othmar Karas (A6-0139/2009)

Syed Kamall (PPE-DE). - Härra juhataja, lubage mul lõpetuseks tänada kõiki tõlke ja ka teid kõiki.

Arvan, et on oluline vaadelda seda raportit selle taustal, mida see käsitleb. See on üks tervest hulgast raportitest, mis meile finantsolukorra kohta edaspidi esitatakse, aga nagu kolleeg Dan Hannan ütles, ei paista me aru saavat põhilisest.

Kuidas kriis algas? Tegelikult sai see alguse Ameerika Ühendriikidest koos riskilaenude probleemiga. Kuidas riskilaenude probleem algas? See algas nii, et pangad õhutasid või sundisid andma laenu ebausaldusväärsetele klientidele. Seega kasvasime me kogu maailmas, mitte üksnes Ameerika Ühendriikides, võlamäe.

Selle võlamäega võitlemisel eelistan ma elavdamise ja uuendusi lämmatavate täiendavate finantsmääruste asemel pigem Jimi Hendrixi suhtumist. Võlamäge nähes ütles ta: „Nii, ma tõusen mäe kõrvale püsti ja lammutan selle oma kätega maha. Ma tõusen mäe kõrvale püsti ja lammutan selle oma kätega maha.” Arvan, et me kõik võime sellest õppust võtta.

– Raport: Janusz Wojciechowski (A6-0185/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Ma toetasin härra Wojciechowski raporti vastuvõtmist, sest minu arust kõrvaldasime sellega ühe eksisteerivatest kahepalgelisuse näidetest. Nimelt me seisame erinevate loomade elude eest väljaspool Euroopa Liitu, mis on muidugi kiiduväärne, kuid pöörame pilgud kõrvale sellelt, mis toimub meie endi koduõuel. Antud raporti eesmärgiks on just see vastuolu kõrvaldada ja nüüd on meil võimalik ühtlustada liikmesriikide õigusakte, mis seonduvad loomade heaolu standarditega tapmisel või siis surmamisel. Selles raportis kõlas hea südametunnistus.

Daniel Hannan (NI). - Härra juhataja, leian end mitte esimest ja kindlasti mitte viimast korda küsimas, mismoodi see kõik Euroopa Liitu puutub.

Loomade tapmise meetodites kajastuvad erinevad kultuurilised, rahvuslikud ja usulised traditsioonid ning see, et me selles väga tundlikus valdkonnas ringi trambime, näitab meie erakordset jultumust.

Tahan kasutada oma ülejäänud aega – kuna see on viimane õigusloomepäev enne valimisi, nagu te ütlesite – selleks, et esiteks tänada teid, härra Onesta, kannatlikkuse ja hea tuju eest terve selle istungjärgu ajal ning teiseks tänada personali, saaliteenindajaid ja tõlke. Kui istungjärgu venimine üle kesköö on tööpoolest tekitanud erakorralisi lisakulusid, siis loodan eelkõige, et osa sellest läheb nende ületunnitöö eest maksmiseks. Nad näitavad üles professionaalset suhtumist, millest paljud Euroopa Parlamendi liikmed võiksid õppida. Teiseks palun presidendiuuril vaadata kodukord veel kord läbi. Me oleme siin seepärast, et selgitused hääletuse kohta ei järgnenud hääletusele, nagu kodukorra artiklis 163 sõnaselgelt on sätestatud. Selles artiklis on öeldud, et pärast arutelu lõppu on parlamendiliikmetel õigus kuni 60 sekundi vältel anda selgitusi hääletuse kohta. Minus tekitab tõesti ärevust, et me oleme omavoliliselt läinud mööda sellest, mis on kodukorras selgelt kirjas.

Kui me seda artiklit muuta tahame, siis olgu nii. Selleks on ette nähtud oma kord. Kuid seni, kuni artiklis nii on sätestatud, on meie kohus selle sõnastust ja mõtet järgida.

Juhataja. – Härra Hannan, ma vabandan, aga pean teile vastu vaidlema, sest põhiseaduskomisjon arutas seda küsimust väga pikka aega tagasi ja leidis, et „peale arutelu lõppu” ei tähenda „vahetult pärast arutelu”.

Praegu on meil aeg pärast arutelu lõppu, aga ma olen kindel, et te tulete mu juurde tagasi selle sätte muutmise eesmärgiga – mul on teisse usku.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Härra juhataja, loomade rituaalne tapmine viisil, mis valmistab neile äärmiselt suuri kannatusi, ei ole meie tsivilisatsioonile kohane. Ma usun, et ükski usk, mille eesmärk on teha head, ei nõuaks oma järgijatelt midagi sellist. Selline tapmine on pigem metsikute ja ürgsete suguharude komme ning meie ei peaks sellega nõustuma. Kui ühe väitena kasutatakse usulist sallivust, siis tuleks lisada, et maailmas on uske, mille järgijad tegelevad inimeste rituaalse tapmisega. Kas me oleme sellega ka nõus? Kas selline ongi meie väärtuste ühendus?

Muudatusettepaneku 28 tagasilükkamine oleks andnud vähemalt võimaluse jätta konkreetsetes liikmesriikides selliste tavade keeld jõusse või kehtestada see. Muudatusettepaneku 28 vastuvõtmine paljastab Euroopa Parlamendi tõelise, verejanulise palge. Hääletasin raporti kui terviku poolt, aga tegin seda üksnes seetõttu, et selle teised sätted parandavad tapmisele määratud loomade olukorda.

Neena Gill (PSE). - Härra juhataja, surmamine on üks tähtsamaid, aga võimalik, et ka üks tundlikumaid küsimusi, mida me siin parlamendis reguleerida saame. Kuid me ei saa sellest lihtsalt mööda minna, sest paljud minu Kesk-Inglismaa lääneosas elavad valijad kardavad, et see õigusakt mõjutab nende usulisi õigusi.

Seda, kas looma peaks enne tapmist uimastama, ei tuleks otsustada siin, vaid seda tuleks teha liikmesriigi tasandil, avatud dialoogi põhjal ja usukogukondadega nõu pidades.

Me peame kõndima, mitte jooksuma. See tundub mulle selles küsimuses parim lahendus. Euroopa Parlamendi ülesanne ei ole norme ja väärtusi peale suruda, vaid esindada ja kajastada oma valijate vaateid ning leida nende vahel tasakaal. Koos leiame lahenduse. Kuigi suurem osa Euroopa Parlamendi liikmeid eelistaks, et loomad uimastataks enne tapmist, peaksime austama usukogukondade õigust süüa liha, mis on saadud nende usuliste tõekspidamistega kooskõlas toimunud tapmise teel.

Lõpetuseks, härra juhataja, lubage mul teid tänada kõikide täna öösel siin viibijate nimel, sest ma arvan, et praegu on siin vaid üksikud inimesed, kes on kõik lootusetult teile pühendunud, sest just sellepärast me siin täna öösel olemegi.

– Raport: José Albino Silva Peneda (A6-0241/2009)

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Euroopa sotsiaalmudelid seisavad silmitsi mitmete probleemidega, nagu demograafilised muutused ja globaliseerumine, mis mõjutavad ka kõnealuseid mudeleid. Seetõttu tuleb Euroopa sotsiaalmudelid moderniseerida pikkaajalist perspektiivi silma pidades, aga säilitades samal ajal ka nende algsed väärtused.

Praeguse majanduskriisi kontekstis on ülimalt oluline, et sotsiaalpoliitika käiks käsikäes majanduspoliitikaga. Selleks, et need meetmed oleksid tulemuslikud, peaksid nad olema üles ehitatud demokraatlikult ehk siis alt üles põhimõttel ja neid tuleks teostada kohaliku tasandil, see tähendab kodanikele lähemal. Neist põhimõtetest oli resolutsiooni ettepanek kantud ja seetõttu oli võimalik toetada Silva Peneda juhtimisel valminut.

– Raport: Jean Lambert (A6-0263/2009)

Juhataja. – Proua Oviir, te ei häiri mitte sugugi, vastupidi, mul on hea meel teile öelda, et te olete viimane kõneleja, kes võtab sõna viimase raporti kohta.

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Vahel on hea esimene olla, vahel viimane. Tahaksin nimetada järgmisi asju: nimelt on tänases rängas majanduskriisis Euroopa Liidu tööturul valitsemas reaalsus, et üha suurem hulk uusi inimesi koondatakse, mis suurendab omakorda vaesuse ja tõrjutuse all kannatavate isikute koguarvu Euroopas. Täna on vägagi oluline, et sotsiaalset kaasatust ja sellega seotud tööturupoliitikat taotletakse ka Euroopa majanduse taastamiskavas integreeritud ja ühtse lähenemisviisi kaudu.

Me oleme palju rääkinud tööturupoliitika paindlikkusest. On viimane aeg rääkida ka sotsiaalpoliitika paindlikkusest. Ma mõtlen siinjuures seda, et tööturupoliitika ja sotsiaalabi andmise poliitika peaksid omavahel haakuma. See on tänase olukorra nõue. Raport toetas tööturult tõrjutute aktiivset kaasamist ja ma leidsin olevat väga positiivse toetada hääletusel antud raporti vastuvõtmist.

Juhataja. – Proua Oviir, teie fänniklubi on jäänud kuni lõpuni.

Varsti algab järgmine istung, sest juba on käes neljapäev, 7. mai 2009, Euroopa Parlamendi kuuenda koosseisu viimane tööpäev.

17. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

18. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 00.20.)